

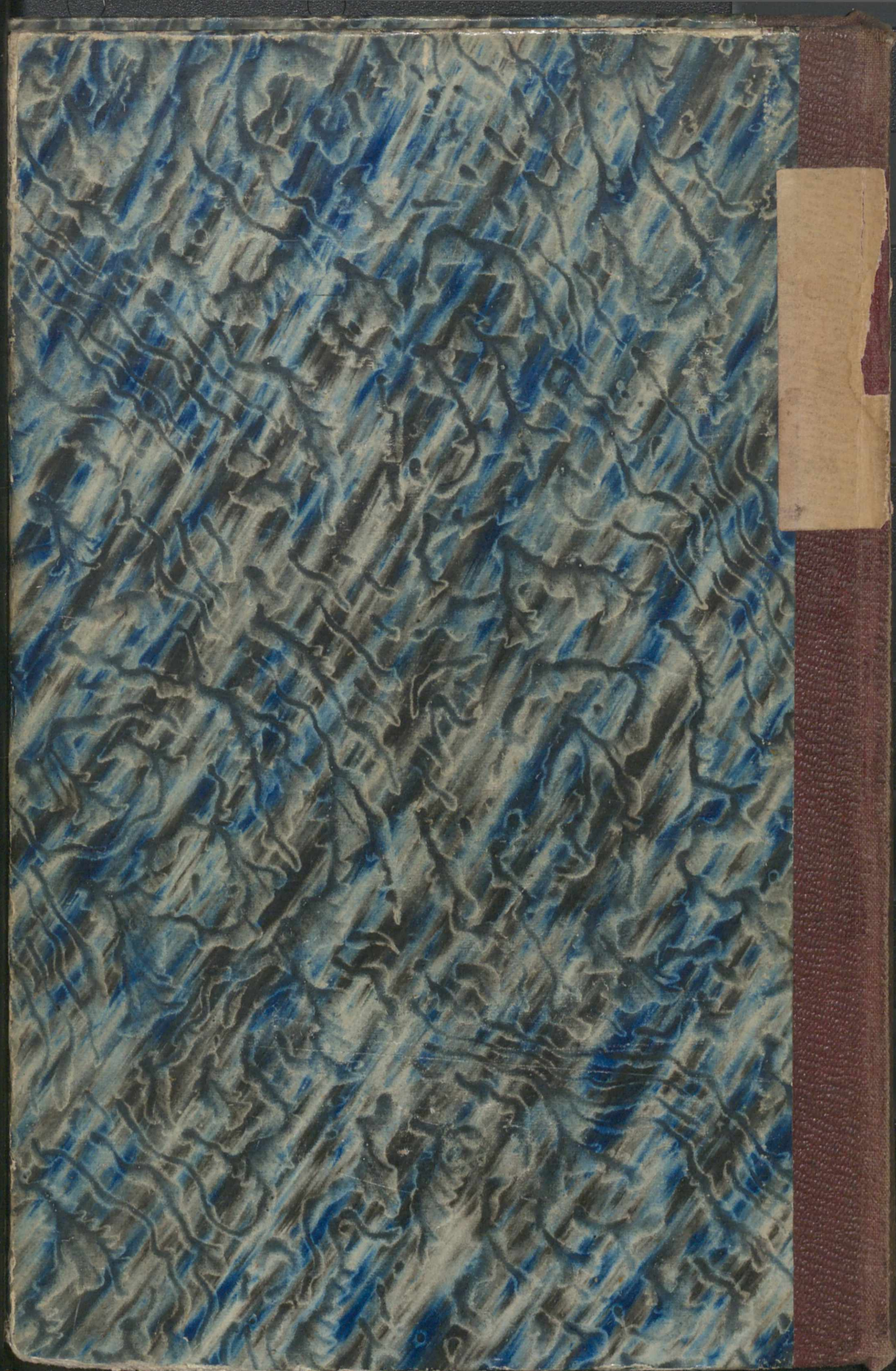
Kel. Ir. O.

311.

767.849

648.291

חמשה חומשי תורה

והן

767849

תורת אלהים

292842

עם תרגום הונגרי, לתועלת צעירי בני עמנו.

על ידי

שלום בר"ש הכהן

מורה דת ישורון בקהל קדושה פעסט.

ספר בראשית

Mózes első könyve

magyar fordítással,

az izr. iskolák számára.

MAZAR
KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRA

Kiadta

Kohn Salamon,

megvizsgált rabbi és nyilv. hittanár Pesten.

MTAK

0 00002 83659 1

Pesten, 1868.

Kiadja Löwy M. E. fia könyvkereskedő király-utca 2. sz. a.

בראשית

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: (א) וְהָאָרֶץ
הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְהַשָּׁדַי עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת
עַל־פְּנֵי הַמָּיִם: (ב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי־אֹר וַיְהי־אֹר: (ג) וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר כִּי־טוֹב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ: (ד) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ לַיְלָה: (ה)
וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד: (ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהי רִקְיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וְיִהי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם: (ז) וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֶת־הַרְקִיעַ וַיְבָרֶךְ בֵּין הַמָּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לַרְקִיעַ
וּבֵין הַמָּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לַרְקִיעַ וַיְהיֶינָם: (ח) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לַרְקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: (ט) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאָה
הַיַּבֶּשֶׁה וַיְהיֶינָם: (י) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבֶּשֶׁה אָרֶץ וּלַמְּקוֹמֹת: (יא)
הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: (יב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע זֶרַע עֵץ פֶּרִי עֵשֶׂה פֶּרִי
לְמִינֹו אֲשֶׁר זֶרַע־בּוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהיֶינָם: (יג) וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ
דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה פֶּרִי אֲשֶׁר־זֶרַע־
בּוֹ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: (יד) וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר
יוֹם שְׁלִישִׁי: (טו) שְׁנִי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי מֵאֲדָת
בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם לַחֲבֹדִיל בֵּין הַיָּם וּבֵין הַלֵּילָה וְיִהי לְאֶתֶת
וּלְמִזְעָדִים וּלְיָמִים וּשְׁגִימִם: (טז) וַיְהי לְמֵאֲדָת בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם: (יז)
לְהָאֹר עַל־הָאָרֶץ וַיְהיֶינָם: (יח) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי
הַמְּאֲדָת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־
הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֶת הַכּוֹכָבִים: (יט) וַיְהי

Genesis.

1. Rész. 1. Kezdetben teremté Isten a mennyet és a földet. 2. A föld pedig pusztá és üres vala, és sötétség vala a mélység színén, és az Isten szelleme lebege a víz fölött. 3. És mondá Isten: Legyen világosság. És lőn világosság. 4. És látá Isten a világosságot, hogy jó, és elválaszta a világosságot a sötétségtől. 5. És nevezé a világosságot napnak, és a sötétséget nevezi éjnek: és lőn este és reggel, egy nap. 6. És mondá az Isten: Legyen terület a vizek között, és legyen választó a víz között. 7. És alkotá Isten a területeket, és elválasztá a vizeket, melyek a terület alatt valának, azoktól, melyek a terület fölött valának. És úgy lőn. 8. És nevezé Isten a területet égnek; és lőn este és reggel, második nap. 9. Mondá az Isten: Gyűljenek egybe a vizek, melyek az ég alatt vannak, egy helyre, és látassék meg a száraz. És úgy lőn. 10. És nevezé Isten a szárazt földnek, és a vizek gyüleményét nevezé tengereknek. És látá Isten, hogy jó. 11. És mondá Isten, hajtson a föld zöldellő és maghozó fűvet és gyümölcsöző fát, mely gyümölcsöt hozzon neme szerint, melynek magva önmagában legyen a földön. És úgy lőn. 12. És terme a föld zöldellő és maghozó fűvet neme szerint, és gyümölcsöző fát, mindeniknek magva lévén neme szerint. És látá Isten, hogy jó. 13. És lőn este és reggel, harmadik nap. 14. Mondá Isten: Legyenek világítók az ég területén, és válasszák el a napot, és éjszakát, és legyenek jelül az időkre, napokra és évekre. 15. Hogy világosítsanak az ég területén, és világosítsák meg a földet. És úgy lőn. 16. És alkota Isten két nagy világítót, a nagyobbik világítót, hogy uralkodjék nappal, és a kisebbik világítót, hogy uralkodjék éjjel és a csillagokat. 17. És helyezé Isten azokat az ég területébe, hogy világosítsanak a

אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על־הארץ: (יח) ולמשל
 ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים
 20 כִּי־טוֹב: (יט) וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם רִבְעִי: פ (כ) וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ
 עַל־פְּנֵי רִקְיעַ הַשָּׁמַיִם: (כא) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתְּנִינִים
 הַגְּדֹלִים וְאֶת־כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה וְהַרְמִשֵּׁת אֲשֶׁר שָׂרָצוּ הַמַּיִם
 לְמִינֵהֶם וְאֶת־כָּל־עוֹף כְּנָף לְמִינֵהוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
 (כב) וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הַמַּיִם
 בַּיָּמִים וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ: (כג) וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם
 חַמִּישִׁי: פ שליש (כד) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ
 נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינֵהּ בַּחֲמֹד וְרִמֵּשׁ וְחַי־תּוֹאֲרֵץ לְמִינֵהּ וַיְהי־כֵן:
 25 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חֵית הָאָרֶץ לְמִינֵהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה
 לְמִינֵהּ וְאֶת־כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
 (כה) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים גַּעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוֹתֵנוּ וּנְרֹדוּ
 בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־
 הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ: (כו) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם
 בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:
 (כז) וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ
 וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ וּבְשֵׂשׁ וּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם
 וּבְכָל־חַיַּת הָרֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ: (כח) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה
 נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב זֶרַע וְרֹעַ אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ
 וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פֶּרִי־עֵץ זֶרַע וְרֹעַ לָכֶם וְהָיָה
 30 לְאֹכְלָהּ: (כט) וְלָכָל־חַיַּת הָאָרֶץ וְלָכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְלָכָל־
 רֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב
 לְאֹכְלָהּ וַיְהי־כֵן: (ל) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
 וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי: פ

ב (א) וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צִבְאָם: (ב) וַיִּכַּל אֱלֹהִים
 בֵּינֵם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁפֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 מְכַל־מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: (ג) וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם

földre, 18. és uralkodjanak nappal és éjjel, és válasszák el a világosságot és sötétséget. És látá Isten, hogy jó. 19. És lőn este és reggel, negyedik nap. 20. És mondá az Isten: Hozzának elő a vizek csúszómászó élőlényeket és szárnyasokat a föld felett, az ég területe alatt. 21. És teremte Isten nagy viziállatokat és minden élő és mozgó lényt, melyeket a vizek előhoztak nemeik szerint, és minden szárnyas álatot neme szerint. És látá Isten, hogy jó. 22. És megáldá azokat, mondván: Növekedjete és sokasodjatok, és töltsétek be a tenger vizeit, és a madarak sokasodjanak a földön. 23. És lőn este és reggel, ötödik nap. 24. Mondá még az Isten, hozzon elé a föld élő lényeket nemeik szerint, barmokat és csúszómászó állatokat és földi vadakat nemeik szerint. És úgy lőn, 25. És alkota Isten, földi vadakat nemeik szerint, és barmokat és a földön minden csúszómászó állatát neme szerint. És látá Isten, hogy jó. 26. És mondá Isten: Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra, ki uralkodjék a tenger halain és az égi madarakon és vadakon és az egész földön és minden csúszómászó állaton, mely mozog a földön. 27. És teremté Isten az embert az ő képre; Isten képre teremté őt, férfiúvá és aszszonnyá teremté őket. 28. És megáldá őket Isten, és mondá: Növekedjete és sokasodjatok, és töltsétek be a földet, és hajtsátok azt birodalmatok alá, és uralkodjatok a tenger halain és az égi madarakon és minden állatokon, melyek mozognak a földön. 29. És mondá Isten: Ime nektek adtam minden maghozó fűvet a földön, és minden fákát, melyeknek nemők szerint magvok vagyon önmagokban, hogy legyenek eledelül nektek, 30. és a föld minden állatainak és az ég minden madararainak és mindennek, a mi mozog a földön, és miben élő lélek van és a földnek minden fűvét, hogy legyen eledelökre. És úgy lőn. 31. És látá Isten mindent a mi teremtetett, ime igen jók valának. És lőn este és reggel, hatodik nap.

II. Rész. 1. És elvégeztetének az ég és a föld és minden seregeik. 2. És befejező Isten a hetedik napon munkáját, melyet alkotott vala, és megnyugovék a hetedik napon minden munkájától, melyet csinált. 3. És megáldá az Isten a hetedik napot, és megszentelé azt: mert azon szűnt vala meg min-

השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא
 אלהים לעשות: פ רביעי (ז) אלה תולדות
 השמים והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים ארץ
 ושמים: (ח) וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב
 השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על הארץ
 ואדם אין לעבד את האדמה: (ט) ואד יעלה מן הארץ
 והשקה את כל פני האדמה: (י) ויצר יהוה אלהים את
 האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם
 לנפש חיה: (יא) ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם וישם
 שם את האדם אשר יצר: (יב) ויצמח יהוה אלהים מן
 האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים
 בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע: (יג) ונהר יצא מעדן
 להשקות את הגן ומשם יפרד ונהיה לארבעה ראשים:
 (יד) שם האחד פישון הוא הסבב את כל ארץ החוץ
 אשר שם הזהב: (טו) והנה הארץ ההוא טוב שם הברכה
 ואבן השם: (טז) ושם הנהר השני גיחון הוא הסבב את
 כל ארץ כוש: (יז) ושם הנהר השלישי חדקל הוא הולך
 קדמת אשור ונהר הרביעי הוא פרת: (יח) ויקח יהוה
 אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה:
 (יט) ויצו יהוה אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל
 תאכל: (כ) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום
 אכלך ממנו מות תמות: (כא) ויאמר יהוה אלהים לא טוב
 היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו: (כב) ויצר יהוה
 אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים
 וביא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו
 האדם נפש חיה הוא שמו: (כג) ויקרא האדם שמות לכל
 הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולא מצא
 עזר כנגדו: (כד) ויפל יהוה אלהים מן האדם
 די זעירא

den munkájától, melyet teremtett Isten, mintán csinálta. 4. És az ég és föld eredete, mikor azok teremtettek, az napon, melyen alkotta az örökkévaló Isten eget és földet, 5. És a mezőnek minden növényét, mielőtt kijött a földből, és minden mezei fűvét, mielőtt kicsirázott, mert még nem bocsátott vala az örökkévaló Isten esőt a földre, és nem volt ember, ki mívelje a földet; 6. hanem gőz jő vala föl a földből, megöntözyén a föld egész színét. 7. Alkotta tehát az örökkévaló Isten embert a föld porából és orrába lehellé élet lehelletét, s így lőn az ember élő lény. 8. És ültete az örökkévaló Isten kertet Édenben kelet felől, melybe helyezé az embert, a kit alkotott vala. 9. És nevelé az örökkévaló Isten a földből mindenféle, tekintetre szép, és eledelekre kellemes fát; és az élet fáját is a kert közepén, a jó és gonosz tudásának fáját. 10. És folyóviz megyen vala ki Édenből a kert megöntözésre, onnan eloszlik, és lesz négy folyammá. 11. Az egyiknek neve Pison; ez az, mely körül folyja Chavilátnak egész földét, a hol arany van. 12. És pedig azon földnek aranya legjobb; ott találtatik a Bedulach és a Sohamkö. 13. És a második folyóviz neve Gichon; ez az, mely megkerüli Kus egész földét. 14. A harmadik folyóviznek pedig neve Chidekel; ez folyik az asszirusok felé. A negyedik folyóviz pedig az Eufrates, 15. Vivé tehát az örökkévaló Isten az embert, és helyezé őt az Édenkertbe, hogy mívelje és őrizze azt. 16. És parancsolá neki az örökkévaló Isten, mondván: az Édenkertnek minden fájáról egyél; 17. De a jó és gonosz tudásának fájáról ne egyél; mert a mely nap arról ezzel, halállal halsz meg. 18. Mondá még az örökkévaló Isten: Nem jó az embernek egyedül lennie; teremtsünk neki hozzá hasonló segítő. 19. Földből megalkotván tehát az örökkévaló Isten a föld minden élő állatait és minden égi madarakat, vivé azokat Ádámhoz, hogy lássa, minek nevezze azokat; és minden élő lénynek az a neve, minek Ádám nevezte. 20. És nevelőn nevezé Ádám minden állatot és minden madarat és minden mezei vadat. De Ádámnak nem találtaték hozzá hasonló segítő. 21. Bocsáta azért az örökkévaló Isten mély álmot Ádámra, és mikor elaludt vala, vőn egyet az ő oldalcsontjaiból, és húst tőn helyébe. 22. És az örökkévaló Isten az oldalcsont-

וַיֵּשֶׁן וַיָּקָח אֶחָת מִצִּלְעָתּוֹ וַיִּסְגֵּר בֶּשֶׂר תַּחֲתָנָה: (כג) וַיִּבֶן
יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֹּלַע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה
וַיְבָאָהּ אֶל־הָאָדָם: (כד) וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפַּעַם עִצִּים
מֵעֲצָמִי וּבֶשֶׂר מִבְּשָׁרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ־
זֹאת: (כה) עַל־כֵּן יַעֲזֹב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק
בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד: (כו) וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם עֶרְוָמִים הָאָדָם
וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יָתַבְּשׁוּ: ג (כז) וַהֲנִיחַשׁ הָיָה עֵרֹם מְבֹל
חֵיט הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַף
כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל־עֵץ הָגֶן: (כח) וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
אֶל־הַנָּחַשׁ מִפְּרִי עֵץ־הָגֶן נֹאכַל: (כט) וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר
בְּתוֹד־הָגֶן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בּוֹ פֶּן־
תָּמֹתוּ: (ל) וַיֹּאמֶר הַנָּחַשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תָּמֹתוּ: 5
(לא) כִּי יָדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וּנְפַקְתִּי עֵינֵיכֶם
וְהִייתֶם כַּאֲלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע: (לב) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב
הָעֵץ לְמֹאכַל וְכִי תֹאחֶה־הִוא לְעֵינַיִם וּנְחַמֵּד הָעֵץ לְהַשְׁפִּיל
וַתִּקַּח מִפְּרִיָּו וַתֹּאכַל וַתֵּתֵן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּה וַיֹּאכְלָ: 10
(לג) וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵרְוָם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עָלֵי
תַּאֲנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חִגְרֹת: (לד) וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים
מִתְהַלֵּךְ בְּגֶן־הָרֵיחַ הַיּוֹם וַיִּתְּחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה
אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הָגֶן: (לה) וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם
וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָּה: (לו) וַיֹּאמֶר אֶת־קִלְקֵל שָׁמַעְתִּי בְּגֶן וְאֵינִי
כִּי־עֵרֹם אֲנִי וְאֶתְחַבֵּא: (לז) וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד לְךָ כִּי עֵרֹם
אַתָּה הַמֶּן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵבִלְתִּי אֲכָל־מִמֶּנּוּ אָבִלְתָּ:
(לח) וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא גָּתַחְתִּי־לִי
מִן־הָעֵץ וְאָכַל: (לט) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לְאִשָּׁה מַה־זֹּאת
עָשִׂיתָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַנָּחַשׁ הִשְׁיֵאֲנִי וְאָכַל: (ל) וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הַנָּחַשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹאת אֲרוּרָה אַתָּה מְכַל־
הַבְּהֵמָה וּמְכַל חֵיט הַשָּׂדֶה עַל־נִתְּנָתְךָ תִּלְךָ וְעַפְרָ תֹאכַל

tot, melyet Ádamból vett vala, asszonnyá alkotá, és vivé azt Ádához. 23. És mondá Ádám: Ez mostan csont az én csontaimból és hús az én húsemből; ez néembernek neveztesék, mert emberből vétetett. 24. Azért elhagya embert atyját és anyját és feleségéhez ragaszkodik, és lesznek ketten egy test. 25. Mind a kettő pedig mezitelen vala, Ádám és felesége, és nem szégyenlék magokat.

III. Rész. 1. De a kigyó ármányosb vala a föld minden állatainál, melyeket az örökkévaló Isten alkotott vala, és mondá az asszonynak: Miért megmondta nektek Isten, hogy ne egyetek a kert minden fájáról. 2. Felelé neki az asszony: A fák gyümölcséből, melyek a kertben vannak, eszünk; 3. azon fának gyümölcséből pedig, mely a kert közepén vagyon, megparancsolta nekünk Isten, hogy ne együnk, s ne illessük azt, netalán meghaljunk. 4. Mondá pedig a kigyó az asszonynak: Semmiképen sem haltok meg halállal: 5. Hanem tudja az Isten, hogy a mely napon esztek arról, megnyílnak szemetek, és lesztek mint az Istenek, jót és gonoszt tudók. 6. Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, és szemre szép, és tekintetre gyönyörű, és vön annak gyümölcséből, és megevé, és ada férjének, az is megevé. 7. És mind a kettőnek megnyílnak szemei; és mikor észrevevék, hogy mezitelenek, fügefaleveleket aggatának egybe, és készítének magoknak körülköttöket. 8. És mikor hallák az örökkévaló Isten szavát, ki a kertben jár vala az estvéli hűsben, elrejté magát Ádám és felesége az Örökkévaló színe elől az Éden fái között. 9. És szóllítá az örökkévaló Isten Ádámot, és mondá neki: Hol vagy? 10. És mondá: A te szódat hallám a kertben, és megijedék, mivelhogy mezitelen vagyok, és elrejtém magamat. 11. És mondá: Ki jelentette neked, hogy mezitelen vagy, hanem, hogy ettél a fáról, melyről parancsoltam vala néked, hogy ne egyél? 12. És mondá Ádám: Az asszony, kit társul adtál mellém, adott nekem a fáról, és ettem. 13. És mondá az Örökkévaló Isten asszonynak: Miért cselekedted ezt? Ki felelé: A kigyó engem elcsábítá, és ettem. 14. És mondá az örökkévaló Isten a kigyónak: Mivel hogy ezt cselekedted, átkozott vagy a földnek minden állatai és vadai között; melleden fogsz járni, és port enni életed minden napjain. 15. El-

כְּלִימֵי חַיִּידָהּ : (ט) וְאִיבָהּ וְאִשִּׁית בִּינָהּ וּבִין הָאִשָּׁה וּבִין 15
 זֶרַעָהּ וּבִין זֶרַעָהּ הוּא יְשׁוּפָהּ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עֶקֶב : ס
 (י) אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר הִרְבָּה אֲרִבָּה עֲצֹנוֹךָ וְהִרְבָּה בְּעֶצֶב
 תִּלְדִּי בָנִים וְאֶל־אִישׁ תְּשׁוּקָתְךָ וְהוּא יִמְשָׁל־בְּךָ : ס
 (י) וּלְאָדָם אָמַר כִּי שְׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ וְתֹאכַל מִן־הָעֵץ
 אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה
 בְּעִבְיָךָ בְּעֶצְבוֹן תֹּאבִלְנָה כָּל יְמֵי חַיִּידָהּ : (יט) וְקוֹץ וְדִרְסָר
 תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה : (יט) בְּזַעַת אִפִּיד
 תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבֶבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לִקְחָתָּ כִּי־
 עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב : (כ) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ
 חַוָּה כִּי הוּא הֵיחָדָה אִם כָּל־חַי : (כ) וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים
 לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ בְּתִנּוּת עוֹר וְיִלְבָּשֶׂם : פ חמישי
 (כג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה בְּאֶחָד מִמֶּנּוּ לְדַעַת
 טוֹב וָרָע וְעַתָּה פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל
 וְחַי לְעֹלָם : (כג) וַיִּשְׁלַחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגֶּן־עֵדֶן לְעַבֹּד אֶת־
 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם : (כד) וַיִּגְרֶשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכַּן
 מִקֶּדֶם לְגֶן־עֵדֶן אֶת־חֲפָרַיִם וְאֵת לֶחֶט הַחֲרֹב הַמִּתְחַפֶּקֶת
 לְשֹׂמֵר אֶת־הַדֶּרֶךְ עַץ הַחַיִּים : ס (כד) וְהָאָדָם יָדַע
 אֶת־חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ
 אֶת יְהוָה : (כז) וַתִּסַּף לָלֶדֶת אֶת־אָחִיו אֶת־הָבֶל וַיְהִי־הֶבֶל
 רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה : (א) וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא
 קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה : (ב) וְהָבֶל הָבִיא גַם־הוּא
 מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֲלִבָּהּ וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל־הָבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ :
 (ב) וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ
 פָּנָיו : (ג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ
 פָּנֶיךָ : (ד) הֲלוֹא אִם־תֵּיטִיב שְׂאת וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח
 חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ : (ה) וַיֹּאמֶר
 קַיִן אֶל־הָבֶל אָחִיו וַיְהִי בֵּהֱיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקַּם קַיִן אֶל־הָבֶל
 אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ : (ו) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר

lenkezést vetek közötted és az asszony között, a te ivadékod és az ő ivadéka között; ő megrontja fejedet, és te sarka után leselkedel. 16. Az asszonynak pedig monda: Megsokasítom bajaidat és foganásaidat, fájdalommal szüledesz gyermekeket, és a férjed után lesz vágyad, és ő uralkodni fog rajtad: 17. Ádámnak pedig monda: Mivelhogy hallgattál feleséged szavára, és ettől a fáról, melyről megparancsoltam vala neked, hogy ne egyél: átkozott a föld te miattad; fáradsággal eszel abból életed minden napjaiban. Töviseket és bojtortványokat terem neked, és a föld veteményeit eszed. Arczod veritékével eszed a kenyeret, miglen visszatérsz a földbe, melyből vétettél; mert por vagy és porrá leszesz. 20. És hívá Ádám az ő felesége nevét Chávának, azért, hogy anyja minden élőknek. 21. Készíte pedig az örökkévaló Isten Ádámnak és feleségének bőrruhákat és felöltözteté őket, 22. és monda az örökkévaló Isten: Ime Ádám olyan lett mint egyik közülünk, jót és gonoszt tudó; most tehát netalán kinyujtsa kezét és az élet fájáról is vegyen, és egyék és örökké éljen. 23. És küldé őt az örökkévaló Isten Édenkertjéből, hogy mivelje a földet, melyből vétetett vala. 24. És kiüzé Ádámot; és helyeze kertjének keleti oldalán kerubokat, és a villogó kard lángját az életfája utjának őrzésére.

IV. Rész. 1. Ádám pedig megismeré feleségét Chávát, ki fogana, és szüle Kaínt, mondván: Embert szerzék Isten által. 2. És ismét szüle annak öcscsét, Ábelt. Ábel pedig juhásztor vala, és Kain földmives. 3. Lön pedig sok nap mulva, hogy Kain a földgyümölcsseiből ajándékot vive az örökkévalónak. 4. Ábel is vive az ő nyájának első fajzásaiból és azok kövérségéből. És tekinté az örökkévaló Ábelre és az ő ajándékaira. 5. Kainra pedig és az ő ajándékaira nem tekintet. És Kain fölötte megharagudvék, és becsék az ő orczája. 6. És monda az Örökkévaló neki: Miért haragudtál meg, és orczád miért esett be? 7. Nemde, ha jól cselekszel, felemelkedhetel, ka pedig gonoszul, mindjárt ajtódban lesz a bűn? de alattad lesz annak kívánsága és te uralkodjál rajta. 8. És beszéle Kain öcscsének, Abelnek: Es mikor a mezőn valának, megtámadá Kain öcscsét, Ábelt, és megölé őt. 9. És monda az örökkévaló Kainnak: Hol van öcséd, Ábel? És felelé: Nem

10 לֹא יָדַעְתִּי הַשְׁמֵר אֹחִי אֲנִכִּי: (א) וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמִי
 אָחִיךָ צִעֲקִים אֵלַי מִן־הָאָדָמָה: (ב) וְעַתָּה אֲרֹר אֹתָהּ מִן־
 הָאָדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לִקְחַת אֶת־דְּמִי אֹחִיךָ מִיָּדָהּ:
 (ג) כִּי תַעֲבֹד אֶת־הָאָדָמָה לֹא־תִסָּפֵף תִּת־כֹּחָהּ לָךְ גַּע וְגֵד
 תִּהְיֶה בָאָרֶץ: (ד) וַיֹּאמֶר קִין אֶל־יְהוָה גְּדוֹל עוֹנִי מִנְּשׂוֹא:
 (ה) הֵן גִּרְשַׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִפְּנֵיהָ אֶסְתָּר
 15 וְהָיִיתִי גַע וְגֵד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל־מִצְאֵי יְהִרְגֵנִי: (ו) וַיֹּאמֶר לוֹ
 יְהוָה לֵכֵן כָּל־הֲרֹג קִין שִׁבְעָתַיִם יִקָּם וַיֵּשֶׁם יְהוָה לִקֵּן אוֹת
 לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מִצְאוֹ: (ז) וַיֵּצֵא קִין מִלִּפְנֵי יְהוָה
 וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ־גֹּדֶד קַדְמַת־עֵדֶן: (ח) וַיַּדַּע קִין אֶת־אִשְׁתּוֹ
 וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־חֲנוּךְ וַיְהִי בְנָה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר
 כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוּךְ: (ט) וַיֹּולֵד לְחֲנוּךְ אֶת־עִירָד וְעִירָד יָלַד
 אֶת־מַחֲוִיָּאל וּמַחֲוִיָּאל יָלַד אֶת־מְתוּשָׁאֵל וּמְתוּשָׁאֵל יָלַד
 אֶת־לָמֶךְ: (י) וַיִּקָּח לוֹ לְמֶדֶד שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאֶחָת עֵדָה
 20 וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלְהָ: (יא) וַתֵּלֶד עֵדָה אֶת־יָבֵל הוּא הָיָה אָבִי
 יִשָּׁב אָהֵל וּמִקְנֶה: (יב) וְשֵׁם אָחִיו יוֹבֵל הוּא הָיָה אָבִי כָל־
 תִּפְשׁ בְּגוֹר וְעֹגֶב: (יג) וְצִלְהָ גַם הוּא יָלְדָה אֶת־תּוֹבֵל
 קִין לְמֶשׁ כָּל־חֹדֶשׁ נִחֲשֶׁת וּבְרָזָל וְאֶחָת תּוֹבֵל קִין גַּעמָה:
 (יד) וַיֹּאמֶר לְמֶדֶד לְנָשָׁיו עֵדָה וְצִלְהָ שִׁמְעֵן קוֹלִי נָשִׁי לְמֶדֶד
 הָאֻזְגָה אִמְרָתִי כִּי אִישׁ הֲרִגְתִּי לִפְעָעִי וַיֵּלֶד לַחֲבֶרְתִּי:
 25 (טו) כִּי שִׁבְעָתַיִם יִקָּם־קִין וּלְמֶדֶד שִׁבְעִים וּשְׁבַעֶה: (טז) וַיַּדַּע
 אָדָם עוֹד אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת כִּי
 שָׁתָלִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר תַּחַת הַבֵּל כִּי הֲרִגוּ קִין: (יז) וּלְשֵׁת
 גַם־הוּא יָלַד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֵנֹשׁ אִזּוֹ הָיָה לִקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה: (יח) שֵׁשׁ הָיָה סֵפֶר תּוֹלְדֹת
 אָדָם בְּיוֹם בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ:
 (יט) זָכָר וּנְקֵבָה בָרָאם וַיִּבְרָךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָם אָדָם
 בְּיוֹם הַבְּרָאָה: (כ) וַיְהִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה שָׁנָה וַיֹּולֵד
 בְּדַמּוֹתוֹ בְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת: (כא) וַיְהִי וַיָּמִית אָדָם

tudom. Vajjon őrzője vagyok-e én öcsémnek? 10. És mondá neki: Mit cselekedtél? öcséd vérének szava felkiált hozzám a földről. Most azért átkozott légy e földön, mely megnyitotta száját, és bevette öcséd vérét a té kezedből. 12. Mikor azt miveled, nem adja meg többé neked gyümölcseit, bujdosó és kóbor leszel a földön. 13. És mondá Kain az örökkévalónak: Nagyobb az én gonoszságom, hogysem bocsánatot érdemeljek. 14. Ime kivetsz ma engem a föld színéről, és színed elől elrejtezem, s bujdosó és kóbor leszek a földön, a ki rám találand, megöl engemet. 15. És mondá neki az örökkévaló: Az, a ki megöli Kaint hétszerre büntetetik meg. És jelet tőn az Örökkévaló Kainra, hogy senki őt meg ne ölje, a ki rátalál. 16. És elmenvén Kain az Isten színe elől, és lakozék Nód tartományban Éden napkeleti részében. 17. Kain pedig megismeré feleségit, ki fogana és szüle Chánokot; és várost építe, s azt fia nevével Chánoknak nevezé. 18. Továbbá, Hénok nemzé Iradot, és Irad nemzé Mavielt, és Maviel nemzé Metuzaelt, és Metusael nemzé Lameket. 19. Ki két feleséget vőn, egyiknek neve Áda, és másiknak neve Cilla. 20. És Áda szüle Jabelt, ki atyjok volt a sátorokban lakóknak és pásztoroknak. 21. S az ő testvérének neve Jubal, ez atyjok volt a cztarán és hárfán játszóknak. 22. Cilla is szüle Tubalkaint, ki mindenféle és vas szereket köszörüle, nővére Tubalkainnak pedig Noéma. 23. És mondá Lámek az ő feleségeinek, Ádának és Szellának: Halljátok szómat, Lamek feleségei, figyelmezzetek beszédemre: mivel férfiat öltem, sebesíttetésemmel, gyermeket kékttetésemmel. Hétszeres hoszú-állás adatik Kainért, Lámekért pedig hetvenhétszeres. 25. Ádám is megismeré még feleségét, és Chava fiat szüle, és hívá annak nevét Sétnek, mondván: Más magzatot adott nekem Isten Ábelért, kit megölt vala Kain. 26. De Sétnek is fia születék, kit Énosnak nevezé, akkor kezdé az Örökkévaló nevében a könyörgés.

V. Rész. 1. Ádám nemzetségének könyve. Az nap, melyen teremté Isten az embert, Isten hasonlatosságára alkotá őt. 2. Férfivá és asszonyná teremté őket; és megáldá őket, és hívá nevöket Ádámnak, az nap, melyen teremtetének, 3. Éle

אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃
 (א) וַיְהִי כָּל־יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר־חַי תִּשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים
 שָׁנָה וַיָּמָת׃ ס (ב) וַיְחִי־שֵׁת חֲמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאוֹת שָׁנָה
 וַיֹּלֶד אֶת־אֲנוֹשׁ׃ (ג) וַיְחִי־שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אֲנוֹשׁ שִׁבְעַ
 שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ (ד) וַיְהִי כָּל־
 יְמֵי־שֵׁת שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת׃ ס
 (ה) וַיְחִי אֲנוֹשׁ תְּשַׁעִּים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־קִינָן׃ (ו) וַיְחִי אֲנוֹשׁ
 אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־קִינָן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת
 שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ (ז) וַיְהִי כָּל־יְמֵי אֲנוֹשׁ חֲמֵשׁ
 שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת׃ ס (ח) וַיְחִי קִינָן
 שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־מְהֻלָּאֵל׃ (ט) וַיְחִי קִינָן אַחֲרֵי
 הוֹלִידוֹ אֶת־מְהֻלָּאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
 וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ (י) וַיְהִי כָּל־יְמֵי קִינָן עֶשֶׂר שָׁנִים וּתְשַׁע
 מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת׃ ס (יא) וַיְחִי מְהֻלָּאֵל חֲמֵשׁ שָׁנִים
 וּשְׁשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־יֶרֶד׃ (יב) וַיְחִי מְהֻלָּאֵל אַחֲרֵי
 הוֹלִידוֹ אֶת־יֶרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד
 בָּנִים וּבָנוֹת׃ (יג) וַיְהִי כָּל־יְמֵי מְהֻלָּאֵל חֲמֵשׁ וּתְשַׁעִּים
 שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת׃ ס (יד) וַיְחִי־יֶרֶד שְׁתַּיִם
 וּשְׁשִׁים שָׁנָה וּמֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־חֲנוּךְ׃ (טו) וַיְחִי־יֶרֶד
 אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוּךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים
 וּבָנוֹת׃ (טז) וַיְהִי כָּל־יְמֵי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וּשְׁשִׁים שָׁנָה וּתְשַׁע
 מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת׃ ס (יז) וַיְחִי חֲנוּךְ חֲמֵשׁ וּשְׁשִׁים
 שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־מֶתוּשֶׁלַח׃ (יח) וַיְתַּחֲלֶךְ חֲנוּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים
 אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מֶתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים
 וּבָנוֹת׃ (יט) וַיְהִי כָּל־יְמֵי חֲנוּךְ חֲמֵשׁ וּשְׁשִׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת שָׁנָה׃ (כ) וַיְתַּחֲלֶךְ חֲנוּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים וַאֲיָנָנוּ כִּי־
 לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ ס (כא) שְׁבִיעִי וַיְחִי מֶתוּשֶׁלַח שִׁבְעֵים
 וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־לָמֶךְ׃ (כב) וַיְחִי
 מֶתוּשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לָמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּשִׁבְעֵים

pedig Ádám százharmincz esztendeig; és fia nemze maga ké-
pére és hasonlatosságára, és hívá annak nevét Sétnek. 4. És
Ádám napjai, miután nemzette volt Sétet, még nyolczszáz
esztendők valának; és nemze fiakat és leányokat. 5. És lön
az egész idő, melyben Ádám élt, kilenczszáz harmincz esz-
tendő, és meghala. 6. Sét százöt éves vala, és nemzé Énost.
7. És éle Sét, miután nemzette volt Énost, nyolczszáz hét
évig, és nemze fiakat és leányokat. 8. És lőnek Sét minden
napjai kétszáztizenkét évek, és meghala. 9. Énos kilenczven
éves vala, és nemzé Kainánt. 10. Kinek születése után éle
nyolczszáz tizenöt évig, és nemze fiakat és leányokat. 11. És
lőnek Énos minden napjai kilenczszáz öt évek, és meghala.
12. Kainán is hetven éves vala és nemzé Maláleelt. 13. És éle
Kainán, miután nemzette volt Maláleelt nyolczszáz negyven
évig, és nemze fiakat és leányokat. 14. És lőnek Kainán min-
den napjai kilenczszáz tiz évek, és meghala. 15. Maláleel hat-
vanöt éves vala, és nemzé Járedet. 16. És éle Maláleel, mi-
után nemzette volt Járedet, nyolczszáz harmincz évig, és
nemze fiakat és leányokat. És lőnek Maláleel minden napjai
nyolczszáz kilenczvenöt évek, és meghala. 18. Járed száz-
hatvankét éves vala, és nemzé Chanokot. 19. És éle Járed, mi-
után nemzette volt Chánokot, nyolczszáz évig, és nemze fiakat
és leányokat. 20. És lőnek Járed minden napjai kilenczszáz
hatvankét évek, és meghala. 21. Továbbá Chánok hatvanöt
éves vala, és nemzé Metuzalát. 22. És Chánok az Istennel
jára és éle, miután nemzette volt Metusalát, háromszáz évig,
és nemze fiakat és leányokat. 23. És lőnek Chánok minden
napjai háromszáz hatvanöt évek. 24. És az Istennel jára, és
többé nem láttaték, mert az Isten őt elvevé. 25. Metusalá
száznyolczvanhét éves vala, és nemzé Lámeket. 26. És éle
Metuzalá, miután nemzette volt Lámeket hétszáz nyolczvan-
két évig, és nemze fiakat és leányokat. 27. És lőnek Metu-

מאות שנה ויולד בנים ובנות: (כ) ויהיו כל ימי מתושלח
תשע וששים שנה ותשע מאות שנה וימת: ס (כא) ויהי
למד שנים ושמים שנה ומאת שנה ויולד בן: (כב) ויקרא
את שמו נח לאמר זה ינחמנו ממצע שנו ומעצבון ידינו
30 מן האדמה אשר אררה יהוה: (כג) ויהי למד אחרי הולידו
את נח חמש ותשעים שנה וחמש מאת שנה ויולד בנים
ובנות: (כד) ויהי כל ימי למד שבע ושבעים שנה ושבע
מאות שנה וימת: ס (כה) ויהי נח בן חמש מאות שנה
ויולד נח את שם את חם ואת יפת: (כו) ויהי כי החל
האדם לרב על פני האדמה ובנות ילדו להם: (כז) ויראו
בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם
נשים מכל אשר בחרו: (כח) ויאמר יהוה לא ידון רוחי באדם
לעלם בשנם הוא בשר וחינו ימיו מאה ועשרים שנה:
(כט) הנפלים הני בארץ בימים ההם וגם אחרי כן אשר יבאו
בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם הנה הנפלים
5 אשר מעולם אנשי השם: פ מפטיר (ס) וירא יהוה
כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רקרע
כל היום: (סא) וינחם יהוה כי עשה את האדם בארץ
ויתעצב אל לבו: (סב) ויאמר יהוה אמה את האדם
אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד
רמש ועד עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם: (סג) ונח מצא
חסן בעיני יהוה:

פ פ פ

(סד) אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את
10 האלהים התהלך נח: (סה) ויולד נח שלשה בנים את שם
את חם ואת יפת: (סו) ותשתת הארץ לפני האלהים
ותמלא הארץ חמס: (סז) וירא אלהים את הארץ וקנה
גשחתה כי השתית כל בשר את דרכו על הארץ: ס

zalá minden napjai kilenczszáz hatvankilencz évek, és meghala. 28. Lámech száz nyolzvankét éves vala, és fiat nemze. 29. És hívá annak nevét Noénak, mondván: Ez vigasztal meg minket kezeink munkáiban és fáradságaiban a földön, melyet az úr megátkozott. 30. És éle Lámech, miután nemzette volt Noét, ötszáz kilenczvenöt évig, és nemze fiakat és leányokat. 31. És lőnek Lámech minden napjai hétszáz hetvenhét évek, és meghala. Noé pedig, mikor ötszáz éves vala, nemzé Szemet, Chámot és Jáfetet.

VI. Rész. 1. És mikor az emberek szaporodni kezdettek a földön, és leányokat nemzettek, 2. látván az Isten fiai az emberek leányait, hogy szépek, feleségeket vőnek magoknak mindazok közül, kiket választottanak vala. 3. És mondá az Isten: Nem marad meg az én lelkem az emberben mindörökké, mivel ő csak hús, és lesznek az ő napjai százhusz évek. 4. Óriások valának pedig a földön ama napokban. Mert, miután a hatalmasak bementek az emberek leányaihoz, s azok szültek vala, ezek lőnek ama hősek és régen nevezes férfiak. 5. Látván pedig Isten, hogy nagy az emberek gonoszsága a földön, és a szívnek minden gondolata gonoszra figyel minden időn, 6 megbáná, hogy embert teremtet a földön, és benső szívbéli fájdalommal illetetvén. 7. És mondá: Eltörölöm az embert, kit teremtettem, a földszinéről, az embertől az állatokig, a férgektől az égi madarakig; mert bánom, hogy alkottam őket. 8. De Noé kegyelmet talála az úr előtt. 9. Ez Noé nemzetsége: Noé igaz és tökéletes férfiú vala nemzetsége között, Istennel járt. 10. És nemze három fiat: Szemet, Chámot és Jáfetet. 11. Megromlott vala pedig a föld Isten előtt, és megtelék gonosszággal. 12. És mikor látta Isten, hogy a föld megromlott, mert minden test megvesztegette vala utját a földön, 13. mondá Noénak: Elérkezett vége min-

(יג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל-בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי-מִלְאָה
 הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת-הָאָרֶץ: (יד) עֲשֵׂה
 לְךָ תֵּבֶת עֲצֵי-גִפְרִי קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת-הַתֵּבָה וּכְפַרְתָּ אֹתָהּ
 מַבֵּית וּמַחוּץ בַּכֹּפֶר: (טו) וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת אַמָּה אֹרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה
 קוֹמָתָהּ: (טז) צִדּוֹר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל-אַמָּה תִּכְלָנָהּ
 מִלְּמַעַלָּה וּפֶתַח הַתֵּבָה בַּצִּדָּה תַּשִּׂים תְּחִתָּים שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים
 תַּעֲשֶׂה: (יז) וְאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת-הַמָּבּוּל מַיִם עַל-הָאָרֶץ
 לְשַׁחֵת כָּל-בָּשָׂר אֲשֶׁר-בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל
 אֲשֶׁר בָּאָרֶץ יָנוּעַ: (יח) וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבֵאתִי אֶל-
 הַתֵּבָה אֹתָהּ וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי-בְנֶיךָ אִתְּךָ: (יט) וּמִכָּל-חַיִּי
 מִכָּל-בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֵל הַתֵּבָה לְחַיֵּית אִתְּךָ זָכָר
 וּנְקֵבָה יְדָיו: (כ) מִהֶעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל
 רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְחַיֵּיוֹת: (כא)
 וְאַתָּה קַח-לְךָ מִכָּל-מֵאֵכֶל אֲשֶׁר יֹאכֵל וְאִסַּפְתָּ אֹלֶךָ
 וְהָיָה לְךָ וּלְהֶם לְאֵכֶלָה: (כב) וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ
 אֱלֹהִים בֶּן עֲשָׂה: (כג) וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בָּא-
 אִתָּהּ וְכָל-בֵּיתְךָ אֶל-הַתֵּבָה כִּי-אַתָּה רָאִיתִי צַדִּיק לִפְנֵי
 בְּדֹר הַזֶּה: (כד) מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח-לְךָ שִׁבְעָה
 שְׁבָעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִוא
 שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ: (כה) גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שְׁבָעָה שְׁבָעָה
 זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיֵּיוֹת זָרַע עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ: (כו) כִּי לַיּוֹמִים
 עוֹד שְׁבָעָה אֲנִי מִמְּטִיר עַל-הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
 לַיְלָה וּמָחִיתִי אֶת-כָּל-חַיִּקוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי
 הָאֲדָמָה: (כז) וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוָּהוּ יְהוָה: (כח) וּלְנֹחַ בֶּן-
 עֶשְׂרִי מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמָּבּוּל הָיָה מַיִם עַל-הָאָרֶץ: (כט) וַיָּבֹאוּ
 וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי-בְנָיו אִתּוֹ אֶל-הַתֵּבָה מִפְּנֵי מִי הַמָּבּוּל:
 (ל) מִן-הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה
 וּמִן-הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר-רָמַשׁ עַל-הָאֲדָמָה: (לא) שְׁנַיִם שְׁנַיִם

den testnek előttem; betelt a föld gonoszsággal színök előtt, és én elveszttem őket a földdel együtt. 14. Készíts magadnak bárkát, goferfákból, rekesztékeket csinálj a bárkában és kend be enyvvvel belül és kívül. 15. És ekképen készítsd el azt: Háromszáz könyöknyi legyen a bárkának hossza, ötven könyöknyi szélessége, és harmincz könyöknyi annak magassága. 16. Világnyilást csinálj a bárkán, és ennek legfelsőbb részét egy könyöknyin végezzed; a bárka ajtaját pedig oldalul helyezd; alsó, közép és harmad emeletet csinálj abban. 17. Mert ime én vízözönt hozok a földre, hogy megöljek minden testet, melyben életnek lélekzete van az ég alatt. Minden, mi a földön vagyon, veszend. 18. De veled szövetséget kötök; és bémegy a bárkába, te és fiaid, feleséged és fiaid feleségei veled. 19. És minden testbeli valamennyi állatból kettőt-kettőt végy be a bárkába, hogy éljenek veled, hímet és nőtényt. 20. A madarak közül fajaik szerint, és a barmok közül fogaik szerint, és a földnek minden csúszómászó állataiból nemeik szerint; mindenikből ketten menjenek be veled, hogy élhessenek. 21. Végy tehát minden eledelből, melyek megehetők, és hozdd be magadhoz, hogy mind neked, mind azoknak legyenek táplálékul. 22. Megcselekvé tehát Noé mind, a miket Isten neki parancsolt vala.

VII. Rész. 1. És mondá neki az Örökkévaló: Meny be te és egész háznéped a bárkába; mert téged láttalak igaznak előttem e nemzedékben. 2. Minden tiszta állatokból vigy be hetet-hetet, hímet és nőtényt; a tisztátalan állatokból pedig kettőt-kettőt, hímet és nőtényt. 3. Az égi madarakból is hetet-hetes, hímet és nőtényt, hogy fajuk megtartassék az egész földszínén. 4. Mert ime még hét nap, s azután esőt árasztok a földre negyven nap és negyven éjjel, s eltörlök a földszínről minden állatot, melyeket teremtettem. 5. Mind megcselekvé azért Noé, miket az Örökkévaló neki parancsolt vala. 6. És hétszáz éves vala, mikor a vízözön eláza a földön. 7. És bemené Noé és vele fiai, az ő felesége és fiainak feleségei a bárkába a vízözön miatt. 8. tiszta és tisztátalan állatok közül is, és a madarak közül, és mindabból, mi mozog a földön, 9. ketten-ketten menének Noéhoz a bárkába, hím

בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתְּבֹהֶזְכֶּר וּנְקִבָּה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־
10 נֹחַ: (י) וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמִי הַמַּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ:
(ב) בַּשָּׁנָה שֶׁש־מָּאוֹת שָׁנָה לַחַי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בִשְׁבַע־הָעָה
עֶשְׂרֵי יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעֲיָנוֹת תְּהוֹם רַבָּה
וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ: (ג) וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים
יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה: (ד) בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם
וַיִּפֹּת בְּנֵי־נֹחַ וַאֲשֶׁת נֹחַ וַיְשַׁלְּשֵׁת גִּשְׁי־בְנָיו אֹתָם אֶל־הַתְּבֹהֶזְכֶּה:
(ה) הָמָּה וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־
הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ כָּל־
15 צִפּוֹר כָּל־כְּנָף: (ו) וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתְּבֹהֶזְכֶּה שְׁנַיִם שְׁנַיִם
מִכָּל־הַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים: (ז) וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקִבָּה
מִכָּל־בֶּשֶׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים וַיִּסָּגֵר יְהוָה
בַּעֲדָו: (ח) שְׁלִישִׁי וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ
וַיָּרְבוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתְּבֹהֶזְכֶּה וְתָרֵם מֵעַל הָאָרֶץ: (ט) וַיִּגְבְּרוּ
הַמַּיִם וַיָּרְבוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתְּבֹהֶזְכֶּה עַל־פְּנֵי הַמַּיִם:
(י) וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל־הַהָרִים
20 הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם: (יא) חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה
מִלְּמַעַל גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ הַהָרִים: (יב) וַיָּגֹעַ כָּל־בֶּשֶׂר ו
הָרֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הָשָׂרָץ
הַשָּׂרָץ עַל־הָאָרֶץ וְכָל־הָאָדָם: (יג) כָּל־אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ
חַיִּים בְּאַפִּיו מִכָּל־אֲשֶׁר בַּתְּבֹהֶזְכֶּה מָתוּ: (יד) וַיִּמַּח אֶת־כָּל־
הַיָּקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ
וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׂאָר אֶד־נֹחַ וְאֲשֶׁר אִתּוֹ
בַּתְּבֹהֶזְכֶּה: (טו) וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמֵאֹת יוֹם:
(טז) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֵת־כָּל־
הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבֹהֶזְכֶּה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ
וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם: (יז) וַיִּסָּכְרוּ מַעֲיָנֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם
וַיִּבָּלֵא הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמַיִם: (יח) וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ
הַלּוֹךְ וְשׁוֹב וַיַּחֲסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמֵאֹת יוֹם:

és nöstény, mint Örökkévaló Noénak megparancsolt vala. 10. És midőn elmúlt a hét nap, a vizözön elárada a földön. 11. Noé életének hatszázadik évében, a második hónapban, a hónap tizenhetedik napján megszakadának a nagy mélység minden forrásai, és az ég csatornái megnyílnak. 12. És lőn eső a földre negyven nap és negyven éjjel. 13. Az nap kezdetén bemené Noé és fiai, Szem, Cham és Jáfet; az ő felesége és fiainak három felesége velök a bárkába; 14. ők és minden állatt neme szerint, és minden barmok fajaik szerint, és minden, mi mozog a földön, faja szerint, és minden repülő allat neme szerint, és minden madarak, és minden szárnyas állatok. 16. bemenének Noéhoz a bárkába, ketten-ketten minden testből, melyben életnek lélekzete vala. 16. És a melyek bementenek, hím és nöstény ment be minden testből, a mint parancsolta vala neki az Isten, és bezára őt az örökkévaló utána. 17. És lőn vizözön negyven napig a földön; és megsokasodának a vizek, és a bárkát magasán emelék fel a földtől. 18. Mert rohanva megáradának, és mindeneket betöltének a földszinén; a bárka pedig a vizek fölött lebeg vala. 19. És a vizek igen elhatalmazónak a földön, s az egész ég alatt minden magas hegyeket elborítának. 20. Tizenöt könyöknyivel vala a víz magasabb mint a hegyek, melyeket elborított vala. 21. És megemészteték minden test, mely a földön mozog vala, madarak, barmok, vadak, minden csúszómászó állatok, melyek a földön mászkálnak, minden emberek 22. és mindenek, mikben életnek lélekzete vala a földön meghalának. 23. És eltörle minden állatot, mely a földön vala, embertől baromig; mind a csúszómászó állatok, mind az égi madarak eltörölletének a földről; egyedül Noé marada meg, és a kik vele bárkában valának. 24. És a vizek százötven napig boríták a földet.

VIII. Rész. 1. Megemlékezhvén pedig az Isten Noéről, és minden állatokról és minden barmokról, melyek vele a bárkában valának, szelet bocsáta a földön, és a vizek megapadának. 2. És bezáródnak a mélység forrásai s az ég szakadásai, és az égből hulló eső föltartóztatának. 3. És a vizek visszatérének a földről, ide s tova elfolyván és százötven nap mulva apadni kezdenek. 4. És hetedik hónapban, a hó-

(ד) ונתנה התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש
 על הרי אררט: (ה) והמים היו הלוד וחסור עד החדש⁵
 העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים:
 (ו) ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את-חלון התבה אשר
 עשה: (ז) וישלח את-הערב ויצא ושוב עד-יבשת
 המים מעל הארץ: (ח) וישלח את-היונה מאתו לראות
 תקלו המים מעל פני האדמה: (ט) ולא מצאה היונה
 מנוח לב-רגלה ותשב אליו אל-התבה כי-מים על-פני
 כל-הארץ וישלח ידו ויפקה ויבא אתה אליו אל-התבה:
 (י) ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויסף שלח את-היונה מן-¹⁰
 התבה: (יא) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה-זית
 טרף בפיה וידע נח כי-קלו המים מעל הארץ: (יב) ויחל
 עוד שבעת ימים אחרים וישלח את-היונה ולא-יספה שוב-
 אליו עוד: (יג) ויהי באחת ויש-מאות שנה בראשון באחד
 בחדש חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את-מכסה התבה
 וירא והנה חרבו פני האדמה: (יד) ובחדש השני בשבעה
 ועשרים יום לחדש יבשה הארץ: ט רביעי
 (טו) וידבר אלהים אל-נח לאמר: (טז) צא מן-התבה אתה¹⁵
 ואשתך ובגין ובגין ונשי בגין אתך: (יז) כל-החיה אשר-אתך
 מכל-בשר בעוף ובבהמה ובכל-הרמש הרמש על-הארץ
 הוצא אתך ושרצו בארץ ופרו ורבו על-הארץ: (יח) ויצא-
 נח ובגיו ואשתו ונשי-בגיו אתו: (יט) כל-החיה כל-הרמש
 וכל-העוף כל רמש על-הארץ למשפחתיהם יצאו מן-
 התבה: (כ) ובין נח מזבח ליהוה ויפק מכל²⁰ הבהמה
 הטהורה ומכל העוף הטהור ויעל עלת במזבח: (כא) ויירה
 יהוה את-בית הנחח ויאמר יהוה אל-לבו לא אספ לקלל
 עוד את-האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע
 מנעורו ולא-אספ עוד להכות את-כל-חי באשר עשיתי:

nak huszonhetedik napján megállapodék a bárka Ararát hegyein. 5. A vizek pedig elfolyának és apadának a tizedik hónapig; mert tizedik hónapban a hónap első napján kitünének a hegyek ormai. 6. És midőn negyven nap elmúlt megnyitván Noé a bárka ablakát, melyet készített vala, kibocsáta egy hollót; 7. mely kirepülvén, nem tére vissza, míg a víz föl nem szárada a földön. 8. Kibocsáta utána egy galambot is, hogy meglássa, ha megszűntek-e már a vizek a földszinén. 9. Mely nem találván, a hol lába megnyugodjék, visszatére hozzá a bérkába, mert vizek valának még az egész földön; és kinyujtá kezét, és megfogván azt, bevevé a bérkába. 10. Várván pedig még más hét napot, ismét galambot bocsáta ki a bérkából. 11. És visszajöve hozzá estére, zöld levelű olajfa ágat hozván szájában. Ekkor megérté Noé, hogy a vizek megszűntek a földön. 12. Mindazáltal vára még más hét napot, és galambot bocsáta ki, mely többé nem tére vissza hozzá. 13. E szerint hatszáz egyedik esztendejében. az első hónap első napján elapadának a vizek a földön; és megnyitván Noé a bárka födelét, kitekinte és látá, hogy a földszíne megszikkadott. 14. Második hónapban, a hónap huszonhetedik napjáig a föld egészen megszárada. 15. Szóla pedig az Isten Noénak mondván: 16. Meny ki a bérkából te és feleséged, fiaid és fiaid feleségei veled. 17. Minden állatokat, melyek nálad vannak minden testből, mind a szárnyasokból, mind a barmokból és mind a csuszómászókból, melyek mászkálnak a földön, vidd ki magaddal, és járjatok a földön; növekedjete és szaporodjatok. 18. Kimenének tehát, Noé és fiai, az ő felesége, és fiainak feleségei vele; 19. úgy szinte minden állatok, barmok és csuszómászók, melyek mászkálnak a földön, fajaik szerint kimenének a bérkából. 20. Noé pedig oltárt építé az Örökkévalónak; és vevén minden tiszta barmokból és és madarakból égő áldozatokat tűn az oltáron. 21. És az Örökkévaló megérzé a gyönyörűség illatát, és monda: Soha többé nem átkozom meg a földet az emberek miatt; mert az emberi szív érzései és gondolatai hajlandók ugyan a gonoszra ifjúságtól; azonban többé nem verelek minden élő teremtményt, a mint cselekedtem. 22. A föld minden napjaiban a vetés és

(35) עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זָרַע וְקָצִיר וְקֹר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֶף וַיּוֹם וַלַּיְלָה לֹא יִשְׁבּוּתוּ׃ מ (36) וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם בָּרוּ וּרְבוּ וּמְלאוּ אֶת הָאָרֶץ׃ (37) וּמִזֶּרְעָכֶם וּחְתָּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל־חֵית הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּכָל אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ הָאָדָמָה וּבְכָל־דָּג הַיָּם בְּיַדְכֶם נִתְּנוּ׃ (38) כָּל־רֶמֶשׁ אֲשֶׁר הוּא־חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָה בְּיֶדְכֶם עֹשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־ (39) אֲדָמָה בְּשֹׁרֶשׁוֹ דָּמּוּ לֹא תֹאכְלוּ׃ (40) וְאֲדָמָה־בְּכֶם לְנִפְשֹׁתֵיכֶם אֲדָרֵשׁ מִיַּד כָּל־חַי אֲדָרֵשׁנּוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֲדָרֵשׁ אֶת־נֶפֶשׁ הָאָדָם׃ (41) שֹׁפֵךְ דָּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפֹךְ בִּי בְּצֹלָם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם׃ (42) וְאַתֶּם בָּרוּ וּרְבוּ שִׂרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ־בָהּ׃ חמישי (43) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר׃ (44) וְאֲנִי הִנְנִי מְקִים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זֶרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם׃ (45) וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף בְּהֵמָה וּבְכָל־חֵית הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל וְצֹאֵי הַתֵּבָה לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ׃ (46) וַהֲקִמְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־בֶּשֶׁר עוֹד מִמִּי הַמִּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מִבּוּל לְשִׁתֵּת הָאָרֶץ׃ (47) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם׃ (48) אֶת־קִשְׁתִּי נִתְּמִי בִּעְנֵן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃ (49) וְהָיָה בִּעְנַנִּי עֲנַן עַל־הָאָרֶץ וּנְרָאֲתָה הַקִּשְׁתַּת בִּעְנָן׃ (50) וּזְכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בֶּשֶׁר וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד הַמִּבּוּל לְמִבּוּל לְשִׁתֵּת כָּל־בֶּשֶׁר׃ (51) וְהָיְתָה הַקִּשְׁתַּת בִּעְנָן וְרָאִיתִיהָ לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בֶּשֶׁר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ (52) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֵת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמַתִּי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בֶּשֶׁר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ (53) וַיְהִי כִּנְיֹנָהּ הַיּוֹצֵאִים מִן־הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וְיֶפֶת וְחָם הוּא אָבִי כְנָעַן׃ (54) שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים בְּנֵי־לֶחַ וּמֵאֵלֶּה גִפְצָה כָּל־

aratás, hideg és meleg, nyár és tél, éj és nap meg nem szűnnek.

IX. Rész. 1. És megáldá Isten Noét és fiait és mondá nekik: Növekedjete és sokasodjatek, és töltséte be a földet. 2. És töletek félelem és rettegés legyen a föld minden állatain és minden égi madarakon, mindazokkal együtt, mik a földön mozognak; a tenger minden halai kezetekbe adattak. 3. És minden, a mi mozog és él, legyen nektek eledelül; mint a zöld veteményeket, úgy adom nektek mindezeket. 4. Kivéven azt, hogy a húst életében vérével ne egyéte; 5. mert lelkeitek vérét követelni fogom minden állatok kezéből és az ember kezéből; az embernek és testvérnek kezéből követelem az ember lelkét. 6. A ki embervért ont, ember által ontassék annak vére; mert az ember Isten képeire alkottatott. 7. Ti pedig növekedjete és sokasodjatek, és járjatek a földön, és töltséte be. 8. ezeket is mondá az Isten Noénak és vele fiai: Ime én szövetséget kötök veletek, és utánaatok ivadékokkal, 10. és minden élő lényvel, mely veletek vagyon, mind a madarakból, mind a marhákból, és a föld minden barmaiból, melyek kijöttek a bárkából, a földnek minden állataira nézve. 11. Szövetséget kötök veletek, és soha többé nem irtassék ki minden test vizözönnei; nem is lesz többé vizözön, mely a földet elveszítse. 12. És mondá az Isten: Ez jele a szövetségnek, melyet teszek közötttem és közöttetek és minden élő lény között, mely veletek vagyon, örök nemzedékekre. 13. Szivárványomat a felhőkbe helyezem, és ez lesz jele a szövetségnek közötttem és a föld között. 14. És mikor beborítom felhőkkel a föld fölött, feltűnik szivárványom a felhőkben; 15. és megemlékezem szövetségemről tiveletek és minden élő lélekkel, mely a testet élteti, és nem lesz többé vizözön minden test eltörlésére. 16. És szivárvány lesz a felhőkben, és meglátom azt, és megemlékezem az örök szövetségről, mely kötöttet az Isten között és a földön levő valamennyi testnek minden élő lelke között. 17. És mondá az Isten Noénak: Ez lesz jele a szövetségnek, melyet megállapítottam közötttem és minden test között a földön; 18. Noé fiai pedig, kik a bárkából kijöttek, Szem, Chám és Jáfet valának; Kám pedig atyja Kanáannak. 19. Ezek Noé három fiai, és

הָאָרֶץ: (ג) וַיַּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם: (כ) וַיֵּשֶׁבֶת: 20
מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיַּתְּגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלָה: (כג) וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנָעַן
אֶת־עֲרוֹת אָבִיו וַיַּגֵּד לִשְׁנֵי אֶחָיו בְּחוּץ: (כד) וַיִּקַּח שָׁם וַיָּפֶת
אֶת־הַשְּׂמָלָה וַיִּשְׂמֹו עַל־שְׂכָם שְׁנֵיהֶם וַיִּלְכוּ אַחֲרֵינִית
וַיִּכְסּוּ אֶת עֲרוֹת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרֵינִית וְעֲרוֹת אֲבִיהֶם לֹא
רָאוּ: (כז) וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:
(כח) וַיֹּאמֶר אֲרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו: (כט) וַיֹּאמֶר: 25
בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ: (ל) וַיָּפֶת אֱלֹהִים
רֵיפָת וַיִּשְׁכֵּן בְּאֶהְל־שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ: (לב) וַיַּחֲיֶינָה
אֶחָר הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה: (לג) וַיְהִי
כִּלְיֵמֵינוּ תִשַּׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמָת: פ
ו (ה) וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנֵי־נֹחַ שָׁם חָם וַיָּפֶת וַיִּלְדּוּ לָהֶם בְּנִים
אֶחָר הַמַּבּוּל: (ז) בְּנֵי יִפְתָּ גָמָר וּמְנוּגָ וּמְדִיָּוָן וְתַבָּל וּמִשְׁדָּ
וְתִירָם: (ח) וּבְנֵי גָמָר אֲשַׁכְנָז וְרִיפָת וְתַגְרָמָה: (ט) וּבְנֵי יוֹן
אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כְּתִים וְדֹדָגִים: (י) מֵאֵלֶּה נִפְרְדּוּ אֵלֵי הַגּוֹיִם 5
בְּאַרְצֵתָם אִישׁ לְלִשְׁנֹו לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּגוֹיָהֶם: (יא) וּבְנֵי חָם
כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וְפוּט וְכְנָעַן: (יב) וּבְנֵי כּוּשׁ סִבָּא וַחֲוִילָה
וּסְבָתָה וְרַעְמָה וּסְבָתָכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וְדֶדָן: (יג) וְכוּשׁ
יָלַד אֶת־גַּמְרָד הוּא הֵחָל לִהְיוֹת גִּבּוֹר בְּאָרֶץ: (יד) הוּא־הָיָה
גִּבּוֹר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֹאמַר בְּגַמְרָד גִּבּוֹר צִיד לִפְנֵי
יְהוָה: (טו) נִתְּחִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ כָּכָל וְאַרְדָּ וְאַפְדָּ וְכִלְגָּה 10
בְּאָרֶץ שֹׁנְעָר: (טז) מִן־הָאָרֶץ הַהוּא יֵצֵא אֲשׁוּר וַיִּבֶן אֶת־כִּנְיֹנָה
וְאֶת־רַחֲבֵת עִיר וְאֶת־כָּלַח: (יז) וְאֶת־רֶסֶן בֵּין גִּינֹוֹה וּבֵין
כָּלַח הוּא הָעִיר הַגְּדֹלָה: (יח) וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוֹדִים וְאֶת־
עֲנָקִים וְאֶת־לֶחֱבִים וְאֶת־נַפְתָּחִים: (יט) וְאֶת־פְּתָרִים וְאֶת־
כְּסִלְחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כְּפָתָרִים: פ
(כ) וְכְנָעַן יָלַד אֶת צִידָן בְּכּוּר וְאֶת־תַּחַת: (כא) וְאֶת־הִיבּוּסִי 15
וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַגְּרִנְשִׁי: (כב) וְאֶת־הַתְּחִי וְאֶת־הָעֶרְקִי וְאֶת־
הַסִּינִי: (כג) וְאֶת־הָאֲרוּרִי וְאֶת־הַצִּמְרִי וְאֶת־הַחֲמָתִי וְאֶת־

ezeztől terjedt el az összes emberi nem az egész földön 20. És Noé földmivelő ember lévén, kezdé a földet munkálni, és szőlőt ültete. 21. És bort iván, megrészegedék, és megmeztelenülve feküvék sátorában. 22. A mit meglátván Kanáan atyja, Cham, az ő atyának mesztelenségét, megjelenté azt kívül két testvérének. 23. De Szem és Jáfet palástot vetének vállaikra, és háttal fordulva menvén, befödék atyjok szemérmét, és orcájok el vala fordítva, és nem láták atyjok férfiuságát; 24. Felébredvén pedig Noé a borosságból, midőn megtudta, mit cselekedett volt vele kisebbik fia, 25. mondá: Átkozott Kanáan, az ő atyafiai szolgáinak szolgája lesz. 26. És mondá: Áldott Szem örökkévaló Istene, az ő szolgája legyen Kanáan. 27. Terjessze ki az Isten Jáfetet, s ez lakjék Szem sátoraiban, és Kanaán az ő szolgája legyen. 28. Éle pedig Noé a vizözön után háromszáz ötven évig. 29. És betölte összes napjaiban kilencszáz ötven évet, és meghala.

X. Rész. Ezek Noé fiainak, Szem, Kám és Jáfetnek nemzetséget, kiknek a vizözön után fiuk születének. 2. Jáfet fiai: Gomer és Magog, Madai és Jáván, Tubal és Mószók és Tirás. 3. Gomer fiai pedig: Aseenes és Rifát és Togorma. 4. Jáván fiai pedig: Eliza és Tazzis, Cetim és Dodanim. 5. Ezek oszlának föl a nemzetek szigeteire tartományaikban, kiki az ő nyelve és csaláidai szerint nemzetségeikben. 6. Kám fiai pedig: Kus és Meszraim, Fát és Kanaán. 7. Kus fiai: Szába és Hevila, Szabta és Regma és Szabaláka. Regma fiai: Szába és Dadán. 8. Kus pedig nemzé Nemródot, ő kezde hatalmas lenni a földön. 9. És erős vadász vala az Örökkévaló előtt. Azért lön közmondása: Mint Nemrod, erős vadász az Örökkévaló előtt. 10. Az ő országának kezdete pedig Babilon vala és Azak és Akad és Kalanne, Szennár földén. 11. Azon földről jöve ki Asszur és építé Ninivét és a város utczáit és Kálét. 12. Berent is Ninivé és Kále között; ez nagy város. 13. Meszraim pedig nemzé Ludimot és Ananimot és Laabimot, Neftuimot, 14. és Fetráaszimot és Kaszliumot; kiktől származának a filiszteusok és kaftorimok. 15. Kanáan pedig nemzé Szidont, eelső szülöttjét Heteust, 16. és Jebureust és Amorreust, Gergezeust, 17. Heveust és Araceust, Szineust, 18. és Aradiust, Szamareust és Amateust; és ezek után terjedének

נפצו משפחות הפנעני : (יט) ויהי גבול הפנעני מצידון
באכה גררה עד-עזה באכה סדמה ועמרה ואדמה וצבים
20 עד-לשע : (כ) אלה בני-הם למשפחתם ללשונתם בארצותם
בגויהם : (כא) ולשם ילד נס-הוא אבי כל-בני עבר אחי יפת
הגדול : (כב) בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם :
(כג) ובני ארם עוץ וחול וגתר ומש : (כד) וארפכשד ילד
25 את-שלח ושלח ילד את-עבר : (כה) ולעבר ילד שני בנים
שם האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן :
(כו) ויקטן ילד את-אלמודר ואת-שלח ואת-חצרמנת ואת-
יבח : (כז) ואת-הדורם ואת-אוזל ואת-דקלה : (כח) ואת-
עובל ואת-אבימאל ואת-שבא : (כט) ואת-אופר ואת-חווילה
30 ואת-יובב כל-אלה בני יקטן : (ל) ויהי מושבם ממשא באכה
ספרה הר הקדם : (לב) אלה בני-שם למשפחתם ללשונתם
בארצותם לגויהם : (לג) אלה משפחת בני-נח לתולדתם
בגויהם ומאלה נפרדו הגוים בארץ אחר המבול : פ שביעי
יא (ה) ויהי כל-הארץ שפה אחת ודברים אחדים : (ו) ויהי
בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם :
(ז) ויאמרו איש אל-רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה
לשורפה ויהי להם הלבנה לאבן ויתחמר הנה להם לחמר :
(ח) ויאמרו הבה נבנה-לנו עיר ומגדל וראשו בשמים
5 ונעשה-לנו שם פן-נפויז על-פני כל-הארץ : (ט) ויגר יהוה
לראות את-העיר ואת-המגדל אשר בנו בני האדם :
(י) ויאמר יהוה הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם
לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות :
(י) הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש
שפת רעהו : (יב) ויפץ יהוה אתם משם על-פני כל-הארץ
ויחדלו לבנות העיר : (יג) על-כן קרא שמה בבל כי-

el a kananeusok népei. 19. És Kanáan határai lőnek Szidonból jövőn, Gerarába, Gázáig, mig beérkezel Szodomába és Gomorrába, Adamába és Szeboimba, Leszáig. 20. Ezek Kain fiai, az ő rokonságaik és nyelveik, nemzetségeik és földaik és népeik szerint. 21. Szemtől is, Héber minden fiainak atyjától, Jáfet bátyjától születének. 22. Szem fiai: Élám és Asszur, Arfaxád és Lud és Áram. 23. Áram fiai: Ucz és Chul, Geter és Más. 24. Arfaxád pedig nemzé Szálét, kitől származék Héber. 25. És Hébernek két fia születék, egyiknek neve Fáleg, azért, hogy az ő napjaiban osztatott föl a föld; és testvérének neve Jektán. 26. Ez a Jektán nemzé Elmodádot és Szálefet és Aszarmótot, Janét, 27. és Aduramot és Uzalt és Deklát, 28. és Ebalt és Abímaelt, Szabát, 29. és Ofirt és Hevilt és Jóbábot; ezek mind Jektán fiai. 30. És lőn azok lakása Messzától menvén Széfarig, a napkeleti hegyig. 31. Ezek Szem fiai rokonságaik és nyelveik, tartományaik és nemzetségeik szerint. 32. Ezek Noé családai, népeik és nemzetségeik szerint. Ezekből oszlának el a nemzetek a földön a vizözön után.

XI. Rész. 1. A földön pedig ezek egy nyelv és egyféle beszéd vala. 2. És midőn napkeletről elmentek, Szennár földén térséget találának, és ott lakának. És mondá egyik a másoknak; Jertek, csináljunk téglákat, és égessük azokat ki tűzzel. És a téglák kövek gyanának, a gyantármész gyanánt. 4. És mondák: Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje; és tegyük híressé nevünket, mielőtt eloszoljunk minden tartományokra. 5. Leszállá pedig az Örökkévaló, hogy lássa a várost és tornyait, melyet építenek vala Ádám fiai, 6. és mondá: Ime egy a nép, és egy nyelvök van mindnyájoknak; és elkezdték azt csinálni, meg sem szűnnek gondolataiktól, miglen azokat cselekedettel nem teljesítik. 7. Jertek tehát, szálljunk alá, és ott zavarjuk össze nyelvöket, hogy egyik a másik szavát ne értse. 8. És ekképen széleszté el őket az Örökkévaló azon helyről minden tartományokra, és megszűnének építeni a várost. 9. És azért hivátek

שם בלל יהוה שפת כל־הארץ ומשם הפיצם יהוה על־
פני כל־הארץ: פ (י) אלה תולדת שם שם בן־מאת
שנה ויולד את־ארפכשד שנתים אחר המבול: (בי) ויהי־
שם אחרי הולידו את־ארפכשד חמש מאות שנה ויולד
בנים ובנות: ס (יג) וארפכשד חי חמש ושלשים שנה
ויולד את־שלח: (יד) ויהי ארפכשד אחרי הולידו את־
שלח שלש שנים וארבע מאות שנה ויולד בנים
ובנות: ס (יז) ושלח חי שלשים שנה ויולד את־עבר:
(יט) ויהי־שלח אחרי הולידו את־עבר שלש שנים וארבע
מאות שנה ויולד בנים ובנות: ס (כ) ויהי־עבר ארבע
ושלשים שנה ויולד את־פלג: (כא) ויהי־עבר אחרי
הולידו את־פלג שלשים שנה וארבע מאות שנה ויולד
בנים ובנות: ס (כב) ויהי־פלג שלשים שנה ויולד
את־רעז: (כג) ויהי־פלג אחרי הולידו את־רעז תשע
שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות: ס (כד) ויהי רעז
תים ושלשים שנה ויולד את־שווג: (כה) ויהי רעז
אחרי הולידו את־שווג שבע שנים ומאתים שנה ויולד
בנים ובנות: ס (כז) ויהי שווג שלשים שנה ויולד
את־נחור: (כח) ויהי שווג אחרי הולידו את־נחור מאתים
שנה ויולד בנים ובנות: ס (כט) ויהי נחור תשע ועשרים
שנה ויולד את־תרח: (ל) ויהי נחור אחרי הולידו את־
תרח תשע־עשרה שנה ומאת שנה ויולד בנים ובנות: ס
(לא) ויהי־תרח שבעים שנה ויולד את־אברם את־נחור
ואת־הרן: (לב) ואלה תולדת תרח הוליד את־אברם
את־נחור ואת־הרן והרן הוליד את־לוט: (לג) וימת הרן
על־פני תרח אביו בארץ מולדתו באור כשדים: מפתח
(לד) וינקח אברם ונחור להם נשים שם אשת־אברם שרי
ושם אשת־נחור מלכה בת־הרן אבי־מלכה ואבי יסכה:

annak neve Babelnek, mert ott zavarodott össze az egész föld nyelve, és onnan szélesztette el őket az Örökkévaló minden tartományokra. 10. Ezek Szem nemzetségei: Szem száz éves vala, mikor nemzé Arfaxádot, két évvel a vizözön után. 11. És éle Szem, miután nemzette volt Arfaxádot, ötszáz évig, és nemze fiaikat és leányokat. 12. Arfaxád pedig harminczöt éves vala, és nemzé Szálhctet. 13. És éle Arfaxád, miután nemzette volt Szálét háromszáz évig, és nemze fiaikat és leányokat. 14. És Szálche harmincz éves vala, és nemzé Hébert. 15. És éle Szále, miután nemzete volt Hébert, négyszáz három évig, és nemze fiaikat és leányokat. 16. Héber pedig harmincznégy éves vala, és nemzé Fáleget. 17. És éle Héber, miután nemzette volt Fáleget, négyszáz harmincz évig, és nemze fiaikat és leányokat. 18. És Fáleg harmincz éves vala, és nemzé Reut. 19. És éle Fáleg, miután nemzette volt Reut, kétszáz kilencz évig, és nemze fiaikat és leányokat. 20. Reu pedig harmincz éves vala, és nemzé Sárugot. 21. És éle Reu, miután nemzette volt Sárugot, kétszáz hét évig, és nemze fiaikat és leányokat. 22. Sárug pedig harmincz éves vala, és nemzé Nákort. 23. És éle Sárug, miután nemzette volt Nákort, kétszáz évig, és nemze fiaikat és leányokat. 24. Nákor pedig huszonkilencz éves vala, és nemzé Tárét. 25. És éle Nákor, miután nemzette volt Tárét, száztizenkilencz évig, és nemze fiaikat és leányokat. 26. És Taré hetven éves vala, és nemzé Ábrámot és Nákort és Áránt. 27. Ezek pedig Tára nemzetségei: Tára nemzé Ábrámot, Nákort és Áránt. Árán pedig nemzé Lótót. 28. És meghala Árán az ő atyja, Tára előtt, szülőföldjén, a kaldeusok örökkévalóságában. 29. Ábrám pedig és Nákor feleségeket vőnek; Ábrám feleségének neve Sárái, és Nákor feleségének neve Milka, Árának, Milka és

30 (ב) וַתְּהִי שָׂרִי עֲבֶרְהָה אִין לָהּ וְלָדָּ: (בב) וַיִּקַּח תָּרַח אֶת־
אֲבָרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרֵן בֶּן־בְּנוֹ וְאֶת שָׂרִי כָּלָתוֹ אֵשֶׁת
אֲבָרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר כַּשְׁדִּים לָלֶכֶת אֶרֶצָה כְּנָעַן
וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיָּשְׁבוּ שָׁם: (בב) וַיְהִי וַיִּמְי־תֶּרַח חֲמֵשׁ שָׁנִים
וּמֵאֲתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת תָּרַח בַּחָרָן:

פ פ פ

יב (ב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אֲבָרָם לֵךְ־לָךְ מֵאֶרֶצְךָ וּמִמִּלְדָּתְךָ
וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: (ג) וְאֶעֱשֶׂה לְגֹי־
גָּדוֹל וַאֲבָרְכְּךָ וְאֶנְדְּלָה שְׁמִי וְהָיָה בְּרָכָה: (ג) וַאֲבָרְכְּךָ
מִבְּרָכֶיךָ וּמִקְלָלֶיךָ אֲאֹר וְנִבְרָכְךָ בְּךָ כָּל־מִשְׁפַּחַת
הָאָדָמָה: (ד) וַיֵּלֶךְ אֲבָרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹוֹ יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ
לוֹט וְאֲבָרָם בֶּן־חֲמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בַּצֵּאתוֹ מִחָרָן:
5 (ה) וַיִּקַּח אֲבָרָם אֶת־שָׂרִי אֵשֶׁתוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־אָחִיו וְאֶת־
כָּל־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־עָשׂוּ בַּחָרָן
וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרֶצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶצָה כְּנָעַן: (ו) וַיַּעֲבֹר
אֲבָרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שָׁכָם עַד אֵלֹון מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אִזּוֹ
בָּאָרֶץ: (ז) וַיֵּבֶא יְהוָה אֶל־אֲבָרָם וַיֹּאמֶר לוֹרְעָה אִתָּן אֶת־
הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו:
(ח) וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הָהָרָה מִקְדָּם לְבֵית־אֵל וַיֵּט אֶהְלָה בֵּית־
אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיְבִין שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
10 יְהוָה: (ט) וַיִּסַּע אֲבָרָם הָלוֹךְ וְנִסְעָה הַנִּגְנָבָה: פ (י) וַיְהִי
רָעַב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרִימָה לָּגוּר שָׁם כִּי־כָבֵד הָרָעַב
בָּאָרֶץ: (יא) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֹוא מִצְרִימָה וַיֹּאמֶר
אֶל־שָׂרִי אֵשֶׁתוֹ הִנֵּה־נָא יִדְעָתִי כִּי אִשָּׁה יִפְתַּח־מֶרְאֵה אֶתָּה:
(יב) וְהָיָה כִּי־יֵרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִיִּם וְאָמְרוּ אֵשֶׁתוֹ זֹאת וְהִרְגוּ
אֹתִי וְאֹתָךְ יָחִיו: (יג) אָמְרִי־נָא אֲחֹתִי אֶתָּה לְמַעַן יִיטַב־לִי
בַּעֲבוּרְךָ וְחַיִּתְּךָ נַפְשִׁי בְּגִלְלָךְ: ש"י (יד) וַיְהִי כְּבֹוא

Jeszka atyjának leánya. 30. Sára pedig magtalan vala, és nem valának gyermekei. 31. Terach tehát vevé fiát, Ábrámot és unokáját, Lótot, Chrán fiát,¹ és menyét, Sárait, fiának feleségét, és kivivé őket a kaldeusok örökkévalóságából, hogy Kanaán földre menjenek, és Cháránig jutának. 32. És lőnek Terach napjai kétszáz öt év, és meghala Cháránban.

XII. Rész. Mondá pedig az Örökkévaló Ábrámnak: Menj ki földedről és rokonságod közül és atyád házából, és jőj ama földre, melyet mutatok neked. 2. És nagy nemzetté teszek téged, és megáldalak, és fölmagasztalom nevedet, és áldott leszesz. 3. Megáldom a téged áldókat, és megátkozom a téged átkozókat, és tebenned megáldatnak a föld minden nemzetségei. 4. Kiköltözék tehát Ábrám, amint parancsolta vala neki az Örökkévaló, és Lót vele méne; hetvenöt éves vala Ábrám, mikor Cháránból kiköltözött. 5. És elvivé feleségét, Sárait, és testvére fiaí, Lótot, és minden vagyonukat, melylyel birnak vala, és a lelkeket, melyeket Cháránban szereztek volt; és kiköltözének, hogy Kanaán földre menjenek. És midőn oda jutottak, 6. átméne a tartományon Sechem helyig, a hires völgyig; akkor pedig e földön Kananeusok valának. 7. Megjelene neki pedig az Örökkévaló Ábrámnak, és mondá neki: A te ivadékoknak adom e földet. Ki oltárt építe ott az Örökkévalónak, ki megjelent vala neki. 8. És onnan átmenvén a hegyre, mely Bétel átellenében vala napkelet felől, fölvoná ott sátorát, napnyugotra lévén Bétel, és uapkeletre Ai; oltárt is építe ott az Örökkévalónak, és imádá az ő nevét. 9. És menten méne Ábrám, és mindinkább délfelé tartá. 10. Azonban éhség lön a földön, és Ábrám leméne Egyiptomba, mondá feleségének: Sárainak: Ime tudom, hogy szép asszony vagy, 12. és hogy az egyiptomiak, mikor meglátnak téged, azt fogják mondani: Ez ennek felesége; és engem megölnek, és téged megtartanak. 13. Mondjad azért, kérlek, hogy hűgom vagy; hogy jó dolgom legyen miattad és lelkem éljen kedvedért. 14. Midőn tehát Ábrám bement Egyiptomba, az

אֲבָרָם מִצְרַיִם וַיֵּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־יָפָה הִוא
מָאָר: (ט) וַיֵּרְאוּ אֹתָהּ שְׂרֵי פָרְעָה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל־פָּרְעָה: 15
וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פָּרְעָה: (ט) וּלְאֲבָרָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָהּ
וַיְהִי־לָּהּ צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים וַעֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וְאֶתְנַת
וְגַמְלִים: (י) וַיִּנָּשֶׂה יְהוָה וְאֶת־פָּרְעָה נָגַעַם גְּדֹלִים וְאֶת־בֵּיתָהּ
עַל־דְּבַר שְׂרֵי אִשָּׁת אֲבָרָם: (י) וַיִּקְרָא פָּרְעָה לְאֲבָרָם
וַיֹּאמֶר מִה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא־הִנָּחֵתָ לִּי כִּי אֲשַׁתְּהָ הִוא:
(יט) לָמָּה אָמַרְתָּ אֲחִיתִי הִוא וְאָקַח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה
הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֵךְ: (כ) וַיֵּצֵא עָלָיו פָּרְעָה אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלַח: 20
אֹתָהּ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֵׁר־לָּהּ: (ב) וַיַּעַל אֲבָרָם
מִמִּצְרַיִם הִוא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־אֲשֵׁר־לָּהּ וְלוֹט עִמּוֹ הַנִּגְבָּה:
(ג) וְאֲבָרָם כָּבֵד מָאָד בְּמִקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב: (ד) וַיֵּלֶךְ
לְמִסְעָיו מִנִּגְבַּ וְעַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שֵׁם
אֱהֻלָּה בַּת־חֶלֶה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין־רַעִי: (ה) אֶל־מָקוֹם הַמְּזֻבָּח
אֲשֶׁר־עָשָׂה שֵׁם בְּרֹאשֻׁנָּה וַיִּקְרָא שֵׁם אֲבָרָם בְּשֵׁם יְהוָה:
שְׁלִישִׁי: (ו) וְגַם־לָלוֹט הִוָּלֵךְ אֶת־אֲבָרָם הָיָה צֹאן־וּבָקָר: 5
וְאֱהֻלִּים: (ז) וְלֹא־נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לְשִׁבְתָּ וַתִּהְיֶה כִּי־הָיָה
רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכֻלוּ לְשִׁבְתָּ וַתִּהְיֶה: (ח) וַיְהִי־רִיב בֵּין־רַעִי
מִקְנֵה־אֲבָרָם וּבֵין רַעִי מִקְנֵה־לוֹט וַהֲבִנְעָנִי וַהֲפָרִזִי אֹזִישָׁב
בָּאָרֶץ: (ט) וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל־לוֹט אֶל־נָא תְּחִי מְרִיבָה
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רַעִי וּבֵין רַעִיָּה כִּי־אֲנָשִׁים אֲחִים אֲנַחְנוּ:
(י) הֲלֹא כָל־הָאָרֶץ לִפְנֵיךָ הִפְרָד גָּא מֵעָלַי אִם־הִשְׁמָאֵל
וְאִימָנָה וְאִם־הִימִין וְאִשְׁמְאִילָה: (י) וַיִּשְׁאֵל־לוֹט אֶת־עֵינָיו: 10
וַיֵּרָא אֶת־כָּל־כֶּפֶר הַיַּרְדֵּן כִּי כָלָה מִשְׁקָה לִפְנֵי וַשְׁחַת יְהוָה
אֶת־סֹדֶם וְאֶת־עַמּוּדָה כִּנְז־יְהוָה בָּאָרֶץ מִצְרַיִם בָּאֲכָה צֶעַר:
(ב) וַיִּבְחַר־לוֹ לוֹט אֶת־כָּל־כֶּפֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע לוֹט מִמִּקְנֵה
וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו: (ג) אֲבָרָם יָשָׁב בָּאָרֶץ־כְּנָעַן וְלוֹט
יָשָׁב בְּעָרֵי הַכֶּפֶר וַיֵּאֱחָל עַד־סֹדֶם: (ד) וְאֲנָשֵׁי סֹדֶם רָעִים

egyiptomiak láták az asszonyt, hogy igen szép. 15. És a fedelmek hirül adák Fáraónak, és dicsérik őt előtte, és az asszony felvétetik Fáraó házába. 16. Ábrámmal pedig jól bánának miatta. És valának neki juhái és ökrei és szamarai, szolgálói és szolgálói, nőstény szamarai és tevéi. 17. De az Örökkévaló igen sulyos csapásokkal ostromozza meg Fáraót és házat, Ábrám felesége, Sára miatt. 18. És Fáraó hívá Ábrámot, és mondá neki: Mi dolog ez, a mit nekem cselekedtél? miért nem jelentetted meg, hogy ő feleséged? 19. Mi okra nézve mondottad hugodnak, hogy feleségül vevém őt? Most tehát ime itt a feleséged, vidd el, és menj el. 20. És parancsot adá Fáraó Ábrám iránt embereinek, és elkísérik őt és feleségét és mindent, a mije vala.

XIII. Rész. 1. Fölméne tehát Ábrám Egyiptomból, ő és felesége, és mindene a mije vala, és Lót vele déli tartományba. 2. Igen gazdag vala pedig, aranyot és ezüstöt birván. 3. És az uton tére vissza, melyen jött vala délfelől Bételbe, azon helyig, hol azelőtt sátorát felvonta vala Bétel és Hai közt, 4. az oltár helyéig, melyet azelőtt épített vala, és segítségül hívá ott az Örökkévaló nevét. 5. De Lótnak is, ki Ábrámmal vala, nyájai és sátorai valának. 6. És nem bír meg őket ama föld, hogy együtt lakjanak; mert sok jószáguk vala, és nem lakhatának együtt. 7. És támadá vita Ábrám és Lót csordapásztorai között. Az időben pedig a kananeusok és ferezeusok laknak vala azon földön. 8. Mondá azért Ábrám Lótnak: Kérlek ne legyen vita közötttem és közötted, pásztoraim és pásztoraid között; hiszem testvérek vagyunk. 9. Ime az egész föld előtted vagyon, kérlek, távozzál el tőlem; ha balra megy, én jobbra tartok; ha te a jobbot választod, én balra megyek. 10. Lót tehát felemelvén szemeit, látá, hogy Jordán körül az egész tartomány, mely vízzel mindenütt bir vala, mielőtt felforgatta az Örökkévaló Sodomát és Amorrát, olyan, mint az isteni kert, mint Egyiptom a Zoárba jövőknek. 11. És Lót a Jordán körüli tartományt választá magának, és eltérenapkelet felé, s a testvérek egymástól elválának. 12. Ábrám Kanaán földén telepedék meg; Lót pedig a Jordán melletti városokban tartozkodék; és Sodomában lakék. 13. A sodamai emberek pedig gonószak valának és nagy bűnösök az Örökké-

והטאים ליהודה מאד: (יד) ויהודה אמר אל-אברהם אחי
הפרד-לוט מעמו שא-נא עיניך וראה מן-המקום אשר-
15 אתה שם צפנה וגגבה וקדמה וימרה: (טו) כי את-כל-
הארץ אשר-אתה ראה לך אתנגדה ולזרעה עד-עולם:
(טז) ושמתי את-זרעך בעפר הארץ אשר | אם-יוכל איש
למנות את-עפר הארץ גם-זרעך ימנה: (יז) קום התהלך
בארץ לארבה ולרבה כי לך אתנגדה: (יח) ויאהל אברהם
ויבא וישב באלגז ממרא אשר בחברון ויבן-שם מזבח
ליהודה: פ רביעי יד (ב) ויהי בימי אמרפל מלך-שנער
אריז מלך אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך
גזים: (ג) עשו מלחמה את-ברע מלך סדם ואת-ברשע
מלך עמרה שנאב | מלך אדמה ושמאבר מלך צביים
ומלך בלע הוא-צער: (ד) כל-אלה חבור אל-עמק השדים
הואים המלח: (ה) שתיים עשרה שנה עבדו את-כדרלעמר
5 ושלש-עשרה שנה מרדו: (ו) ובארבע עשרה שנה בא
כדרלעמר והמלכים אשר אתו ויכו את-רפאים בעשתרת
קרנים ואת-הזויות בהם ואת האמים בשנה קריתים:
(ז) ואת-החזי בהררם שעיר עד איל פארן אשר על-
המדבר: (ח) וישבו ויבאו אל-עין משפט הוא קדש ויכו
את-כל-שדה העמלקי וגם את-האמרי הישב בחצצן
תמר: (ט) ויצא מלך-סדם ומלך עמרה ומלך אדמה
ומלך צביים ומלך בלע הוא-צער ויערכו אתם מלחמה
בעמק השדים: (י) את כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך
גזים ואמרפל מלך שנער ואריז מלך אלסר ארבעה
10 מלכים את-החמשה: (יא) ועמק השדים בארת בארת
חמר ויגסו מלך-סדם ועמרה ויפלו-שמה והגשאים הרה
גמו: (יב) ויקחו את-כל-רכש סדם ועמרה ואת-כל-אכלם
וילכו: (יג) ויקחו את-לוט ואת-רכשו בן-אחי אברהם וילכו

való előtt. 14. És mondá az Örökkévaló Ábrámnak, miután Lót elvált vala tőle: Emeld föl szemeidet, és azon helyről, melyen most vagy, tekints éjszakra és délre, napkeletre és napnyugotra. 15. Az egész földet, melyet látsz, neked adom és ivadékoknak örökre. 16. És a te ivadékokat annyivá teszem, mint a föld porát; ha valamely ember számba veheti a földporát, ivadékokat is megszámlálhatja. 17. Kelj fel, és járd be a földet hosszában és széltében, mert neked adom azt. 18. Ábrám tehát fölszedvén sátorát, elméne, és lakék Mamre völgye mellett, mely Chebronban vagyon; és ott oltárt építe az Örökkévalónak.

XIV. Rész. 1. Lőn pedig azon időben, hogy Amrafel, a szennári király, és Ariok, Elászáir királyja és Kodolahomor, az elamitai király, és Tidal, a nemzetek királyja, 2. hadat indítának Bára, a sodomai király ellen, és Berzsa, a ámorrai király ellen és Szennaab, az adamai király ellen, és Sze-meber, a szeboimi király ellen, és Bála királyja ellen, mely Zoár. 3. Mindezek összegyűlének Szidim völgyben, mely most a sós tenger. 4. Mert tizenkét évig szolgáltak vala Kodolahomornak, és a tizenharmadik évben elpártolának tőle. 5. A tizennegyedik évben tehát eljőve Kodolahomor és a királyok, kik vele valának; és megverék Rafaimot Asztarot Karnaimban, és Házuzimot Hámban és Emimet Száve Kariatimban, 3. és a korreusokat a szeiri hegyekben Fárán mezőseigeig, mely a pusztában vagyon. 7. És vissza fordulának, és jövének Miszfat kutjához, ez Kádes; és elpusztíták az amalik egész tartományát, és az amorreusokat, kik Aszusontamárban laktak vala. 8. És kimenének a sodomai király s a ámorrai király, az adamamai király s a szeboimi király, valamint Béla királyja, mely Szegor; és a sereget ellenök rendelék az erdős völgyben, 9. tudniillik: az elamitai király, Kodolahomor, s a nemzetek királyja, Tidal, s a szennári király, Amrafel, és a elaszári király, Arioch ellen; négy király öt ellen. 10. Az erdős völgynek pedig sok gyantás kutai valának; a sodomai és ámorrai királyok tehát megfutamodván, oda hullának, és kik megmaradtak vala, a hegyre szaladának. 11. Elvivék pedig Sodoma és Ámora minden vagyonát és minden eleségét, és elmenének. 12. Nem különben vagyonával együtt Lótot is,

וְהוּא יֹשֵׁב בְּסֹדֶם: (יג) וַיְבֹא הַפְּלִיט וַיְגֵד לְאַבְרָם הָעֶבְרִי
 וְהוּא שָׁכֵן בְּאַלְנֵי מִמְרָא הָאֹמְרִי אֲחִי אֲשַׁכֵּל וְאֲחִי עֶנְר וְהֵם
 בְּעַלֵי בְרִית-אַבְרָם: (יד) וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אֲחָיו וַיֵּרָק
 אֶת-חֲנִיכָיו וַיִּלְדִּי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וַיִּשְׁלַשׁ מֵאוֹת וַיֵּרְדָּהָ
 עַד-דִּין: (טו) וַיַּחֲלֶק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וַעֲבָדָיו וַיִּכְּסוּ וַיִּרְדְּפוּם: 15
 עַד-חֹבֶה אֲשֶׁר מִשְׁמָאל לְדַמְשֶׁק: (טז) וַיָּשָׁב אֶת כָּל-
 הָרָכָשׁ וְגַם אֶת-לוֹט אֲחָיו וּרְכָשׁוֹ הָשִׁיב וְגַם אֶת-הַנָּשִׁים
 וְאֶת-הָעָם: (יז) וַיֵּצֵא מֶלֶךְ-סֹדֶם לִקְרֹאתוֹ אֲחֵרֵי שׁוּבוֹ
 מִהַבּוֹת אֶת-כְּדֻרְלַעְמֵר וְאֶת-הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל-עֶמֶק
 שֹׁהֵ הוּא עֶמֶק הַמֶּלֶךְ: (יח) וּמֶלֶכִי-צָדָק מֶלֶךְ שָׂדֵם הוֹצִיא
 לַחֵם וְיִין וְהוּא כֹהֵן לֵאלֹהִים עֲלִיּוֹן: (יט) וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ
 אַבְרָם לֵאלֹהִים עֲלִיּוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: (כ) וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיּוֹן 20
 אֲשֶׁר-מִגֵּן צָרִיד בְּיָדָהּ וַיִּתֵּן-לוֹ מִעֵשֶׂר מִכָּל: חֲמִשִּׁי (כא) וַיֹּאמֶר
 מֶלֶךְ-סֹדֶם אֶל-אַבְרָם תֵּן-לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרָכָשׁ כַּח-לָךְ:
 (כב) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל-מֶלֶךְ סֹדֶם הִרְמַתִּי יָדִי אֶל-יְהוָה
 אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: (כג) אִם-מָחוּס וְעַד שְׂרוּף-נֶעַל
 וְאִם-אָקַח מִכָּל-אֲשֶׁר-לָךְ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשֵׂרְתִּי אֶת-
 אַבְרָם: (כד) בְּלִעְדֵּיבָק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים וַחֲלָק הָאֲנָשִׁים
 אֲשֶׁר הִלְכוּ אִתִּי עֶנְר אֲשַׁכֵּל וּמִמְרָא הֵם יִקְחוּ חֶלְקָם: ס
 טו (ה) אַחֲרָי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר-יְהוָה אֶל-אַבְרָם
 בְּמַחְזָה לֵאמֹר אֶל-תִּירָא אַבְרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׂבָרָה
 הִרְבָּה מְאֹד: (ו) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוָה מִה-תִּתֵּן-לִי
 וְאֲנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן-מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דַּמְשֶׁק אֲלִיעֹזֵר:
 (ז) וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֶן-בֵּיתִי יוֹרֵשׁ
 אִתִּי: (ח) וְהִנֵּה דְּבַר-יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשֶׁהָ זָרָה כִּי-
 אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמִּעֶדֶךָ הוּא יִירָשֶׁהָ: (ט) וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה 5
 וַיֹּאמֶר הַבְּטָנָא הַשְּׂמִימָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם-תּוּכַל לִסְפֹּר
 אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ: (י) וְהָאֱמֶן בִּיהוָה וַיַּחֲשִׁבָהּ

Ábrám testvérének fiát, és elmentek ő pedig Sodomában lakik vala. 13. És ime egy, a ki megmenekedett vala, hirül vivé ezt a héber Ábrámnak, ki az amoreus Mamrének, Eskol és Áner testvérének völgyében lakik vala; mert ezek szövetséget kötöttek volt Ábrámmal. 14. Mit, Midőn meghallott Ábrám, hogy testvérei, Lót fogságba esett, számba vőn házánál született, háromszáz tizennyolcz serény szolgát, és utánok méne egészen Dánig, 15. és elosztván társait, rájuk rohana éjjel; és megveré őket, és kergeté Chóbaig, mely Dameskus-tól balra fekszik. 16. És visszahozá az egész vagyont és atyjafiát, Lótot, vagyonával együtt, az asszonyokat és a népet. 17. És miután visszatért Kodolahomor és a vele volt királyok völgye. 18. Melkizedek pedig Sálem királya, kenyeret és bort hozván elé, mert a fölséges Isten papja vala, 19. megáldá őt, és mondá: Áldott legyen Ábrám a fölséges Istentől, ki az eget és földet teremtette. 20. És áldott a fölséges Isten, kinek oltalma által az ellenségek kezedben vannak. És tisztedet ada neki mindenekből. 21. Mondá pedig a sodomai király Ábrámnak: Add nekem az embereket a vagyont vedd magadnak. 22. Ki felelé neki: Kezemet emelem a felséges Örökkévaló Istenhez, ki a mennyet és földet birja: 23. hogy egy szál fonnaltól a sarukötéig semmit el nem veszek tieidből; nehogy azt mondjad: én gazdagítottam meg Ábrámot; 24. kivévén azokat, miket a legények megettek, és azon férfiak részét, kik velem jöttek: Áner, Eskol és Mamre; ezek vegyék el részeiket.

XV. Rész. 1. Ezek tehát így történvén, lőn az Örökkévaló beszéde, Ábrámhoz látományban, mondván: Ne félj, Ábrám én vagyok altalmad és a te igen nagy jutalmad. 2. És mondá Ábrem: Örökkévaló Istenem! mit adnál nekem? én járok magzatok melkül; és házam birtokosa ez a damaskusi Eliezer. 3. És tevé hozzá Ábrám: Nekem pedig nem adtál magzatot, és házamban született szolgám lesz örökösöm. 4. És ime az Örökkévaló beszéde hozzá, mondván: Nem ez lesz a te örökösöd; hanem a ki ágyéködből származik, az lesz örökösöd. 5. És kivivé őt, és mondá neki: Tekints föl az égre, és ha lehet, számláld meg a csillagokat. És mondá neki: Így leszen a te ivadékod. 6. És hűn Ábrám az Istennek és igazsá-

לו צדקה: שש (ח) ויאמר אליו אני יהודה אשר הוצאתיך
 מאור בשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה: (ט) ויאמר
 אדני יהודה במה אדע כי איך שנה: (י) ויאמר אליו קחה
 לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותד וגזל:
 10 ויקחלו את כל אלה ויבחר אתם בתוך ויתן איש
 בתרו לקבאת רעהו ואת הצפר לא בחר: (יב) ויגרד העיט
 על הפגרים וישב אתם אברים: (יג) ויהי השמש לבוא
 ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת
 עליו: (יד) ויאמר לאברים ידע פדע פי יגרו יהיה ורעד
 בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה:
 15 (טו) וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו
 ברכש גדול: (טז) ואתה תבא אל אבותיך בשלום תקבר
 בשיבה טובה: (יז) ודור רביעי ישובו הגה כי לא שלם
 עון האמרי עד הגה: (יח) ויהי השמש באר ועלטה היה
 והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה:
 20 (יט) בינם ההוא ברת יהודה את אברם ברית לאמר לזרעך
 נתתי את הארץ הזאת מנחם מצרים עד הגה הגדל נהר
 20 פרת: (כ) את תקיני ואת תקני ואת תק דמני: (כא) ואת
 החתי ואת הפרזי ואת הרפאים: (כב) ואת האמרי ואת
 הכנעני ואת הגרגשי ואת היבואי: ס טז (כג) ושרי אשת
 אברם לא ילדה לו ולזה שפחה מצרית ושמיה הגר:
 25 (כד) ותאמר שרי אל אברם הגה גא עצרני יהיה מלדת בא
 גא אל שפחתי אולי אבנה ממנה וישמע אברם לקול
 שרי: (כה) ותקח שרי אשת אברם את הגר המצרית
 שפחה מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען ונתן
 30 אתה לאברם אישה לו לאשה: (כו) ויבא אל הגר ותמר
 35 ותרא כיו הדתה ותקל גברתה בעיניה: (כז) ותאמר שרי
 אל אברם חמסי עליה אנכי נתתי שפחתי בחיקך ותרא

gul tulajdoníttatik neki. És mondá neki: Én vagyok az Örökkévaló, ki téged kihoztalak a arkaszdimból, hogy neked adjam e földet, és birjad azt. 8. Ő pedig mondá: Uram Isten! honnan tudhatom meg, hogy birni fogom azt? 9. És felelvén az Örökkévaló: Végy nekem, tehát három éves özt, és három éves kecskét, és három éves kost, gerliczét is és galambot. 10. Ki mindedekezt vévén, közepén ketté vágá és a két részt egymás ellenék tevé; de a madarakat nem osztá el. 11. És a madarak szállának a feltagolt testekre, és Ábrám előzé azokat. 12. És midőn a nap lenyugodott, mély álom jöve Ábrámra s nagy rettegés és sötétség lepé meg őt. 13. És mondaték neki: Tudd meg előre, hogy idegen lesz ivadékod oly földön, mely nem övé, és szolgálat alá hajtják őket, és nyomorgatják négyszáz évig. 14. Mindazáltal a nemzetet, melynek szolgálni fognak, én megitélem; és azután kijönek nagy gazdagsággal. 15. Te pedig elmegy atyáidhoz békeségben, eltemetvén jó vénségben. 16. A negyedik nemzedékbea pedig visszatérnek ide, mert az amorreusok gonoszságai még be nem teltek a jelen időig. 17. Mikor tehát a nap elnyugodott, sűrű sötétség lőn, és füstölgő kemencze jelenék meg és tüzes láng, átmenvén amaz osztások között. 18. Az napon frigyét kötött az Örökkévaló Ábrámmal, mondván: A te ivadékodnak adom e földet, Miczrajim folyóviztől a Efrat nagy folyamáig. 19. A Kénit, a Kenizit és a Kadmonit. 20. És a Chittit és a Perizzit és a Retaimot. 21. És a Emorit és a Kánánit és a Girigasit és a Jebusit.

XVI. Rész. 1. De Sári, Ábraham felesége nem szült vala magzatokat; hanem Hágár nevű egyptomi szolgálója lévén, 2. mondá férjének: Ime elzárt engem az Örökkévaló, hogy ne szüljek; menj be szolgálomhoz, ha talán tőle nyerhetnék magzatokat. És miután kérésének engedett, 3. vevé Agárt, egyptomi szolgálóját, tiz esztendővel azután, hogy Kánaán földjén kezdettek volt lakni, és feleségül adá őt férjének. 4. Ki beméne hozzája. Amaz pedig látván, hogy fogant, megveté asszonyát az ő szemeiben. 5. És mondá Sári Ábrámnak: Igaztalanul cselekszel ellenem; én adtam kebeledbe szolgálatot, ki látván, hogy teherbe esett, megvet engem; az

בִּי הִרְתָּה וְאָקֵל בְּעֵינֶיךָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ׃ (ט) וַיֹּאמֶר
 אֲבָרָם אֶל־שָׂרִי הִנֵּה שִׁפְחָתְךָ בְּיָדְךָ עֹשִׂי־לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
 וְתַעֲנֶה שָׂרִי וּתְבַרְכֶּה מִפְּנֶיךָ׃ (י) וַיִּמְצְאֶה מֶלֶאךָ יְהוָה עַל־
 עֵינֵי הַמֵּיִם בַּמִּדְבָּר עַל־הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר׃ (יא) וַיֹּאמֶר הָגֵר
 שִׁפְחַת שָׂרִי אִי־מִזֶּה בָּאת וְאָנֹכָה תִּלְכִּי וְתֹאמַר מִפְּנֵי שָׂרִי
 גְּבַרְתִּי אֲנֹכִי בִּרְחַת׃ (יב) וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶאךָ יְהוָה שׁוּבִי אֶל־
 גְּבַרְתְּךָ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ׃ (יג) וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶאךָ יְהוָה
 הִרְבָּה אֲרַבָּה אֶת־זֶרְעֶךָ וְלֹא יִסְפֹּר מִרְבּוֹ׃ (יד) וַיֹּאמֶר לָהּ
 מֶלֶאךָ יְהוָה הִנֵּה הָרָה וְיִלְדֶּה בֵּן וְקִרְיַת שְׁמוֹ יִשְׁמַעְאֵל כִּי־
 שָׁמַע יְהוָה אֶל־עֲנֻךָ׃ (טו) וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם יָדוּ בְּכָל־
 וַיֵּד כָּל־בֶּן וְעַל־פְּנֵי כָל־אֶחָיו יִשְׁכֵּן׃ (טז) וַתִּקְרָא שֵׁם־יְהוָה
 הַדָּבָר אֵלֶיהָ אֲתָה אֵל רַאִי כִּי אָמְרָה הִגַּם הָלָם רֵאִיתִי אַחֲרֵי
 רֵאִי׃ (יז) עַל־כֵּן קָרָא לְבָאָר בָּאָר לְחֵי רֵאִי הִנֵּה בֵּין־קָדָשׁ
 וּבֵין בְּרֶד׃ (יח) וַתֵּלֶד הָגֵר לְאֲבָרָם בֵּן וַיִּקְרָא אֲבָרָם שֵׁם־
 בְּנֹו אֲשֶׁר־יִלְדָה הָגֵר יִשְׁמַעְאֵל׃ (יט) וְאֲבָרָם בֶּן־שָׁמְנִים
 שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלָדְתָהּ־הָגֵר אֶת־יִשְׁמַעְאֵל לְאֲבָרָם׃ ס
 יז וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן־תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵ שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה
 אֶל־אֲבָרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שְׂדֵי הַתְּהֵלֶךְ לְפָנֶי וְהִנֵּה
 תָּמִים׃ (כ) וְאַתָּה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמֵאֵד
 מְאֹד׃ (כא) וַיִּפֹּל אֲבָרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר׃
 (כב) אֲנִי הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאֵב הַמִּזִּין גּוֹיִם׃ (כג) וְלֹא־
 יִקְרָא עוֹד אֶת־שֵׁמֶךָ אֲבָרָם וְהָיָה שֵׁמֶךָ אֲבָרָהם כִּי אֲבִי־
 הַמִּזִּין גּוֹיִם נִתְקָד׃ (כד) וְהִפְרַתִּי אֶתְּךָ בְּמֵאֵד מְאֹד וְנִתְתִּיד
 לְגוֹיִם וּמַלְכִּים מִמֶּךָ יֵצְאוּ׃ (כה) וְהִקִּימְתִּי אֶת־
 בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם
 לְהִיזוֹת לָךְ לְאֱלֹהִים וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ׃ (כו) וְנָתַתִּי לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ
 אַחֲרֶיךָ אֶת־אֶרֶץ מִגְרֶיךָ אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאֶחָזֶת עוֹלָם
 וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים׃ (כז) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אֲבָרָהָם וְאַבְרָם

Örökkévaló tegyen ítéletet közötttem és közötted. 6. Kinek felelvén Ábrám: Ime, ugymond, szolgálod kezédben vagyon, úgy bánjál vele, a mint tetszik. Ez tehát sanyargattatván Sárától, elfuta tőle. 7. És találta az Örökkévaló angyala a pusztában őt a vízforrásnál, mely Szur útján a kietlenben vagyon, 8. mondá neki: Hágár Sáriai szolgálója! honnan jössz, és hová mégy? Ki felelé: Sáriai asszonyom színe elől futok. 9. És mondá neki az Örökkévaló angyala: Térj vissza asszonyodhoz, és alázd meg magadat az ő keze alatt. 10. És modta neki az Örökkévaló angyala: Megsokasítván megsokasítom ivadékat, hogy a sokaság miatt meg nem számláltatik. 11. És mondta neki az Örökkévaló angyala: Fogantál és fiat szülsz; annak nevét Izmaelnek hijad, mivelhogy az Örökkévaló meghallgatta nyomorúságodat. 12. Ez szilaj ember leszen az ő keze mindenek ellen, és mindenek kezelő ellene, és valamennyi atyafiainak ellenében üti föl lakását. 13. Nevezé pedig az Örökkévaló nevét, ki vele szól vala: Te Isten! ki láttál engem. Mert ezt mondá: Bizonyára itt láttam hálát az engem látónak. 14. Annakokáért nevezé azon kutat, az élő kutjának, ki engem látott. Ez Kádes és Barad között fekszik. 15. És Ágár fiat szüle Ábrámnak, ki annak nevét Izmaelnek hívá. 16. Nyolczvanhat esztendő s vala Ábrám, mikor Hágár neki Izmaelt szülé.

XVII. Rész. 1. Miután Ábrám kilenczvenkilenczedik esztendejében lévén, megjelené neki az Örökkévaló, és mondá: Én vagyok az mindenható Isten, járj előttem, és légy tökéletes. 2. Én frigyemet állítom fel közötttem és közötted, és fölötte megsokasítlak tégedet. 3. És Ábrám, arcza borula. 4. És mondá neki az Isten: Én vagyok és az én frigyemet teveled, és sok nemzetek atyja leszesz. 5. többé ne hivatassék te neved Ábrám. hanem Ábráhámnak neveztetel: mert sok nemzetek atyjává tettelek. 6. És felette igen megszorítottalak, és népekké teszek téged, és királyok származnak tőled. 7. És fölállítom frigyemet közötttem és közötted és ivadékod között utánad az ő nemzedékeiben, az örök szövetséget: hogy a te Istened legyek és ivadékodé utána. 8. S neked és ivadékodnak adom tartozkodásom földét, egész Kanaán földét, örökkévaló birtokul, és Istenök leszek nekik. Mondá ismét az Isten

10 אֶת־בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֹתָהּ וְזָרַעְךָ אֶחָדֶיךָ לְדֹרֹתָם: (י) וְאֶת־
 בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זָרַעְךָ אֶחָדֶיךָ הַמּוֹלֵד
 לָכֶם כָּל־זָכָר: (ב) וּנְמַלְתֶּם אֶת בְּשָׁרְךָ עַל־תִּלְכֶּם וְהָיָה לָאוֹת
 בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם: (ג) וּבֵין־שְׁמֹנֶת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר
 לְדֹרֹתֵיכֶם יֵלֵד בֵּית וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מִכָּל בֶּן־זָכָר אֲשֶׁר לֹא
 מִזְרַעְךָ הוּא: (ד) הַמּוֹלֵד יִמּוֹל יֵלֵד בֵּיתָהּ וּמִקְנֵתָהּ כֶּסֶף
 וְהָיְתָה בְּרִיתִי בֵּשְׁרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם: (ה) וְעָרַל וְזָכָר אֲשֶׁר
 לֹא־יִמּוֹל אֶת־בְּשָׁרְךָ עַל־תּוֹ וְגִבְרָתָהּ הִנָּפֵשׁ הִיא מֵעַמִּיהָ
 15 אֶת־בְּרִיתִי הַפֶּר: (ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם
 שְׂרִי אִשְׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֶת־שְׁמָהּ שְׂרִי בִּי שָׂרָה שְׁמָהּ:
 (ז) וּבִרְכֵתִי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לָךְ בֶּן וּבִרְכֵתִיהָ וְהָיְתָה
 לְגוֹיִם מְלָכִי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ: (ח) וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו
 וַיִּצְחָק וַיֹּאמֶר כִּלְבּוֹ הֲלָבֵן מֵאֵה־שָׁנָה יֵלֵד וְאִם־שָׂרָה חַבְתָּ־
 תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד: (ט) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לֹא
 יִשְׁמַעֲאֵל יְהִיָּה לִפְנֵיהָ: (י) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבָל שָׂרָה אִשְׁתְּךָ
 יֵלֵד לָךְ בֶּן וְקִרְאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי
 20 אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לְזָרְעוֹ אַחֲרָיו: (יא) וְלִישְׁמַעְאֵל שְׁמַעְתִּיךָ
 הִנֵּה! בִּרְכֵתִי אֹתוֹ וְהִפְרִיתִי אֹתוֹ וְהִרְבִּיתִי אֹתוֹ בְּמֵאד מְאֹד
 שְׁנַיִם־עָשָׂר גִּשְׁיָאִם יוֹלִיד וְנָתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל: (יב) וְאֶת־
 בְּרִיתִי אֲקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד לָךְ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה
 בַּשָּׁנָה הָאַחֲרֹת: (יג) וַיִּכַּל לְדַבֵּר אֹתוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל
 אַבְרָהָם: (יד) וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־ישְׁמַעְאֵל בְּנוֹ וְאֶת כָּל־יְלָדֵי
 בֵיתוֹ וְאֶת כָּל־מִקְנֵת כֶּסֶפוֹ כָּל־זָכָר בְּאַנְשֵׁי בֵית אַבְרָהָם
 וַיִּמַּל אֶת־בְּשָׁר עַל־תָּם בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ
 אֱלֹהִים: (טו) וְאַבְרָהָם בֶּן־תְּשַׁע־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
 52 בַּהֲמָלּוֹ בְּשָׁר עַל־תּוֹ: (טז) וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ בֶּן־שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה
 שָׁנָה בַּהֲמָלּוֹ אֶת בְּשָׁר עַל־תּוֹ: (יז) בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל
 אַבְרָהָם וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ: (יח) וְכָל־אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ יֵלֵד בֵּית

Ábrahámnak: Te is tartsd meg tehát frigyemet, és ivadékod utánad nemzédékei. 10. Ez az frigyem, melyet meg kell tartanotok közötttem és közötted, ivadekaiddal együtt utánad: hogy közöletek minden férfi körülmetéltsésk. 11. Férfiuságatok előbörét metéljétek körül, hogy az jeleül legyen a közötttem és közötted való frigységnek. 12. A nyolczad napot korában metéltsésk körül köztetek. minden férfi, nemzetségeitekben; metéltsésk körül, akár házatokban született, akár pénzen vett szolga, és ki nem a te áगतokból leszen is. 13. Metéltsésk körül a te házadnál született, hogy én frigyem testeken lesz örök szövetségül. 14. A férfi, kinek férfiusága előböre körülmetélve nem leszen, az a lélek ki fog töröltetni népe közül, mert frigyemet felbontotta. 15. Mondá még az Isten Ábrahámnak: Sáraí feleségedet ne nevezzed Sáraínak, hanem Sáraí legyen neve. 16. És megáldom őt, és tőle adok neked fiat, kit megáldok, és nemzetekké leszen, és népek királyai származnak tőle. 17. Ekkor Ábrahám orczájára borula, és nevéte, mondván szívében: Vajjon száz esztendőnek születik-e fia? s a kilenczven esztendő Sáraí fog-e szülni? 18. És mondá az Istennek: Bár csak Izmael éljen előtted! 19. És mondá az Isten Ábrahámnak: Sáraí feleséged fiat szül neked, és az ő nevét Izsáknak hijad, és frigyemet megállapítom vele örök szövetségül és ivadékáról utána. 20. Izmael felől is meghallgattalak; ime megáldom őt, és fölnevelem és igen megsohasítom őt, tizenkét fejedelmet fog nemzeni, és nagy nemzeté teszem őt. 21. De frigyemet pedig megállapítom Izsákkal, kit Sáraí szülni fog neked ilyenkor esztendőre. 22. És mintán elvégződött a vele beszédét felszállott Ábrahám mellől az Isten. 23. Véve pedig Ábrahám fiát, Izmaelt., és házánál született valamennyi szolgálit, és mind a kiket pénzen vett vala, minden férfiakat házának valamennyi legényei közül azon nap körülmetélé férfiuságok előbörét, a mint Isten parancsolta vala neki. 24. Ábrahám kilenczvenkilencz esztendő Sáraí, mikor körülmetélé férfiusága előbörét. 25. És fia, Izrael tizenharmadik esztendejét töltötte vala be körülmetéltetésekor. 26. Ugyanazon nap metélték körül Ábrahám és fia, Izmael. 27. És

וּמִקְנֵת-כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן-נֶגֶר נָמְלוּ אֹתוֹ:

פ פ פ

יח (א) וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלָיו מִמָּרָא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח-
הָאֵהָל כְּתֹם הַיָּוֶם: (ב) וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים
בָּצִבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיִּרְץ לִקְרֹאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתָּחוּ
אֲרָצָה: (ג) וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אֲסֵנָא מִצָּאתַי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֵל-נָא
תַּעֲבֹר מֵעַל עֲבֹדֶךָ: (ד) וַיַּחֲנֵן אֲסֵנָא מֵעַט-מִיָּם וַיַּחֲצֹוּ רַגְלֵיכֶם
וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ: (ה) וַאֲקַחְהָ פֶתַח-לֶחֶם וְסַעֲדוּ לַבָּכֶם אַחֲרַי
תַּעֲבֹרוּ כִּי-עַל-כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל-עֲבֹדְכֶם וַיֹּאמְרוּ בֵּן תַּעֲשֶׂה-
כְּאִשֶּׁר דִּבַּרְתָּ: (ו) וַיִּמְחַר אַבְרָהָם הָאֵהָלָה אֶל-שָׂרָה וַיֹּאמֶר
מִהְרֵי שְׁלֹשׁ סָעִים קָמַח סֵלֶת לְיוֹשֵׁי וְעֵשִׂי עֲנוּתִי: (ז) וְאֵל-
הַבָּקָר רֵץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן-בָּקָר כֶּבֶד וְשׁוֹב וַיִּתֵּן אֶל-הַנֶּעֱר
וַיִּמְחַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ: (ח) וַיִּקַּח חֲמָאָה וְחֵלֶב וּבֶן-הַבָּקָר אֲשֶׁר
עָשָׂה נִיתָן לַפְּנִיָּהם וְהוּא-עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ:
(ט) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ שָׂרָה אִשְׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה כְּאֵהָל:
(י) וַיֹּאמֶר שׁוֹב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה-בֵן לְשָׂרָה¹⁰
אִשְׁתְּךָ וְשָׂרָה שִׂמְעַת פֶּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרֵיהֶן: (יא) וְאַבְרָהָם
וְשָׂרָה וְקִגִּים בָּאִים בַּיָּמִים הַהֵלֶּל לַחַיִּית לְשָׂרָה אֶרֶח בְּנֵי-שִׁים:
(יב) וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרֵי כֵלְתִי הֵיטֵה-לִּי עֲדָנָה
וְאֲדֹנִי זָקֵן: (יג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָהָם לֵמָּה זֶה צִחַקְךָ
שָׂרָה לֵאמֹר הֵאֵף אֲמָנָם אֵלֶיךָ וְאֲנִי זָקֵנָתִי: (יד) הִיפֹלֵא מִיְּהוָה
דְּבָר לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעֵת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵּן: שֵׁנִי
(טו) וַתִּבְחַשׁ שָׂרָה וַלֹּאמֶר לֹא צִחַקְתִּי כִּי וַיֵּרָאָה וַיֹּאמֶר¹⁵ לֹא
כִּי צִחַקְתִּי: (טז) וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל-פְּנֵי סָדֶם
וְאַבְרָהָם הֵלֵךְ עִמָּם לְשֹׁלָחַם: (יז) וַיְהִיָּה אֹמֶר הַמִּכְסָּה אֲנִי
מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה: (יח) וְאַבְרָהָם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גָּדוֹל
וְעַצּוֹם וְנִבְרָכוּ-בּו כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: (יט) כִּי יִדְעִיתוּ לְמַעַן אֲשֶׁר

az ő házának férfiai, mind a házánál született szolgák mind a pénzen vettek és idegenek együtt körülméltettek vele.

XVIII. Rész. 1. Megjelene pedig neki az Örökkévaló Mamre völgyében, mikor sátora ajtajában ül vala a nap hevesben. 2. És mikor fölemelte szemeit, három férfi jelene meg neki, közel állván hozzája; kiket mikor meglátott, eljök futamék sátora ajtajából és magát a földig meghajtá. 3. És mondá: Uram ha kegyelmet találtam szemeid előtt ne mellőzd el szolgádat; 4. hanem egy kevés vizet hozok, és mossátok meg lábaitokat, és pihenjete meg a fa alatt. 5. És egy darab kenyeret hozok, hogy megerősítsétek szíveteket; azután tovább mehettek; mert azért tértetek be szolgátokhoz. Mondának: Cselekedjél, a mint szoltál. 6. Ábrahám a sátorba sieté Sárá-hoz, és mondá neki: Siess, gyúrd három mérték lisztlángot és készíts pogácsákat. 7. A baromhoz pedig elfuta Ábrahám és a legjobb gyenge borjút elhozá, s adá szolgájának, ki sieté azt elkészíteni. 8. Vajat hozá és tejet a borjuval, melyet elkészíte, és eljök tevé; maga pedig megállott mellettök a fa alatt és evének. 9. És mondák neki: Hol van Sárá, feleséged? Ő felelé: Ime a sátorban vagyon. 10. És mondá: Viszszatérvén, hozzádjövök ilyen tájban éltetetek idején és Sárá feleségednek fia leszen. A mit hallván Sárá a sátor ajtaja mögött. 11. És Ábrahám és Sárá pedig vének valának és korosak, és megszűnt vala Sárában az asszonyok szokott folyása. 12. És magában mosolyga Sárá mondván: Miután megaggodtam a gyönyörűséget üzzöm-e? és uram vén. 13. Mondá pedig az Örökkévaló Ábrahámnak: Miért nevette Sárá, mondván: Vajjon igazán szülök e vén koromban? 14. Vajjon nehéz e valami az Istennek: a mint megmondottam, visszatérek hozzád ilyen tájban, éltetek idején, és Sáráknak fia leszen. 15. Tagadá Sárá mondván: Nem nevettem; félelmében megrettenvén. Amaz pedig mondá: Valóban neveltél. 16. Mikor pedig felkeltek onnét a férfiak Sodomára fordíták szemeiket, és Ábrahám velök méne, kísérvén őket. 17. És mondá az Örökkévaló: Eltitkolhatom-e Ábrahámtól, a miket cselekszem 18. holott ő nagy és igen hatalmas nemzetté leszen, és megáldatnak ő benne a föld minden népei? 19. Mert tudom, hogy megparancsolja fiainak és házának maga után, hogy őrizzék

יצוה את־בְּנֵי וְאֶת־בִּיתוֹ אַחֲרָיו וּשְׁמְרוּ דְבַר יְהוָה לַעֲשׂוֹת
 צִדְקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הִבִּיא יְהוָה עַל־אֲבֹרָהֶם אֶת־אֲשֶׁר־דִּבֶּר
 20 עֲלֵיהֶם: (א) וַיֹּאמֶר יְהוָה וְעַקַּת סֶדֶם וְעַמָּרָה בִּי־רָבָה וְהַטְּאֵתָם
 בִּי כְבֹדָה מְאֹד: (ב) אֲבֹרָה־נָא וְאַרְאֶה הַכְּצַעְקָתָהּ הַבָּאָה
 אֵלַי עֲשׂוּ וּפְלֹה וְאִם־לֹא אֲדַעַה: (ג) וַיִּפְּנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים
 וַיֵּלְכוּ סִדְמָה וְאֲבֹרָהֶם עֹדְנֵנו עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה: (ד) וַיִּגַּשׁ
 אֲבֹרָהֶם וַיֹּאמֶר הֲאֵף תִּסְפָּה צָדִיק עִם־רָשָׁע: (ה) אוֹלֵי יֵשׁ
 חֲמִשִּׁים צָדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר הֲאֵף תִּסְפָּה וְלֹא־תִשָּׂא לְמָקוֹם
 25 לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצָּדִיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ: (ו) חָלְלָה לָךְ
 מַעֲשֵׂת וּפְדִבֶּר הַזֶּה לְהַמִּית צָדִיק עִם־רָשָׁע וְהִירָה כְּצָדִיק
 כְּרָשָׁע חָלְלָה לָךְ הַשֵּׁפֶט בְּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:
 (ז) וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם־אֲמַצָּא בְּסֶדֶם חֲמִשִּׁים צָדִיקִים בְּתוֹךְ
 הָעִיר וְנִשְׁאֲתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בְּעֵבְרִים: (ח) וַיַּעַן אֲבֹרָהֶם
 וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הַנֹּאֲלָתִי לְדִבֶּר אֶל־אֲדָנִי וְאֲנִי עֹפֵר וְאֹפֵר:
 (ט) אוֹלֵי יַחֲסִדּוֹן חֲמִשִּׁים הַצָּדִיקִים חֲמִשָּׁה הַתְּשׁוּחִית בְּחַמִּישָׁה
 אֶת־כָּל־הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית אִם־אֲמַצָּא שָׁם אַרְבָּעִים
 וּחֲמִשָּׁה: (י) וַיִּסָּף עוֹד לְדִבֶּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם
 30 אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אַעֲשֶׂה בְּעֵבֹר הָאֲרָבָעִים: (יא) וַיֹּאמֶר
 אֶל־נָא יַחַר לֵאדָנִי וְאֲדַבְּרָה אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר
 לֹא אַעֲשֶׂה אִם־אֲמַצָּא שָׁם שְׁלֹשִׁים: (יב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא
 הוֹאֲלָתִי לְדִבֶּר אֶל־אֲדָנִי אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר
 לֹא אֲשַׁחִית בְּעֵבֹר הָעֶשְׂרִים: (יג) וַיֹּאמֶר אֶל־נָא יַחַר
 לֵאדָנִי וְאֲדַבְּרָה אֶת־הַפֶּעַם אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם עֶשְׂרֵה וַיֹּאמֶר
 לֹא אֲשַׁחִית בְּעֵבֹר הָעֶשְׂרֵה: (יד) וַיֵּלֶךְ יְהוָה בֹּאֲשֶׁר
 כָּלָה לְדִבֶּר אֶל־אֲבֹרָהֶם וְאֲבֹרָהֶם שָׁב לְמָקוֹמוֹ: ^{שלישי}
 יט (ה) וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמְּלָאכִים סִדְמָה בְּעָרֵב וְלוֹט יֹשֵׁב
 בְּשַׁעַר־סֶדֶם וַיֵּרֶא־לוֹט וַיָּקָם לִקְרֹאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אַרְצָה:
 (ו) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא־אֲדָנִי סוּרוּ אֶל־בֵּית עֲבָדְכֶם וְלִינוּ

meg az Örökkévaló útját, és hogy a törvény és igazság szerint cselekedjék, hogy teljesítse az Örökkévaló Ábrahámért, mind, a miket neki mondott vala. 20. Mondá tehát az Örökkévaló: Sodoma és Amorra kiáltása megsokasodott, és az ő bűnök felettök súlyos lett. 21. Lemegyek és meglátom, hogy a hozzám jött kiáltást cselekedettel beteljesítették-e vagy nem? hogy tudjam. 22. És elfordulának onnét, és elmenének Sodomába; Ábrahám pedig még is az Ur előtt áll vala. 23. És hozzája közeledvén, mondá: Vajjon az igazat elveszted-e az istentelennel? 24. Ha ötven igaz leend a városban, együtt vesznek-e el? és nem engedsz-e meg ötven igazért azon helynek, ha benne leendenek? 25. Távol legyen tőled, hogy ezt cselekedjed, és az igazat megöld az istentelennel, és olyan legyen az igaz, mint az istentelen, ez távol legyen tőled, ki az egész földet ítéled. ne ítélje az igazságot? 26. És mondá neki az Örökkévaló: Ha ötven igazat találandók Sodoma városában, érettök az egész helynek megengedek. 27. És felelvén Ábrahám, mondá: Mivel egyszer elkezdtem, szólók az én Uramhoz, noha por és hamu vagyok. 28. Hogyha ötven igaznál öttel kevesebb leend, a negyvenötért eltörlőd-e az egész várost? És mondá: Nem törlöm el ha ott negyvenötöt találok. 29. És ismét szóla hozzá: Ha pedig negyvenen találatnak ott, mit cselekszel? Mondá: Nem büntetem meg a negyvenért. 30. Kérlek uram! úgy mond, ne haragudjál, ha szólok: Hogyha ott harminczan találatnak? Felelé: Nem cselekszem, ha ott harminczat találok. 31. Mivel egyszer, ugymond, elkezdtem, szólók az én Uramhoz: Hogy ha huszan találatnak ott? Mondá: nem ölöm meg a húszért. 32. Kérlek, ugymond, ne haragudjál uram! ha mégegyszer szólók: Hogy ha tizen találatnak ott? És mondá: Nem törlöm el a tízért. 33. És elméne az Örökkévaló, miután megszűnt szólani Ábrammal, és ez helyére visszatére.

XIX. Rész. 1. És a két angyal este Sodomába jöve, a hol Lót a város kapujában ül vala. Ki midőn őket meglátta, fölkele, és eléjük méne, és magát egész a földig meghajtá, 2. és mondá: Kérem uraim! térjeteek szolgátok házába és háljatok ott; mossátok meg lábaitokat, és reggel menjete el

וירחצו רגליכם והשפמתם והלכתם לדרךכם ויאמרו לא פִי
 ברחוב גלִין: (א) ויפצרו בם מאד ויסרו אליו ויבאו אל־ביתו
 ויעש להם משתה ומצות אפה ויאכלו: (ד) סרס ישכבו
 ואנשי העיר אנשי סדם נסבּוּ על הבית מנער ועד־זקן כל־
 העם מקצה: (ב) ויקראו אל־לוט ויאמרו לו איך האנשים⁵
 אשר־באו אליך הלילה הוציאם אלינו ונדעה אתם: (ה) ויצא
 אליהם לוט הפתחה והדלת סגר אחרי: (ו) ויאמר אל־גא
 אחי תרעו: (ז) הגה־גא לי שתי בנות אשר לא־ידעו איש
 אוציאנה־גא אתהן אליכם ועשו להן כטוב בעיניכם רק
 לאנשים האל אל־תעשו דבר כִּי־על־כן באו בצל קרתי:
 (ט) ויאמרו ונש־הלואה ויאמרו האחד בא־לנו וישפט
 שפוט עתה נרע לך מהם ויפצרו באיש בלוט מאד ויגשו
 לשבר הדלת: (י) וישלחו האנשים את־ידם ויביאו את־לוט¹⁰
 אליהם הביתה ואת־הדלת סגרו: (כ) ואת־האנשים אשר־
 פתח הבית הפו בסגורים מקמן ועד־גדול וילאו למצא
 הפתח: (כא) ויאמרו האנשים אל־לוט עוד מי־לך פה חתן
 ובגיד ובנתיך וכל אשר־לך בעיר הוצא מן־המקום: (כב) כִּי־
 משחתים אנחנו את־המקום הזה כִּי־גדלה צעקתם את־פני
 יהוה וישלחנו יהוה לשחתה: (כג) ויצא לוט וידבר אל־
 חתניו וקחתי בנותי ויאמר קומו צאו מן־המקום הזה כִּי־
 משחת יהוה את־העיר ויהי במצחק בעיני חתניו: (כד) ובמו¹⁵
 השחר עלה ויאצו המלאכים בלוט לאמר קום את־
 אשתך ואת־שתי בנותיך הנמצאות פן תספה בעון העיר:
 (טו) וניתמהמהו ויחזיקו האנשים בידו וביד־אשתו וביד שתי
 בנותיו בחמלת יהוה עליו ויצאהו וינחהו מחוץ לעיר:
 (טז) ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר המלט על־נפשך
 אל־תביט אחריך ואל־תעמד בכל־הפקר ההרה המלט
 פן־תספה: (יז) ויאמר לוט אליהם אל־גא אִדְנִי: (יח) הגה־גא

utatokra. Kik mondák nem hanem az utcán hálunk. 3. De igen kényszeríté őket, hogy térjenek be hozzája; és bemenvén házába, lakomát szerze, és kovásztalan pogácsákat süte és evének. 4. Minekelőtte pedig feküdni mentek, a város férfiai körülvevék a házat, gyermektől mind a vénig az egész nép egyetemben. 5. És szólíták Lotót, és mondák neki: Hol vannak a férfiak, kik ez éjjel hozzád bejöttek? hozd ki őket ide, hadd ismerjük meg őket. 6. Kimenvén hozzájuk Lót, s az ajtót maga után bezárván, mondá: 7. Ugyan ne cselekedjétek, atyámfiai! ne e gonoszt. 8. Két leányom van, kik még férfiat nem ismertek, kihozom őket hozzátok és tegyetek velők a mit nektek tetszik, csak e férfiakat ne bántsátok, mivel az én hajlékom árnya alá jöttek. 9. Azok pedig mondák: Eredj el innét, és szolának: Ezen egy mulatni jöve azért-e, hogy ítéljen? Teveled azért majd még rosszabbul bánunk, mint azokkal. És nagy erőszakkal rohanának Lótra és közeljárulának, hogy az ajtót betörjék. 10. És ime kinyujták kezeiket ama férfiak, bevivék Lótot magokhoz, és az ajtót bezárák. 11. És azokat, kik kívül valának vaksággal verék meg, a legkisebbtől a legnagyobbig és megfáradának az ajtonak keresésében. 12. Lóthoz pedig így szolának: Van-e itt még valaki tied közül? vöd vagy fiaid, vagy leányaid? mind a kik tied vidd ki e városból; 13. mert elvesztjük e helyet, mivel hogy ezek kiáltása megnövekedett az Örökkévaló előtt, ki minket küldött, hogy elveszítsük őket. 14. Kimenvén Lót, szola vejeinek, kik leányait elveendők valának, és mondá: Keljetek fel és menjetek ki e helyből, mert elveszi az Örökkévaló e várost. De nekik úgy tetszék, mintha tréfából szólna. 15. És mikor hajnal feljött kényszeríték őt az angyalok, mondván: Kelj fel, vedd feleségedet és két leányodat, nehogy te is elveszsz a város bünében. 16. Midőn késedelmeskedett, megragadták az ő kezét, s felesége és két leánya kezét, mivel hogy az Örökkévaló megkegyelmezett neki. 17. És mikor kivivék őket, és kivivék őt és helyezék a városon kívül, szolának neki: Mentsd meg lelkedet hátra ne tekints, és a körülfekvő tartományban sehol meg ne állj, hanem a hegyre menekedjél, hogy el ne veszssz. 18. És mondá Lót nekik, ne Uraim! 19. Minthogy szolgád kegyelmet talált előtted, és oly

מֵצֵא עֲבָדָךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וְתַגְדִּיל חֶסֶדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי
לְהַחְיֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאֲנִכִּי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִיט הַהֹרָה פֶּן־
20 תִּדְבַּקְנִי הָרָעָה וּמָתִי: (כ) הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קִרְבָּהּ לָנוּס
שָׁמָּה וְהוּא מִצְעָר אִמְלָטָה נָא שָׁמָּה הֲלֹא מִצְעָר הוּא וְתַחֲיִי
נַפְשִׁי: רַבִּיעִי (כא) וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה גִשְׁתִּי פָנֶיךָ גַּם
לְדַבֵּר יְהוָה לְבַלְתִּי הַפְּכִי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: (כב) מִהֵרָא
הַמְלִיט שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־כֵּן שָׁמָּה עַל־
כֵּן הָרָא שֵׁם־הָעִיר צוּעֵר: (כג) הַשֶּׁשֶׁשׁ יֵצֵא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט
בָּא צִעְרָה: (כד) וַיְהִי הַמָּטִיר עַל־סָדֶם וְעַל־עַמְרָה גִּפְרִית
25 וַיֵּאֱשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם: (כה) וַיַּהֲפֹךְ אֶת־הָעִירִים הָאֵל
וְאֶת כָּל־הַכְּפָר וְאֶת כָּל־יֹשְׁבֵי הָעִירִים וְצִמְחַ הָאֲדָמָה:
(כו) וַתִּבְטַ אִשְׁתּוֹ מֵאֲחֵרָיו וְתַחֲי נָצִיב מֶלֶךְ: (כז) וַיִּשְׁכַּם
אֲבִרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־עָמַד שֵׁם אֶת־פְּנֵי יְהוָה:
(כח) וַיִּשְׁקָה עַל־פְּנֵי סָדֶם וְעַמְרָה וְעַל כָּל־פְּנֵי אֶרֶץ הַכְּפָר
וַיֵּרָא וְהִנֵּה עֹלָה קִיטֹר הָאָרֶץ כְּקוֹטֵר הַבִּבְשָׁן: (כט) וַיְהִי
בִּשְׁחַת אֱלֹהִים אֶת־עֲרֵי הַכְּפָר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־אֲבִרָהָם
וַיִּשְׁלַח אֶת־לוֹט מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה בַּהֲפֹךְ אֶת־הָעִירִים אֲשֶׁר־יָשָׁב
30 בָּהֶן לוֹט: (ל) וַיַּעַל לוֹט מִצּוּעֵר וַיֵּשֶׁב בְּהָר וַיִּשְׁתִּי בְּנִתָיו עִמּוֹ
כִּי יֵרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוּעֵר וַיֵּשֶׁב בְּמִעְרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְנִתָיו:
(לא) וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְעִירָה אֲבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בְּאֶרֶץ
לָבוֹא עָלֵינוּ כְּהָרֹךְ כָּל־הָאָרֶץ: (לב) לָבָה נִשְׁקָה אֶת אֲבִינוּ
יֵין וְנִשְׁכַּבְּהָ עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאֲבִינוּ זָרַע: (לג) וַתִּשְׁקֵן אֶת־
אֲבִיהֶן יֵין בְּלִילָה הוּא וַתִּבֹּא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּבְּ אֶת־אֲבִיהָ
וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָּהּ וּבְקוֹמָהּ: (לד) וַיְהִי מִמָּחָרָת וַתֹּאמֶר
הַבְּכִירָה אֶל־הַצְעִירָה הֵן־שִׁכַּבְתִּי אִמֶּשׁ אֶת־אֲבִי נִשְׁקָנוּ יֵין
35 גַּם־הַלִּילָה וּבָאִי שִׁכַּבְתִּי עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאֲבִינוּ זָרַע: (לה) וַתִּשְׁקֵן
גַּם בְּלִילָה הַהִוא אֶת־אֲבִיהֶן יֵין וַתִּקַּם הַצְעִירָה וַתִּשְׁכַּבְּ עִמּוֹ
וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָּהּ וּבְקוֹמָהּ: (לו) וַתִּהְיֶינן שְׁתֵּי בְנוֹת־לוֹט

nagy a te irgalmasságod, melyet velem tettél, hogy lelkemet megmentsed és nem menekedhetem a hegyre, netalán elérjem a veszedelem, és meghaljak: 20. ez a kis város közel van oda futni, és kicsiny, abban megmenekszem, nem de kicsiny, és élni fog lelkem. 21. És mondá neki: Ime ebben is megtekintelek, hogy fel ne duljam a várost a melyért szólottál. 22. Siess és menekedjél meg ott; mert semmit sem tehetek, míg oda be nem érsz. Ez okból nevezteték ez a város Czoárnak. 23. A nap feljött a földre mikor Lót bement Czoárba. 24. Az Örökkévaló tehát kénköves és tüzes esőt bocsáta Sodomára és Amorára az Örökkévalótól az égből. 25. És felforgatá ezen városokat és az egész kerületeket, a városok minden lakóit, és mindent, mi a földön zöldellett vala. 26. És felesége hátra tekintvén sóoszloppá változék. 27. Ábrahám pedig felkelvén reggel, oda méne hol az állott az Örökkévalóval. 28. Sodomára tekinté és Amorrára, s azon tartomány egész földére, s látá a földről emelkedő füstöt mint a kemencze füstjét. 29. Mikor tehát Isten felforgatá azon tartomány városait, megemlékezvén Ábrahámról kiszabadítá Lótot ama városok veszedelméből, melyekben lakott vala. 30. És Lót felméne Czoárból és a hegyen lakék, az ő két leánya is vele (mert félt vala Czoárban lakni) és egy barlangban lakék két leányaival. 31. És mondá a nagyobbik a kisebbiknek: Atyánk vén és a földön egy férfi sem maradt, ki bejöhetne hozzánk az egész föld szokása szerint. 32. Jer, részegítsük őt meg borral, és háljunk vele, hogy fentarthassuk atyánk ivadékát. 33. Adának azért atyuknak bort innia azon éjjel, és bemené a nagyobbik és atyával hála, ő pedig nem érzé sem mikor melléje feküdt leánya, sem mikor felkelt. 34. Másodnapon ismét mondá a nagyobbik a kisebbiknek: Ime tegnap atyámmal háltam, adjunk neki bort innia ez éjjel is, és hálj vele, hogy fentartsuk atyánk ivadékát. 35. Adának azon éjjel is atyjoknak bort innia, és bemenvén kisebbik leánya, vele hála; s akkor sem érzé, mikor ez melléje feküdt, vagy mikor fölkel. 36. Teherbe esék tehát

מאביהן: (י) ותלך הפכירה בן ותקרא שמו מואב הוא
אבי-מואב עד-היום: (כ) והצעירה גם-הוא ילדה בן
ותקרא שמו בן-עמי הוא אבי בני-עמון עד-היום: כ
(ב) ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין-קדש
ובין שור ויגר בגרר: (ג) ויאמר אברהם אל-שרה אשתו
אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את-שרה:
(ד) ויבא אלהים אל-אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנה
מת על-האשה אשר-לקחת והוא בעלת בעל:
(ה) ויאבימלך לא קרב אליה ויאמר אדני הנוי גם-צדיקתה הנה:
(ו) הלא הוא אמר-לי אחתי הוא והיא גם-הוא אמרה אחי
הוא בתם-לבבי ובגננן פפי עשיתי זאת: (ז) ויאמר אלו
האלהים בחלום גם אנכי ידעתי כי בתם-לבבך עשית זאת
ואחשד גם-אנכי אותך מחשול-לי על-כן לא-נתתיד לגנני
אליה: (ח) ועתה השב אשת-האיש כי-נביא הוא ויתפלל
בעדך וחייה ואם-אינך משיב דע כי-מות תמות אתה וכל-
אשר-לך: (ט) וישכם אבימלך בפקר ויקרא לכל-עבדיו
וידבר את-כל-הדברים האלה באזניהם ויראו האנשים
מאד: (י) ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר לו מה-עשית לנו
ומה-חטאתי לך כי הבאת עלי ועל-מטלתי חטאת גדלה
מעשים אשר לא-עשו עשית עמדי: (יא) ויאמר אבימלך
אל-אברהם מה-ראית כי עשית את-הדבר הזה: (יב) ויאמר
אברהם כי אמרתי רק אין-יראת אלהים במקום הזה
והרגוני על דבר אשתי: (יג) וגם-אמנה אחתי בת-אבי הוא
אך לא בת-אמי ונתה-לי לאשה: (יד) ויהי כאשר התעו
אתי אלהים מבית אבי ואמר לה זה חסדך אשר תעשי
עמדי אל כל-המקום אשר נבוא שמה אמר-לי אחי
הוא: (טו) ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחת ויתן
לאברהם וישב לו את שרה אשתו: (טז) ויאמר אבימלך

atyától Lótnak mind a két leánya. 37. És a nagyobbik fiat szüle és Moábnak nevezé; ez a Moabiták napja jelen napig. 38. A kisebbik is fiat szüle, és Ammonnak nevezé; ez az Ammoniták atya mind maiglan.

XX. Rész. 1. Elmenvén onnan Ábrahám a déli földre, Kadesz és Szur között lakék; és tartozkodék Gerarában. 2. És mondá Ábrahám feleségéről Sáráhról. Ez hugom. Oda küldte tehát Abimelek, a gerarai király, és elvitette őt. 3. Az Isten pedig Abimelekhez jöve álmában éjjel, és mondá neki: Ime meghalsz az asszony miatt, kit elvettél, mert férje vagy. 4. Abimelek pedig nem közeledett vala őt és mondá: Uram! a tudatlan és igaz népet is megölöd-e. 5. Nem maga mondom-e nekem: Ez hugom? és ez is nem mondom-e ő bátyám? én szívem együgyűségében és kezeim tisztaságában cselekedtem azt. 6. És mondá neki az Isten: Én is tudom, hogy ártatlan szívvel cselekedted; és azért őriztelek meg, hogy ne vétkezzél ellenem, és nem engedtem, hogy illessedök. 7. Most tehát add vissza feleségét férjének, mert ő proféta, és imádkozik érted, és élni fogsz; ha pedig nem akarod visszaadni, tudjad, hogy halállal halsz meg, te és minden a mi tied. 8. És azonnal felkelvén éjjel Abimelek, elhívá minden szolgálait és elbeszélé mind ez igéket fülök hallatára, és a férfiak mindnyájan igen megijedének. 9. Elhívá pedig Abimelek Ábrahámot is, és mondá neki: Mit cselekedtél nekünk? mit vétettünk ellened, hogy rám és országomra oly nagy bünt hoztál? a mit nem kellett volna cselekedned, azt cselekedted nekünk. 10. És megint feddvén, mondá: Mire nézve cselekedted ezt? 11. Felelé Ábrahám: Azt gondoltam magamban, mondván: Talán nincsen istenfélelem e helyen, és megölnek engem feleségemért. 12. De egyébiránt ő valóban hugom is, atyám leánya, de nem anyám leánya és feleségül vettem őt. 13. Miután kibujdosztatott engem az Isten atyám házából, mondam neki: Tedd velem e kegyességet; minden helyen, a hová megyünk, mondd, hogy bátyád vagyok. 14. Vőn tehát Abimelek juhokat és teheneket, szolgálakat és szolgálókat, és adá Ábrahámnak, és visszaadá neki feleségét, Sárábt 15. és mondá Abimelek: A föld előttetek vagyok és a hol neked tetszik

15 הנה ארצי לפניך בשוב בעיניך שוב: (ט) ולשרה אמר
הנה נתתי אלה כסף לאחיד הנה הוא לך כסום עינים
לכל אשר אתך ואת כל ונכתת: (י) ויתפלל אברהם
אלהאלהים וירפא אלהים את-אבימלך ואת-אשתו
ואמהתיו וילדו: (יט) כי-עצר עצר יהוה בעד כל-רחם
לבית אבימלך על-דבר שרה אשת אברהם: פ

כא (ב) ויהוה פקד את-שרה כאשר אמר ויעש יהוה
לשרה כאשר דבר: (ג) ותהר ותלד שרה לאברהם
בן לזקניו למועד אשר-דבר אתו אלהים: (ד) ויקרא
אברהם את-שם-בנו הנולד-לו אשר-ילדה-לו שרה
יצחק: (ו) וימל אברהם את-יצחק בנו בן-שמנת ימים
כאשר צנה אתו אלהים: חמישי (ז) ואברהם בן-מאת
שנה בהולד לו את יצחק בנו: (ח) ותאמר שרה צחק
עשה לי אלהים כל-השמע יצחק-לי: (ט) ותאמר מי
מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי-ילדתי בן לזקניי:
(ט) ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום
הגמל את-יצחק: (ט) ותרא שרה את-בן-הגזר המצריית
10 אשר-ילדה לאברהם מצחק: (י) ותאמר לאברהם גרש
האמה הזאת ואת-בנה כי לא יורש בן-האמה הזאת עם-בני
עם-יצחק: (יא) וירע הדבר מאד בעיני אברהם על
אודת בנו: (יב) ויאמר אלהים אל-אברהם אל-יבוע
בעיניך על-הנער ועל-אמתך כל אשר תאמר אליך שרה
שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע: (יג) וגם את-בן-
האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא: (יד) וישכם אברהם
בבקר ויקח-לחם וחמת מים ויתן אל-הגזר שם על-שכמה
ואת-הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע:
15 ויכלו המים מן-החמת ותשלך את-הילד תחת אתר
השיחם: (טו) ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטותיו

lakjál. 16. Sáráhnak pedig mondá: Ime bátyádnak ezer ezüst-pénzt adtam, s ez legyen szemnek befedezője, mind azok előtt, kik veled vannak és akárhová menendesz; és emlékezzél meg, hogy rajta értek. 17. Ábrahám imádságaira pedig meggyógyítá Isten Abimeleket és feleségét és szolgálóit és szülének. 18. Mert az Örökkévaló bezárt vala Abimelek háznépében minden anyyaméhet, Ábrahám felesége Sára miatt.

XXI. Rész. 1. Az Örökkévaló megemlékezék Sáráhról, mint megígérte vala; s beteljesíté, a miket szólott vala. 2. És fogana és fiat szüle vénségében azon időre, melyet az Isten megmondott vala neki. 3. És hívá Ábrahám az ő fia nevét, kit Sára szült vala neki Izsáknak, 4. és körülmétélé őt nyolczadnapon, a mint Isten megparancsolta neki. 5. És Ábrahám száz éves vala mikor született neki Izsak. 6. És mondá Sára: Nevetést szerzet nekem az Isten, és ki hallja, együtt nevet velem. 7. És megint mondá: jelenti Ábrahámnak Sára fiat szoptat, kit szült neki, már megvénültnek; 8. Növekedék tehát a gyermek, és elválasztaték, és Ábrahám nagy lakomát készített az ő elválasztása napján. 9. És látá Sára a miczraimi Hágár fiát, kit Ábrahámnak szült vala enyelgetni (Izsákkal). 10. És mondá Ábrahámnak, üzd el szolgálót és fiát, mert nem lesz örökös a szolgáló fia az én fiammal, Izsákkal. 11. Nehezen vevé ezt Ábrahám az ő fiaért. 12. És mondá az Isten Ábrahámnak: Ne essék neked oly nehezen, gyermeked és szolgálód dolga; mind, a mit neked Sára mondand, hallgasd meg az ő szavát; mert Izsáktól fog neveztetni ivadékok. 13. De a szolgáló fiát is nagy nemzetté teszem, mert a te magzatod. 14. Felkele tehát Ábrahám és kenyeret és egy tömlő vizet vevén, annak vállára tévé és oda adá a gyermeket és elbocsátá őt. Ki miután elment, Berzsabé pusztájába bujdosik vala. 15. És midőn a víz kifogyott a tömlőből az ott levő bokrok egyike alá tévé a gyermeket. 16. És elmené, és egy kézij-lövésnyi távolságban a gyermek irányában leüle; mert ugymond nem nézhetem a meghaló gyermeket; és átellenében

קִשְׁתָּ כִּי אִמְרָה אֶל-אַרְאֶה בְּמוֹת הַיָּלָד וּתֵשֶׁב מִגֵּדֶר וּתֵשֶׂא
 אֶת-קִלְהָ וּתְבַדֶּה: (י) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת-קוֹל הַנֶּעֱר וַיִּקְרָא
 מִלְּאֹד אֱלֹהִים אֶל-הַנֶּר מִן-הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מַה-לָּךְ
 הַנֶּר אֶל-תִּירָאִי כִּי-שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל-קוֹל הַנֶּעֱר בְּאֶשֶׁר
 הוּא-שָׁם: (י) קוֹמִי שְׂאִי אֶת-הַנֶּעֱר וְהַחֲזִיקִי אֶת-יָדָךְ
 בּוֹ כִּי-לִגְוִי גָדוֹל אֲשִׁימְנוּ: (יט) וַיִּפְקֹחַ אֱלֹהִים אֶת-עֵינֶיהָ
 וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם וּתְלַךְ וּתְמַלֵּא אֶת-הַחֲמַת מַיִם וּתִשָּׁק אֶת-
 הַנֶּעֱר: (כ) וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת-הַנֶּעֱר וַיַּגְדֵּל וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבָּר 20
 וַיְהִי רֵבָה בְּקִשְׁתָּ: (כ) וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבָּר פָּאֲרָן וַתִּקַּח-לּוֹ אִמּוֹ
 אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: פ שְׁשִׁי (כג) וַיְהִי בָּעֵת הַהוּא
 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכָל שֵׁר-צָבָאוּ אֶל-אַבְרָהָם לֵאמֹר
 אֱלֹהִים עִמָּךְ בְּכָל אֲשֶׁר-אַתָּה עֹשֶׂה: (כד) וְעַתָּה הִשְׁבָּעָה
 לִי בֵּאלֹהִים הַנָּה אִם-תִּשְׁקֹר לִי וּלְגִינִי וּלְגִבִּי בַּחֲסֹד אֲשֶׁר-
 עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-גִּרְתָּהּ בָּהּ:
 (כד) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֲנֹכִי אֲשָׁבַע: (כה) וְהוֹכַח אַבְרָהָם 25
 אֶת-אֲבִימֶלֶךְ עַל-אֲדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזְלוּ עִבְדֵי
 אֲבִימֶלֶךְ: (כו) וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת-
 הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם-אַתָּה לֹא-הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי
 בְּלַתִּי הַיּוֹם: (כז) וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיָּתֵן לְאֲבִימֶלֶךְ
 וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית: (כח) וַיָּצֵב אַבְרָהָם אֶת-שִׁבְעַת בְּבִשְׁת
 הַצֹּאן לְבִדְהָן: (כט) וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל-אַבְרָהָם מַה הַנָּה
 שָׁבַע בְּבִשְׁת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבִדְהָנָה: (ל) וַיֹּאמֶר בִּי 30
 אֶת-שִׁבְעַת בְּבִשְׁת תִּקַּח מִיָּדִי בַּעֲבוּר תִּהְיֶה-לִּי לְעֵדָה
 בֵּין חֲפָרְתִּי אֶת-הַבָּאָר הַזֹּאת: (לב) עַל-כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם
 הַהוּא בְּאֵר שִׁבְעַת כִּי שֵׁם נִשְׁבָּעוּ שְׁנֵיהֶם: (לג) וַיִּכְרְתוּ
 בְּרִית בֵּבְאָר שִׁבְעַת וַיָּקֶם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכָל שֵׁר-צָבָאוּ וַיֵּשְׁבוּ
 אֶל-אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים: (לד) וַיִּשָּׁע אִשָּׁל בֵּבְאָר שִׁבְעַת וַיִּקְרָא
 שֵׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם: (לה) וַיָּנֶר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ

ülvén, fölemelő szavát, és sira. 17. Meghallgatá pedig Isten a gyermek szavát, és az Isten angyala szolitá menyből, Hágárt, mondván: Mit mivelsz? Hágár! ne félj, mert meghallgatá Isten a gyermek szavát a helyről, a hol vagyon. 18. Kelj föl, vedd a gyermeket és fogd kezét, mert nagy nemzetté teszem őt. 19. És megnyitá Isten annak szemeit, ki látván egy vizkutát, elmené, és megtölté a tömlőt, és inni ada a gyermeknek. 20. És vala Isten a gyermekkel, és fölnevekedék, és a pusztában lakék, és nyilas ifjává lön. 21. És Fárán pusztájában lakék, és anya feleséget vön neki Egyptom földéről. 22. Azon időben mondá Abimelek és serege hadnagya, Fikol, Ábrahám-nak: Az Isten veled vagyon mindenekben, a miket cselekszel. 23. Esküdjél meg tehát nekem az Istenre, hogy nem ártasz nekem sem maradékomnak, sem nemzetségemnek; hanem azon kegyesség szerint, melyet cselekedtem veled, cselekszel te is velem, és a földdel, melyben laktál. 24. És mondá Ábrahám: Megesküszöm. 25. És megdorgálá Abimeleket vizkutért, melyet szolgálai erővel elvettek vala. 26. És felelé Abimelek: Nem tudtam, ki cselekedte azt: de te sem jelentetted meg nekem, és én sem halottam, hanem csak ma. 27. Vön tehát Ábrahám juhokat és ökröket és adá Abimeleknek, és mindketten szövetséget kötének. 28. Ábrahám a nyájából hét bárányt külön állita. 29. Mondá neki Abimelek: Mire való e hét bárány, melyeket külön állittattál? 30. És szola Abimelekhez: A hét bárányt, úgy mond: vedd el kezemből, hogy bizonyságul legyenek nekem, hogy én ástam e kutat. 31. Azért nevezteték az a hely Bersebának, mert ott mind a kettő megesküdött. 32. És szövetséget szerzének Bersebában, felkele pedig Abimelek és seregének hadnagya, és visszatérének a filiszteusok földére. 32. És ligetet plántála Bersebában és segítségül hívá őt az Örökkévaló világ Isten nevét. 34. És lakosa lön filiszteusok földének sok ideig.

פלשתיים ימים רבים: פ שביעי כב (ב) ויהי אתה
 הדברים האלה והאלהים נסה את-אברהם ויאמר אליו
 אברהם ויאמר הנני: (ג) ויאמר קח-נא את-בנה את-
 יחידה אשר-אהבת את-יצחק ולך-לך אל-ארץ המוריה
 והעלהו שם לעולה על אחד ההרים אשר אמר אליך:
 (ד) וישכם אברהם בבקר ויחבש את-חמרו ויקח את-שני
 נערו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלת-ניקם וילך אל-
 המקום אשר-אמר-לו האלהים: (ה) בינם השלישי וישא
 אברהם את-עיניו וירא את-המקום מרחק: (ו) ויאמר
 אברהם אל-נערו שבו-לכם פה עס-החמור ואני והנער
 נלכה עד-פה וגשתחנה וגשובה אליכם: (ז) ויקח אברהם
 את-עצי העלה וישם על-יצחק בנו ויקח בידו את-האש
 ואת-המאכלת וילכו שניהם יחדו: (ח) ויאמר יצחק אל-
 אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה
 האש והעצים ואיה השנה לעלה: (ט) ויאמר אברהם
 אלהים יראה-לו השנה לעלה בני וילכו שניהם יחדו:
 (י) ויבאו אל-המקום אשר-אמר-לו האלהים ויבן שם
 אברהם את-המזבח ונערך את-העצים ויעקב את-יצחק
 בנו וישם אתו על-המזבח ממעל לעצים: (יא) וישלח
 אברהם את-ידו ויקח את-המאכלת לשחט את-בנו:
 (יב) ויקרא אליו מלאך יהוה מן-השמים ויאמר אברהם
 אברהם ויאמר הנני: (יג) ויאמר אל-תשלח ידך אל-הנער
 ואל-תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי-ירא אלהים
 אמה ולא חשבת את-בנה את-יחידה ממני: (יד) וישא
 אברהם את-עיניו וירא והנה-איל אחר גאחו בסבך
 בקרנו וילך אברהם ויקח את-האיל ויעלהו לעלה תחת
 בנו: (טו) ויקרא אברהם שם-המקום יהוה יראה
 אשר יאמר היום בהר יהוה יראה: (טז) ויקרא מלאך

XXII. Rész. 1. Miután ezek megtörténtek, megkísérte Isten Ábrahámot, és mondá neki: Ábrahám, Ábrahám! ő felelé: Itt vagyok! 2. Mondá neki (az Isten): Vedd egyetlen egy fiadat, kit szeretsz, Izsákot, és menj a Moriah földére, és ott áldozd fel őt égi áldozatul az egyik hegyen, melyet mutatok neked. 3. És Ábrahám felkelvén korán megnyergeté szamarát; két szolgát vivén magával és fiát, Izsákot. És miután az égő áldozatra fát vágott, elméne azon helyre, melyet az Isten parancsolt vala neki. 4. Harmadnapon pedig felemelvén szemeit, messziről meglátá ama helyet. 5. És mondá Ábrahám szolgáinak: Várjátok itt a számmárral, én és a gyermek oda megyünk s imádkozásunk után hozzátok visszatérünk. 6. És vevé az égő áldozatra való fát, és tevé fiára Izsákra, maga pedig tüzet és kést vive kezeiben. És midőn így ketten együtt menének vala, 7. mondá Izsák az ő atyjának, és szóla: Atyám! Ez monda: itt vagyok, fiam! Ime, úgy mond amaz, itt van a tűz és a fa, de, hol van az égő áldozatra való állat? 8. Mondá pedig Ábrahám: Az Isten szerez magának, fiam, égő áldozatra való állatot. S így mennek vala együtt. 9. És eljutának azon helyre, melyet az Isten mutatott vala neki; a hol is oltárt építe, arra fölraká a fát, és miután megkötözte fiát, Izsákot, az oltárra tevé a rakás fára. 10. És kinyujtá kezét, és megragadá a kést fia megölésére. 11. És ime az Örökkévaló angyala a mennyből kiálta, mondván: Ábrahám, Ábrahám! És monda: Itt vagyok. 12. És mondá neki: Ki ne nyujtsd kezedet a gyermekre, és semmit ne cselekedjél neki: most ismertem meg, hogy féled az Istent, és egyetlen egy fiadat sem vontad tőlem. 13. Ábrahám felemelé szemeit, és háta mögött látá egy kost a tövisbokorban szarvainál fennakadva; és a kost vévén, égő áldozatot tűn fiáért. 14. És nevezé azon hely nevét: Az Örökkévaló lát. Innen mondatik mainapiglan: Az Örökkévaló lát-hegyén. 15. Szólitá pedig az Örökkévaló angyala Ábrahámot

יְהוָה אֱלֹהֵי-אַבְרָהָם שְׁנוֹת מִן-הַשָּׁמַיִם: (ט) וַיֹּאמֶר בִּי
 נִשְׁבַּעְתִּי נֹאם-יְהוָה בִּי יֵעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה
 וְלֹא חָשַׁבְתָּ אֶת-כְּנֹד אֶת-יְחִידָךְ: (י) כִּי-כִנְדָּה אֲבִרְכֶךָ
 וְהִרְבָּה אֲרֻכָּה אֶת-זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכָחֹל אֲשֶׁר
 עַל-שֹׁפֶת הַיָּם וַיִּרַשׁ זֶרְעֶךָ אֶת-שַׁעַר אֲבִיּוֹ: (יא) וְהִתְפָּרְכוּ
 בְּזֶרְעֶךָ כָּל-גּוֹיֵי הָאָרֶץ עִקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקִלִּי: (יב) וַיָּשָׁב
 אַבְרָהָם אֶל-נַעֲרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל-בְּאֵר שָׁבַע וַיָּשָׁב
 אַבְרָהָם בְּבֹאֵר שָׁבַע: פ מַפְסִיר (ג) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים 20
 הָאֵלֶּה וַיֵּגֶד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יִלְדָה מִלְּפָה גַם-הוּא
 בָּנִים לְנָחוּר אַחִיד: (כ) אֶת-עֹיִן בָּכְרוּ וְאֶת-בְּנוֹ אַחִיו
 וְאֶת-קִמּוּאֵל אָבִי אָרָם: (כא) וְאֶת-כְּשֵׁד וְאֶת-חִזּוֹ וְאֶת-
 פִּלְדָּשׁ וְאֶת-יִדְלָף וְאֶת בְּתוּאֵל: (כב) וּבְתוּאֵל יִלְדָּה אֶת-
 רִבְקָה שְׁמֵנָה אֵלֶּה יִלְדָה מִלְּפָה לְנָחוּר אַחִי אַבְרָהָם:
 (כג) וּפִילְגֶשׁוּ וְשִׁמְהָ רְאוּמָה וְתִלְדָּה גַם-הוּא אֶת-טִבַּח וְאֶת-
 נָחֵם וְאֶת-תַּחֲשׁ וְאֶת-מַעֲכָה:

פ פ פ

כג (ב) וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת
 שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה: (ג) וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הוּא
 חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וּלְבִתָּהּ:
 (ד) וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פָּנָיו מִתּוֹ וַיִּדְּבַר אֶל-בְּנֵי-חֵת לֵאמֹר:
 (ה) גִּירְתוֹשֶׁב אֲנֹכִי עִמָּכֶם תְּבוּ לִי אֲחֻזַּת-קָבֹר עִמָּכֶם
 וְאֶקְבְּרָה מִתִּי מִלִּפְנֵי: (ו) וַיַּעֲנוּ בְנֵי-חֵת אֶת-אַבְרָהָם 5
 לֵאמֹר לוֹ: (ז) שְׁמַעְנוּ אֲדֹנָי גִּשְׁיָא אֱלֹהִים אִמָּה בְּתוֹכֵנוּ
 בְּמִכְתָּר קְבִרְנוּ קָבֹר אֶת-מֵתְךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת-קָבֹרוֹ
 לֹא-יִכְלָה מִמֶּךָ מִקְבֹּר מֵתְךָ: (ח) וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ
 לַעֲסֵה-אֶרֶץ לְבְנֵי-חֵת: (ט) וַיִּדְּבַר אֲתָם לֵאמֹר אִם-יִישׁ
 אֶת-נַפְשָׁכֶם לְקָבֹר אֶת-מֵתִי מִלִּפְנֵי שְׁמַעְנוּ וּפְגַעוּ-לִי

másodszor mennyből, mondván: 16. Énmagamra esküdtem, ugymond az Örökkévaló, mivel hogy ezt cselekedted és nem vontad tőlem egyetlen egy fiadat 17. megáldalak téged, és megsokasítom ivadéodat, mint az ég csillagait, és mint a fővényt, mely a tenger partján vagyon, a te ivadékod kérni fogja elenségeinek kapuit, 18. és megáldatnak ivadékodban a föld minden nemzetségei, mivel hogy szavamnak engedelmeskedtél. 19. Ábrahám visszatére szolgálaihoz, és elmenének együtt Bersebába és ott lakék. 20. És lőn történetek után hirül vivék Ábrahámnak, hogy az ő testvérének, Nákornak Melka is fiaikat szült. 21. Uczt elsőszülöttét és Buzt annak öcscsét, és Kamuelt aramusok atyját 22. és Keszedet és Azant Pildost is, és Jidlafot és Betuelt. 23. És Betueltől született Rebbeka. Ezt a nyolczat szülé Melka Nákornak, Ábrahám testvérének. Reumá nevü ágyasa pedig szülé Tebácht és Jahámot, Tahaszt és Máákát.

XXIII. Rész. 1. Sára pedig száz huszonhét évet élt. 2. És meghala Árbé városában, mely most Hebron, Kanaan földén, és eljőve Ábrahám, hogy keseregjen és sirassa őt. 3. És mikor felkelt a halotti szertartástól, szóla Het fiainak, mondván: 4. Jövevény vagyok és idegen tinálatok; adjatok nekem temető birtokot köztetek, hogy eltemessem halottamat. 5. Felelének Het fiai, mondván: 6. Hallgass meg minket, uram Isten! fejedelme vagy közöttünk; temetőnk választott helyére temesd halottadat, és senki téged el nem tilthat, hogy sirjába ne temest halottadat. 7. Felkele Ábrahám, és meghajtá magát a föld népének, tudniillik, Het fiainak; 8. és monda nekik: Ha tetszik nektek, hogy eltemessem halottamat, hallgassatok meg

בעפרון בן-צחר: (ט) ויתן-לי את-מערת המכפלה אשר-
 לו אשר בקצה שדהו ככסף מלא יתננה לי בתוךכם
 10 לאחות-קבר: (י) ועפרון ישב בתוך בני-חת ויען עפרון
 החמי את-אברהם באזני בני-חת לכל באי שער-עירו
 לאמר: (יב) לא-אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה
 אשר-בו לך נתתה לעיני בני-עמי נתתה לך קבר מתד:
 (יג) וישתחו אברהם לפני עסד-ארץ: (יד) וינדבר אל-
 עפרון באזני עסד-ארץ לאמר אך אם-אתה לו שמעני
 נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את-מתי שמה:
 15 ייען עפרון את-אברהם לאמר לו: (טו) אדני שמעני
 ארץ ארבע מאת שקל-כסף ביני ובינה מה-הוא ואת-
 מתד קבר: (טז) וישמע אברהם אל-עפרון וישקל
 אברהם לעפרון את-הכסף אשר דבר באזני בני-חת
 ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר: שני (יז) ויקם
 שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה
 והמערה אשר-בו וכל-העץ אשר בשדה אשר בכל-
 גבלו סביב: (יח) לאברהם למקנה לעיני בני-חת בכל
 באי שער-עירו: (יט) ואחרי-כן קבר אברהם את-שנה
 אשתו אל-מערת שדה המכפלה על-פני ממרא הוא
 20 חברון בארץ כנען: (כ) ויקם השדה והמערה אשר-
 בו לאברהם לאחות-קבר מאת בני-חת: ס
 כד (כ) ואברהם זקן בא בימים ויהיה ברוך את-אברהם
 בכל: (כג) ויאמר אברהם אל-עבדו זקן ביתו המשל בכל-
 אשר-לו שים-נא ידך תחת ירכי: (כד) ואשבועה ביהוה
 אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא-תפח אשה לבני
 מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבם: (כה) כי אל-ארצי
 5 ואל-מולדתי תלך ולקחת אשה לבני לעצק: (כו) ויאמר
 אליו העבד אולי לא-תאבה האשה ללכת אחרי אל-

engem, és szóljatok érettem Efronnál, Szeor fiánál; 9. hogy adja nekem a machpela mezőbarlangot, mely az ő szántóföldének végén vagyon; méltó áráért adja nekem azt előttetek temető birtokul. 10. Efron pedig Chet fiai között lakik vala. És felelé Efron Ábrahámnak mindenek hallatára, kik bemennek vala azon város kapuján, mondván: 11. Ne úgy legyen uram! hanem inkább halljad, a mit szólok: A szántóföldet neked adom és a benne levő barlangot, népem fiai előtt temesd el halottadat. 12. Ábrahám meghajola a föld népe előtt, 13. és szóla a körülálló nép előtt Efronnak: Kérlek hallgass meg engem. Pénzt adok a szántóföldért; vedd el azt és úgy temetem abba halottamat. 14. És felelé Efron: 15. Uram, hallgass meg engem: A föld, melyet kérsz, négyszáz ezüst sziklustér, ez az ára közötttem és közötted; de mi ez? temesd el halottadat. 16. Ezt hallván Ábrahám, kiméré a pénzt, melyet Efron kért vala Chet fiai hallatára, négyszáz ezüst siklust igaz értékű folyó pénzben. 17. És megerősítették Efron iménti szántófölde, melyben a kettős barlang vala, Mamre átellenében, mind a föld, mind a barlang, és annak egész határában levő minden fája köröskörül, 18. hogy Ábrahámé legyen örökségül, Het fiai és mindazok láttára, kik bemennek vala azon város kapuján. 19. És úgy temeté el Ábrahám feleségét Sárát, a szántóföld machpelah barlangjában, mely Mamréra néz vala. Ez Hebron, Kanaán földén. 20. És megerősítették a szántóföld s a benne levő barlang Het fiaitól Ábrahámnak temető birtokul.

XXIV. Rész. 1. Ábrahám pedig vén koros vala, és az Örökkévaló megáldotta volt őt mindenekben. 2. És mondá háza idősb szolgájának, ki felügyel vala mindenre, a mije vala: Fedd tomporom alá kezedet. 3. Hogy megeskessenek az Örökkévalóra, a menny és föld Istenére, hogy ne végy fiamnak feleséget a kananeusok leányai közül, kik között lakom; 4. hanem az én honomba, születéshelyembe menj, és onnan végy feleséget fiamnak, Izsáknak. 5. És mondá neki a szolga: Ha el nem akar jönni velem a nő e földre, vissza kell-e

הָאָרֶץ הַזֹּאת הִקְשֵׁב אֲשִׁיב אֶת־בְּנֶךְ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יֵצֵאת
 מִשָּׁם: (ו) וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הֲשֹׁמֵר לְךָ פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־
 בְּנִי שָׁמָּה: (ז) יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקַחֲנִי מִבֵּית אָבִי
 וּמֵאָרֶץ מוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר דִּבַּר־לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר
 לְזָרְעֶךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ לִפְנֶיךָ
 וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לְבְנִי מִשָּׁם: (ח) וְאִם־לֹא תֵאָבֶה הָאִשָּׁה
 לָלֶכֶת אַחֲרָיִךָ וְנָקִיתָ מִשְׁבַּעְתִּי וְזֹאת בָּק אֶת־בְּנִי לֹא תִשָּׁב
 שָׁמָּה: (ט) וַיִּשָּׂם הָעֶבֶד אֶת־דָּוִד תַּחַת יָרֵךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו
 וַיִּשְׁבַּע לוֹ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה: שְׁלִישִׁי (י) וַיִּקַּח הָעֶבֶד
 עֲשָׂרָה גִמְלִים מִגְּמָלָי אֲדֹנָיו וַיִּלְךָ וְכָל־טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ
 וַיָּקָם וַיִּלְךָ אֶל־אֶרֶם נְהָרִים אֶל־עִיר נָחוּר: (יא) וַיִּבְרַךְ
 הַגִּמְלִים מִחֵיָן לְעִיר אֶל־בְּאֵר הַמַּיִם לַעֲת עָרֵב לַעֲת צֵאת
 הַשָּׂאֲבָת: (יב) וַיֹּאמֶר ו יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם הִקְרִיב
 נָא לִפְנֵי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדֹנִי אַבְרָהָם: (יג) הִנֵּה
 אֲנִכִּי נָצַב עַל־עֵין הַמַּיִם וּבָנוֹת אֲנָשֵׁי הָעִיר יֵצְאוּ לִשְׂאֹב
 מַיִם: (יד) וְהִנֵּה הִנָּעַר אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיהָ הַפִּי־נָא בִדְךָ
 וְאַשְׁתָּה וְאָמְרָה שָׁתָה וְגַם־גִּמְלֶיךָ אֲשָׁקָה אֹתָהּ הִכַּחֲתָ
 לַעֲבֹדְךָ לִיצְחָק וְבָה אֲדַע בִּי־עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדֹנִי:
 (טו) וַיְהִי־הוּא טָרָם כִּלְדָּה לְדָבָר וְהִנֵּה רַבֵּקָה יֵצֵאת אֲשֶׁר
 יִלְדָּה לְבִתּוֹ וְאֵל בֶּן־מִלְכָּה אִשֶּׁת נָחוּר אֹתִי אַבְרָהָם וְכִדָּה
 עַל־שִׁכְמָה: (טז) וְהִנָּעַר טַבַּת מְרָאָה מְאֹד בְּתוֹלָה וְאִישׁ
 לֹא יִדְעָה וְתִרְדַּד הָעֵינָהּ וְתִמְלֹא כִדָּה וְתַעַל: (יז) וַיֵּרָץ
 הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר הִגְמִיאֲנִי נָא מַעֲשֵׂי־מַיִם מִכֶּדֶךָ:
 (יח) וְתֹאמֶר שָׁתָה אֲדֹנִי וְתִמְהַר וְתִרְדַּד כִּדָּה עַל־יְדֶהָ
 וְתִשְׁקֶהוּ: (יט) וְתִכַּל לְהִשְׁקָתָהּ וְתֹאמֶר גַּם לְגִמְלֶיךָ אֲשָׁאֵב
 עַד אִם־כָּלּוּ לְשִׁתָּת: (כ) וְתִמְהַר וְתַעַר כִּדָּה אֶל־הַשְׁקָתָהּ
 וְתֵרָץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לִשְׂאֹב וְתִשְׂאֵב לְכָל־גִּמְלָיו:
 (כא) וְהָאִישׁ מִשְׁתַּאֲה לָהּ מִחֵרִישׁ לְדַעַת הַהֲצִלִּית יְהוָה

vinnem fiadat azon helyre, melyből te kiköltöztél? 6. És monda neki Ábrahám: Óvakodjál, hogy valaha fiamat oda visszavigyed. 7. A mennynek örökkévaló Istene, ki engem kihozott átyám házából és születésem földéről, a ki szólott hozzám és megesküdött nekem, mondván: A te ivadékodnak adom e földet: — ő elküldi angyalát előtted, és onnan végy fiamnak feleséget. 8. Ha pedig a nő téged nem akar követni, mentve vagy esketésemtől, csak hogy fiamat oda vissza ne vigyed. 9. A szolgálta tehát urának Ábrahámnak, tompora alá tevé kezét, és megesküvék neki ezen dologra. 10. És vőn tíz tevét ura csordájából, és elméne, minden javaiból vivén magával és elindulván, mené Mezopotániába, Nákor városába. 11. És midőn a tevéket lenyugtatta, a városon kívül a vízkút mellett, este, azon idő tájban, mikor a leányok ki szoktak menni, vizet meríteni. 12. És monda: Uram! az én uramnak, Ábrahámnak Istene! kérlek, jőj ma eléem, és tégy irgalmasságot az én urammal, Ábrahámmal. 13. Ime én a vízforrás mellett állok, és e város lakóinak leányai kijönek vizet meríteni. 14. És leend a leányzó, kinek én mondandom: hajtsd meg vedredet, hogy igyam, — és ezt feleli: Igyál, sőt még tevédet is megitatom: ő az, kit Izsáknak, a te szolgáltnak rendeltél, és erről ismerem meg, hogy irgalmasságot tettél az én urammal. 15. És lőn még, hogy el sem végezte volt magában a szót, és ime Rebekka jő vala ki, leánya Batuelnek, ki Nákornak, Ábrahám testvérének Melka feleségétől fia vala, veder lévén vállán. 16. És a leány igen ékes és szépséges szűz, és férfitől még nem ismert; leméne pedig a forráshoz, és megtölté vedrét, és visszaméne. 17. És elébe ment a szolgálta és monda: Adj egy kevés vizet innom vedredből. 18. És ez monda: Igyál, uram! és hamar leereszté karjára a vedret, és inni ada neki. 19. És miután ivott, monda: Sőt tevéidnek is meríték vizet, miglen mind isznak. 20. És sietve a vedret kiüríté a váluba, visszafuta a kúthoz, hogy vizet merítsen; és merítvén, valamennyi tevének ada. 21. A férfi pedig hallgatva szemléli vala őt, tudni akarván: vajjon az Örök-

דָּרְבוּ אִם־לֹא: (כג) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּלוּ הַגְּמָלִים לַשָּׂתוֹת
 וַיִּבְקַח הָאִישׁ גִּזְם וְהָב בֶּקַע מִשְׁקָלוֹ וַיִּשְׁגֵּי צְמִידִים עַל־יָדָיו
 עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם: (כד) וַיֹּאמֶר בֶּת־מִי אַתָּה הַגִּידִי נָא
 לִי הַיֵּשׁ בֵּית־אָבִיךָ מָקוֹם לָנוּ לָלֶיךָ: (כה) וַתֹּאמֶר אֵלָיו בֶּת־וָאֵל אֲנִי בֶן־מַלְכָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְנַחֲוֹר: (כו) וַתֹּאמֶר
 אֵלָיו גַּם־תִּבְנֶן גַּם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם־מָקוֹם לָלוֹן: (כז)
 וַיִּנְקֹד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה: רַבִּיעִי (כח) וַיֹּאמֶר
 בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבֹרָהִם אֲשֶׁר לֹא־עֹזֵב חֲסִדּוֹ
 וַיֵּאמְרוּ מִעַם אֲדֹנָי אֲנִי בִּדְרוֹךְ גִּתִּי יְהוָה בֵּית אֹתִי אֲדֹנָי:
 (כט) וַתֵּרֶץ הַנָּעִר וַתִּגַּד לְבֵית אִמָּהּ בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה:
 (ל) וּלְרַבִּקָּה אָח וּשְׁמוֹ לָבֵן וַיֵּרֶץ לָבֵן אֶל־הָאִשׁ הַחוּצָה
 אֶל־הָעֵץ: (לי) וַיְהִי וּבְרָאֹת אֶת־הַנָּזִם וְאֶת־הַצְּמִידִים עַל־יָדָיו
 אַחֲתוֹ וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֵי רַבִּקָּה אַחֲתוֹ לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר אֵלַי
 הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַגְּמָלִים עַל־הָעֵץ:
 (לג) וַיֹּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאֲנִי פְנִיתִי
 הַבַּיִת וּמָקוֹם לַגְּמָלִים: (לד) וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבַּיִתָּה וַיַּפְתָּה
 הַגְּמָלִים וַיִּתֵּן תִּבְּן וּמִסְפּוֹא לַגְּמָלִים וַיִּמֵּם לְרֹחֶץ רַגְלָיו
 וּרְגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ: (לה) וַיֵּשֶׁם לַבָּנִי לֵאכֹל וַיֹּאמֶר
 לֹא אֵכֹל עַד אִסְדִּיבְרַתִּי דְּבָרִי וַיֹּאמֶר דְּבָרִי: (לו) וַיֹּאמֶר
 עֲבֹד אֲבֹרָהִם אֲנִי: (לז) וַיְהִי בְּרוּךְ אֶת־אֲדֹנָי מֵאֵד וַיִּגְדֹּל
 וַיִּתֵּן־לוֹ צֶאֱן וּבָקָר וּבֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וַשְּׂפָחַת וּגְמָלִים
 וְחֹמְרִים: (לח) וַתֵּלֶד שָׂרָה אִשְׁתֹּת אֲדֹנָי בֵּן לְאֲדֹנָי אַחֲרֵי
 זִקְנָתָהּ וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ: (לט) וַיִּשְׁבַּעֲנִי אֲדֹנָי
 לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִפְּנֵוֹת הַפְּנִיעֵנִי אֲשֶׁר אֲנִי
 יֹשֵׁב בְּאַרְצוֹ: (מ) אִם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי תֵלֶךְ וְאֶל־
 מִשְׁפַּחְתִּי וּלְקַחְתָּ אִשָּׁה לְבָנִי: (מא) וַיֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנָי אֵלַי
 לֹא־תֵלֶךְ הָאִשָּׁה אַחֲרַי: (מב) וַיֹּאמֶר אֵלַי יְהוָה אֲשֶׁר־
 הִתְחַלֵּבְתִּי לַפָּנִי וַיִּשְׁלַח מַלְאָכּוֹ אִתִּי וְהַצִּלֹתִי מִכַּף וּלְקַחְתָּ

kévaló szerencséssé tette-e útját vagy sem? 22. És midőn eleget ittak a tevék, elévön a férfiú két sekelt nyomó aranyfülfüggőket, és tíz sekelni nehézségűt, és két karpereczet karjaira, 23. és mondá neki: Ki leánya vagy? mondd meg nekem; van-e atyád házában maradásra való hely? 24. És mondá: Bátuel leánya vagyok, Melka fiáé, ki szült vala Ná-kornak. 25. És mondá neki: Polyva és széna igen sok van nálunk, és tágas hely maradásra. 26. Meghajtá magát az ember, és imádá az Örökkévalót. 27. Mondván: Áldott az Örökkévaló, az én uramnak, Ábrahámnak Istene, ki el nem vonta irgalmasságát és igazmondását uramtól, és egyenes uton vezérlett engem az én uram atyjafiának házába. 28. Elfuta tehát a leányzó, és hirül vivé anyja házába e dolgokat. 29. Vala pedig Rebekának Lábán nevű fitestvére, és elfuta Lábán a fitestvérhez, hol a forrás vala. 30. És midőn látta a fülfüggőket és karpereczeket hugának kezeiben, és hallotta Rebekka nővére szavait, a mint beszélé: Ezeket mondotta nekem az ember, a férfiúhoz jöve, ki a tevék mellett áll vala, a forrásnál, 31. és mondá neki: Jer be, Örökkévalónak áldottja, miért állasz itt künn? szállást készítettem, és helyet a tevéknek. 32. És bemene a házba, és a terhet leszedé a tevékről, és polyvát és szénát ada, és vizet az ő lábainak megmosására és a vele levő emberek lábai számára. 33. És kenyér téteték eléje. De ő mondá: Nem eszem: míg beszédemet el nem mondom. És szóla: Mondd elő, 34. Ő pedig mondá: Ábrahám szolgálja vagyok, 35. és az Örökkévaló igen megáldotta az én uramat, és felmagasztaltatott, és adott neki juhokat és ökröket, ezüstöt és aranyat, szolgálkat és szolgálókat, tevéket és szamarakat. 36. És uram felesége Sára, fiat szült uramnak vénségében; és annak adá mind, a mije volt. 37. És megeskett engem uram, mondván: Ne végy fiamnak feleséget a kananeusok leányai közül, kiknek földén lakom; 38. hanem atyám házához menj, és rokonságomból végy fiamnak feleséget. 39. És mondám uramnak: Hát ha el nem akar velem jönni a nő? 40. És mondá ő hozzám: Az Örökkévaló, kinek színe előtt járok, angyalát küldi veled, és vezérelni fog utadon, és

אִשָּׁה לְבָנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי: (ב) אֲזַי תִּנָּקֶה מֵאֲלֹתַי
 כִּי תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם־לֹא יִתְּנוּ לָךְ וְהִיָּיתָ גִבּוֹר
 מֵאֲלֹתַי: (ג) וְאָבֹא הַיּוֹם אֶל־הָעֵץ וְאָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי
 אַבְרָהָם אִם־יִשְׁדָּה נָא מִצְּלִיחַ דְּרַכִּי אֲשֶׁר אֲנִכִּי הִלֵּךְ עָלֶיהָ:
 (ד) הִנֵּה אֲנִכִּי נֹצֵב עַל־עֵץ הַפִּמִּים וְהִנֵּה הָעֹלָמָה הַיִּצְאָתָא
 לִשְׂאֹב וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הִשְׁקִינִי־נָא מִעֲטָמִים מִבְּקָדָה:
 (ה) וְאָמַרְהָ אֵלַי גַּם־אַתָּה שָׂתָה וְגַם לְגִמְלִיךָ אֲשָׂאֵב הוּא
 הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הָכִיתָ יְהוָה לְבֶן־אֲדֹנָי: (ו) אֲנִי טָרָם אֲכַלֶּה־
 45 לְדַבֵּר אֶל־לְבִי וְהִנֵּה רַבָּקָה יֹצֵאת וְבָבָה עַל־שִׂמְכָה וּתְוֹרֵד
 הָעֵינָה וּתִשְׂאֹב וְאָמַר אֵלֶיהָ הִשְׁקִינִי נָא: (ז) וּתְמַהֵר וּתְוֹרֵד
 בָּבָה מֵעֵלֶיהָ וּתֹאמַר שָׂתָה וְגַם־גִּמְלִיךָ אֲשָׁקֶה וְאִשָּׁתִּי וְגַם
 הַגִּמְלִים הַשִּׁקְתָּה: (ח) וְאֲשָׂאֵל אֹתָהּ וְאָמַר בַּת־מִי אַתָּה
 וּתֹאמַר בַּת־בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ מִלֶּכָּה וְאֲשֶׁם
 הַגִּזְם עַל־אַפָּה וְהַצְמִידִים עַל־יָדֶיהָ: (ט) וְאָקֵד וְאִשְׁתַּחֲוֶה
 לַיהוָה וְאֲכַרֵּךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אַבְרָהָם אֲשֶׁר הִנְחֵנִי
 בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לְקַחַת אֶת־בַּת־אֹחִי אֲדֹנָי לְבָנִי: (י) וְעַתָּה
 אִם־יִשְׁכַּם עֲשִׂים חֶסֶד וְאֱמֶת אֶת־אֲדֹנָי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא
 50 הַגִּידוּ לִי וְאִפְּנָה עַל־יָמִין אוֹ עַל־שְׂמָאל: (יא) וַיֵּשֶׁן לְבֶן
 וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מִזִּהְנָה יֵצֵא הַדְּבָר לֹא נוֹכַל דְּבַר אֱלֹהִים
 רַע אוֹ־טוֹב: (יב) הִנֵּה־רַבָּקָה לִפְנֵיהֶם קָת וְלֵךְ וּתְתִי אִשָּׁה
 לְבֶן־אֲדֹנָיָה כַּאֲשֶׁר דְּבַר יְהוָה: (יג) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד
 אַבְרָהָם אֶת־דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אֶרְצָה לַיהוָה:
 (יד) וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כֶּל־כֶּסֶף וְכֶלִי זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרַבָּקָה
 וּמִגְדָּנָתָא נָתַן לְאֹחֵיהָ וּלְאִמָּהּ: (טו) וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂתּוּ הוּא
 וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיִּלְּנוּ וַיִּקְוּמוּ בַּבֹּקֶר וַיֹּאמַר שְׁלַחְנִי
 55 לְאֲדֹנָי: (טז) וַיֹּאמַר אֹחֵיהָ וְאִמָּהּ תֵּשֶׁב הַנֶּעַר אִתָּנוּ יָמִים
 אוֹ עֶשׂוֹר אַחֵר תֵּלֵךְ: (יז) וַיֹּאמַר אֲלֵהֶם אֶל־תֹּאחֲרֵי אֹתִי
 וַיְהִי הַצְּלִיחַ דְּרַכִּי שְׁלַחְנִי וְאֲלֵכָה לְאֲדֹנָי: (יח) וַיֹּאמְרוּ

feleséget veszsz fiannak az én rokonságomból s atyám házából. 41. Akkor vagy mentve átkomtól, ha rokonaimhoz menedsz, és nem adják neked. 42. Ma tehát a vízforráshoz jövék, és mondám: Örökkévaló! Istene uramnak, Ábrahám-nak! ha vezérlelted útamat, melyen most járok, 43. ime, a vízforrás mellett állok; és ha a leányzó, ki vizet jó kimeríteni, és azt mondom neki: Adj egy kevés vizet innom vedredből; 44. és azt mondandja nekem: Te is igyál, tevéidnek is meritek: ez azon nő, kit az Örökkévaló az én uram fiának rendelt. 45. És még nem végeztem beszédemet magamban, megjelené Rebecka, jövé a vederrel, melyet vállán visz vala; és leméne a forráshoz és vizet merite. És mondám neki: Adj egy keveset innom. 46. Sietvén, leereszté válláról a vedret és mondá nekem: Te is igyál, s tevéidnek is italt adok. Ittam, és a tevéket is megittatta. 47. És kérdém őt, s mondám: Ki leánya vagy? és mondá: Bátuelé, Nákor fiáé, kit Melka szült vala neki. Felfüggesztém tehát a fülfüggőket orczája ékesítésére, és kezeire tevém a karpereczeket. 48. És magamat meghajtván, imádám az Örökkévalót, áldván az én uramnak, Ábrahám-nak örökkévaló Istenét, ki egyenes úton vezetett engem, hogy uram atyjafiának leányát vegyem az ő fiának. 49. Most tehát, ha kegyességet és igazságot akartok tenni urammal, adjátok tudtomra; ha pedig másképp tetszik, azt is mondjátok meg nekem, hogy jobbra vagy balra menjek. 50. És felelének Lábán és Bátuel: E dolog az Örökkévalótól jött; mi semmi egyebet nem szólhatunk veled, sem jót, sem rosszat. 51. Ime Rebecka előtted vagyon, vidd el őt, és legyen felesége a te urad fiának, a mint szólott az Örökkévaló. 52. Mikor ezt hallotta Ábrahám szolgája, leborulván a földre, imádá az Istent. 53. És elővévén az ezüst- és aranyedényeket és ruhákat, Rebeccának adá azokat ajándécul, az ő testvéreinek és anyjának is ada ajándékokat. 54. És együtt evén és iván ő és férfiak, kik vele valának, és ott hálának. Reggel pedig fölkelvén, mondá a szolga: Bocsássatok el engem, hogy menjek uramhoz. 55. És felelének atyafiai és anya: Maradjon a leányzó legalább csak tíz napig nálunk, azután elmehet. 56. És mondá nekik: Ne tartoztassatok engem, mert az Örökkévaló sikerítette útamat, bocsássatok el, hogy menjek uramhoz. 57. És

נקרא לנער ונשאלה את־פיה: (כ) ויקראו לרבקה ויאמרו
 אליה התלכי עם־האיש הזה ותאמר־אלך: (כט) וישלחו
 את־רבקה אחתם ואת־מנקתה ואת־עבד אברהם ואת־
 60 אנשיו: (ס) ויברכו את־רבקה ויאמרו לה אחתנו את־הי
 לאלפי רבקה ויירש ורעד את־שער שנאיו: (סב) ותקם
 רבקה ונערתיה ותברכנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש
 ויסק העבד את־רבקה וילך: (סג) ויצחק בא מבוא באר
 לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב: (סד) ויצא יצחק לשוח
 בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים:
 (טו) ותשא רבקה את־עיניה ותרא את־יצחק ותפל מעל
 65 הגמל: (סז) ותאמר אל־העבד מי־האיש הלזה ההלך בשדה
 לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעירה ותתכם:
 (סח) ויספר העבד ליצחק את כל־הדברים אשר עשה:
 (סט) ויבאה יצחק האלה שבה אמו ויבקה את־רבקה ותהי
 לו לאשה ויאחזה וינחם יצחק אחרי אמו: פ שש
 כה (ב) ויסף אברהם ויבקה אשה ישמה קטורה: (ג) ותלך
 לו את־זמרון ואת־יקשן ואת־מדן ואת־מדין ואת־ישבק
 ואת־שוח: (ד) ויקשן ילד את־שבה ואת־דדן ובני דדן
 היו אשורם ולמושם ולאמים: (ה) ובני מדן עיפה ועפר
 5 וחלד ואבדע ואלדעה כל־אלה בני קטורה: (ו) ויבן
 אברהם את־כל־אשר־לו ליצחק: (ז) ולבני הפילגשים
 אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו
 בעזבונו מי קדמה אל־ארץ קדם: (ח) ואלה ימי שג־חיי
 אברהם אשר־הי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים:
 (ט) ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה וקן ושבוע ויאסף
 אל־עמיו: (י) ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל־
 מערת המכפלה אל־שדה עפרן בן־צחר החתי אשר ער־
 10 פגז ממרא: (יא) השדה אשר־קנה אברהם מאת בני־חַת שמה

mondának: Hijuk elé a leányzót, és kérdjük meg akaratát? 58. És midőn a hívásra előjött, tudakozák: El akarsz-e menni ez emberrel? Ő mondá: El megyek. 59. Elbocsáták tehát őt és dajkáját, és Ábrahám szolgáját és utitársait, 60. és megáldák Rebekkát, mondván; A mi hugunk vagy, növekedjél ezernyi ezerré, és birja ivadékok ellenségeinek kapuit. 61. S így Rebekka és az ő leányai felülvén a tevékre, követék a férfiút, és vevé a szolga Rebekkát és elméne. 62. És Izsák azon uton járkál vala, mely Beér Lachai, Róhela vezet, mert a délfelé fekvő lakik vala. 63. És kiment volt a mezőre elmélkedni a nap enyészete felé; és midőn fölemelte szemeit, távolról látá jönni a tevéket. 64. És fölemelé Rebekka szemeit, látván Izsákot, leszálla a tevéről, 65. és mondá a szolgának: Kicsoda azon ember, ki a mezőn elénk jő? És mondá neki: Az az én uram. Ő pedig hamar vévén a palástot, befödé magát. 66. A szolga pedig mindent, a mit végbe vitt vala, elbeszéle Izsáknak. 67. És bevivé őt Sárának, az ő anyjának sátorába, és feleségül vevé őt, és szereté őt és vigasztalódék Izsák anyja holta után.

XXV, Rész. 1. Ábrahám pedig újra feleséget vőn, ki-nek neve Cetura vala; 2. ki szülé neki Zamránt és Jekszánt, Mádánt és Mádiánt, Jeszbokot és Szét. 3. És Jekszám nemző Szábáj és Dádánt. Dádán fiai voltak: Aszurim és Latuszim és Lovmim. 4. Mádiántól pedig származék Éfa és Ofer, Hénok és Abida és Eldaa: ezek mind Cetura fiai. 5. És Ábrahám mindent, a mivel bir vala, Izsáknak ada. 6. Ágyasai fiainak, melyek Ábrahám-é valának ajándékokat ada Ábrahám, és elküldé őket fiától, Izsákot még életében, a napkeleti tartományra. 7. Ábrahám életének napjai pedig száz hetvenöt évek valának. 8. És elfogyatkozván, meghala Ábrahám jó vénségben, élemedett korban, teljes napokkal; és az ő népéhez gyűjteték. 9. És eltemeték őt fiai, Izsák és Izmael, a Machpela barlangban, mely a heteus Szeor fiának Efron földén vagyon, Mamre előtt. 10. A mezőben, melyet vett vala Ábra-

קבר אברהם ושרה אשתו: (יב) ויהי אחרי מות אברהם
 ויגרד אלהים את יצחק בגו וישב יצחק עם באר לחי
 ראי: פ שבעי (יג) ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם
 אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם:
 (יד) ואלה שמות בני ישמעאל לתולדתם בכר
 ישמעאל נבית וקדר ואדבאל ומבשם: (טו) ומשמע
 ודומה ומשא: (טז) חדר ותימא יטור נפיש וקדמה: 15
 מסמיר (יז) אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם בחצריהם
 ובטירתם שנים עשר נשיאם לאמתם: (יח) ואלה שני
 בני ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ושבע שנים ויגוע
 נמת ויאסף אל עמיו: (יט) וישכנו מחוילה עד שור אשר
 על פני מצרים באכה אשרה על פני כל אחיו נפל:

פ פ פ

(כ) ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את
 יצחק: (כא) ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה 20
 בת בתואל הארמי מפזן אגם אחות לבן הארמי לו
 לאשה: (כב) ויעתר יצחק ליהוה לנכח אשתו כי עקרה
 הוא ויעתר לו יהוה ותהר רבקה אשתו: (כג) ויתרצו
 הבנים בקרבה ותאמר אסרן למה זה אנכי ותלך לדרש
 את יהוה: (כד) ויאמר יהוה לה שני גימם בבטןך ושני
 לאמים ממעך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר:
 (כה) וימלאו ימיה ללדת והנה תומם בבטנה: (כז) ויעצא 25
 הראשון אדמוני כלו בארת שער ויקראו שמו עשו:
 (כח) ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו
 יעקב ויצחק בן ששים שנה בלדת אחם: (כט) ויגדלו
 הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש
 תם ישב אהלים: (ל) ויאקב יצחק את עשו בייציד בפיו

hám Het fiaitól; ott temetteték el ő és felesége, Sára. 11. És halála után megáldá Isten Izsákot, az ő fiát, ki az előnek és látának nevezett kút környékén lakik vala. 12. Ezek Ábrahám fiának, Izmaelnek nemzetségei, kit szült neki az egyiptomi Hágár, Sára szolgálója; s ezek az ő fiainak nevei, név- és nemzetségeik szerint. Izmael elsőszülötte Nabajot, azután Cédar és Adbul és Mabszam, 14. Maszma és Dúma és Manza, 15. Hádár és Téma, Jetur és Náfis és Kedma. 16. Ezek Izmael fiai, s ezek azok nevei, szállásaik és helységeik szerint, tizenkét fejedelmei nemzetségeiknek. 17. És lön Izmael élete száz harminczkét év, és elfogyatkozván, meghala, s az ő népéhez téteték. 18. Lakott pedig Hevilától Szúrig, Egyiptom átellenében, a mint Arsziriába mennek, minden atyjafiai-nál előbb halt meg. 19. Izsáknak pedig, Ábrahám fiának nemzetségei ezek: Ábrahám nemzé Izsákot. 20. Negyven esztendősen korában, vevé feleségül Rebekkát a Pádanáramai Betuel leányát, Labán hugát. És könyörge Izsak az Örökkévalónak feleségeért. mivel hogy magtalan vala; ki meghallgatá őt, és Rebekkának foganást engede. 22. De egybeütközének méhében a kisdedek; azért mondá: Ha így kellett járnom mi szükség volt fogannom? És elméne, hogy megkérdezze az Örökkévalót. 23. Az Örökkévaló mondá neki: Két nemzet vagyjon méhedben, és két nép válik el öledből, és egyik nép a másikat meggyőzi és a nagyobbik szolgálni fog a kisebbiknek. 24. És betelének napjai a szülésre, és ime iker gyermekek találtatnak méhében. 25. Az első kijöve, vörhenyös vala, és mint a bőr egészen szőrös és neve Esaunak hívaték. A másik azonnal kijövén, testvére sarkát fogá kezével; és azért nevezé őt Jákobnak. 26. Hatvan éves vala Izsák mikor neki a kisdedek születének. 27. És fölnevekedvén Esau ügyes vadász lön és szántóvető ember. Jákob pedig jámbor férfiú és sátorokban lakó vala. 28. Izsák szereti vala Esaut, azért hogy

וּרְבֵקָה אֶהְבֶּת אֶת־יַעֲקֹב׃ (כט) וַיֵּזֶר יַעֲקֹב גִּזְרֵי וַיָּבֵא עֲשׂוֹ
 30 מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף׃ (ל) וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ אֶל־יַעֲקֹב הֲלִעֲמִנִי
 גַּם מִן־הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה כִּי עֵיף אֲנִי עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ
 אָדָם׃ (לג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מְכַרָּה בִּינָם אֶת־בְּכֹרְתָךְ לִי׃
 (לד) וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה־זֶּה לִי בְכֹרָה׃
 (לה) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הַשִּׁבְעָה לִי בַיּוֹם וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־
 בְּכֹרְתוֹ לִיַּעֲקֹב׃ (לו) וַיַּעֲקֹב נָתַן לַעֲשׂוֹ לֶחֶם וַיֵּזֶר עַד־שִׁים
 וַיֵּאכֹל וַיִּשְׁתַּי וַיָּקֶם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹז עֲשׂוֹ אֶת־הַבְּכֹרָה׃ פ
 כו (ב) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּר הָרָעַב הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה
 בַּיָּמִים אֲבִרְהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אָבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גִּרְרָה׃
 (ג) וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל־תֵּנֶד מִצְרִימָה שָׁכֵן בְּאֶרֶץ
 אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים׃ (ד) גֹּדֵר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ וְאֲבָרְכְּךָ
 בִּי־לֶךְ וְלִזְרַעְךָ אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצַת הָאֵל וְהִקְמַתִי אֶת־
 הַשִּׁבְעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבִרְהָם אָבִיךָ׃ (ה) וַהֲרִבְתִּי אֶת־
 זִרְעֶךָ בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לִזְרַעְךָ אֶת כָּל־הָאֲרָצַת הָאֵל
 5 וְהִתְכַּבְּרוּ בִּזְרַעְךָ כָּל גִּוְיֵי הָאֲרֶץ׃ (ו) יַעֲקֹב אֲשֶׁר־שָׁמַע אֲבִרְהָם
 בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמֵרַתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתַי׃ שׁ (ז) וַיֵּשֶׁב
 יִצְחָק בְּגִרְרָה׃ (ח) וַיִּשְׁאֲלוּ אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם לֵאשֹׁתוֹ וַיֹּאמֶר
 אֲחַתִּי הִוא כִּי יֵרָא לֵאמֹר אֲשֵׁתִי פֶן־יִהְיֶה לִּי אֲנָשִׁי הַמָּקוֹם
 עַל־רְבֵקָה כִּי־טוֹבֶת מֵרָאָה הִוא׃ (ט) וַיְהִי כִּי אָרְכוּ־לוֹ שָׁם
 הַיָּמִים וַיִּשְׁקֹף אָבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחֲלוֹן וַיֵּרָא
 וְהִנֵּה יִצְחָק מִצְחָק אֶת רְבֵקָה אֲשֵׁתוֹ׃ (י) וַיִּקְרָא אָבִימֶלֶךְ
 לִיִּצְחָק וַיֹּאמֶר אֵךְ הִנֵּה אֲשֵׁתְךָ הִוא וְאִידָא אִמְרַתִּי אֲחַתִּי הִוא
 10 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אִמְרַתִּי פֶן־אָמוּת עָלֶיךָ׃ (יא) וַיֹּאמֶר
 אָבִימֶלֶךְ מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ בְּמַעַשְׁט שֶׁכַּב אֶחָד הָעָם אֶת־
 אֲשֵׁתְךָ וְהִבֵּאתָ עָלֵינוּ אִשָּׁם׃ (יב) וַיֵּצֵא אָבִימֶלֶךְ אֶת־כָּל־
 הָעָם לֵאמֹר הִנֵּנִי בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאֲשֵׁתוֹ מוֹת יוּמָת׃ (יג) וַיִּזְרַע
 יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּמְצָא בִּשְׁנָה הַהוּא מֵאָרֶה שְׁעָרִים

vadászatából evék, és Rebekka Jákobot szereti vala. 29. Főze pedig Jákob egy étket; kihez mikor Esau a mezőről elfáradva jött, 30. mondá: Adj nekem a vörhenyös fözelékből, mert igen elfáradtam. Ez okért hívatik az ő neve Edomnak. 31. Mondá neki Jákob: Add el nekem elsőszülöttségedet. 32. Ő felelé: Ime meghalok, mit használ nekem elsőszülöttségem? 33. Mondá Jákob: Esküdjél tehát nekem. Megesküvék neki Ésau, és eladá elsőszülöttségét. 34. És így elvévén a kenyeret és lencseétket, evék és ivék, és elméné és megveté az elsőszülöttségét.

XXVI. Rész. 1. Éhség támadván pedig a földön amaz első éhségen kívül, mely Ábrahám napjaiban történt vala, elméne Izsák a filiszteusok királyához, Abimelekhez, Geraraba. 2. És megjelene az Örökkévaló neki, és mondá; Ne menj le Egyiptomba, hanem maradj azon földön, melyet mondok neked. 3. És lakjál e honban, és veled leszek és megáldalak; mert neked és ivadékoknak adom mind e tartományokat, beteljesítvén az esküvést, melyet atyádnak Ábrahámnak fogadtam. 4. És megsokasítom ivadékokat, mint az ég csillagait, és utódaidnak adom mind e tartományokat, és a te ivadékokban megáldatnak a föld minden népei, 5. azért, hogy Ábrahám engedelmeskedett szavamnak, és megőrizte paranesolataimat s meghagyásaimat, és a szertartásokat s a törvényeket megtartotta. 6. Izsák tehát Gerarában marada. 7. És midőn felesége felől kérdeztetett azon hely embereitől felelé: Ez hugom. Mert fél vala megvallani, hogy az ő házastársa attól tartván, netalán megöljék a hely emberei Rebekka miatt, mert igen szép vala. 8. És miután sok napok teltek el, hogy ott tartózkodik vala, a filiszteusok királya, Abimelek kitekintvén az ablakon, látá őt enyelegni feleségével, Rebekkával. 9. És hivatván őt, mondá: Nyilván való, hogy ez feleséged; miért hazudtad, hogy hugod? Felelé: Félttem, nehogy meghaljak miatta. 10. És mondá Abimelek: Miért csaltál meg bennünket? Közösülhetett volna valaki a nép közül feleségeddel és nagy bünt hoztál volna ránk. és parancsolá az egész népnek, mondván: 11. A ki ez ember feleségét illeti, halállal hal meg. 12. Izsák pedig vete ama földön, és százannyit ezen eszten-

וַיְבָרֶכְהוּ יְהוָה: ^(יג) וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הַלֹּךְ
 וַיִּגְדַּל עַד כִּי־גָדַל מְאֹד: ^(יד) וַיְהִי־לּוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה־
 בָּקָר וַעֲבָדָה רַבָּה וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים: ^(טו) וְכָל־הַבְּאֵרֹת 15
 אֲשֶׁר חָפְרוּ עֲבָדֵי אָבִיו בְּיָמֵי אֲבֹתָם אָבִיו סִתְּמוֹם פְּלִשְׁתִּים
 וַיִּמְלְאוּם עָפָר: ^(טז) וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ
 כִּי־עֲצָמָת מִמָּנוּ מְאֹד: ^(יז) וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיֵּחָן בְּנַחֲל־
 גֶרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם: ^(יח) וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר וְאֶת־בְּאֵרֹת הַמַּיִם
 אֲשֶׁר חָפְרוּ בְּיָמֵי אֲבֹתָם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי
 מוֹת אֲבֹתָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת בְּשֵׁמֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו:
^(יט) וַיַּחְפְּרוּ עֲבָדֵי־יִצְחָק בְּנַחֲל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים:
^(כ) וַיְרִיבוּ רֹעֵי גֶרָר עִסְרֵעִי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם וַיִּקְרָא 20
 שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְׁקוּ עִמּוֹ: ^(כא) וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת
 וַיְרִיבוּ גַם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שְׁמִנָּה: ^(כב) וַיַּעַתֵּק מִשָּׁם
 וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רַחֲבֹת
 וַיֹּאמֶר כִּי עֲתָה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וַפְּרִינוּ בְּאַרְצָא: ^(כג) רַבִּיעִי
^(כד) וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שִׁבְעָ: ^(כה) וַיִּרְא אֱלֹוֹ יְהוָה בְּלִילָהּ
 הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אָבִיךָ אֶל־תִּירָא כִּי־אַתָּה
 אֲנֹכִי וַיְבָרֶכְתִּיךָ וַהֲרַבִּיתִי אֶת־זֶרְעֶךָ בְּעֵבֹר אֲבֹתָם עֲבָדֵי:
^(כו) וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֵּט־שָׁם אֹהֶל וַיִּכְרוּ־ 25
 שָׁם עֲבָדֵי־יִצְחָק בְּאֵר: ^(כז) וַאֲבִימֶלֶךְ הַלֹּךְ אֵלָיו מִגֶּרָר וַאֲחֹזַת
 מִרְעָהוּ וּפִיכֹל שֶׁר־צָבָאוּ: ^(כח) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מִדּוֹעַ
 בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם שֹׁנְאֹתֶם אֹתִי וַתִּשְׁלַחְנוּנִי מֵאֲתָכֶם.
^(כט) וַיֹּאמְרוּ רָאוּ רָאִינוּ כִּי־הִנֵּה יְהוָה וַעֲמִיד וַנֹּאמֶר תְּהִי נָגַל
 אֵלֶּה בִּינוֹתֵינוּ בִּינֵינוּ וּבִינֶךָ וַנִּבְרַתָּה בְּרִית עִמָּךְ: ^(ל) אִם־
 תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה בְּאֲשֶׁר לֹא נִגְעָנוּךָ וּבְאֲשֶׁר עֲשִׂינוּ עִמָּךְ
 רַק־טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אַתָּה עֲתָה בְּרוּךְ יְהוָה: ^(לא) חֲמִישִׁי
^(לב) וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתָּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ: ^(לג) וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֹּקֶר
 וַיִּשְׁבְּעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיִּשְׁלַחֵם יִצְחָק וַיָּלְכוּ מֵאֲתוֹ בְּשָׁלוֹם:

dőben, mert az Örökkévaló megáldá őt. 13. És az ember nevelkedék mind inkább gyarapodván és növekedvén, miglen fölötte nagy lett. 14. És bir vala igen számos juhokkal és marhákkal és sok cseléddel. Ezért irigykedvén rá a filiszteusok, 15. mind a kutakat, melyeket az ő atya, Ábrahám szolgálái ástak vala az időben, behányák, földdel betöltvén. 16. És Abimelek mondá Izsáknak: Távozzál el tőlünk, mert sokkal hatalmasabb lettél nálunknál. 17. onnan elindula, hogy Gerara patakjához menjen és ott lakjék. 18. Ismét más kutakat ása fel, melyeket az ő atya Ábrahám szolgálái ástak, és melyeket annak holta után a filiszteusok egykor behánytak vala; és ason nevekkal nevezé el azokat, melyeken azelőtt atja hittá vala. 19. És ásának a völgyben, és élő vízforrást találának. 20. De ott is versengének a gerarai pásztorok Izsák pásztoraival, mondván: Mienk a víz. Annak okáért az ott történt dolgok miatt el nevezé a kutat versengésnek. 21. Ásának pedig még más kutat is, és azért is háborgának, és nevezé azt ellenkezésnek. 22. Elmenvén onnét, más kutat ása, melyért nem vetekedének, azért nevezé azt térségnek, mondván: Most terjesztett ki minket az Örökkévaló és szaporodni engedett a földön. 23. Elméne pedig azon helyből Berzsebába. 24. És az Örökkévaló neki megjelene azon éjjel mondván: És vagyok atyáidnak Ábrahámnak Istene, ne félj, mert veled vagyok; meg, áldalak téged, és megsokasítom ivadékodat az én szolgámért Ábrahámért. 25. Oltárt építe azért ott; és segítségül híván az Örökkévaló nevét kiterjeszté sátorát és megparancsolá szolgálainak, hogy kutat ássanak. 26. Abimelek pedig kijött Gerarából, és barátja Okozát és Fikol, a vitézek hadnagya. 27. Szóla nekik Izsák: Minek jöttetek hozzám, oly emberhez, kit gyűlöltök, és kiűztetek tőletek. 28. És mondanak: Láttuk veled lenni az Örökkévalót, és azért mondtuk: Legyen esküvés közöttünk és szerezzünk szövetséget; 29. hogy semmi gonoszt ne mivelj nekünk, valamint mi sem illetünk tied közül, sem nem cselekedtünk, a mi téged megsértene; hanem békességben elbocsátottuk, öregbülve az Örökkévaló áldásával. 30. Lakomát szerze tehát nekik, és az étel és ital után, 31. felkelvén reggel, megesküvének egymásnak,

(33) וַיְהִי אֲבִיוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי יִצְחָק וַיִּגְדּוּ לוֹ עַל-אֲדוֹת
 הַבָּאָר אֲשֶׁר חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצָּאֵנוּ מַיִם: (34) וַיִּקְרָא אֹתָהּ
 שִׁבְעָה עַל-בֶּן שֵׁם הָעִיר בָּאָר שִׁבְעָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה: ס
 (35) וַיְהִי עֲשׂוֹ בֶן-אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיָּקַח אִשָּׁה אֶת-יְהוּדִית
 בִּת-בְּאֵרֵי הַחֲתָן וְאֶת-בְּשִׁמַּת בִּת-אֵילָן הַחֲתָן: (36) וַתְּהִי־
 מִדַּת הָיִם לִיִּצְחָק וּלְרַבְקָה: ס כז (37) וַיְהִי בִי-יִזְקֹן
 יִצְחָק וַתִּכְהֶיז עֵינָיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת-עֲשׂוֹ וּבְנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנְנִי: (38) וַיֹּאמֶר הִנֵּה-נָא יִקְנֶנִּי לֹא
 יִדְעֵתִי יוֹם מוֹתִי: (39) וְעַתָּה שְׂאֵנָא כְּלִיךָ תְּלִיךָ וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא
 הַשָּׂדֶה וְצִוְּדָה לִי צִידָה: (40) וַעֲשֵׂה-לִי מִטַּעֲמִים בְּאֲשֶׁר
 אֲהַבְתִּי וְהָבִיָּאָה לִי וְאֶכְלָה בְּעֶבְרִית תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי בְּמֵרֶם
 אָמוֹת: (41) וּרְבֵקָה שָׁמְעַת בְּדַבְּרָהּ יִצְחָק אֶל-עֲשׂוֹ בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ
 עֲשׂוֹ הַשָּׂדֶה לְצֹד צִיד לְהָבִיא: (42) וּרְבֵקָה אָמְרָה אֶל-יַעֲקֹב
 בְּנִי לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמְעֵתִי אֶת-אָבִיךָ מִדְּבַר אֶל-עֲשׂוֹ אֲחִיךָ
 לֵאמֹר: (43) הָבִיָּאָה לִי צִיד וַעֲשֵׂה-לִי מִטַּעֲמִים וְאֶכְלָה
 וְאֶבְרַכְךָ לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי מוֹתִי: (44) וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקוֹלִי
 לֵאשֶׁר אֲנִי מְצַנֵּה אֹתְךָ: (45) לֹךְ-נָא אֶל-הַצֹּאֵן וְקַח-לִי מִשָּׁם
 שְׁנֵי גְדִיִּי עֲזִים טְבִים וְאֶעֱשֶׂה אִתָּם מִטַּעֲמִים לְאָבִיךָ בְּאֲשֶׁר
 אָהֵב: (46) וְהִבֵּאתָ לְאָבִיךָ וְאֶכֶל בְּעֶבֶר אֲשֶׁר יִבְרַכְךָ לִפְנֵי
 מוֹתִי: (47) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-רַבְקָה אִמּוֹ הֵן עֲשׂוֹ אֲחִי אִישׁ
 שָׂעִר וְאֲנִי אִישׁ חָלָק: (48) אוֹלֵי יְמֵי שְׁנֵי אָבִי וְהָיִיתִי בְּעֵינָיו
 בְּמַתְעַתֵּעַ וְהִבֵּאתִי עָלַי קָלָלָה וְלֹא בִרְכָה: (49) וַתֹּאמֶר לוֹ
 אִמּוֹ עָלַי קָלָלְתָּה בְנִי אָךְ שְׁמַע בְּקוֹלִי וְלֹךְ קַח-לִי: (50) וַיֵּלֶךְ
 וַיִּקַּח וַיָּבֹא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מִטַּעֲמִים בְּאֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו:
 (51) וַתִּקַּח רַבְקָה אֶת-בְּגָדֵי עֲשׂוֹ בְּנִי הַגָּדֹל הַחֲמֹדֶת אֲשֶׁר
 אִתָּהּ בַּבַּיִת וַתִּלְבַּשׂ אֶת-יַעֲקֹב בְּנִי הַקָּטָן: (52) וְאֵת עֹרֹת
 גְּדִיִּי הָעֲזִים הִלְבִּישָׁה עַל-גְּדִי וְעַל חִלְקַת צִנּוֹאָרָיו: (53) וַתִּתֵּן
 אֶת-הַמִּטַּעֲמִים וְאֶת-הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשְׂתָה בֵּיד יַעֲקֹב בְּנִי:

és elbocsátá őket Izsák békességben lakhelyökre. 32. S ime épen azon nap jövének Izsák szolgái, hirt hozván neki a kút felől, melyet ástak vala, és mondván: Találtunk vizet. 33. Onnan nevezé azt bőségnek, és a város Berzsebának neveztetett mind e mai napig. 34. Ésau pedig negyven esztendő lévén feleségül vevé Juditot a heteus Béri leányát, és Bászematot, Elon leányát ugyanazon helyről; 35. kit mindketten megbántották vala Izsák és Rebekka szivét.

XXVII. Rész. 1. Megöregedék pedig Izsák és meghomályosodának szemei nem láthat vala; és szolitá öregebbik fiát, Ésaut, és mondá neki: Fiam! Ki felel: Jelen vagyok. 2. És szóla: Látod hogy megvénültem, és nem tudom halálom napját. 3. Vedd fegyvereidet, a tegzet és kézijat, és menj ki és vadássz számomra vadat. 4. És készíts abból nekem étket a mint tudod, hogy szeretem, és hozd elé, hogy egyem; és áldjon meg téged az én lelkem, mielőtt meghaljak. 5. Rebekka pedig hallá a mint szóla Izsák fiához, Ésauhoz, és Ésau elmenvén a mezőre vadat vadászandó, hogy haza vigye, 6. mondá Rebekka fiának, Jákobnak: Hallám, hogy atyád Ésau bátyáddal szóla, és mondá neki: 7. Hozz nekem a te vadászatodból, és csinálj étket, hogy egyem, és megáldjalak téged az Örökkévaló előtt mielőtt meghalljak. 8. Most azért fiam hallgass szavamra a mit parancsolok neked: 9. és elmenvén a nyájhoz, a legjobb két gödölyét hozd el nekem, hogy azokból atyádnak étket készítek a mineinüt örömet eszik. 10. A mit mikor beviszesz és megeszi, áldjon meg téged mielőtt meghaljon. 11. És mondá Jakab: Tudod, hogy Esau bátyám szőrös és én sima vagyok; 12. talán ha megtapogat engem atyám és észrevesz, félek, netalán azt vélje, hogy őt kiakartam játszani és átkot vonjak magamra és nem áldást. 13. És mondá anya. Rajtam legyen, ugymond, ez az átok, fiam! csak fogadd szavamat és elvévén hozz nekem. 14. Elméné ő és elhozá és anyjának adá. Ki étket készíté a mint tudja vala, hogy atya szereti. 15. És vevé Rebekka Ésauinak a nagyfiának drága ruháit, melyek otthon nála valának és felöltöze Jákobot a kisebbik fiát. 16. És a gödölyék bőrcskéit a kezei körül tévé, és meztelen nyakát befödé. 17. És oda adá az ét-

(יט) וַיָּבֹא אֶל-אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִי מִן אֶתֶּה בְּנִי :
 (כ) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-אָבִיו אָנֹכִי עָשׂוּ בְּכֹרֶךָ עֲשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר
 דִּבַּרְתָּ אֵלַי קוּם-נָא שָׁכֵה וְאָכְלָה מִצִּידִי בַעֲבוּר תְּבָרַכְנִי
 נַפְשֶׁךָ : (כא) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל-בָּנָו מִה־נָּה מִתְּרַת לְמָצָא בְּנִי 20
 וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנַי : (כב) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל-
 יַעֲקֹב גִּשְׁה-נָּא וְאַמְשֶׁךָ בְּנִי הֲאֵתָה זֶה בְּנִי עָשׂוּ אִם-לֹא :
 (כג) וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל-יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשָׁהוּ וַיֹּאמֶר הֲקָל קוֹלִי
 יַעֲקֹב וְהַיְדוּם יָדַי עָשׂוּ : (כד) וְלֹא הִפִּירוּ כִּי-הָיוּ יָדָיו בִּידֵי
 עָשׂוּ אָחִיו שְׁעֵרֶת וַיִּבְרַכְהוּ : (כה) וַיֹּאמֶר אֶתֶּה זֶה בְּנִי עָשׂוּ
 וַיֹּאמֶר אָנִי : (כו) וַיֹּאמֶר הַנְּשֵׂה לִי וְאָכְלָה מִצִּיד בְּנִי לְמַעַן 25
 תְּבָרַכְךָ נַפְשִׁי וַיִּגַּשׁ-לוֹ וַיֹּאכַל וַיָּבֹא-לוֹ יֵין וַיִּשָּׁת : (כז) וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גִּשְׁה-נָּא וּשְׁקָה-לִי בְּנִי : (כח) וַיִּבֶשׁ וַיִּשְׁק-לוֹ
 וַיֵּרָח אֶת-רֵיחַ בְּגָדָיו וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמֶר רֵיחַ רֵיחַ בְּנִי כְרִיתָ
 שִׂדָּה אֲשֶׁר בָּרַכְוּ יְהוָה : שְׂשִׁי (כט) וַיִּתֵּן-לָהּ הָאֱלֹהִים מִמַּלְ
 הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֵב דָּגָן וְתִירֹשׁ : (ל) יַעֲבֹדֶךָ עַמִּים
 וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לָהּ לְאֻמִּים הַזֶּה גִּבּוֹר לְאֹהֶיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לָהּ בְּנִי אִמְרָה
 אֲרִיֶּךָ אֲרוּר וּמְבָרֵכֶךָ בְּרוּךְ : (לא) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלָה יִצְחָק 30
 לְבָרֶךְ אֶת-יַעֲקֹב וַיְהִי אֵךְ יָצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פָּנָיו יִצְחָק
 אָבִיו וְעָשׂוּ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ : (לב) וַיַּעַשׂ גִּם-הוּא מִסַּעֲמִים
 וַיָּבֹא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר לְאָבִיו יָקָם אָבִי וַיֹּאכַל מִצִּיד בָּנָו בַּעֲבֹר
 תְּבָרַכְנִי נַפְשֶׁךָ : (לג) וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי-אֶתָּה וַיֹּאמֶר
 אָנִי בְנֶךָ בְּכֹרֶךָ עָשׂוּ : (לד) וַיִּחַרַד יִצְחָק הַרְדָּה גְּדֻלָּה עַד-
 מָאֹד וַיֹּאמֶר מִי-אֶפּוֹא הוּא הַצֶּד־צִיד וַיָּבֹא לִי וְאָכַל מִמֶּנִּי
 בְּמָרָם תָּבוֹא וְאַבְרַכְהוּ גִם-בְּרוּךְ יְהוָה : שְׁבִיעִי (לה) בְּשִׁמְעַ
 עָשׂוּ אֶת-דְּבַרֵּי אָבִיו וַיִּצְעַק צָעָקָה גְּדֻלָּה וּמָרָה עַד-מָאֹד
 וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בְּרַכְנִי גִם-אָנִי אָבִי : (לו) וַיֹּאמֶר בָּא אֲחִיךָ 35
 בְּמָרָמָה וַיִּקַּח בְּרִכְתּוֹ : (לז) וַיֹּאמֶר הִכִּי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב
 וַיַּעֲקֹב בְּנֵי זֶה פַעַמִּים אֶת-בְּרִכְתִּי לְמַח וְהִגַּה עִתָּהּ לְקַח בְּרִכְתִּי

ket és kenyeret, melyet süttött vala Jákob fiának. 18. Miket bevívén atyjához, mondá: Atyám! Ő pedig felelé: Ime hol vagyok, ki vagy te? fiam! 19. És mondá Jákob atyjának: Én vagyok a te elsőszülötted, Ésau, úgy cselekedett, a mint parancsoltad nekem; kelj fel, ülj le és egyél vadászatomból, hogy megáldjon engem a te lelked. 20. Izsák mondá ismét fiának: Miképen találhattál ily hamar? fiam! És ez mondá: Mert Istened hozta előmbé. 21. És mondá Izsák Jákobnak: Járulj ide, fiam! hadd tapogassalak meg, és próbáljam meg, ha te vagy-e fiam Esau vagy nem? 22. És Jákob atyjához járula és megtapogatván őt Izsák mondá: A szó ugyan, Jákob szava, de a kezek Esau kezei. 23. És nem ismeré meg őt, mert a szőrös kezek a öregebbikéhez valának hasonlatosak. Megáldván tehát őt, 24. mondá: Te vagy-e fiam, Esau? Felelé: Én vagyok. 25. Ő pedig mondá: Hozd elé ugymond: nekem a te vadászatodból való étket, fiam, hogy áldjon meg téged az én lelkem. Mit oda vivén, miután megette, bort is nyujta neki, melyet megiván, 26. mondá neki Izsák: Járulj hozzám és adj csókot nekem fiam! 27. Oda járula és megcsókolá őt. És mihelyest megérzé ruháinak jó illatát megáldván őt, mondá: Ime az én fiam illata, mint a teljes mező illata, melyet az Örökkévaló megáldott. 28. Adjon neked Isten az ég harmatából s a föld kövérségéből gabona és bor bőséget. 29. És népek szolgájanak neked és nemzetségek hajoljanak meg előtted; légy ura atyádfiainak, és boruljanak eléd anyád fiai. A ki téged megátkozz átkozott legyen, és a ki téged megáld, teljék meg áldásokkal. 30. Alig végezé el beszédét Izsák és ment ki Jakab, eljőve Esau. 31. És a jóizű étkeket bevívó atyának, mondván: Kelj fel atyám! és egyél fiad vadászatából, hogy áldjon meg engem a te lelked. 32. És mondá neki Izsák: Hát ki vagy te? Felelé: Én vagyok a te elsőszülött fiad Esau. 33. Eljéde Izsák, fölötte álmélkodván, és mintsem hihető volna nagyobb csodálkozással mondá: Kicsoda tehát amaz, ki előbb a fogott vadat hozta nekem, és ettem mindelekből, mielőtt eljöttél? Én megáldottam őt, és áldott leszen. 34. Esau hallván atyja beszédét, nagy kiáltással elordítá magát, és elkeseredve mondá: Áldj meg engem is atyám! 35. Eljött öcséd álnokul, és elvette áldásodat. 36. Ő pedig mondá:

ויאמר הלא-אצלתי לך ברכה : (ב) ויען יצחק ויאמר לעשו
 הן גביר שמתי לך ואת-כל-אחי נתתי לך לעבדים ודגן
 ותרש סמכתי וזלכה אפוא מה אעשה בך : (ג) ויאמר
 עשו אל-אביו הברכה אחת הוא-לך אחי ברכני גם-אני
 אחי נישא עשו קלל ויבך : (ד) ויען יצחק אביו ויאמר אליו
 הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל :
 40 (ה) ועל-חרבך תחיה ואת-אחיד תעבד והיה כאשר תריר
 ופרקת עלו מעל צנארה : (ו) וישמם עשו את-יעקב על-
 הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבד יקרכו ימי אבל
 אבי ואהרנה את-יעקב אחי : (ז) ויבך לרבה את-דברי
 עשו בנה הנדל ותשלה נתקרא לעקב בנה הקטן ונתאמר
 אליו הנה עשו אחיד מתנתם לך להרנה : (ח) ועתה בך
 שמע בקלי ויום ברח-לך אל-לבן אחי הרנה : (ט) וישבת
 45 עמו ימים אחדים עד אשר-תשוב חמת אחיד : (י) עד-
 שוב את-אחיד ממך ושבת את אשר-עשית לו ושלחתי
 ולקחתי משם למה אשכל גם-שניכם יום אחד :
 (יא) ונתאמר רבה אל-יצחק קצתי בחי מפני בנות חת אס-
 לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לך
 חיים : כח (ב) ויקרא יצחק אל-יעקב ויברך אותו ויצוהו
 ויאמר לו לא-תקח אשה מבנות כנען : (ג) קום לך פדגה
 ארם ביתה בתואל אחי אמך וקח-לך משם אשה מבנות
 לבן אחי אמך : (ד) ואל שדי בברך אתך ויברך ויהיית
 לקהל עמים : (ה) ויתן-לך את-ברכת אברהם לך ולזרעך
 אתך לרשתך את-ארץ מגריך אשר-נתן אלהים לאברהם :
 5 (ו) וישלח יצחק את-יעקב וילך פדגה ארם אל-לבן בן-
 בתואל הארמי אחי רבה אס-יעקב ועשו : (ז) וירא עשו
 כי-בך יצחק את-יעקב ושלח אותו פדגה ארם לקחת-לו
 משם אשה בברכו אותו ויצו עליו לאמר לא-תקח אשה

Igazán hivatott Jákobnak az ő neve: mert ime másodizben csalt meg engem elsőszülöttségemet vette el ezelőtt, és most másodszor alatomban elragadta áldásomat. És ismét mondá atyjának: Nem tartottál-e nekem is föl áldást? 37. Felelé Izsák: Uraddá tettem őt, és minden atyjafiait szolgálata alá vetettem; gabonával és borral elláttam őt; ezután hát, fiam, mit cselekedjem veled? 38. Mondá neki Esau: Csak egy áldásod vagyon-e? Atyám! kérlek, áldj meg engemet is. És mivel nagy jajgatással sira, 39. rajta Izsák, mondá neki: A föld kövérségében, és az ég harmatában onnan felül 40. leszen áldásod. Fegyver után élsz, és öcsédnek szolgálatsz; és eljön az idő, midőn lerázod és leoldod nyakadról az igáját. 41. Ázért Esau mindenkor gyűlöli vala Jákobot azon áldás miatt, melylyel őt atya megáldotta volt; és mondá szívében: Eljőnek a gyásznapiak atyám után; és megölöm öcsémet, Jákobot. 42. Hírül vivék ezt Rebekának; ki elküldvén és hivatván fiát, Jákobot, mondá neki: Ime bátyád, Esau fenyeget, hogy téged megöl, 43. most azért fiam, halljad az én szómat, és fölkelvén, fuss Lábánhoz, bátyámhoz, Háránba, 44. és lakjál nála egy ideig, míg bátyád dühössége lecsendesedik, 45. és boszorkodása megszűnik és elfeledkezik azokról, mi- ket ellene cselekedtél; azután elküldök érted, és onnan ide hozatlak. Miért foszthatnám meg egy nap mind a két fiamtól? 46. És Rebekka mondá Izsáknak: Megúntam életemet Het leányai miatt; ha Jakob ezen föld nemzetéből vesz feleséget, nem kívánok élni.

XXVIII. Rész. 1. Eléhivá azért Izsák Jákobot, és megáldá őt, és parancsolá neki, mondván: Ne végy feleséget Kanaán nemzetségéből; 2. hanem eredj, menj el Padán-Arámba anyád atyjának, Bátuelnek bázához, és onnan végy magadnak feleséget Lábánnak, anyád bátyjának leányai közül. 3. A mindenható Isten pedig áldjon meg téged, és neveljen és sokasítson meg, hogy népnek seregévé légy, 4. és adja meg neked és ivadékodnak, hogy örököljed mutatásod földjét, melyet adott vala Isten Ábrahámnak. 5. És mikor elbocsátá őt Izsák, elindulván, méne Padán-Arámba, Bátuel fiához, anyjának, Rebekának bátyjához. 6. Látván pedig Esau, hogy atyja megáldotta Jákobot, és elküldötte Padán-Arámba, hogy

מבנות בנענ: ^(ג) מפתח וישמע יעקב אל אביו ואל אמו
וילך פדנה ארם: ^(ה) וירא עשו כי רעות בנות בנענ בעיני
יצחק אביו: ^(ט) וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלתו
בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות על נשיו לו לאשה:

ס ס ס

^(י) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה: ^(יב) ויפגע במקום
וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשיתו
וישכב במקום ההוא: ^(יג) ויחלם והנה סלם מצב ארצה
וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים
בו: ^(יד) והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם
אביך יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה
ולזרעך: ^(טו) והנה זרעך בעפר הארץ ופרצת יפה וקדמה
וצפנה וגנבה ונברכו בך כל משפחת האדמה וזרעך:
^(טז) והנה אנכי עמך ושמרתיו בכל אשר תלך וחסבתיך
אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אסעשיתי את
אשר הברתי לך: ^(יז) ויקץ יעקב משנתו ויאמר אבן יש
יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי: ^(יח) ויירא ויאמר מה
נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער
השמים: ^(יט) וישבם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר
שם מראשיתו וישם אתה מצבה ניצק שמן על ראשה:
^(כ) ויקרא את שם המקום ההוא אל ואולם לזו שם
העיר לראשנה: ^(כא) וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים
עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם
לאכל ובגר ללבש: ^(כב) ושבת בשלום אל בית אבי והיה
יהוה לי לאלהים: ודאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה
בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך: ^(כג)

onnét hozzon feleséget, és hogy az áldás után parancsolt neki, mondván: Ne végy feleséget Kanaán leányai közül, 7. és hogy Jákob engedelmeskedvén atyja és anyja szavára, elment Arámba; 8. észrevevén azt is, hogy atyja nem látja örömet Kanaán leányat: 9. elméne Izmaelhez, és azokon kívül, kiket már bír vala, feleségül vevé Maheletet, Ábrahám fiának, Izmaelnek leányait, Nabojot hugát. 10. Elindulván tehát Jákob Berszabéból, mene Háránba. 11. És midőn egy bizonyos helyre jött, a hol megnyugodni akart napszállat után, vőn a kövekből, melyek ott hevernek vala, s azt feje alá tévén, azon helyen aluvék. 12. És látá álmában egy lajtorját, melj a földön áll vala, s melynek teteje az eget éri, vala, és látá az Isten angyalait fel s alá jární azon, 13. és a lajtorjára támaszkodott Urat, ki mondá neki: Én vagyok atyádnak Ábrahámnak Ura Istene.; a földet, melyen alszol, neked adom és ivadékosnak. 14. És ivadékos annyi lesz, mint a föld pora, kiterjed, napnyugotra és napkeletre, éjszakra és délre, és megáldatnak tebenned és ivadékosban a föld minden népei. 15. És őrződ leszek, akár hová mégy, és visszahozlak e földre; és el nem hagylak, míg be nem teljesitem mind, a miket mondtam. 16. És mikor fölébredett Jákob az álomból, mondá: Valóban az Ur van e helyen, és én nem tudtam. 17. És megrémülvén: Mely rettenetes, ugymond, ez a hely! nem egyéb ez, mint az Isten háza, és a menny kapuja. 18. Fölkelvén tehát Jákob reggel, véve a követ, melyet feje alá tett vala, és fölállítá emlékjelül, olajat öntvén reája. 19. És nevezé azon város nevét Bételnek, mely az előtt Luzának hivatott vala. 20. Fogadást is tőn, mondván: Ha velem leend az Isten, és megőrizend engem az uton, melyen járok, és kenyeret adand nekem ételül, és ruhát öltözetül, 21. és szerencsésen visszatérendek atyám házához: az Örökkévaló lesz nekem Istenem, 22. és ez a kő, melyet emlékjelül állítottam, Isten házának fog neveztetni, és mind annak, a mit nekem adandasz, tizedét neked ajánlom föl.

כט (6) וישא יעקב רגליו ויגלך ארצה בגי-קדם: (3) וירא
 והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי-צאן רבצים
 עליה בי מן הבאר החוא ישקו העדרים והאבן גדלה על-
 פי הבאר: (4) ונאספו שמה כל העדרים ויגללו את האבן
 מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על-פי
 הבאר למקמה: (7) ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו
 5 מחרן אנחנו: (8) ויאמר להם הידעתם את-לבן בן-נחור
 ויאמרו ידענו: (9) ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום
 והנה רחל בתו באה עם-הצאן: (10) ויאמר הן עוד תיום
 גדול לא-ערת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו:
 ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים ויגללו את-
 האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן: (11) עורנו מדב-
 עמם ורחל באה עם-הצאן אשר לאביה בי רעה הוא:
 10 ויהי כאשר ראה יעקב את-רחל בת-לבן אחי א
 ואת-צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את-האבן מעל פ
 הבאר וישק את-צאן לבן אחי אמו: (12) וישק יעקב לרחל
 וישא את-קולו ויבך: (13) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה
 הוא וכי בן-רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה: (14) ויהי כששמע
 לבן את-שמע יעקב בן-אחותו וירץ לקראתו ויחבק-לו
 וינשק-לו ויביאהו אל-ביתו ויספר ללבן את כל-הדברים
 האלה: (15) ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה ובשב עמו
 15 חדש ימים: (16) ויאמר לבן ליעקב הכי-אחי אתה ויעבדתני
 חנם הגידה לי מה-משפחתך: (17) וילבן שתי בנות שם
 הגדלה לאה ושם הקטנה רחל: (18) ועיני לאה רבות ורחל
 היתה יתת-תאר ויפת מראה: (19) ויאהב יעקב
 את-רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה:
 (20) ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר
 20 שבה עמדי: (21) ויעבר יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו

XXIX. Rész. 1. És elmenvén, fölemelé Jákob lábait a napkeleti földre. 2. És láta egy kutat a mező, és mellette három heverő juhnyáját, és nagy kövel zárják be vala annak száját. 3. És, mikor a juhok mind egybegyűjtettek, elhengeríték a követ, és megitatván a nyájakat, ismét a kút szájára tévék. 4. És mondá nekik Jákob Atyámfiai, honnan valók vagytok? Kik felelének: Háránból vagyunk. 5. És mondá nekik: Ismeritek-e Lábánt, Nákor fiát? Ezek mondának: Ismerjük. 6. És mondá nekik: Egészségben van-e? ugymond. Egészségben van, felelék; és ime, leánya Rákel, amott jő nyájával. 7. És mondá: Még jól fön jár a nap, és még nincs ideje, hogy a nyájak behajtassanak az aklokba; itassátok meg előbb a juhokat, és eredjetek vissza a legelőre. 8. Kik felelének: Nem cselekedhetjük, míg a barmok mind össze nem gyűlnek, s a követ el nem mozdítjuk a kút szájáról, hogy megitassuk a nyájakat. 9. Még beszélgetnek vala, és ime jöve Rákel atya juhaival, mert a nyáját ő legelteti vala. 10. És lön, midőn meglátta Jákob, tudván, hogy anyja bátyának leánya, és hogy a juhnyáj Lábáné, az ő anyja bátyjéé, elhengeríté a követ a kút nyílásáról, és megitatá Lábánuak, anyja fivérének juhait. 11. És megitatván a nyáját, megcsokolá őt, és fennszóval sira, 12. És kijelenté neki, hogy az ő atyjának öcsce, és Rebekának fiai. Amaz, pedig sietvén, hirül vivé ezt atyjának. 13. És lön, mikor hallotta, hogy hugának fia, Jákob, jött oda, eléje futott, és megölelvén őt, és megcsókolván, bevivé házába. És elbeszélé Lábánnak, mindezen dolgot. 14. És mondá neki Lábán: Hisz én csontom és testem vagy te! és lakék nála egy hónapig, 15. és mondá Lábán Jákobhoz: Vajjon, mivel atyámfia vagy, ingyen szolgálsz-e nekem? mondd meg, mi legyen jutalmad? 16. Vala pedig két leánya, a nagyobbiknak a neve Leah, a kisebb pedig Rakelnek neveztetik vala. 17. De a Leah könyező szemü vala: Rakelnek pedig arca szép és tekintetre gyönyörű. 18. Ezt megszeretvén Jákob, mondá: hét esztendeig szolgálok neked kisebbik leányodért, Rákelért. 19. És mondá Lábán, Jobb, hogy őt neked adjam, mint más férfiunak; maradj nálam. 20. Jákob tehát hét esztendőig szolgálá Rákelért, és azok kevés napoknak látsza-

בְּיָמִים אֲחֵדִים בְּאַחֲבָתוֹ אֹתָהּ: (כ) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לִבָּן
 הִבֵּה אֶת-אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמִי וְאִבְוָאָה אֵלֶיָּהּ: (כא) וַיֹּאסֶף
 לִבָּן אֶת-כָּל-אִשְׁנֵי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ: (כב) וַיְהִי בְעֶרְב
 וַיִּסָּק אֶת-לֵאָה בִּתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלֶיהָ: (כג) וַיִּתֵּן
 לִבָּן לָהּ אֶת-זֶלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִּתּוֹ שִׁפְחָהּ: (כד) וַיְהִי
 בְּכָרָר וְהַגָּה הָיָה לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל-לִבָּן מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי
 הֲלֹא בָרַחַל עַבְדִּיתִי עִמָּךְ וְלָמָּה רָמִיתָנִי: (כה) וַיֹּאמֶר לִבָּן
 לֹא יַעֲשֶׂה בֶן בְּמִקְוֹמֹו לְתֵת הַצְעִירָה לְפָנֶי הַבְּכִירָה:
 (כו) מֵלֹא שָׁבַע זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם-זֹאת זֹאת בְּעַבְדָּהּ אֲשֶׁר
 תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שִׁבְע־שָׁנִים אַחֲרוֹת (כז) וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב בֵּן
 וַיִּמְלֹא שִׁבְעַ וְזֹאת וַיִּתֵּן-לוֹ אֶת-רַחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה: (כח) וַיִּתֵּן
 לִבָּן לְרַחֵל בִּתּוֹ אֶת-בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָהּ: (כט) וַיָּבֵא
 גַּם אֶל-רַחֵל וַיֹּאמֶר גַּם-אֶת-רַחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמָּו עוֹד
 שִׁבְע־שָׁנִים אַחֲרוֹת: (ל) וַיֵּרָא יְהוָה כִּי-שָׁנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח
 אֶת-רַחֲמֶיהָ וְרַחֵל עָקְרָה: (לא) וַתֵּהָרֵר לֵאָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא
 שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי-רָאָה יְהוָה בְּעֵנָי כִּי עָתָה יֵאָהֲבֵנִי
 אִישִׁי: (לב) וַתֵּהָרֵר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר כִּי-שָׁמַע יְהוָה כִּי-
 שָׁנוּאָה אֲנִי וַיִּתֵּן-לִי גַם-אֶת-זוֹרָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן:
 (לג) וַתֵּהָרֵר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר עָתָה הַפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי
 כִּי-יִלְדֵתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל-בֶּן-קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי: (לד) וַתֵּהָרֵר
 עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת-יְהוָה עַל-בֶּן-קָרָאָה
 שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלְּדָתָהּ: (לה) וַתֵּרָא רַחֵל כִּי לֹא
 יִלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה רַחֵל בְּאַחֲתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הִבֵּה
 לִי בָנִים וְאֶס-אֵין מִתְּהִי אֲנִי: (לו) וַיִּחַר-אַף יַעֲקֹב בְּרַחֵל
 וַיֹּאמֶר הַתַּחֲתִי אֱלֹהִים אֲנִי אֲשֶׁר-מָנַע מִמֶּךָ פְּרוֹי-בְטֹון:
 (לז) וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַתִּי בִלְהָה בֹא אֵלַי וַתֵּלֶד עַל-בְּרָכִי
 וְאֶבְנֶה גַם-אֲנִי מִמֶּנָּה: (לח) וַתִּתֵּן-לוֹ אֶת-בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ
 לְאִשָּׁה וַיָּבֵא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב: (לט) וַתֵּהָרֵר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֶּן:

nak; vala neki a szeretet nagyvolta miatt. 21. És mondá Jákob Lábánnak: Add nekem feleségemet, mert immár az idő kitelt, hogy bemenjek hozzája. 22. És egybehivatván Lábán a helység minden népét, és mennyekzöt szerze. 23. És este, leányai közül, Leah leányát vivé be hozzája, és nála hált. 24. És Lábán adá Leah leányának Zelfa nevü szolgálóját. 25. És reggel, felkelve, látá, hogy Leah. És mondá Lábánnak: Miért cselekedted azt nekem? nemde Rakelért szolgáltam neked? miért csaltál meg engem? 26. Felelé Lábán: Nem szokás nálunk, hogy előbb a kisebbiket adjuk férjhez. 27. Töltsd be ezen mennyekzői napok hetét, és amazt is neked adom a fáradozásért, melylyel nekem még más hét esztendeig fogsz szolgálni. 28. Akképen Jákob cselekedvén, és a hetet eltöltvén, Rakel leányát is adá neki nőül. 29. És adá Lábán Rakel leányának Bálát szolgálólul. 30. És Rakelnél hála, és inkább szereté Rakel Leahnál, szolgálván nála még más hét esztendeig. 31. Látván pedig az Isten, hogy megveti Leaht, megnyitá az ő méhét; nővére magtalan maradván. 32. És foganván, fiat szüle, és hívá annak nevét Rubennek, mondván: Tekintett az Ur megaláztatásomra; most férjem szeretni fog engem. 33. És ismét fogana, és fiat szüle, s mondá: Mivel az Ur hallotta, hogy megvettettem, azért adta nekem ezt is, és hívá annak nevét Simeonnak. 34. És ismét fogana, és szüle más fiat, és mondá: Most már hozzám ragaszkodik férjem, mivelhogy három fiat szültem neki, azért hívá annak nevét Lévinek. 35. Ismét fogana, és fiat szüle, és mondá: Most hála adok az Istennek! és azért nevezé azt Judának; és szülni megszűne.

XXX. Rész. 1. Látván pedig Rakel, hogy ő magtalan, irigykedék nénjére, és mondá férjének: Adj nekem magzatokat, különben meghalok. 2. Rakelre megharagudván Jákob, felelé: Vajjon Isten gyanánt vagyok-e én, ki téged megfosztott méhed gyümölcsétől? 3. Ő pedig: Itt van, ugymond, szolgálóm Bála, menj be hozzája, hogy szüljön térdeimen, és legyenek tőle fiaim. 4. És neki adá Bálát, és Jákob hált nála, 5. ki, miután a férfi hozzá bement, fogana, és fiat szüle Já-

(ו) ותאמר רחל דגני אלהים וגם שמע בקלי ויתן לי בן של-
 בן קראה שמו דן: (ז) ותהר עוד ותלד בלהה שפחת רחל
 בן שני ליעקב: (ח) ותאמר רחל גפתולי אלהים וגפתלתי
 עם אחתי גם יבלתי ותקרא שמו גפתלי: (ט) ותרא לאה כי
 עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן אותה ליעקב
 10 לאשה: (י) ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן: (יא) ותאמר
 לאה בגד ותקרא את שמו גד: (יב) ותלד זלפה שפחת
 לאה בן שני ליעקב: (יג) ותאמר לאה באשרי כי אשרוני
 בגות ותקרא את שמו אשר: רביעי (יד) וילד ראובן
 בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אתם אל-
 לאה אמו ותאמר רחל אל לאה תנינא לי מדודאי בגד:
 15 (טו) ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחת גם את-
 דודאי בגי ותאמר רחל לבן ישבב עמך הלילה תחת
 דודאי בגד: (טז) ויבא יעקב מן השדה בערב וימצא לאה
 לקראתו ותאמר אלי תבוא בי שכר שבתך בדודאי
 בגי וישבב עמך בלילה הוא: (יז) וישמע אלהים אל לאה
 ותהר ותלד ליעקב בן חמישי: (יח) ותאמר לאה נתן אלהים
 שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר:
 20 (יט) ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב: (כ) ותאמר לאה
 ודגני אלהים ואתי ובר טוב הפעם ויבלני אישי כי ילדתי
 לו ששה בנים ותקרא את שמו זבולן: (כא) ואחר ילדה בת
 ותקרא את שמה דינה: (כב) ויזכר אלהים את רחל וישמע
 אליה אלהים ויפתח את רחמה: (כג) ותהר ותלד בן ותאמר
 אסף אלהים את הרפתי: (כד) ותקרא את שמו יוסף ותאמר
 25 יוסף יהוה לי בן אחר: (כה) ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף
 ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלקה אל טקומי ולארצי:
 (כו) תנה את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלקה
 בי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתי: (כז) ויאמר אליו

kobnak. 6. És mondá Rákel: Itéletet tett nekem az Örökkévaló, és meghallgatta szómat, fiat adván nekem, és azért hívá annak nevét Dánnak. 7. És Bála ismét foganván, másikat szüle Jákoknak, 8. s ezért mondá Rákel: Nénémmel az Isten viaskodásba hozott engem, és győztem; és nevezé azt Neftalinak. 9. És zrevén Leah, hogy szülni megszűnt, szolgálóját, Zelfát, adá férjének. 10. Ki foganván és fiat szülvén, 11. mondá: Szerencsésen! és azért hívá annak nevét Gádnak. 12. Zelfa másikat is szüle. 13. És mondá Leah: Ez boldogságomra van! mert boldognak mondanak engem az asszonyok. Azért nevezé őt Ásernek. 14. Kimenvén pedig Ruben buzaaratás idején a mezőre, találá nadragulyát, s azt anyjának, Leahnak elhozá. És mondá Rákel: Adj nekem fiad nadragulyáiból. 15. Amaz szóla: Nem elég-e neked, hogy férjemet tőlem elvetted, hanem még fiam nadragulyáit is el akarod-e venni? Mondá Rákel: Háljon veled az éjjel, fiad nadragulyáidért. 16. És Jákob estefelé visszatérvén a mezőről; kiméne eléje Leah, és mondá: Én hozzám jöj be, mert bérben vettelek meg téged fiam nadragulyáiért. És vele hála az éjjel. 17. És Isten meghallgatá könyörgését, és fogana, és szülé ötödik fiát, 18. és mondá: Jutalmat adott nekem az Isten, mivelhogy szolgálóférjemnek adtam, és nevezé annak nevét Jizsakárnak. 19. Ujra foganván Leah, szülé hatodik fiát, 20. és mondá: Megajándékozott engem Isten jó ajándékkal; ez uttal is velem lesz férjem, mivelhogy hat fiat szültem neki; és azért nevezé annak nevét Zabulonnak. 21. Ki után Diná nevű leányzót szüle. 22. Megemlékezvén az Örökkévaló Rakelről is, meghallgatá őt, és megnyitá méhét. 23. Ki fogana, és fiat szüle, mondván: Elvette Isten gyalázatomat. 24. És hívá annak nevét Józsefnek, mondván: Adjon ehhez nekem a Örökkévaló más fiat is. 25. József születése után pedig mondá Jákob az ő ipának: Bocsáss el engem, hogy házamba s földömre visszatérjek. 26. Add nekem feleségeimet s magzataimat, kikért szolgáltam neked, hadd menjek el; te tudod a szolgálót, melylyel szolgáltám neked. 27. Mondá neki Lábán: Ta-

לָבָן אִם-נָתַתְּ מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ נְחַשְׁתִּי וַיְבָרְכֵנִי יְהוָה
 בְּגִלְגָּלָה׃ חמישי (כח) וַיֹּאמֶר נִקְבְּהָ שְׂכָרְךָ עָלַי וְאַתָּה נָתַתְּ
 (כט) וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עָבַדְתִּיךָ וְאַתָּה אֲשֶׁר-
 הָיָה מְקֻנָּה אֵתִי׃ (ל) כִּי מַעַט אֲשֶׁר-הָיָה לְךָ לִפְנֵי וַיִּפְרֹץ לְרֹב
 וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶתְּךָ לְרִגְלֵי וְעַתָּה מָתִי אַעֲשֶׂה גַם-אֲנֹכִי לְבֵיתִי׃
 (לא) וַיֹּאמֶר מַה אֶתֶּן-לָךְ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא-תִתֶּן-לִי מְאוֹמָה
 אִם-תַּעֲשֶׂה-לִּי הַדָּבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֶרְעֶה צֹאנְךָ אֲשֶׁמֶר׃
 (לב) אַעֲבֹר בְּכָל-צֹאנְךָ הַיּוֹם הַסֵּר מִשָּׁם כָּל-שֵׂעָה וְנָקַד וּשְׁלֹא
 וְכָל-שֵׂעָה-חֹום בְּכַשְׂבִּים וּשְׁלֹא וְנָקַד בְּעֵצִים וְהָיָה שְׂכָרִי׃
 (לג) וַעֲנֶתְהָ בִּי צִדְקָתִי כִּי-יֻסַּר מִחֵר בִּי-תִבּוֹא עַל-שְׂכָרִי לִפְנֵיךָ
 כָּל אֲשֶׁר-אֵינְנוּ נָקַד וּשְׁלֹא בְּעֵצִים וְחֹום בְּכַשְׂבִּים נִגְנוּב הוּא
 אֵתִי׃ (לד) וַיֹּאמֶר לָבָן הֵן לוֹ יְהִי בְדַבְּרְךָ׃ (לה) וַיִּסַּר בַּיּוֹם
 35 הַהוּא אֶת-הַתֵּינִשִּׁים הָעֹקְדִים וְהַשְּׁלָאִים וְאֶת כָּל-הָעֵצִים
 הַנִּקְדוֹת וְהַשְּׁלָאִת כָּל אֲשֶׁר-לָבָן בּוֹ וְכָל-חֹום בְּכַשְׂבִּים וַיִּתֵּן
 בְּיַד-בְּנָיו׃ (לו) וַיֵּשֶׁם דָּרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוֹ וּבֵין יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב
 רָעָה אֶת-צֹאן לָבָן הַנּוֹתֶרֶת׃ (לז) וַיִּקַּח-לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לִבְנָה
 לָהּ וְלֹאֵז וְעַרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְכֹנֹת מַחֲשֵׁף הַלָּבָן
 אֲשֶׁר עַל-הַמִּקְלוֹת׃ (לב) וַיַּצֵּג אֶת-הַמִּקְלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל
 בְּרֹהֲטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמָּיִם אֲשֶׁר תִּבְאֵן הַצֹּאן לִשְׁתוֹת לְנֹכַח
 הַצֹּאן וַיַּחֲמֶנָה בְּבֹאֵן לִשְׁתוֹת׃ (לב) וַיַּחֲמוּ הַצֹּאן אֶל-הַמִּקְלוֹת
 וַתִּלְחֹךְ הַצֹּאן עֲקָדִים נִקְדִּים וּשְׁלָאִים׃ (לג) וְהַכַּשְׂבִּים הִפְרִידוּ
 40 יַעֲקֹב וַיִּתֵּן בְּנֵי הַצֹּאן אֶל-עֹקֶד וְכָל-חֹום בְּצֹאן לָבָן וַיֵּשֶׁת לוֹ
 עֲדָרִים לְבִדּוֹ וְלֹא שָׁתָם עַל-צֹאן לָבָן׃ (לד) וְהָיָה בְּכָל-יְתֵם
 הַצֹּאן הַמִּקְשָׁרוֹת וְשָׁם יַעֲקֹב אֶת-הַמִּקְלוֹת לַעֲיֹגֵי הַצֹּאן
 בְּרֹהֲטִים לִיַּחֲמֶנָה בַּמִּקְלוֹת׃ (לד) וּבַהֲעִמִּיף הַצֹּאן לֹא יֵשֻׁם
 וְהָיָה הָעֵטְפִים לְלָבָן וְהַקְשָׁרִים לַיַּעֲקֹב׃ (לד) וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ
 מְאֹד מְאֹד וַיְהִי-לוֹ צֹאן רַבּוֹת וַיִּשְׁכְּחוּת וַעֲבָדִים וּגְמָלִים
 וְחֹמְרִים׃ לא (ה) וַיִּשְׁמַע אֶת-דְּבַר־בְּנֵי-לָבָן לֵאמֹר לָקַח

láljak kedvet színed előtt; tapasztalásból tanultam meg, hogy Isten éretted megáldott engem. 28. Határozd meg jutalmadat, melyet neked adjak. 29. Ő pedig felelé: Te tudod, mi módon szolgáltam neked, és mennyi lett jószágod kezeimben. 30. Mert kevesed volt én előttem, és sokasága terjedett, és az Isten megáldott téged lépésemen, mikor tegyek én is házamért. 31. És mondá: Mit adjak neked, Jákob mondá: Semmit se adj nekem, hanem ha megcselekszed a következőt ismét legeltetem és őrzöm juhaidat. 32. Bejárom minden nyájadat ma és válassz el attól minden tarka és pettyezetett gyapjus juhok; és a mely fekete és szeplős és tarka leend; mind a juhok mind a kecskék között az én bérem legyen. 33. És ma holnap igazságomat bizonyítsa ha eljön az idő, melyet te rendelsz; és a mely csak nem lesz tarka és szeplős és fekete mind juhok mind a kecskék között lopásról vádoljon engem. 34. És mondá Lábán: Igen vajha lenne beszéded szerint. 35. És azon nap elválasztá a tarka és szeplős kecskéket és juhokat bakokat és kosokat; az egész egyszínű nyáját pedig, vagyis a fehér és fekete gyapjast fiai kezébe adá. 36. És háromnapig járó távolságot vete önmaga és Jákob között, ki az ő többi nyájait legelteti vala. 37. És Jákob vevén zöld nyárfa és juharfa vesszőket, és lehéjaza azokra fehér csfkokat, kihüvelykezvén a fehérret a pálczákon. 38. És helyezé a meghántott pálczákat, a rovatkába az itató válukba, a hova a nyáj inni jöve vala, a juhok eleibe, hogy koslassanak, mikor inni jönnének. 39. És koslatván a nyáj a pálczák előtt, ellének a juhok, csikoslábuakat, pettyezetteket és tarkákat. 40. Ezen bárányokat pedig elválasztja Jákob és Lábán juhainak nyáját arczczal fordítá a csikoslábuakra és fekete barnásra így alkatta magának külön nyáját és nem adá Lábán juhai közé. 41. És lőn valahányszor koslatott a nyáj java ideje korának helyezteté vala Jákob a pálczákat a nyáj elébe a rovatkába, hogy a pálczák előtt koslassanak. 42. Midőn későn bocsájtá vala a juhokat nem teszi így lettek a késő ellések Lábán-é és a kora időbeliek pedig Jákob-é. 43. És elhatalmazott a férfi felette igen, és voltak neki számos juhainak szolgálói, szolgálai, tevéi és szamarai.

XXXI. Rész. 1. Meghallá Jákob Lábán fiainak beszédét,

יַעֲקֹב אֶת כָּל־אִשֶּׁר לְאֶבְיָנוּ וּמֵאִשֶּׁר לְאֶבְיָנוּ עָשָׂה אֶת כָּל־
 הַכָּבֵד הַזֶּה׃ (3) וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת־פָּנָיו לְבֶן וְהִנֵּה אֵינָנו עִמּוֹ
 בְּתַמּוּל שְׁלֹשׁוֹם׃ (4) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ
 אֲבוֹתֶיךָ וְלִמְלֹךְתָּךְ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ׃ (5) וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא
 לְרַחֵל וּלְלֵאָה הַשְׂדָּה אֶל־צֹאנָו׃ (6) וַיֹּאמֶר לָהּ רֵאֵה אֲנֹכִי
 אֶת־פָּנָי אֲבִיכֶן בִּי־אֵינָנו אֵלַי בְּתַמּוּל שְׁלֹשׁוֹם וְאֵלַי אֲבִי הִיָּה
 עִמָּדִי׃ (7) וְאִתָּנָה יִדְעָתָן בִּי בְּכָל־כְּחֵי עֲבָדָתִי אֶת־אֲבִיכֶן׃
 (8) וְאֲבִיכֶן חָתַל בִּי וַחֲחַלָּה אֶת־מִשְׁכַּבְּתִי עֲשֵׂרֶת מַנִּים וְלֹא־
 נִתְּנָו אֱלֹהִים לְהִרְעֵ עִמָּדִי׃ (9) אִם־כֹּה יֹאמֶר נִקְדִּים יְהוָה
 שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָל־הַצֹּאן נִקְדִּים וְאִם־כֹּה יֹאמֶר עֲקָדִים יְהוָה
 שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָל־הַצֹּאן עֲקָדִים׃ (10) וַיֵּצֵל אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֵה
 10 אֲבִיכֶם וַיִּתֵּן־לִי׃ (11) וַיְהִי בַּעַת יָחַם הַצֹּאן וְאִשָּׁא עֵינִי וָאֵרָא
 בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעֵתִידִים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים נִקְדִּים
 וּבָרָדִים׃ (12) וַיֹּאמֶר אֵלַי מִלֵּאָה הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וָאֵמַר
 הִנְנִי׃ (13) וַיֹּאמֶר שְׂאֵנָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל־הָעֵתִידִים הָעֹלִים
 עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים נִקְדִּים וּבָרָדִים בִּי רֵאִיתִי אֶת כָּל־אִשֶּׁר
 לְבֶן עָשָׂה לָךְ׃ (14) אֲנֹכִי הֵאֵל בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מִשְׁחַת שָׁם
 מִצֵּבָה אֲשֶׁר גִּבְרַתִּי שָׁם גִּדְּרָה עֲתָה קוּם צֵא מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת
 וְשׁוּב אֶל־אֶרֶץ מוֹלְדֶתְךָ׃ (15) וַתַּעַן רַחֵל וּלֵאָה וַתֹּאמְרָה לּוֹ
 15 הַעֲזֹר לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אֶבְיָנוּ׃ (16) הֲלוֹא נִגְדִּיּוֹת
 נָחֲשָׁבְנוּ לּוֹ בִּי מִכְרָגוֹ וַיֹּאכַל גַּם־אֶכּוֹל אֶת־כֶּסֶפִּנוּ׃ (17) בִּי
 כָּל־הָעֵשׂוֹר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאֶבְיָנוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ
 וְעֵתָה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלַיךָ עָשָׂה׃ שִׁשִּׁי (18) וַיָּקָם
 יַעֲקֹב וַיֵּשֶׂא אֶת־בָּנָיו וְאֶת־נָשָׁיו עַל־הַגְּמָלוֹת׃ (19) וַיִּנָּהֶג אֶת־
 כָּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־רֶכֶשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵהוּ קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר
 רָכַשׁ בְּפָדֵן אָרָם לָבוֹא אֶל־יִצְחָק אָבִיו אֶרְצָה בְּנֶעֱזַן׃
 (20) וּלְבֶן חִלָּף לָגַז אֶת־צֹאנָו וַתִּגְנֹב רַחֵל אֶת־הַתִּרְמָכִים
 20 אֲשֶׁר לְאֶבְיָה׃ (21) וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לְבֶן הָאֶרְמִי עַל־בְּלִי

kik azt mondák: elvette Jákob mind azt, a mije atyánknak volt, és atyánk jószágából tön ő szert, mind e vagyonra. 2. És látá Jákob Lábán orcáját is, és ime nem vala előtte olyan, mint annak előtte. 3. Mondá pedig az örökkévaló Jákobnak: térj vissza atyáid honába szülőföldedre és veled leszek. Jákob annakokáért elkülde és kihivatá Rachelt és Leáht a mezőre juhahoz. 5. És mondá nekik: látom, hogy atyátok orcája nem olyan irántam mint annakelőtte vala, atyám Istene pedig velem vala. 6. Ti pedig tudjátok, hogy minden erőmmel szolgáltam atyátoknak. 7. De atyátok megcsalt engem elváltottatta béremet tizszer, azonban nem engedte Isten, hogy ártson nekem. 8. Ha azt mondá: pettyezettek legyenek béred, a nyáj mind pettyezetteket ellik vala; ha pedig azt mondá: csikoslábuak legyenek béred mind a nyáj csikoslábuakat ellik vala. 9. Így vette el Isten atyátok barmát és adta nekem. 10. Mert lőn hogy a nyáj koslatásakor, fölemelvén szemeimet láltam vala álomban, hogy ime a bakok, kik a juhokat hágják vala csikoslábuak pettyezettek és bakosak. 11. Szóla pedig Isten angyala hozzám álomban: Jákob! és felelék: im hol vagyok. 12. És mondá: Emeld fel szemeid és nézd, hogy a mely bakok a juhokat hágják csikoslábuak pettyezettek és bábosok; mert láttam mindent mit Lábán cselekszik veled. 13. Én vagyok Bétel Istene, a hol fölkented a követ a fogadást tettél nekem ott. Most kelj fel, költözzél ki e földről visszatérván születésed helyére. És felelének Rákel és Leák: Vajjon maradt-e nekünk valami rész atyánk háza jószágában és örökségében? 15. Nem úgy tartott-e minket mint idegeneket, és eladott és megemésztette értékünket? Mert mind e gazdagság, melyet Isten atyánktól elvett, mienk és fiaidé. Most cselekedd mind azt a mit Isten parancsol neked. 17. Fölkele tehát Jákob és magzatait és feleségeit tevékre rakván, elköltözék. 18. És elvivé minden nyájait és vagyonait és mind a mit szerzett vala, atyához Izsákhoz Kanaán földére. 19. És Lábán elment juhokat nyírni és Rakel ellopá atyja bálványképeit. 20. És Jákob meglopá arambeli Lábán szívét, mivel megjelentette,

הַגִּיד לּוֹ כִּי בָרַח הוּא׃ (כא) וַיִּבְרַח הוּא וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּקָם
וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר וַיִּשָּׂם אֶת־פָּנָיו הַר הַגִּלְעָד׃ (כב) וַיֵּצֵד לְלֶבֶן
בֵּינוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב׃ (כג) וַיִּקַּח אֶת־אָחִיו עֲמֹן וַיִּרְדֹּף
אֹחָיו הָרֹדֶף שִׁבְעַת יָמִים וַיִּדְבֹּק אֹתוֹ בְּהַר הַגִּלְעָד׃ (כד) וַיָּבֹא
אֱלֹהִים אֶל־לֶבֶן הָאֲרָמִי בַחֲלֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הֲשֹׁמֵר
לָךְ פֶּן־תִּדְבֹּר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע׃ (כה) וַיִּשָּׁג לֶבֶן אֶת־²⁵
יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תַקַּע אֶת־אֶהָלוֹ בְּהָר וּלְבָן תַקַּע אֶת־אָחִיו בְּהַר
הַגִּלְעָד׃ (כו) וַיֹּאמֶר לֶבֶן לַיַּעֲקֹב מָה עָשִׂיתָ וַתִּגְזַב אֶת־לִבִּי
וַתִּנְהַג אֶת־בְּנֹתִי כַשְׁבִּיּוֹת חָרִב׃ (כז) לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרַח
וַתִּגְזַב אֹתִי וְלֹא־הִנֵּדְתָּ לִּי וְאֲשַׁלְּחֶךָ בְּשִׁמְחָה וּבִשְׂרִים בְּתַף
וּבְכִנּוּר׃ (כח) וְלֹא גִמַּשְׁתָּנִּי לְנִשְׁק לִבִּי וְלִבְנֹתִי עִתָּה הַסִּפְלֹת
עִשׂוּ׃ (כט) יֵשׁ־לֹאֵל יָדִי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם
אָמְרוּ אֵלַי לֹאֲמַר הֲשֹׁמֵר לָךְ מִדְּבָר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב
עַד־רָע׃ (ל) וְעִתָּה הִלָּךְ הַלָּכְתָּ כִּי־נִכְסְפָה גִבְסַפְתָּה לְבִיתִי³⁰
אֲבִיד לָמָּה נִגְזַבְתָּ אֶת־אֱלֹהֵי׃ (לב) וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלֶבֶן כִּי
יֵרֵאתִי כִּי אֲמַרְתִּי פֶן־תִּגְזַל אֶת־בְּנוֹתַי מֵעַמִּי׃ (לג) עִם אֲשֶׁר
תִּמָּצֵא אֶת־אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחִיָּה נֶגֶד אֲחִינוּ הַכֹּהֵן לָךְ מָה עָמְדִי
וּקְחָ־לָךְ וְלֹא־יִבַּע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל וְנִגְבַּתָּ׃ (לד) וַיָּבֹא לֶבֶן
בְּאֶהֱל־יַעֲקֹב וּבְאֶהֱל לָאָה וּבְאֶהֱל שְׁתֵּי הָאִמָּהֹת וְלֹא מָצָא
וַיֵּצֵא מֵאֶהֱל לָאָה וַיָּבֹא בְּאֶהֱל רָחֵל׃ (לה) וְרָחֵל לָקְחָה אֶת־
הַתִּרְפִּים וַתִּשְׁמֶם בְּבֶר הַגִּמְלָ וַתֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמָּשֶׁשׁ לֶבֶן
אֶת־כָּל־הָאֶהֱל וְלֹא מָצָא׃ (לו) וַתֹּאמֶר אֶל־אֲבִיהָ אֵל־יִחָר³⁵
בְּעֵינַי אֲדֹנִי כִּי לֹא אוּכַל לָקוּם מִפָּנֶיךָ כִּי־הִרְדָּה גְּשִׁים לִי
וַיִּחַפֵּשׁ וְלֹא מָצָא אֶת־הַתִּרְפִּים׃ (לז) וַיִּחָר לַיַּעֲקֹב וַיִּרְבַּ בְּלֶבֶן
וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלֶבֶן מַה־פָּשַׁעִי מָה חָטָאתִי כִּי דָלַקְתָּ
אֹחָי׃ (לח) כִּי־מִשְׁנֵת אֶת־כָּל־כְּלִי מַה־פָּצַאתָ מִכָּל כְּלִי־
בֵּיתְךָ שִׁים בָּהּ נֶגֶד אֹחִי וְאֲחִיד וַיִּזְכְּחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ׃ (לט) וְהָ
עֲשָׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמָּךְ רָחֵלִיד וְעַתָּה לֹא שָׁכְלוּ וְאֵילִי

hogy elszökik. 21. És megszökött mind ő mind egyéb hozzátartozói, és átkelvén a folyóvizet, Galaad hegyefelé tart vala. 22. Hirül vitették Lábánnak harmadnapra, hogy Jákob elszökött. 23. Ki magához vevén testvéreit hét napig nyomozá őt és elére Galaad hegyén. 24. És megjelent éjjel az Isten, ki ezt mondá neki: Vigyázz, hogy valamit ne szólj Jákob ellen se jót se rosszat. 25. És elérte Lábán Jákobot felyonta vala sátorát a hegyen; és mikor amaz elérte, testvéreivel, ugyanazon Galaad hegyen voná fel sátorát. 26. És mondá Lábán Jákobnak: miért cselekedted azt, hogy meglopád szivemet, orozva vitted el leányaimat mint a hadimartalékot. 27. Miért szöktél el titkon és loptál meg engem sem jelentvén nekem, hogy örömmel és énekekkel dobozóval és czitarákkal kíséreltek volna el? 28. Nem engedted megcsókolnom fiaimat és leányamat, most esztelenül cselekedtél. 29. Kezemben van a hatalom ezt neked rosszal visszafizetni, de atyáitok Istene tegnap azt mondta nekem: Vigyázz, hogy valamit ne szólj Jákob ellen se jót se gonoszt. 30. Most hát elmentél, mert annyira kívánczoltál vissza, atyád házához, miért loptad el az én isteneimet? 31. Felelé Jákob és mondá: Lábán, mert féltem és gondolván, nehogy erővel elvedd leányaid tőlem. 32. A kinél megtalálod Isteneidet, az ölessék meg testvérei előtt. Vizsgálj meg mindent, a mit a tiedből nálam találsz, vidd el. Jákob nem tudván, hogy Rahel lopta el azokat. 33. Bemenvén tehát Lábán Jákob és Leah és mind a két szolgáló sátorába, nem találá meg, és kimenvén Leáh sátorából Rahel sátorába ment. 34. És vevé Rahel a bálványokat egy tevetérítő alá és erre ráüle, és Lábán az egész sátort fölkereste és semmit se talált. 35. Atyjának mondá: Ne haragudjál uram, hogy előtted föl nem kelhetek, mert az asszonyok szokása szerint történt most velem, és keresgetett, de nem találta a bálványokat. 36. És felháborodván Jákob és veszekedék Lábánnal, felelé és mondá Jákob Lábánhoz: Micsoda vétkemért és mi bünömről rohantál így utánam 37. és felhánytad minden házi-eszközömet. Mit találtál itt házadeszközeiből? tedd ide elé és ők ítéljenek kettőnk között. 38. Voltam nálad húsz esztendeig juhaid és kecskéid meddők nem voltak, nyájadnak kosaid meg

צאנך לא אכלתי: (ט) מרפה לא הבאתי אליך אנכי
40 אחמנה מידי תבקשנה ונבתי יום וננבתי לילה: (ט) הייתי
ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותחד שנת מעיני: (ט) זה
לי עשרים שנה בביתך עבדתיך ארבע עשרה שנה בשתי
בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף את משכרתי עשרת
מנים: (ט) לולי אלהי אבי אברהם ופחד יצחק הרי
לי כי עתה ריקם שלחתי את עני ואתי יגיע כפי ראיה
אלהים ויזבח אמש: שביעי (ט) ויען לבן ויאמר אל-
יעקב הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה
ראה לי הוא ולבנותי מה אעשה לאלה היום או לבנותי
אשר ילדו: (ט) ועתה לכה נברכה ברית אני ואתה והנה
45 לעד ביני ובינך: (ט) ויקח יעקב אבן וירימה מצבה:
(ט) ויאמר יעקב לאחיו לקחו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל
ויאכלו שם על הגל: (ט) ויקרא לו לבן וגר שהדווא
ויעקב קרא לו גלעד: (ט) ויאמר לבן הגל הזה עד ביני
ובינך היום על-כן קרא שמו גלעד: (ט) והמצפה אשר
50 אמר יצחק יהיה ביני ובינך כי נסתר איש מרעהו: (ט) אם
תענה את-בנותי ואם תקח נשים על-בנותי אין איש עמנו
ראה אלהים עד ביני ובינך: (ט) ויאמר לבן ליעקב הנה
הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך: (ט) עד
הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבר אליך את-הגל
הזה ואם אתה לא תעבר אלי את-הגל הזה ואת-המצבה
הזאת לרעה: (ט) אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו
אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק: (ט) ויזבח
יעקב זבח בָּהָר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם
וילינו בָּהָר: מסיר לב (ט) וישכם לבן בפקר וינשק
לבניו ולבנותיו ויברך אתהם וילך וישב לבן למקמו:
(ט) ויעקב הלך לדרבן ויפגועו בו מלאכי אלהים: (ט) ויאמר

nem ettem. 39. Elszaggatottat nem vittem hozzád és mindenkárt megtérítettem kezemből kívántad mi nappal és éjjel lopatott. 40. Nappal hőség, éjjel hideg emésztetett, szemeimtől az álom távozott; 41. és így husz esztendeig szolgáltam házádnál, tizennégyig leányaidért, hatig nyájaidért; béremet is tizszer megváltoztattad. 42. Ha atyám, Ábrahám Istene és Izsák félelme nincs velem, most talán üresen eresztettél volna el engem, de az Isten nyomoruságomat és kezem munkáját tekintette, és ítélt tegnap. 43. Felelé neki Lábán, mondá Jákobhoz: Leányaim és fiaim nyájaid és a miket itt látsz mind enyéim; mit tehetnek fiaimnak és unokáimnak? 44. Jer tehát és kössünk szövetséget én és te, hogy bizonyságul legyen közöttem és közötted. 45. Vön Jákob egy követ és emlékül állítá azt. 46. És mondá Jákob testvéreihez: Szedjetek követeket, és vevének köveket, dombot rakának és evének azon halmon. 47. Lábán tanudombnak nevezé azt, és Jákob tanubizonyosság halmának. 48. És mondá Lábán: Ez a domb bizonyosság lesz ma közöttem és közötted, ma azért nevezteték annak neve Galaadnak. 49. És miczfának is mondván: Lássá és ítéljen az Isten közöttünk, mikor elválunk egymástól, 50. ha leányaimat nyomorgatod és kívülök más feleségeket veszesz, senki sincs közöttünk a Mindentudó tanu köztem és közted. 51. És mondá Lábán ismét Jákobnak: ime ez a domb és kő, melyet felállítottam közöttem és közötted 52. tanu lesz ez a domb és a kő bizonyságul: hogy én nem megyek e rakás kő mellől te hozzád, te is nem jössz én hozzám e rakás mellől, és ezen emlékoszlop mellől gonosz szándékkal. 53. Ábrahám Istene és Nakor Istene tegyen közöttünk ítéletet és az ő atyjok Istene megesküvék tehát Jákob az ő atya, Izsák félelmére. 54. És áldozatokat mutatván be a hegyen hívá testvéreit, hogy kenyeret egyenek, kik ettek és ott hálának a hegyen.

XXXII. Rész. 1. Lábán pedig reggel felkelvén, megcsókolá fiait és leányait és megáldá őket és visszatér Lábán lakhelyére. 2. Jákob is tovább méne kezdett útján, és az Isten angyalai jövének eléje. 3. És mondá Jákob mikor meglátta

יַעֲקֹב בְּאֶשֶׁר רָאָם מִחֲנֹה אֱלֹהִים יְהוָה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם
הַהוּא מִחְנֵהִם:

פ פ פ

(ד) וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לִפְנֵי אֶל עֲשׂוֹ אָחִיו אַרְצֵה
שְׂעִיר שָׂדֶה אֲדוּם: (ה) וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאָדֹנִי:
לַעֲשׂוֹ כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם-לֵבָן גֵּרְתִּי וְאָחֵר עַד-
עַתָּה: (ו) וַיְהִי-לִי שׁוֹר וַחֲמֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשֹׁפְחָה וְאִשְׁלֻחָה
לְחֶגְרִי לְאָדֹנִי לְמִצְאָתָן בְּעֵינֶיךָ: (ז) וַיָּשְׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל-
יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל-אָחִיךָ אֶל-עֲשׂוֹ וְגַם הֵלֵךְ לִקְרַאתְךָ
וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: (ח) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ
וַיַּחֲץ אֶת-הָעֵם אֲשֶׁר-אִתּוֹ וְאֶת-הַצֹּאן וְאֶת-הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים
לְשֹׁנֵי מִחְנוֹת: (ט) וַיֹּאמֶר אֶסְדִּיבָּא עֲשׂוֹ אֶל-הַמִּחְנֶה הָאֶחָת
וְהַפְּהוּ וְהָיָה הַמִּחְנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּימָה: (י) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֵלֹהִים אֵלֵי שׁוֹב
לְאַרְצֶךָ וְלִמְלֻכְתְּךָ וְאִיטִּיבָה עִמָּךְ: (יא) קִמְנָתִי מִכָּל הַחֲסָדִים
וּמִכָּל-הָאֲמֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת-עֲבָדְךָ כִּי בְמִקְלִי עָבַרְתָּ
אֶת-הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשֹׁנֵי מִחְנוֹת: (יב) הַצִּילֵנִי נָא
מִיַּד אָחִי מִיַּד עֲשׂוֹ כִּי-יָבִיא אֹנְכִי אֹתוֹ כִּי-יָבֹא וְהִפְנִי אִם
עַל-בָּנִים: (יג) וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הֵיטֵב אִיטִּיב עִמָּךְ וְשָׁמַתִּי אֶת-
זֶרַעְךָ בְּחוּל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא-יִסְפָּר מְרֹב: (יד) וַיֵּלֶן
שֵׁם בְּלִילָה הָהוּא וַיִּקַּח מִן-הַבָּא בָּיְתוֹ מִנְחָח לַעֲשׂוֹ אָחִיו:
(טו) עֲזִים מְאֹתִים וְתִישִׁים עֶשְׂרִים רַחֲלִים מְאֹתִים וְאִילִים¹⁵
עֶשְׂרִים: (טז) גְּמָלִים מִיִּנְיֹקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים
וּפָרִים עֶשְׂרֶה אֲחֻנַּת עֶשְׂרִים וְעִירֹם עֶשְׂרֶה: (יז) וַיִּתֵּן בְּיַד-
עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבָדּוֹ וַיֹּאמֶר אֶל-עֲבָדָיו עֲבְרוּ לִפְנֵי וְרוּחַ
תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר: (יח) וַיֵּצֵא אֶת-הָרֹאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי
יִפְגְּשֶׁךָ עֲשׂוֹ אָחִי וְשָׁאַלְךָ לֵאמֹר לְמִי אַתָּה וְאַתָּה תֹּלֵךְ וְלֹאִי

őket: Isten tábora ez és hívá azon hely nevét Machanaimnak. 4. Küldé pedig Jákob követeket is maga előtt bátyjához Esauhoz Szeir földére Edom tartományába, 5. és parancsolá azoknak, mondván: Így szóljatok az én uramhoz Esauhoz ezeket mondja szolgád Jákob: Lábánnál tartozkodtam és nála voltam mind eddig. 6. Vannak ökreim és szamaraim és juhaim, szolgálaim és szolgálóim és most küldök uramhoz, hogy kedvet találjak szemeid előtt. 7. És visszatérének a követek Jákobhoz, mondván: Elmentünk bátyádhoz, Esauhoz, és ime eléd siet négyszáz emberrel. 8. Igen megfélemlék Jákob és aggódván elosztá népét, mely vele vala, a nyájakat is a juhokat, az ökröket és tevéket két seregbe. 9. Mondván: Ha Esau egyik serege jövend, s azt megveri, a másik sereg, mely hátra van megszabadul. 10. És mondá Jákob, Atyám, Ábrahám Istene! és atyám Izsák Istene! Uram! ki azt mondottad nekem: Térj vissza földedre és születésed helyére és jót teszek veled. 11. Csekélyebb vagyok minden irgalmadnál és hívségednél, melyeket szolgádon teljesítettél. Botommal mentem át a Jordánom és most két seregem van. 12. Ments meg engemet bátyám, Esau kezéből, mert igen félek tőle, nehogy eljövén engem verni és az anyát fiakkal együtt. 13. Te mondad, hogy jót teszesz velem és kiterjeszted ivadékomat mint a tenger fővényét, mely a sokaság miatt meg nem számláltattak. 14. És ott hált azon éjjel, mije kezénél vala, ajándékokat választá bátyának, Esaunak, 15. kétszáz húsz bakot, kétszáz juhot és húsz kost, 16. harmincz szoptató tevét csikóikkal, negyven tehenet és húsz bikát, húsz nőstény szamarat és tíz vemhét. 17. És elküldé szolgálai által minden nyáját külön, és mondá szolgálainak: Menjetek előttem, és legyen köz egyik és másik nyáj között. 18. És parancsolá az elsőnek, mondván: Ha elétalálod bátyámat, Esaut, és kérdez téged,

אֵלֶּה לְפָנֶיהָ: (ט) וְאָמַרְתָּ לְעִבְדֶּךָ לִי־עֶקֶב מִנְחָה הוּא שְׁלוּחָהּ
 20 לְאָדֹנִי לַעֲשׂוֹ וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ: (כ) וַיֵּצֵאוּ גַם אֶת־הַשְּׂנִי
 גַם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַם אֶת־כָּל־הַחֲלָכִים אַחֲרֵי הַעֲדָרִים לֵאמֹר
 כְּדָבָר הַזֶּה תִּדְּבָרוּן אֶל־עֲשׂו בְּמִצְוַתְכֶם אֹתוֹ: (כב) וְאָמַרְתֶּם
 גַּם הִנֵּה עִבְדֶּךָ יֵעֶקֶב אַחֲרֵינוּ כִּי־אָמַר אֲכַפְּרָה בָּנָיו בְּמִנְחָה
 תְּהִלָּכָתָ לְפָנַי וְאַחֲרֵי־כֵן אֶרְאֶה בָּנָיו אוֹלֵי יִשְׂרָאֵל פָּנָי:
 (כג) וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל־פָּנָיו וְהוּא לָן בְּלִילָה־הַהוּא בְּמִחְנָה:
 (כד) וַיָּקָם וַיִּלְלָה הוּא וַיִּקַּח אֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי
 נַשְׁפָּחָתָיו וְאֶת־אֶחָד עֶשְׂרִי יִלְדָּיו וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבֵּק:
 25 וַיָּקָחֶם וַיַּעֲבִרֶם אֶת־הַנְּחָל וַיַּעֲבֹר אֶת־אֲשֶׁר־לָו: (כה) וַיּוֹתֵר
 יֵעֶקֶב לְבָדּוֹ וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר: (כו) וַיֵּרָא
 כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּנָּע בְּבֶהֱיָרָבוֹ וַתִּקַּע בְּפִי־יָדָהּ יֵעֶקֶב בְּהֶאָבֶקוֹ
 עִמּוֹ: (כז) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָ
 כִּי אִם־בִּרְכָּתִי: (כח) וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׂמֶךָ וַיֹּאמֶר יֵעֶקֶב:
 (כט) וַיֹּאמֶר לֹא יֵעֶקֶב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֶךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־
 30 שְׂרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוֹכֵל: (ל) וַיִּשְׁאַל יֵעֶקֶב
 וַיֹּאמֶר הִגִּידָה־נָא שְׂמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיַּבְרֶךְ
 אֹתוֹ שֵׁם: שְׁלִישִׁי (לב) וַיִּקְרָא יֵעֶקֶב שֵׁם הַמָּקוֹם בְּנִיָּאֵל
 כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי: (לג) וַיִּזְרַח־לָו
 הַשָּׁמֶשׁ בְּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלַע עַל־יָרְכוֹ:
 (לד) עַל־כֵּן לֹא־יֵאָכְלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנָּשָׂה אֲשֶׁר עַל־
 בֶּהֱ הַיָּרֵךְ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּבֶהֱ־יָרֵךְ יֵעֶקֶב בְּגִיד הַנָּשָׂה
 לֵג: (לה) וַיֵּשֶׂא יֵעֶקֶב עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה עֲשׂו בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע
 מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחֲזֵן אֶת־הַיִּלְדִּים עַל־לֶאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי
 הַשְּׁפָחוֹת: (לו) וַיִּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת־יִלְדֵיהֶן רָאשָׁנָה וְאֶת־
 לֶאָה וַיִּלְדֶּיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָנִים: (לז) וְהוּא
 עָבַר לְפָנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֹׁבַע פַּעַמִּים עַד־נִשְׁתַּחוּ עַד־
 אַחֲיוֹ: (לח) וַיִּרְץ עֲשׂו לִקְרֹאתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל עַל־צוּאָרָיו

kié vagy, és hová megy, kié ezek te előtted? 19. Mondjad: A te szolgádé, Jákobé, ajándékokat küld az én uramnak, Esau-nak, maga is utánunk jő. 20. Parancsot adá a másodiknak és harmadiknak és mindazoknak, kik a nyájak után mennek vala, és mondván: Ez igékkel szóljatok Esau-nak, midőn vele találkoztok; 21. és mondjátok ime: Szolgád Jákob maga is követi utunkat, mert azt mondotta: Megengesztelem őt az előre menő ajándékokkal és azután látom meg őt talán szívesen fogad engem. 22. Az ajándékok tehát előre menének ő hálá pedig azon éjjel a seregben. 23. És miután korán felkelt, vevé két feleségét és a két szolgát tizenegy fiával együtt és átmené Jákob révén, 24. és átvívén mindeneket és átköltözteté a folyamon és átköltöztek mik hozzá tartoznak vala, 25. egyedül marada Jákob; és ime egy férfit küzködék vele egész reggelig. 26. Ki midőn látta, hogy nem vehet rajta erőt, megillette az ő csipőjének vápáját inát s Jákob csipőjének vápája kiszamlék a küzkedés közben. 27. És mondá neki: Mi a neved? Ez mondá Jákob. 29. Amaz pedig mondá: Neved nem Jákobnak neveztessek, hanem Izraelnek mert Isten lénynyel viaskodtál és embereket legyőztél. 30. Kérdé őt Jákob: Mondd meg nekem, mi néven neveztetel? Felelé amaz: Miért kérdezed nevemet? És megáldá őt ugyanazon helyen. 31. És hívá Jákob azon hely nevét Pánuelnek, mondván: Láttam az Istent színről színre és megszabadult az én lelkem. 32. És feljőve előtte a nap mihelyt tul méné Pánuelen ő pedig sántít csipőjére. 33. Azért nem eszik Izrael fiai a csipővápa melletti inát mind a mai napiglan, mivel hogy illete vala Jákob csipőjének vápáján az inát.

XXXIII. Rész. 1. Felemelvén Jákob szemeit, látá, hogy ime jön Esau és vele négyszáz embert, és elosztá Leah és Rahel és mind a két szolgáló fiait; 2. és helyezé a két szolgát és azok gyermekeit elül; Leah pedig és fiait második helyen, Rahelt pedig és Józsefet legutól. 3. És ő maga előre menvén hajtá meg magát földig hétszer mig bátyja közelkedett. 4. Ekkor Esau hétszer elé futván megölelé őt, és nya-

וַיִּשְׁקָחוּ וַיִּבְכוּ: (ט) וַיֵּשֶׁא אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־
 הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים
 אֶת עֲבָדֶיךָ: רביעי (י) וַתִּגְשֵׁן הַשְּׂפָחוֹת הַנָּה וַיְלַדְהֶן
 וַתִּשְׁתַּחֲוֶינָן: (י) וַתִּגְשֵׁן גַּם־לֵאָה וַיְלַדְיָהּ וַיִּשְׁתַּחֲוֶינָהּ וְאַחֵר גִּבְשֵׁן
 יוֹסֵף וְרַחֵל וַיִּשְׁתַּחֲוֶינָהּ: (ט) וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל־הַמַּחֲמָה הַזֹּאת
 אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לְמַצְאֹתֶחָן בְּעֵינַי אֲדֹנָי: (ט) וַיֹּאמֶר עֲשֹׂן
 יִשְׂרָאֵל רַב אֲחִי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר־לָךְ: (י) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־נָא 40
 אִם־נָא מַצְאֵתִי חַן בְּעֵינֶיךָ וְלִקְחָתָּ מִנִּי מִיָּדִי כִּי עַל־בֶּן
 רַאֲיִתִּי פָנֶיךָ בְּרָאתָ פָנַי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי: (י) קח־נָא אֶת־
 בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר הֵבֵאתָ לָּךְ כִּי־חַנְנִי אֱלֹהִים וְכִי יִשְׂרָאֵל־כָּל
 וַיַּפְצֵר־בוּ וַיִּקַּח: (י) וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָּה וְאֵלֶּכָּה לְגִגְדָּה:
 (י) וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אֲדֹנָי יָדַע כִּי־הַיְלָדִים רַבִּים וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר
 עֲלֹת עָלַי וּדְפְקוּם יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כָּל־הַצֹּאן: (י) וַיַּעֲבֹר־נָא
 אֲדֹנָי לִפְנֵי עֲבָדָיו וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִשִּׁי לְרִגְלֵי הַמִּלְאכָּה
 אֲשֶׁר־לִפְנָי וּלְרִגְלֵי הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנָי שְׁעֵירָה:
 (ט) וַיֹּאמֶר עֲשֹׂן אֲצִיגְהָ־נָא עִמָּךְ מִן־הָעַם אֲשֶׁר אֲתִי וַיֹּאמֶר 45
 לָמָּה זֶה אֲמַצְאֹתֶחָן בְּעֵינַי אֲדֹנָי: (ט) וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֲשֹׂן
 לְדַרְכּוֹ שְׁעֵירָה: (י) וַיַּעֲקֹב נִסְעָה סִפְתָּהּ וַיִּבֶן לָהּ בֵּית וּלְמִקְנֶיהָ
 עֲשָׂה סֶכֶת עַל־בֶּן קָרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם סִבּוֹת: (י) וַיָּבֹא
 יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שָׂכָם אֲשֶׁר בְּאַרְץ כְּנָעַן בְּבֹאוֹ מִפְּנֵן אֲרָם
 וַיַּחֲזֵן אֶת־פָּנָי הָעִיר: (י) וַיִּקֶן אֶת־חֶלְקֵת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָמְדָה־
 שָׁם אֶהְלוֹ מִיד בְּנֵי־חָמוֹר אֲבִי שָׂכָם בְּמֵאָה קִשְׁיֹטָה:
 (י) וַיַּעֲבֹד־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: (י) חמישי 20
 לָד (ט) וַתֵּצֵא דִינָה בֶּת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לַיַּעֲקֹב לִרְאוּת
 בְּבָנוֹת הָאָרֶץ: (י) וַיֵּרָא אֹתָהּ שָׂכָם בֶּן חָמוֹר קַחְוִי נְשִׂיא
 הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה: (י) וַתִּדְּבַק בְּפִשּׁוֹ
 בְּדִינָה בֶּת־יַעֲקֹב וַיֵּאָהֵב אֶת־הַנָּעַר וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנָּעַר:
 (י) וַיֹּאמֶר שָׂכָם אֶל־חָמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־דִּינָה

נקוד על וישקחו הנערה ק. הנערה ק.

kába borulván és megcsókolván és sirának. 5. És felemelvén szemeit, látá az asszonyokat és azon gyermekeit, és mondá: Kicsodák ezek? hová tartoznak-e? Felelé: Ezek a gyermekek, kiket Isten nekem, a te szolgádnak. 6. És elközelgetvén a szolgálok és azok fiai, meghajlának. 7. Elérkezék Leah is gyermekeivel és miután ők meghajlottak, utoljára József és Rahel hajták meg magokat. 8. És mondá Esau: Micsoda nyájak azok, melyeket előtaláltam? Felelé: Hogy kedvet találjak uram előtt. 9. És mondá Esau: Nekem elég van, öcsém, a mi tied, legyen magadé. 10. És mondá Jákob: Nem úgy ha kedvet találtam szemeid előtt, vedd el e kis ajándékot kezeimből, mert úgy tekintem arczádat, mintha az Isten színét láttam volna. Légy kegyelmes nekem. 11. És fogadd el az áldást, melyet neked hoztam, mert nekem a mindenható Isten ajándékozott. És kényszerítésére elfogadván, 12. mondá: Menjünk együtt, én melletted megyek. 13. És mondá: Tudod uram, hogy gyenge gyermekeim és ellőjuhaim és teheneim vannak velem, ha igen meghajtják, egy nap alatt mind elhullanak a nyájak. 14. Menjen az én uram az ő szolgája előtt, és én lassan követem a munkám szerint, mely előttem van, is mint gyermekeim mehetnek miglen uramhoz jutott Szeirbe. 15. Felelé Esau: Maradjon tehát veled a népből, mely nálam van, és mondá, Nem szükség miért az, hogy ily kedvet találjak uram, színed előtt. 16. Visszatéरे tehát Esau még azon nap, azon uton, melyen jött vala, Szeirbe. 17. És Jákob Szokotba méne és házat építé, és juhainak sátorokat állítá, azért nevezvén azon hely nevét Szokothnak. 18. És átméne Jákob Salembé a síkemiták városába, mely Kanaan földén vagyon, miután visszatért Padan Aramból és lakék azon város mellett. 19. És megvevé azon földrészét, melyen sátorokat vont vala Hemor fiaitól, mely a Sikemiták atya volt száz kesiten. 20. És oltárt emelvén ott és bira az Isten Izrael Istenének.

XXXIV. Részt. 1. Kiméne pedig Dina Lea leánya, hogy lássa azon tartomány leányit. 2. És látá őt Sechem Chámurnak fia a Chivi: ez ország fejedelmének és elragadta, hála vele és erőszakosan megejlette. 3. És ragaszkodik lelke Dinán Jákob leányán és megszeretvén a leányt és szíve szólt a leánynak. 4. És szóla Sechem Chámurhoz az ő atyjához, mondván:

5 והוא את לאשה: (ט) ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו
 ובניו היו את מקנהו בשדה והחרש יעקב עד באם:
 ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו: (י) ובני
 יעקב באו מן השדה בשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם
 מאד כי גבלה עשה בישראל לשבב את בת יעקב וכן
 לא יעשה: (יא) וידבר חמור אתם לאמר שכם בני חשקרה
 נפשו בביתכם תנו גא אתה לו לאשה: (יב) והתחתנו אתנו
 10 בנתיכם תתנו לנו ואת בנתינו תקחו לכם: (יג) ואתנו תשבו
 והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרוה והאחוז בה: (יד) ויאמר
 שכם אל אביו ואל אחיו אמצא חן בעיניכם ואשר
 תאמרו אלי אתו: (טו) הרבו עלי מאד מחר ומתן ואתנה
 באשר תאמרו אלי ותנו לי את הנער לאשה: (טז) ויענו
 בני יעקב את שכם ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר
 טמא את דינה אחתם: (יז) ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות
 הדבר הזה לתת את אחתנו לאיש אשר לו ערלה כי
 15 חרפה הוא לנו: (יח) אך בזאת נאות לכם אם תהיו כמנו
 להמול לכם כל זכר: (יט) ונתנו את בנתינו לכם ואת
 בנתיכם נקח לנו וישבנו אתכם והיינו לכם אחד: (כ) ואם
 לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו:
 (כא) ויטבו דבריהם בעיני חמור ובעיני שכם בן חמור:
 (כב) ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב
 20 והוא נכבד מפל בית אביו: (כג) ויבא חמור ושכם בנו אל
 שער עירם וידברו אל אנשי עירם לאמר: (כד) האנשים
 האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ ויסחרו אתה והארץ
 הנה רחבת ידים לפניהם את בנתם נקח לנו לנשים ואת
 בנתינו נתן להם: (כה) אך בזאת יאתו לנו האנשים לשבת
 אתנו להיות לנו עם אחד בהמול לנו כל זכר באשר הם
 גמלים: (כו) מקנהם וקנינם וכל בהמתם הלא לנו הם אך

vedd feleségül nekem e leányzót. 5. Jákob pedig meghallá, hogy megfertőztette Dinát leányát; fiai pedig a mezőn a barmok legeltetésében valának foglalatosan hallgata míg megjövének. 6. Kimenvén pedig Chamur Sechem atya, hogy szóljon Jákobbal. 7. Ime Jákob fiai jövének a mezőről, és hallván azt, és igen bánkodának a férfiak, igen megharagudának azért, hogy undok tettet követett el Izraelen, Jákob leányát elhálván, minek nem szabad történie. 8. Szóla azért Chamur nekik: Sechem fiamnak lelke a ti leányotokhoz ragaszkodik, adjátok őt neki feleségül; és kössünk egymás között házasságokkal, leányaitokat adjátok nekünk és leányainkat vegyétek ti el, 10. és lakjatok velünk; a föld előttetek legyen, maradjatok benne, kereskedjete, és birjátok azt. 11. De Sechem is mondá amaz atyának és bátyjainak: Hadd találjak kedvet előttetek és a mit mondandatok megadom. 12. Bár mi sokra teszitek a jegyadományt és ajándékokat én megadom a mit kérendetek, csak adjátok nekem e leányzót feleségül. 13. Felelének pedig Jákob fiai Sechemnek és Chamur atyjának álnokul és úgy szólnak, mivel megfertőztette Dina nővéröket. 14. Nem cselekedhetjük azt, sem nem adhatjuk nővérünket körülmetétlen embernek, mert gyalázat volna az nekünk. 15. De úgy engedünk nektek, ha mihozzánk hasonlók akartok lenni és körülmetéltetik köztetek minden férfit, 16. akkor leányainkat nektek adjuk és viszont elveszszük leányaitokat és egy néppé leszünk; 17. ha pedig nem hallgattok reánk körülmetéltetni elveszszük leányunkat és elmegyünk. 18. Tetszék szavaik Hemornak és fiának Szikemnek. 19. Nem is halasztá az ifju véghez vinni a dolgot. Mert igen szereti vala a Jákob leányát, és ő vala főtekintetű atyának egész házában. 20. És bemenvén Chamor és Sechem fia a város kapuján szólának az ő városoknak férfiához mondván: 21. Ezen férfiak békességesek és velünk akarnak lakni e földön kereskedjenek benne e föld tágas és széles előttük az ő leányaikat vegyük feleségül, és mi leányunkat adjuk nekik. 22. De csak akkor akarnak ez emberek velünk együtt lakni és egy néppé lenni, ha körülmetéljük férfiainkat valamint ők is körülmetéltettek, 23. az ő marháik és barmaik mienk lesznek, engedjünk tehát nekik ebben és

גִּאֲוֹתָהּ לָהֶם וַיֵּשְׁבוּ אֹתָנֻהוּ: (כד) וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוֹר וְאֶל־שָׂכָם
 בְּנוֹ כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמְלֹךְ כָּל־זָכָר כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ:
 וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֲיוֹתָם בְּאֲבִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי־בְנֵי־יַעֲקֹב 25
 שְׁמַעוֹן וְלֹוֹי אֶתִּי דִינָה אִישׁ חֲרָבוֹ וַיָּבֹאוּ עַל־הָעִיר בַּטַּח
 וַיַּהֲרֹגוּ כָּל־זָכָר: (כו) וְאֶת־חֲמוֹר וְאֶת־שָׂכָם בְּנוֹ הָרָגוּ לְפִי־
 חֲרָב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית שָׂכָם וַיֵּצְאוּ: (כז) בְּנֵי־יַעֲקֹב בָּאוּ
 עַל־הַחֲלָלִים וַיָּבִיזוּ הָעִיר אֲשֶׁר טָמְאוּ אֲחוֹתָם: (כח) אֶת־צֹאנָם
 וְאֶת־בָּקָרָם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם וְאֶת אֲשֶׁר־בָּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר
 בַּשָּׂדֶה לָקְחוּ: (כט) וְאֶת־כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־טָפְסָם וְאֶת־
 נְשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיָּבִיזוּ וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בַּבַּיִת: (ל) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב 30
 אֶל־שְׁמַעוֹן וְאֶל־לֹוֹי עֲבַרְתֶּם אִתִּי לְהַבְאֵשׁנִי בִישֵׁב הָאָרֶץ
 בְּבָנֵי עָנִי וּבְפָרִיזִי וְאֲנִי מִתִּי מִסָּפָר וְנֶאֱסַפּוּ עָלַי וְהַבּוּנִי
 וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי: (לב) וַיֹּאמְרוּ הַכּוֹזֵנִה יַעֲשֶׂה אֶת־
 אֲחוֹתָנוּ: פ לה (ל) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵל יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵּית
 אֵל וְשֹׁב־שָׁם וַעֲשֶׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאֶה אֵלֶיךָ בְּבֶרֶךְ
 מִפְּנֵי עֲשׂוֹ אַחִיד: (לג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר
 עִמּוֹ הִסְרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֹּכַח אֲשֶׁר בְּתִכְכֶּם וְהַטְּחֻהוּ וְהַחֲלִיפוּ
 שְׁמֹלְתֵיכֶם: (לד) וַנִּקְרָמָה וְנַעֲלֶה בֵּית־אֵל וְאֶעֱשֶׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ
 לָאֵל הָעֶגְהָ אֲתִי בַיּוֹם צִרְתִּי וַיְהִי עֹמְדִי בַּהֲרָד אֲשֶׁר הִלְכֵתִי:
 (לה) וַיִּתְּנוּ אֶל־יַעֲקֹב אֶת כָּל־אֱלֹהֵי הַנֹּכַח אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת־
 הַנֹּזְמִים אֲשֶׁר בְּאֲזִנֵּיהֶם וַיִּטְמֵן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
 עִם־שָׂכָם: (לו) וַיִּפְּעוּ וַיְהִי וַחֲתַת אֱלֹהִים עַל־הָעָרִים אֲשֶׁר 5
 סָבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא הָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: (לז) וַיָּבֹא יַעֲקֹב לוֹזָה
 אֲשֶׁר בָּאָרֶץ בְּנֵעַן הוּא בֵּית־אֵל הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ:
 (לח) וַיָּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לְמָקוֹם אֵל בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ
 אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבֶרֶחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו: (לט) וַתִּמָּת דְּבָרָה מֵינֶקֶת
 רָבֵקָה וַתִּקְבֹּר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל תַּחַת הָאֵלֹון וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
 אֵלֹון בְּכוֹרֶת: פ (מ) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוֹ

együtt lakván. 24. És hallgatának Chamor és Sechem fiára és mindenik, kik a város kapuján kimennek vala, is körülmetéltettek minden férfit, ki a város kapuján kiment vala. 25. És ime harmadnapon mikor legsúlyosabb a sebek fájdalma, ragadván Jákob két fia Simeon és Levi Dina bátyjai kardokat bátran bemenének a városba és megölvén minden férfit. 26. Chamort és Sechemet is megöleék karddal, elvivén Dinát Sechem házából és kimenének. 27. Jákob fiai pedig berohanának a megöltekre, és feldulák a várost, mert megfertőztették nővéröket, 28. jubaikat és barmaikat és szamaraikat és mik a városban és mezőkön valának elvivék. 29. Minden vagyonukat, gyermekeiket és feleségeiket fogva vivék a mi a házbán van. 30. Mondá Jákob Simeonnak és Lévinak: Megszomoztattatok utálatossá tettetek engem e föld lakói a Kananeusok és fereseusok előtt. Kevés néppel ők egybegyülvén, megvernek engem, és eltöröltetem én és háznépem. 31. Ők felelének, Vajjon mint kurvával bánjon a mi nővérünkkel.

XXXV. Rész. És szóla Isten Jákobnak: Kelj fel és menj fel Bételbe és lakjál ott, és építs oltárt az Istennek, ki megjelent neked, mikor Esau bátyád elől futottál. 2. Jákob pedig szóla egész háznéphez és mindazokhoz, kik vele valának és mond: Hányjátok el a nálatok levő idegen isteneket; tisztuljatok meg és változtassátok el ruháitokat. Keljetek fel és menjünk Bételbe, hogy ott oltárt építsünk az Istennek, ki meghatlgatott engem szorongattatásom napján és velem volt az uton melyen jártam. 4. Neki adák tehát Jákobnak mind a nálok levő idegen isteneket és a függöket, melyek füleikben valának; s Jákob pedig elbujtá azokat sirfa alá, mely Sechem város mellett vagyon. 5. És mikor elindultak, az Isten rettenetek fogá el a körülfekvő városokat és merék üzőbe venni Jákob fiait. 6. Elérkezék tehát Jákob Luzába, mely Kanaan földén vagyon, mely mellékneve Bétel, ő és vele az egész nép. 7. És ott oltárt építe, és nevezé azon hely nevét Isten házának, mert Isten ott jelen mikor hátyja elől futott vala. 8. És meghala Debora Rebekka dajkája és eltemetteté Bétel tövében egy cserfa alatt, és hivaték azon hely neve sirás cserfájának. 9. Az Isten pedig még egyszer megjelene Jákobnak

10 מִפְּנֵי אֲרָם וַיִּבְרַךְ אֹתוֹ: (י) וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים שְׁמֹךְ יַעֲקֹב
 לֹא יִקְרָא שְׁמֹךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֹךְ
 וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל: (יא) וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל
 שְׂדֵי פְדָה וּרְבֵה גֹי וְקַחֵל גֹּוִים יִהְיֶה מִמֶּךָּ וּמַלְכִים מִחֲלָצֶיךָ
 יֵצְאוּ: בְּקֶ"ק שְׁשִׁי (יב) וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם
 וְלִיצְחָק לָךְ אֶתְנַנֶּה וּלְזִרְעֶךָ אַחֲרַיִךְ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ:
 (יג) וַיַּעַל מֵעָלָיו אֱלֹהִים בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ: שְׁשִׁי
 (יד) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ מַצֵּבַת אֲבָן
 15 וַיִּסֹּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצַק עָלֶיהָ שֵׁמֶן: (טו) וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם
 הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ שֵׁם אֱלֹהִים בֵּית־אֵל: (טז) וַיִּסְעוּ
 מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד בְּבֵרֶת־הָאָרֶץ לְבֹא אֶפְרָתָה וְתֹלַד רָחֵל
 וַתִּקַּשׁ בְּלָדְתָּהּ: (יז) וַיְהִי בַּהֲקִשְׁתָּהּ בְּלָדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ
 הַמִּילֶדֶת אֶל־תִּירָאִי כִּי־גַם־זֶה לָךְ בֶּן: (יח) וַיְהִי בַּעֲצַת נַפְשָׁהּ
 כִּי מָתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בְּנִימִין:
 (יט) וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֶר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הוּא בֵּית לָחֶם:
 20 (כ) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל־קִבְרָתָהּ הוּא מַצֵּבַת קִבְרֵת־רָחֵל
 עַד־הַיּוֹם: (כא) וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וַיֵּשׂ אֶחָלָה מִהָלָאָה לְמַגְדֵּל־
 עֶדֶר: (כב) וַיְהִי בְּשֹׁפֶן יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ הַהוּא וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן
 וַיִּשְׁלָב אֶת־בְּלָחָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל: פ
 וַיְהִי בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר: (כג) בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹרֵי יַעֲקֹב רְאוּבֵן
 וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיְהוּדָה וַיִּשְׁשֹׁנִי וַיְזַבְּלוֹן: (כד) בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף
 25 וַבְּנִימִן: (כה) וּבְנֵי בְלָחָה שְׁפָתַת רָחֵל הֵן וַנְּפָתְלִי: (כו) וּבְנֵי
 זְלֶפְחָה שְׁפָתַת לֵאָה נָדָב וְאֲשֶׁר אֵלֶיהָ בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יָלְדָּה־
 לוֹ בְּפָנֵי אֲרָם: (כז) וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו מִמִּירָא
 קְרִיַת הָאֲרָבָע הוּא חֲבֵרוֹן אֲשֶׁר־גֵּר־שָׁם אַבְרָהָם וַיִּצְחָק:
 (כח) וַיְהִי וַיִּמִּי יִצְחָק מְאֹד שָׁנָה וּשְׁמָנִים שָׁנָה: (כט) וַיָּגוּעַ יִצְחָק
 וַיָּמָת וַיֹּאסֶה אֶל־עַמּוּזָן וְשִׁבְעָה יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֲשׂוֹ
 וַיַּעֲקֹב בְּגִיו: פ לו (ב) וְאֵלֶּה תֹלְדוֹת עֲשׂוֹ הוּא

miután visszatért Padan Aramból és megáldá őt, 10. és mondván neki: Nem hivatol többé Jákobnak, hanem Izrael lesz neved. És nevezé őt Izraelnek 11. és mondá neki: Én vagyok a mindenható Isten növekedjél és szaporodjál; nemzetek és népek sokasága fog származni tőled királyok erednek ágýé-kodból. 12. És a földet, melyet Ábrahámnak és Izsáknak adtam, neked adom és ivadékoknak utánad adom e földet. 13. És távozek tőle az Isten a helyen, hol az szólott vele. 14. Jákob pedig köemléket emele azon helyen, hol az Isten szó-lott vala neki italáldozatot, öntvén arra és olajjal felkenvén azt. 15. És hívá azon hely nevét, hol szólt vala vele Isten Bételnek. 16. Elköltöztvén Bételből és vala egy mérföld még, hogy Efrathba érjenek és szüle Rachel, és nehéz vala szülése. 17. És lőn nehéz a szülésben. És mondá neki a bába: Ne félj, mert ezen fiad is megleszen. 18. De midőn lelkét már kiadván és megszült, fia nevét hívá Benoninak azaz fájdalom fiának; atyja pedig nevezé Benaminnak. 19. Meghala tehát Rachel és eltemetteték azon uton, mely Efratába vi-szen, ez Betlehem. 20. És Jákob jelszlopot emele az ő sírja fölött, mely Rachel sírjának emléke mind e mai napig. 21. És elköltöztvén Jiszrael onnét a nyáj tornyán túl voná fel sátorát. 22. És mikor azon földön lakik vala, elméne Ruben és atyjának ágyásával, Bárával hála és meghallá Jiszrael mi előtte nem marad titokba. Jákob fiai pedig tizenketten valá-nak. 23. Leah fiai: Jákob első szülöttje, Ruben, azután Si-meon Levi, Jehuda, Jiszachar és Zebulon. 24. Rachel fiai: József és Benjamin 25. Bilah Rachel szolgálójának fiai: Dán és Naftali. 26. Zilpah, Leah szolgálójának fiai: Gad és Aser. Ezek Jákob fiai, kik születtek neki Padan Aramban. 27. Végre eljuta Jákob Jiczchakhoz az ő atyjához Mamréba, Kirjath Ar-bába, az Chebron a hol Ábrahám Jiczchak tartózkodtak vala. 28. És valának Jiczchak napjai száz nyolczvan év. 29. És ki-mulék Jiczchak, és meghala, és eltakarították népéhez vén, és napokkal teljes és eltemeték őt Esau és Jákob az ő fiai.

XXXVI. Rész. 1. Ezek pedig Esau ez Edom, nemzet-

אָדום: (3) עָשׂוּ לָקַח אֶת־נָשָׁיו מִבָּנוֹת בְּנֵעַן אֶת־עֵדָה בֶּת־
אֵילֹן הַחַיִּי וְאֶת־אֲהֵלִיבָמָה בֶּת־עֵנָה בֶּת־צִבְעֹן הַחַיִּי:
(4) וְאֶת־כְּשָׁמֶת בֶּת־יִשְׁמַעְאֵל אֲחֻת נָבוֹת: (5) וַתֵּלֶד עֵדָה
לְעֵשׂוֹ אֶת־אֵלִיפֹז וּבְשָׁמֶת יֵלְדָה אֶת־רְעוּאֵל: (6) וְאֲהֵלִיבָמָה
יֵלְדָה אֶת־יְעִישׁ וְאֶת־יַעֲלָם וְאֶת־קָרַח אֵלֶּה בְנֵי עֵשׂוֹ אֲשֶׁר
יֵלְדוּ־לוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: (7) וַיִּקַּח עֵשׂוֹ אֶת־נָשָׁיו וְאֶת־בְּנָיו
וְאֶת־בָּנָתוֹ וְאֶת־כָּל־נַפְשֹׁת בֵּיתוֹ וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־
בְּהֶמְתּוֹ וְאֶת כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־
אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אֲחִיו: (8) בִּיְהִיָּה רַכּוּשׁוֹ רַב מִשְׁבַּת
יַחֲדוֹ וְלֹא יָבִדָה אֶרֶץ מִגּוּרֵיהֶם לִשְׂאֵת אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם:
(9) וַיָּשֶׁב עֵשׂוֹ בְּהָר שְׂעִיר עֵשׂוֹ הוּא אָדוּם: (10) וְאֵלֶּה תֵּלְדוֹת
עֵשׂוֹ אֲבִי אָדוּם בְּהָר שְׂעִיר: (11) אֵלֶּה נְשָׁמוֹת בְּנֵי־עֵשׂוֹ
אֵלִיפֹז בֶּן־עֵדָה אִשְׁת עֵשׂוֹ רְעוּאֵל בֶּן־כְּשָׁמֶת אִשְׁת עֵשׂוֹ:
(12) וַיְהִיו בְּנֵי אֵלִיפֹז תִּימָן אוֹמֵר צִפּוֹ וְגַעְתָּם וְקִנְזוֹ: (13) וַתִּמְנַעוּ
הֵיתֶּה פִּילְגֵשׁ לְאֵלִיפֹז בֶּן־עֵשׂוֹ וַתֵּלֶד לְאֵלִיפֹז אֶת־עַמְלֵק
אֵלֶּה בְנֵי עֵדָה אִשְׁת עֵשׂוֹ: (14) וְאֵלֶּה בְנֵי רְעוּאֵל נַחַת וְזֶרַח
שְׁמָה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְנֵי כְּשָׁמֶת אִשְׁת עֵשׂוֹ: (15) וְאֵלֶּה הָיוּ
בְנֵי אֲהֵלִיבָמָה אֶת־עֵנָה בֶּת־צִבְעֹן אִשְׁת עֵשׂוֹ וַתֵּלֶד לְעֵשׂוֹ
אֶת־יְעִישׁ וְאֶת־יַעֲלָם וְאֶת־קָרַח: (16) אֵלֶּה אֱלוֹפֵי בְנֵי־עֵשׂוֹ
בְנֵי אֵלִיפֹז בְּבוֹר עֵשׂוֹ אֱלוֹף תִּימָן אֱלוֹף אוֹמֵר אֱלוֹף צִפּוֹ
אֱלוֹף קִנְזוֹ: (17) אֱלוֹף־קָרַח אֱלוֹף גַּעְתָּם אֱלוֹף עַמְלֵק אֵלֶּה
אֱלוֹפֵי אֵלִיפֹז בְּאֶרֶץ אָדוּם אֵלֶּה בְנֵי עֵדָה: (18) וְאֵלֶּה בְנֵי
רְעוּאֵל בֶּן־עֵשׂוֹ אֱלוֹף נַחַת אֱלוֹף זֶרַח אֱלוֹף שְׁמָה אֱלוֹף
מִזָּה אֵלֶּה אֱלוֹפֵי רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אָדוּם אֵלֶּה בְנֵי כְּשָׁמֶת
אִשְׁת עֵשׂוֹ: (19) וְאֵלֶּה בְנֵי אֲהֵלִיבָמָה אִשְׁת עֵשׂוֹ אֱלוֹף
יְעִישׁ אֱלוֹף יַעֲלָם אֱלוֹף קָרַח אֵלֶּה אֱלוֹפֵי אֲהֵלִיבָמָה בֶּת־
עֵנָה אִשְׁת עֵשׂוֹ: (20) אֵלֶּה בְנֵי־עֵשׂוֹ וְאֵלֶּה אֱלוֹפֵיהֶם הוּא
אָדוּם: ׀ שְׁבִיעִי (21) אֵלֶּה בְנֵי־שְׂעִיר הַחַיִּי וַיִּשְׁבִּי 20

ségei 2. Esau vette vala nőit Kanaán leányi közöl, Adalf a Chiti, Elon leányát és Oholibamáht Anáhnak, a Chivi Czibeon leányának leányát. 3. És Boszmathot Jismael leányát Nebojoth nővérét. 4. Szülé pedig Adah Esaunak Elifazt és Boszmáthot és szülé Reuél. 5. Oholibamat pedig szülé Jeust és Jaelamot és Korachot; ezek Esau fiai, kik születtek neki Kanaán földén. 6. És fölvevé Esau nőit, fiait, leányait és háza minden személyeit és nyájait és minden barmát és minden jószágát, melyet szerzett vala Kanaán földén, és kiméne más földre el Jákob fivére elől. 17. Mert sok vala szerzeményök, úgy hogy nem lakhatának együtt és tartózkodások földé el nem viselheté őket nyájaik miatt. 8. Letelepédék tehát Esau Szeir hegyén Esau az Edom. 9. Ezek Esau az Edomiták törzökatyjának nemzetségei Szeir hegyén. 10. Ezek Esau fiainak nevei: Elisar Adah Esau nejének fia Renél Boszmath Esau nejének fia. 11. És valának Elifaz fiai: Theman, Omar, Czefó, Gaetem és Kenaz. 12. Thimna pedig Elifaz Esau fiának ágyasa vala és szülé Elifaz Amalekot; ezek Adah Esau nejének fiai. 13. Ezek Renél fiai: Nachath, Zerach, Samah és Mizah; ezek valának Boszmath Esau nejének fiai. Ezek pedig voltak Oholibámának, Esau nőjének Anáhnak kí Czibeon leánya vala fiai: és szülé Esavnak Jeusot, Jaelamot és Korachot. 15. Ezek Esav fiainak törzsök fejedelmei: Elifaz Esav elsőszülöttjének fiai Theman fejedelem, Omar fejedelem, Czefó fejedelem, Kenaz fejedelem. 16. Korach fejedelem, Gaetam fejedelem Amalek fejedelem. Ezek Elifaz fejedelmei Edom földjén és ezek Adah fiai. 17. Ezek Reuél Esau fiának fiai: Nachath fejedelem, Zerach fejedelem, Samah fejedelem, Mizzah fejedelem ezek Reuél fejedelmei Edom földén, ezek Boszmáth Esav nejének fiai. 18. Ezek Oholibamah Esav nejének fiai; Jius fejedelem Jaelam fejedelem, Korach fejedelem; ezek Oholibamah, Anah leányának Esau nejének fiai és ezek Oholibamah, Anah leányának Esau nejének fiai. 19. És ezek Esau fiai; és ezek fejedelmeik; ez Edom. 20. Ezek a Chori Szeir fiai, kik e földön

הָאָרֶץ לֹטֶן וְשׁוּבָל וְצַבְעֹן וְעֵנָה: (ה) וְדָשׁוּן וְאַצָּר וְדִישָׁן
 אֱלֹהֵי אֱלֹפִי הַחֲדָי בְּנֵי שְׁעִיר בְּאֶרֶץ אֲדָם: (כ) וַיְהִיו בְּנֵי־
 לֹטֶן חֲדָי וְהִימָם וְאַחֹת לֹטֶן תַּמְנָע: (ג) וְאֱלֹהֵי בְנֵי שׁוּבָל
 עֲלֹן וּמִנַּחֶת וְעֵיבָל שָׁפוּ וְאוֹנָם: (ד) וְאֱלֹהֵי בְנֵי־צַבְעֹן וְאַיָּה
 וְעֵנָה הָיוּ עֵנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת־הִימָם בְּמִדְבָּר בְּרַעְתּוֹ אֶת־
 הַחֲמֹרִים לְצַבְעֹן אָבִיו: (ה) וְאֱלֹהֵי בְנֵי־עֵנָה דִּישָׁן וְאַהֲלִיבְמָה
 בֶּרֶת־עֵנָה: (ו) וְאֱלֹהֵי בְנֵי דִישָׁן חֲמֹדִין וְאַשְׁבֵּן וַיְהִי וַיְהִי:
 (ז) אֱלֹהֵי בְנֵי־אַצָּר בִּלְתָּן וְוַעֲזָן וְעֶקֶן: (ח) אֱלֹהֵי בְנֵי־דִישָׁן
 עֹיִן וְנָאֶר: (ט) אֱלֹהֵי אֱלֹפִי הַחֲדָי אֱלֹהֵי לֹטֶן אֱלֹהֵי שׁוּבָל
 30 אֱלֹהֵי צַבְעֹן אֱלֹהֵי עֵנָה: (י) אֱלֹהֵי דִישָׁן אֱלֹהֵי אֲצָר אֱלֹהֵי
 דִּישָׁן אֱלֹהֵי אֱלֹפִי הַחֲדָי לְאַלְפֵיהֶם בְּאֶרֶץ שְׁעִיר: פ
 (א) וְאֱלֹהֵי הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדָם לִפְנֵי מֶלֶךְ־מֶלֶךְ
 לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ב) וַיִּמְלֹךְ בְּאֲדָם בָּלַע בֶּן־בַּעֲזֹר וְשֵׁם עִירוֹ
 דִּנְהֶקָה: (ג) וַיָּמָת בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו יוֹבָב בֶּן־זֶרַח מִבְּצָרָה:
 35 (ד) וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו חֲשֵׁם מֶאֶרֶץ הַתִּימָנִי: (ה) וַיָּמָת
 חֲשֵׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו הָדָר בֶּן־בְּרַד הַמִּכָּה אֶת־מֶדִין בַּשָּׂדֶה
 מִזֶּאֱב וְשֵׁם עִירוֹ עֵוִית: (ו) וַיָּמָת הָדָר וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו שְׁמֵלָה
 מִבְּשִׁרְקָה: (ז) וַיָּמָת שְׁמֵלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו שְׂאוּל מִרַחְבוֹת
 הַנָּהָר: (ח) וַיָּמָת שְׂאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו בַּעַל חֲנָן בֶּן־עַכְבּוֹר:
 (ט) וַיָּמָת בַּעַל חֲנָן בֶּן־עַכְבּוֹר וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ
 פְּעוֹ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהִיטָבָאֵל בֶּת־מִטְרָד בֶּת מִי זָהָב: מִסְטִיר
 40 (א) וְאֱלֹהֵי שְׁמוֹת אֱלֹפִי עָשׂוּ לְמִשְׁפַּחָתָם לְמִקְמָתָם בְּשִׁמְתָם
 אֱלֹהֵי תַמְנָע אֱלֹהֵי עֲלֹזָה אֱלֹהֵי יִתָּת: (ב) אֱלֹהֵי אַהֲלִיבְמָה
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי פִיגֹן: (ג) אֱלֹהֵי חֲנָן אֱלֹהֵי תִימָן אֱלֹהֵי
 מִבְּצָר: (ד) אֱלֹהֵי מְגִדִּיאֵל אֱלֹהֵי עִירָם אֱלֹהֵי אֱלֹפִי אֲדָם
 לְמִשְׁבַּחָם בְּאֶרֶץ אֲחֻזָּתָם הָיוּ עָשׂוּ אָבִי אֲדָם.

פ פ פ

עוֹשׁ קִי עוֹשׁ קִי

laktak vala: Lotan, Sóbal, Czibeon és Anah. 21. És Dison, Eczer és Disan; ezek a Chori Szeir fiainak fejedelmei Edom földén. 22. Lotán fiai pedig valának Chori és Hémam Lotán nővére pedig vala Thimna. 23. Ezek Sóbal fiai: Alván Manachath, Ebal, Sephó és Onam. 24. És ezek Czibeon fiai: Ajah és Anah, azon Anah, ki meleg forrásokat találta pusztában, mikor atyjának Czibeonnak szamarait őrizné. 25. Ezek pedig Anah fiai: Dison és Oholibamah Anah leánya. 26. Disan fiai ezek: Chemdán, Eshán, Jithran és Cheran. 27. Ezek Éczer fiai: Bihan, Zaavan és Aakan. 28. Ezek Dison fiai: Ucz és Áron. 29. Ezek Chori fejedelmei: Lotán fejedelem, Sobál fejedelem, Czibeon fejedelem és Anah fejedelem. 30. Dison fejedelem, Éczer fejedelem és Disan fejedelem. Ezek pedig Chori fejedelmei fejedelemségeik szerint Szeir földén. 31. Ezek pedig a királyok, kik meghaltak Edóm földén mielőtt uralkodék király Jisraél fiai között. 32. És uralkodék Edomban: Béla, Beor fia, városának neve pedig vala Dimbabah. 33. És meghala Béla és uralkodék helyette Jobal, Zerach fia Boszraból. 34. És meghala Jobab és uralkodék helyette Chusam Téman földéből. 35. És meghalván Chusam, uralkodék helyette Hadad, Bedad fia, ki megverte Midjant Moab mezején, és városa neve vala Avith. 36. Hadad pedig meghalván, uralkodék helyette Szamlah Masrikahból. 37. És meghala Szamlah és uralkodék helyette Saúl a folyam melletti Rechobothból. 38. És meghala Saúl és uralkodék helyette Baal Chanan Achor fia. 39. És meghala Baal Chanan Achbor fia és uralkodék helyette Hador, és városának neve Pán, nőjének neve pedig Mehétabel Matred, Mézaháb leányának leánya. 40. Ezek pedig Esau fejedelmeinek nevei családjaik, helységeik és nevök szerint: Thimna fejedelme, Alvah fejedelme és Jethéth fejedelme. 41. Oholibamah fejedelme, Elah fejedelme és Pinom fejedelme. 42. Kenáz fejedelme, Themán fejedelme és Miczbor fejedelme. 43. Magdiel fejedelme, Iram fejedelme. Ezek Edom fejedelmei lakásik szerint birtokföldökön: az Esav Edom atyja.

לו (ב) וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען: (ג) אלה
 תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את
 אחיו בצאן והוא גער את בני בלחה ואת בני זלפה נשי
 אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם: (ד) וישאל
 אתה את יוסף מפל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו
 בתנת פסים: (ה) ויראו אחיו כי אתה אביהם מפל אחיו
 וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלם: (ו) ויחלם יוסף חלום
 ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו: (ז) ויאמר אליהם שמעו
 גא חלום הזה אשר חלמתי: (ח) והנה אנחנו מאלמים
 אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה
 תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי: (ט) ויאמרו לו
 אחיו המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו ויוספו עוד
 שנא אתו על חלמתי ועד דבריו: (י) ויחלם עוד חלום
 אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד
 והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי:
 (יא) ויספר אל אביו ואל אחיו ויגדו בו אביו ויאמר לו מה¹⁰
 החלום הזה אשר חלמת הבוא אני ואמך ואחיד
 להשתחית לך ארצה: (יב) ויקראו בו אחיו ואביו שמר
 את הדבר: שני (יג) וילכו אחיו לרעות את צאן
 אביהם בשכם: (יד) ויאמר ישראל אל יוסף חלום חלום
 רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני:
 (טו) ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיד ואת שלום
 הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכם:
 (טז) וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר¹⁵
 מה תבקש: (יז) ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי
 איפה הם רעים: (יח) ויאמר האיש גסעו מזה כי שמעתי
 אמרים גללה התינה וילך יוסף אתר אחיו וימצאם בדתן:
 (יט) ויראו אותו מרחק ובטרום יקרב אליהם ויתגבלו אותו

XXXVII. Rész. 1. Lakik pedig Jákob Kanaán földén az atyja tartozkodásának Kanaán földén. 2. És ez Jákob nemzetiségének története József mikor tizenhét esztendő volt, legelteti vala a nyáját bátyjaival, még mint gyermek vala pedig Bálhának és Zilpának fiaival és József rossz híreket vive atyjokhoz. 3. Izrael pedig minden fiai fölött szereté Józsefet mivel őt vénségében nemzette volt, és tarka köntöst készíte neki. 4. Látván pedig bátyjai, hogy atyjoktól minden fiainál legjobban szerettetik, gyűlölik vala őt és semmit sem szólhattak neki békességesen. 5. Álmodék pedig József álmod elbeszélé bátyjainak, gyűlölék ezek annál inkább őt. 6. És mondá neki: Halljátok álmodat, melyet álmodtam. 7. Mintha kévéket kötöttünk volna a szántóföldön s az én kévéim föl emelkedvén megállott és a ti körülálló kéveitek földig meghajoltak az én kévéim előtt. 8. Felelének testvérei: Vajjon még királyunk leszsz-e, avagy uralmad alá vettetünk-e, és gyűlölék annál inkább őt álmai és beszédeért. 9. Álmodék más álmod is és elbeszélé az testvéreinek, mondván: Láttam álmodban, mintha a nap, a hold és tizenegy csillag előttem magát meghajtotta volna. Midőn ezt atyjának és testvéreinek elbeszélte, atyja megfeddé őt, mondá: Mit jelentsen ezen álom, melyet álmodtál? talán hogy én és anyád és testvéreid földig hajoljunk-e meg előtted? 11. És irigykedének reá testvérei, atyja pedig e dolog felől elmélkedik vala. 12. És testvérei elmenének atyjok nyájainak legeltetésére Sechembe. 13. Mondá Izrael Józsefhez: Testvéreid a juhokat Sechemben legeltetik, jöszte elküldelek hozzájuk. Ki felelvén: Imhol itt vagyok. 14. Mondá neki: Menj el és nézd meg a mintlétet testvéreid és mindlétet a barmok körül és hozd hírül nekem, mint van a dolog. Elküldetvén Chebron völgyéből méne Sechembe. 15. És találá őt egy ember a mezőn tévelyegni, és kérdezé őt az ember mondván: Mit keressz? 16. Ő pedig mondá: Testvéreimet keresem, mondd meg, hol legeltetnék? 17. És mondá neki az ember: Elmentek ezen helyről; hallám pedig, hogy mondák: Menjünk Dótáimba. Elméne tehát József az ő testvérei után, és megtalálá őket Dotainban. 18. És midőn őt messziről meglátták, mielőtt hozzájuk jutott, arról gondolkod-

לַהֲמִיתוֹ: (יט) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה בָעַל הַחֲלָמוֹת
 הַלְלוֹתָ בָּא: (כ) וַעֲתָה לָבוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנִשְׁלִיכֵהוּ בְּאֶחָד הַכְּרוֹת
 וַאֲמַרְנוּ חֵדָּה רָעָה אֲכַלְתָּהוּ וְנִרְאָה מִה־יְהוָה חֲלַמְתִּיו:
 (כא) וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיַּעֲלֵהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נִפְגְּו נַפְשׁ:
 (כב) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם וְרְאוּבֵן אֶל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־
 הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וְיָד אֶל־תִּשְׁלַחוּ־בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל
 אֹתוֹ מִיָּדָם לְחַשְׁיבּוֹ אֶל־אָבִיו: שְׁלִישִׁי (כג) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־
 בָּא יוֹסֵף אֶל־אָחָיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתֹנֶתוֹ אֶת־כְּתֹנֶת
 הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלָיו: (כד) וַיִּקְחָהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַכְּרָה וְהַבּוֹר
 25 רַק אֵין בּוֹ מַיִם: (כה) וַיָּשׁוּבוּ לֵאכֹל לָחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ
 וְהִנֵּה אֲרֻרֹת יִשְׁמַעֲאֵלִים בָּאָה מִן־לֶעֶד וּגְמֻלָּתָם נִשְׂאִים
 נִכְאֹת וּצְרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִמָּה: (כו) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
 אֶל־אָחָיו מִה־בָּצַע כִּי נִהַרְגָה אֶת־אָחֵינוּ וְכָסִינוּ אֶת־דָּמּוֹ:
 (כז) לָבוּ וְנִמְכְּרֵנוּ לַיִּשְׁמַעֲאֵלִים וְיִדְּנוּ אֶל־תְּהִי־בּוֹ כִּי־אָחֵינוּ
 בְּשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אָחָיו: (כח) וַיַּעֲבְרוּ אַנְשִׁים מְדִינִים
 סְחָרִים וַיִּמָּשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף
 לַיִּשְׁמַעֲאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה
 (כט) וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־
 30 בְּגָדָיו: (ל) וַיָּשָׁב אֶל־אָחָיו וַיֹּאמֶר הִילֵד אֵינְנוּ וְאֲנִי אֲנִי־
 בָּא: (לא) וַיִּקְחוּ אֶת־כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ
 אֶת־הַכְּתֹנֶת בַּדָּם: (לב) וַיִּשְׁלַחוּ אֶת־כְּתֹנֶת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ
 אֶל־אֲבֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מַצְאָנוּ הַכְּרָ־נָא הַכְּתֹנֶת בְּגֹד הוּא
 אִם־לֹא: (לג) וַיִּבְרָה וַיֹּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנֵי חֵדָּה רָעָה אֲכַלְתָּהוּ
 טָרַף טָרַף יוֹסֵף: (לד) וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלְתּוֹ וַיִּשֶׁשׁ שָׁק בְּמַתְּנוֹ
 35 וַיִּתְאַבֵּל עַל־בָּנָיו יָמִים רַבִּים: (לה) וַיִּקְמוּ כָל־בָּנָיו וְכָל־בָּנֹתָיו
 לְנַחֲמֹ וַיִּמָּאֵן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אָרַד אֶל־בְּנֵי אָבִל שְׂאֵלָה
 וַיִּבֶךְ אֹתוֹ אָבִיו: (לו) וְהַמְדָּנִים מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם
 לְפֹטִיפָר סָרִיס פְּרַעֲזָה שֶׁר הַטְּבָחִים: פ רַבִּיעִי לַח (לז) וַיְהִי

tak, hogy őt megöljék. 19. És szólának egy más között: Itt jön az álomlátó; 20. Most jertek, öljük meg őt és vessük egy verembe, és mondjuk, hogy a gonosz vad ette meg őt és akkor majd meglátjuk, mi lesz neki álmaiból. 21. Hallván pedig ezt Ruben megmentvén őt kezeiből és mondá: Ne vegyétek el életét. 22. És mondá Ruben: Vérét ne ontsátok, hanem vessétek őt ama verembe, mely a pusztában vagyon, és kézzel ne nyuljatok hozzá, ki akarván őt megszabadítani kezeiből és atyjának visszaadni. 23. Mihelyt József elérkezék bátyjaihoz, megfoszták őt köntösétől, mely rajta vala. 24. Megragadván őt, bevetették verembe, de a verem üres volt, nem vala benne viz. 25. És leülvén kenyerezni és felemelvén szemeket izmaelita vándorokat látának jönni, kik tevéiken fűszereket, fenyő viaszt és mirrha zsengét visznek vala Egyiptomba. 26. Mondá azért Jehudá az ő testvéreinek: Mit használ nekünk, ha megöljük öcsénket és vérét eltitkoljuk? 27. Jertek eladjuk az izmaelitáknak, hogy kezeink ne legyen rajta, mert testvérünk és mi testünk, és hallgatának testvérei. 28. És midőn a midianita kereskedők ott átmennek vala, kivonák őt a veremből és eladák az izmaelitáknak húsz ezüst sikluson, kik Józsefet Egyiptomba vivék. 29. És visszatérvén Ruben a veremhez és ime József nem vala a veremben, és megszaggatá ruháit. 30. és testvéreihez menvén, mondá: A gyermek nincs már ott, és én hová menjek? 31. Ők pedig vevék köntösét kecskebakot levágyván és vérébe márták. 32. Küldvén a tarka köntöst és hozták az atyjához, és mondják: Ezt találtuk, nézzed, vajjon fiad köntöse-e vagy nem? 33. És azt megismerte, mondá: Ez fiam köntöse, a gonosz állat szaggatá őt szét, a fene vad ette meg Józsefet. 34. És megszaggatván ruháit, szőrzsákba öltözik, siratván fiát sok ideig. 35. Egybegyülének pedig fiai és leányai vigasztalni őt, ő nem akará a vigasztalást elfogadni: hanem mondá: Lemegyek fiamhoz a szomorú sirba. És siratá őt atyja. 36. A midianiták azonban eladák Józsefet Egyiptomban Fáraó udvari tisztének, Potifarnak a vitézek hadnagyának.

XXXVIII. Rész. 1. És lön akkor az időkben, hogy Juda elmenvén az ő testvérétől, és tére egy Adullambeli fér-

בַּעֲרַת הַהוּא וַיָּרֶד יְהוָה מֵאֵת אֲחִיו וַיֵּט עַד-אִישׁ עַד־לְמִי
וַיִּשְׁמוּ חִירָה: (ט) וַיֵּרָא-שֵׁם יְהוָה בַּת-אִישׁ כְּנַעֲנִי וַיִּשְׁמוּ שְׁמוֹ
וַיִּקְרָה וַיֵּבֵא אֵלָיָה: (ט) וַתְּהִר וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ עֵר:
(י) וַתְּהִר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ אוֹנָן: (ט) וַתִּסְתַּף
עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שִׁלָּה וַתִּהְיֶה בְכוֹרִית בְּלֹד־תָּהָּ
אָתָּה: (י) וַיִּקַּח יְהוָה אִשָּׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וַיִּשְׁמָהּ תָמָר: (י) וַיְהִי
עַר בְּכוֹר יְהוָה רַע כְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּמָּתְחוּ יְהוָה: (ט) וַיֹּאמֶר
יְהוָה לְאוֹנָן כֹּא אַל-אִשְׁתְּ אָחִיךָ וַיִּבְּסֵם אֶתָּה וְהָקָם זֶרַע
לְאָחִיךָ: (ט) וַיֵּרַע אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ יִהְיֶה הַזֶּרַע וַיְהִי אִם-כֹּא
אַל-אִשְׁתְּ אָחִיו וַשְׁתַּת אֶרְצָה לְבִלְתִּי נָתַן-זֶרַע לְאָחִיו:
(י) וַיֵּרַע כְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּמָּת גַּם-אָתָּה: (ט) וַיֹּאמֶר
יְהוָה לְתָמָר בְּלָתִּי שְׁבִי אֶל־מִנָּה בֵּית-אָבִיךָ עַד-יִגְדֹּל שִׁלָּה
בְּנִי כִּי אָמַר פֶּן-יָמוּת גַּם-הוּא כְּאָחִיו וַתֵּלֶד תָּמָר וַתֵּשֶׁב
בֵּית אָבִיהָ: (י) וַיִּרְבוּ הַיָּמִים וַתִּמָּת בַּת-שְׁמוֹעַ אִשְׁתְּ-יְהוָה
וַיִּנָּחֶם יְהוָה וַיִּשְׁלַח-עַל-גִּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא וְחִירָה רָעָהוּ הָעַד־לְמִי
תִּמְנָתָה: (י) וַיִּגַּד לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיד עָלָה תִּמְנָתָה
לְגִזְ צֹאנוֹ: (י) וַתִּסָּר בְּגָדֶי אֶלְמְנוּתָהּ מֵעַלֶּיהָ וַתִּבְּסֵם בְּצִעֶיהָ
וַתִּתַּעַלֶּף וַתֵּשֶׁב בַּפֶּתַח עֵינִים אֲשֶׁר עַל-הַדָּר תִּמְנָתָה כִּי
רָאָתָה כִּי-גִדֹּל שִׁלָּה וְהוּא לֹא-גִתָּהּ לוֹ לֹא-אִשָּׁה: (י) וַיֵּרָאֶה
יְהוָה וַיַּחֲשֹׁבָה לַזֹּנָה כִּי כִסְתָה פָנֶיהָ: (י) וַיֵּט אֵלָיָה אֶל-
הַדָּר וַיֹּאמֶר הִבָּה נָא אָבִוּא אֵלָיךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי בְלָתִּי
הוּא וַתֹּאמֶר מַה-תֵּתֵן לִי כִּי תָבֹוא אֵלָי: (י) וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
אֲשַׁלַּח גְּדִי-עִזִּים מִן-הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם-תֵּתֵן עֲרֵבֹן עַד
שִׁלָּתָךְ: (י) וַיֹּאמֶר מַה הָעֲרֵבֹן אֲשֶׁר אֶתֵּן-לָךְ וַתֹּאמֶר
חֲתָמָה וּפְתִילָךְ וּמִטָּה אֲשֶׁר בִּגְדֶךָ וַיִּתֵּן-לָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ
וַתִּסָּר לוֹ: (י) וַתִּקָּם וַתֵּלֶךְ וַתִּסָּר צִעִיפָה מֵעַלֶּיהָ וַתִּלְבָּשׁ
בְּגָדֶי אֶלְמְנוּתָהּ: (י) וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת-גְּדִי הָעִזִּים בִּידֵּי
רָעָהוּ הָעַד־לְמִי לְקַחַת הָעֲרֵבֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מִצֹּאֵהָ:

fiuhoz, kinek neve vala Chira. 2. És meglátá ott Juda egy kanaánbeli férfinak leányát, kinek neve vala Suah, és azt feleségül vevén magának beméne hozzá. 3. Ki fogadá és szülé fiat és nevezé azt Érnek. 4. És az másodszor is teherbe esvén, szüle fiat és nevezé az Onannotk. 5. Azután ismét teherbe esvén, szüle fiat, kit nevezze Selahnak s vala Chezivben midőn őt szülé. 6. Vőn pedig Juda feleséget az ő első fiának Érnek, kinek neve vala Thamar. 7. És mikor Ér Judának első fia gonosz volna az Örökkévaló szeme előtt megölé őtet az Örökkévaló. 8. És mondá Juda Onannak: Eredj be a te bátyádnak feleségéhez, és bátyád helyébe vedd feleségül azt és a te bátyádnak támassz magot. 9. Tudja vala pedig Onan, hogy nem övé lenne az a mag, annak okáért valamikor az ő bátyjának feleségéhez bemegyén vala, a földre bocsátván, elveszti vala a magot, hogy az ő bátyjának magot ne adjon. 10. És gonoszságnak tetszék az Örökkévaló szeme előtt a mit ez cselekedik vala annnakokáért megölé azt is. 11. És mondá Juda Thamarnak az ő menyének: Maradj özvegyen addig a te atyjád házában míg az én fiam Selah megnövekedik, mert így gondolkodik vala: Netalán ez is meghal, mint az ő bátyjai. Elméne azért Thamar és marada az ő atya házában. 12. És mikor sok napok multak volna el, meghala Suah a Juda felesége és hogy magának vigasztalást venne, elméne az ő juhainak nyirőihöz az ő barátjával adullambeli Chirával, Thimnába. 13. Megmondák pedig Thamarnak, mondván: Ám a te ipád Thimnába menjen az ő juhainak nyírására. 14. Thamar azért levetvén az ő özvegységének ruháit, beboritá magát fedéllel, és magát eltitkolá és leüle énajim után a mely megyen Thimnába: mert látja vala, hogy megnövekedett volna Selah és őtet annak nem adták volna feleségül. 15. Látván pedig azt Juda kurvának tartván, mivelhogy fedezte vala orcáját. 16. Hozzá tére azért ahoz az útról és mondá: Engedd meg kérlek, hogy menjek be te hozzád, mert nem tudja vala, hogy az menyé volna. És mondá Thamar: Mit adsz nekem, ha megengedem, hogy velem közösülj? 17. És felelé: Küldök néked az én juhaim közül egy kecske fiat, és mondá: Megengedem a mit akarsz, ha zálogot adsz, míg azt megküldöd. 18. Mondá azért Juda: Micsoda a zálog, melyet adjak tenéked? Felelé a gyűrűd, kezkenőd és a pálcza, mely kezeden van. Odá azért neki, és bemené hozzá és Thamar teherbe esék ő tőle. 19. Azután felkelvén Thamar elméne és leveté a fedelet, melylyel magát beborította vala és felvevé magára az ő özvegységének ruháit. 20. És megküldé Juda a

(כ) וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲנָשֵׁי מִקָּמָה לֵאמֹר אֵיךְ הִקְדָּשָׁה הָיְתָה
בְּעֵינֵינוּ עַל־הַקָּדֹשׁ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בִּזְוָה קִדְּשָׁה: (כג) וַיֵּשֶׁב
אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצְאָתִיהָ וְגַם אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם אָמְרוּ
לֹא־הָיְתָה בִּזְוָה קִדְּשָׁה: (כד) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּפְקַח־לָהּ פֶּן נִהְיֶה
לְבוֹז הַגֹּת שְׁלַחְתִּי הַגִּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מִצְאָתָה: (כה) וַיְהִי
כַּמִּשְׁלָשׁ חֳדָשִׁים וַיָּגֵד לִיהוּדָה לֵאמֹר וְגַתְּ תִּמְר פִּלְתָּךְ
וְגַם הַגָּה הָרָרָה לְזִנּוּנוֹנוּ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצֵא אוֹתָהּ וְתִשְׁרָף:
(כו) הוּא מוֹצֵאת וְהִיא שְׁלַחָה אֶל־חַמִּיָּה לֵאמֹר לֹא־יֵשׁ אֲשֶׁר־
אֵלָה לּוֹ אֲנֹכִי הִרְחֹבְתִּי אֲמֹר הַכֹּר־נָא לְמִי הַחֲתֻמָּת וְהַפְתִּילִים
וְהַמִּטָּה הָאֵלָה: (כז) וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה מִמֶּנִּי כִּי־עַל־
כֵּן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשָׁלָה בְּנִי וְלֹא־יִסָּף עוֹד לְדַעְתָּה: (כח) וַיְהִי
כַּעֲת לְדַתָּה וְהִגָּה תֹאמִים בְּבִטְנָה: (כט) וַיְהִי בְלִדְתָּה וַיִּתֵּן־
יָד וְתִפְקַח הַמִּילֶדֶת וְתִקְשֹׁר עַל־יָדָיו שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא
רֹאשְׁנָה: (ל) וַיְהִי וְכַמִּשְׁבַּיִם יָדָיו וְהִגָּה יֵצֵא אַחֲרָיו וַתֹּאמֶר מַה־
פָּרַצְתָּ עָלַיִךְ פָּרִץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פָּרִץ (ל) וְאַחֵר יֵצֵא אַחֲרָיו אֲשֶׁר־
עַל־יָדָיו הַשְּׁנֵי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָבֻחַ: ס חמישי לט (ב) וַיִּוֹסֶף
הַחוּבֵד מִצְרַיִמָּה וַיִּקְנֶהוּ פִּזְמִיפֹר סָרִיס פֶּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים
אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמְעֵלִים אֲשֶׁר הוֹרְדָהוּ שָׁמָּה: (ג) וַיְהִי
יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ וַיְהִי בְּבֵית אָדֹנָיו הַמִּצְרִי:
(ד) וַיֵּרָא אָדֹנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה
מִצְלִיחַ בְּיָדָיו: (ה) וַיִּמָּצֵא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרַת אֹתוֹ וַיַּפְקְדֵהוּ
עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יִשְׁלֹוֹ נָתַן בְּיָדָיו: (ו) וַיְהִי מֵאִזְּהַּ הַפְקִיד אֹתוֹ
בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יִשְׁלֹוֹ וַיַּכְרֹךְ יְהוָה אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי
בְּגִלְלֵי יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְפַת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר יִשְׁלֹוֹ בְּבֵית
וּבְשָׂדֶה: (ז) וַעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לֹו בְּיַד יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ
מֵאוֹמֶה כִּי אִם־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יִפְהַתֵּאֶר
וַיִּפְהַ מֵרָאֵה שֵׁשׁ (ח) וַיְהִי אַחֵר הַיָּדְבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא
אֶשֶׁת־אָדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שְׂכַבְרָה עִמִּי:

kecskefiat az ő adullambeli barátjától, hogy a zálogot megkérné az az asszonytól, és nem találá azt. 21. És megkérde a helynek férfiai mondván: Hol van ama kurva, mely az enajim ut felén ült vala? És azok mondanak: Nem volt itt kurva. 22. Megtére pedig Judához és mondá: Nem találám azt. Annak felette e helynek lakói azt mondták: Nem volt itt kurva. 23. És mondá Juda: Tartsa magának, hogy valamiképen meg ne gyaláztassunk, ime én megküldöttem vala a kecskefiat, te pedig nem találtad meg őtet. 24. És úgymint három nap mulva, megmondák Judának ilyenképen: Thamár a te menyed paráználkodott, és a paráznaságból teherbe esett. És mondá Juda: Vigyétek ki őtet és égettessék meg, 25. Az pedig mikor kiviteték, küldé az ő ipához ezt üzenvén: Attól a férfiutól vagyok terhes a kiéi ezek. És ezt is mondá: Esmérd meg kérlek kiéi ezek: a gyűrű, keszkenő és pálcza. 26. Megesmeré azért Juda és mondá: Igazb én nálamnál, mert adám őtet az én fiamnak Selahnak; de nem esmére Juda többé azt. 27. És mikor Thamar a szülésre juta, ime kettős gyermekek valának az ő méhében. 28. Mikor pedig szült és azoknak egyike a kezét kinyújtotta vala, a bába veres fonalat vévén köté azt a kezére annak, mondván: Ez jött ki először. 29. De mikor az bevonta volna az ő kezét, ime annak testvére jöve ki. És mondá a bába: Mi módon találhattál magadnak rést a kijövetelre. És nevezé azt Peretznek. 30. És annakutána kijövé az ő testvére, kinek kezére veres fonalat kötöttek vala; és nevezé azt Zorachnak.

XXXIX. Rész. 1. Továbbá József vitetett vala Egyiptomba és megvette vala őtet az izmaelitáktól, kik őtet oda vittek vala egy miczri ember Potifár Pharaonak főszolgája, a vitézlő népeknek fejedelme. És vala az Örökkévaló vele és jó szerencsés vala és lakik vala az ő egyiptombeli urának házában. 3. Látá pedig az ő ura, hogy az Örökkévaló volna ő vele, és hogy valamit cselekednék az Örökkévaló sikerit általa. 4. Talála azért József kedvet az ura előtt és szolgál vala neki; és az ő házán fővé tevé, és mindeneket valamije vala az ő birodalmába ada. 5. És mióta főgondviselővé tevé őtet az ő házán és minden marháján, az Örökkévaló megáldá az egyiptombeli embernek házát Józsefért, és az Örökkévalónak áldása vala minden jószágán mind házában s mind a mezőn. 6. Mindeneket vala Józsefre bízva: s nem vala semmire gondja miképen Józsefnek, hanem a kenyérre, melyet evet. József pedig szép alaku és tekintetű vala. 7. Ezek után pedig

(ט) וַיִּמָּאן וַיֹּאמֶר אֶל-אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָי הֵן אֲדֹנִי לֹא-יָדַע אֵתִי מִה-בְּבִית וְכָל אֲשֶׁר-יֵשׁ לוֹ נָתַן בְּיָדִי: (י) אֵינְנוּ גְדוֹל בְּבֵית הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא-חֶשֶׁךְ מִמֶּנִּי מֵאוֹמָה כִּי אִם-אוֹתָךְ בָּאֲשֶׁר אֵת־אִשְׁתּוֹ וְאִךְ אַעֲשֶׂה הִרְעָה הַגְדֹּלָה הַזֹּאת וְחָשָׂאתִי לֵאלֹהִים: (י) וַיְהִי כִּדְבַרָּה אֶל-יוֹסֵף נֹס וְיֹסֵם וְלֹא-שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב: (י) אֲצִלָּה לַהֲיוֹת עִמָּה: (י) וַיְהִי כִּתְּיוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבֵּיתָה לַעֲשׂוֹת מְלֹאכְתּוֹ וְאֵין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שָׁם בְּבֵית: (י) וְנִתְּפֶשְׁהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שִׁכְבָּה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּגֵס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: (י) וַיְהִי כִּרְאוֹתֶיהָ כִּי-עֲזַב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּגֵס הַחוּצָה: (י) וְנִתְּקָרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָהּ וְנִתְּאָמַר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֲבָדִי לְצַחֵק בָּנוּ. בָּא אֵלֵי לִשְׁכַּב עִמִּי וְאֶקְרָא בְּקוֹל גְּדוֹל: (י) וַיְהִי כִשְׁמִעוֹ כִּי-הִרִימָתִי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ: (י) אֲצִלִּי וַיָּגֵס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: (י) וְנִתְּנָה בְּגָדוֹ אֲצִלָּה עַד-בֹּא אֲדֹנָי אֶל-בֵּיתוֹ: (י) וְנִתְּבַר אֱלֹוֵי בְּדָבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא אֵלֵי הָעֶבֶד הָעֲבָדִי אֲשֶׁר-הִבֵּאתָ לָנוּ לְצַחֵק כִּי: (י) וַיְהִי כִּהִרְיָמִי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֲצִלִּי וַיָּגֵס הַחוּצָה: (י) וַיְהִי כִשְׁמִעַ אֲדֹנָי אֶת-דְּבָרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר הִבְרָה אֱלֹוֵי לֵאמֹר בְּדָבָרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עֲבָדָךְ וַיַּחַר אָפוֹ: (י) וַיִּקַּח 20 אֲדֹנִי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ אֶל-בֵּית הַסֵּפֶהר מְקוֹם אֲשֶׁר-אִסְוִרֵי הַמֶּלֶךְ אִסְוִרִים וַיְהִי-שָׁם בְּבֵית הַסֵּפֶהר: (י) וַיְהִי יְהוָה אֶת-יוֹסֵף וַיִּשָּׂא אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חֵן בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית-הַסֵּפֶהר: (י) וַיִּתֵּן שַׂר בֵּית-הַסֵּפֶהר בְּיַד-יוֹסֵף אֶת כָּל-הָאִסְוִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֵּפֶהר וְאֶת כָּל-אֲשֶׁר עֲשִׂים שָׁם הוּא הֵיךְ עָשָׂה: (י) אֵין שָׁן בֵּית-הַסֵּפֶהר רָאָה אֶת-כָּל-מֵאוֹמָה בְּיָדוֹ בָּאֲשֶׁר יְהוָה אִתּוֹ וְאֲשֶׁר-הוּא עָשָׂה יְהוָה מִצְלִיחַ: פ שְׁבִיעַ

כ (י) וַיְהִי אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲסָאוּ מִשְׁקָה מֶלֶךְ-מִצְרַיִם וְהֵאֱסֶה לְאֲדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם: (י) וַיִּקְצַף פְּרַעְזָה עַל שְׁנֵי כְּרִיסָיו עַל שָׁן הַמִּשְׁקִים וְעַל שַׂר הָאֹפִים: (י) וַיִּתֵּן אֹתָם

az ő urának felesége veté szemeit Józsefre és mondá: Hálj velem. 8. Ki nem akarván engedni, monda az ő ura feleségének: Ime az én uramnak semmi gondja nincsen azokra, melyek az ő házában vagynak, hanem mindeneket, a melyek övéi voltak, az én kezembe bízott. 9. Nincsen senki nála nagyobb az ő házában és semmit tőlem meg nem tiltott, hanem csak tégedet te ő felesége vagy, mimódon cselekedjem azért e gonoszságot, vétkezvén az Isten ellen. 10. Mikor pedig mindennapon szólana az asszony Józsefnek, és nem engedne neki, hogy vele hálna és vele egyesülne. 11. Történik egy napon, hogy a házba mene József valami dolgát tenni és senki sem volt volna a házban a háznép közül. 12. Megragadá azért az asszony József ruháját ezt mondván: Hálj velem, és ő ott hagyván ruháját az asszony kezében elfuta és kiméne. 13. És mikor látta volna az asszony, hogy az ő ruháját kezében hagyta volna és kifutott volna. 14. Beszólítá a háznépét, mondván azoknak: Lássátok héber férfiat hozott a mi házunkba, hogy megszégyenítene minket, mert én reám jöve hogy velem hálna, és kiálték nagy szóval. 15. És mikor azt hallotta, hogy kiáltottam volna felszóval, az ő ruháját elhagyá az én kezembe és elfutván, kiméne. 16. Megtartá azért az ő ruháját kezibe míg az ő ura haza jönne. 17. Kinek ilyen szokással szóla: Eljöve hozzám a héber szolga, a kit nekünk hoztál, hogy engemet megszégyenítene. 18. És mikor kiáltottam volna felszóval az ő ruháját itt hagyá és kifuta. 19. Mikor pedig hallotta volna az ő ura feleségének beszédit, a melyeket mondott vala ezt mondván: Ilyen dolgokat cselekedék én rajtam a te szolgád felgerjede az ő haragja. 20. Vevé azért Józsefet az ő ura veté őtet a tömlöczbe, melyben a király foglyai valának és ott vala a tömlöczben. 21. Az Örökkévaló vala pedig Józseffel, és kegyelmesen cselekedék ő vele és a tömlöcztartó előtt is kedvessé tévé őt. 22. És a tömlöczben valának bizá Józsefre, és valamit ott cselekesznek vala, mind ő cselekszi vala. És semmi gondja sem vala a tömlöcztartónak azokra, a melyek birodalmában valának, mivelhogy az Örökkévaló volna Józseffel és valamit cselekszik vala az Örökkévaló sikerítettte.

XL. Rész. 1. És így lévén ezen történetek után vétkeznének a miczraimbeli király pohárnoka és sütője urok ellen a miczraimbeli király ellen. 2. És megharagudván Faraó két tisztjére a pohárnokok és a sütők főtisztjére. 3. És veté őket a tömlöczbe, melyben a vitézek

במשמר בית שר הטבחים אל-בית הסדר מקום אשר יוסף
אסור שם: (ד) ויפקד שר הטבחים את-יוסף אתם וישרת
אתם ויהיו ימים במשמר: (ה) ויחלמו חלום שניהם איש
חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה והאפה
אשר למלך מצרים אשר אסורים בבית הסדר: (ו) ויבא
אליהם יוסף בבקר וירא אתם והנם זעפים: (ז) וישאל
את-סריסי פרעה אשר אתו במשמר בית אדניו לאמר
מדוע פניכם רעים היום: (ח) ויאמרו אליו חלום חלמנו
ופתר אין אתו ויאמר אליהם יוסף הלא לאלהים פתרונים
ספרו-נא לי: (ט) ויספר שר-המשקים את-חלמו ליוסף
ויאמר לו בחלומי והנה-נפון לפני: (י) ובנפון שלשה
שריגים והוא כפרחת עלתה גצה הבשילו אשבלתיה
ענבים: (יא) וכוס פרעה בירי ואקה את-הענבים ואשחט
אתם אל-כוס פרעה ואאתן את-הכוס על-כף פרעה:
(יב) ויאמר לו יוסף זה פתרנו שלשת השרגים שלשת ימים
הם: (יג) בעוד שלשת ימים ישא פרעה את-ראשו
והשיבה על-כנף ונתת כוס-פרעה בידו במשפט הראשון
אשר היית משקהו: (יד) כי אם-זכרתני אתך באשר ייטב
לך ועשית-נא עמדי חסד והזכרתני אל-פרעה והוצאתני
מן-הבית הזה: (טו) כי-גנב גנבתי מארץ העברים וגם-פה¹⁵
לא-עשיתי מאומה כי-שמו אתי בבור: (טז) וירא שר-
האפים כי טוב פתר ויאמר אל-יוסף אף-אני בחלומי והנה
שלשה סלי חרי על-ראשי: (יז) ובסל העליון מכל מאכל
פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן-הסל מעל ראשי:
(יח) ויען יוסף ויאמר זה פתרנו שלשת הסלים שלשת ימים
הם: (יט) בעוד שלשת ימים ישא פרעה את-ראשו מעליך
ותלה אותך על-עץ ואכל העוף את-בשרך מעליך: מפטיר
(כ) ויהי ביום השלישי יום הלדת את-פרעה ויגש משתה²⁰

hadnagya vannak, tömlöczbe azon helyen, hol József is vala. 4. És bizá pedig a tömlöcztartó Józsefre őket ki szolgál vala is nekik. Elfolyt pedig egy néhány nap, mig azok őrizet alatt tartatnak vala. 5. És álmot látának mind a ketten egy éjjel rájuk illő jelentőséggel, a miczraimbeli király főporárnoka és fősütője, kik fogva voltak a tömlöczbe. 6. És bement József reggel és látá őket, hogy szomorúak. 7. És kérdeze Faraó tisztjeit kik vele együtt valának fogságba ura házába, mondván: Miért szomorubb orczátok ma? 8. Kik felelének neki: Álmot láttunk és nincs a ki megmagyarázza nekünk. És monda hozzájuk József: Nem Isten-é a magyarázás, beszéljétek el nekem. 9. Elbeszélé a főpohárnok álmát Józsefnek, mondván hozzája: álmamban láttam egy szőlőtöt előmben. És a szőlőtön három vessző vala lassanként bimbokká fakadt és virágzás után a szőlőgerezdek megérték. 11. és Faraó pohára vala kezemben vevém tehát a gerezdeket és Faraó poharába facsarám és adám a poharat Faraónak. 12. Felelé József e magyarázata: A három szőlővessző három nap. 13. Három nap után megemlékezik Faraó szolgálatodról és előbbi hivatalodba visszahelyez téged és adod Faraó poharát kezébe mint azelőtt szoktál, mikor főpohárnokja valál. 14. De emlékezzél meg rólam, midőn jól leszen dolgozod és tégy irgalmat velem, megemlítvén Faraónak, hogy vigyen ki engem e házból. 15. Mert orozva hoztak el engem a héberek földéről és itt is semmit se tettem. 16. Látván a sütők mestere, hogy az álmot jól fejtette meg, monda Józsefnek: Én is álmot láttam, hogy három kosár liszt vala fejemen. 17. És az egyik kosárban, mely felül vala mindenféle Faraó készült süteményeket vivék és a madarak eszik vala azokat a kosárból az én fejemről. 18. Felelé József: Ez az álom magyarázata: A három kosár három nap. 19. Három nap után Faraó fejedet véteti és fára akasztat téged és a madarak testedet szaggatják terólad. 20. És lőn harmadnap mulva Faraó születésének napja vala, ki nagy lakomát szerezvén szolgálinak s megemlékezék a pohárnokok meste-

לְבַל־עֲבֹדוּ וַיֵּשֶׂא אֶת־רֹאשׁוֹ שֶׁן הַמִּשְׁקִים וְאֶת־רֹאשׁ שֶׁן
הָאִפִּים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו: (כ) וַיָּשֶׁב אֶת־שֶׁן הַמִּשְׁקִים עַל־
מִשְׁקָהוּ וַיִּתֵּן הָבוֹם עַל־בֶּקַע פִּרְעֹה: (כא) וְאֶת שֶׁן הָאִפִּים
תָּלָה בְּאֶשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף: (כב) וְלֹא־זָכַר שֶׁן־הַמִּשְׁקִים
אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ:

פ פ פ

מא (ב) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפִרְעֹה חָלַם וַהֲגָה עִמָּד
לִלְהִיאֹר: (ג) וַהֲגָה מִן־הִיאֹר עַלֹת שִׁבְעַ פְּרוֹת וְפֹת מִרְאָה
וּבְרִיאַת בִּשְׁךְ וַתִּרְעֶינָה בְּאָחוּ: (ד) וַהֲגָה שִׁבְעַ פְּרוֹת אַחֲרוֹת
עַלֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הִיאֹר רַעוֹת מִרְאָה וְדָקוֹת בִּשְׁךְ וַתַּעֲמִדְנָה
אֶצֶל הַפְּרוֹת עַל־שִׁפְתַּת הִיאֹר: (ה) וַתֹּאכְלֶנָה הַפְּרוֹת רַעוֹת
הַמִּרְאָה וְדָקַת הַבִּשְׁךְ אֶת שִׁבְעַ הַפְּרוֹת וְפֹת הַמִּרְאָה
וַהֲבִירָאֵת וַיִּיקֶץ פִּרְעֹה: (ו) וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם שְׁנִית וַהֲגָה שִׁבְעַ
שִׁבְלִים עַלֹת בִּקְנָה אַחֵר בְּרִיאֹת וּמָבוֹת: (ז) וַהֲגָה שִׁבְעַ
שִׁבְלִים דָּקוֹת וַיִּשְׁדּוּפַת קָדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן: (ח) וַתִּבְלַעְנָה
הַשִּׁבְלִים הַדָּקוֹת אֶת שִׁבְעַ הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאֹת וַהֲמַלְאוֹת
וַיִּיקֶץ פִּרְעֹה וַהֲגָה חֲלוֹם: (ט) וַיְהִי בַּבֶּקֶר וַתִּפְעֶם רוּחוֹ
וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־חֹרֶטְמֵי מִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־חַכְמֵיהֶם
וַיֹּסֶפֶר פִּרְעֹה לָהֶם אֶת־חֲלָמוֹ וַאֲיֵן־פֹּתֵר אוֹתָם לִפְרֹעֹה:
(י) וַיַּדְבֵּר שֶׁן הַמִּשְׁקִים אֶת־פִּרְעֹה לֵאמֹר אֶת־חֲטָאֵי אֲנִי
מִזְכִּיר הַיּוֹם: (יא) פִּרְעֹה קָצַף עַל־עֲבָדָיו וַיִּתֵּן אֹתִי בְּמִשְׁמַר10
בֵּית שֶׁן הַטְּבָחִים אֹתִי וְאֶת שֶׁן הָאִפִּים: (יב) וַנַּחֲלֵמָה חֲלוֹם
בְּלִילָה אֶחָד אֲנִי וְהוּא אִישׁ בְּפִתְרוֹן חֲלָמוֹ חֲלָמְנוּ: (יג) וְשֵׁם
אֲתָנוּ גַּם עֲבָרִי עֲבַד לְשֶׁן הַטְּבָחִים וְגַם־פָּרְלוֹ וַיִּפְתְּרֵנוּ
אֶת־חֲלָמְתֵּינוּ אִישׁ בְּחֲלָמוֹ פָּתַר: (יד) וַיְהִי בְּאֶשֶׁר פָּתַר־לָנוּ
בֶּן הָיָה אֹתִי הָשִׁיב עַל־בְּנֵי וְאֵתוֹ תָּלָה: (טו) וַיִּשְׁלַח פִּרְעֹה
וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן־הַבּוֹר וַיַּגְלֵל וַיַּחֲלֵף שְׁמֹלְתֵי

réről és a sütők főnökéről szolgálai között. 21. És a főpohárnokot helyére visszaállítá, hogy poharat nyujtson Faraó kezébe. 22. A sütők főtisztját pedig felakasztatá mint magyarázta József. 23. Mindazáltal a pohárnokok főtisztje nem emlékszik Józsefről és egészen elfeledkezék róla.

XLI. Rész. 1. És lön két esztendő mulva Faraó álmot láta ime áll vala folyóviz mellett. 2. És a folyamból hét szép és igen kövér tehén jöve föl és legel vala a mocsáros helyeken. 3. Más hét undok és elsoványodott is emelkedék ki a folyóvizből és szinte a vizparton legel vala a zöldekő helyeken. 4. És elnyalék az undok és elsoványodott tehenek a hét, a hét szép és kövér teheneket. És felserkene Faraó. 5. Ismét elaluvék és más álmot láta. Hét kalásznő vala egy száron, mind teljes és szép. 6. És ime hét vékony és a hőségstől kiszáradt kalászkok növének utánok. 7. Megemészték a vékony kalászkok a hét teljes és szép kalászkokat. Elserkene Faraó és ime egy álom volt. 8. És lön reggel félelemmel megrettenvén, elkülde Egyptom minden képjtudosaihoz és minden bölcseihez és elé hivatván őket, elbeszélé nekik az álmot és nem vala senki ki megmagyarázza Faraónak. 9. És szóla a pohárnokokmestere Faraónak és mondá: Megvallom bűnömet mai nap. 10. A Faraó megharagudván szolgálira és vetetett engem a hadnagyok tömlöczébe engem és a sütők főtisztját. 11. Mindketten egy éjjel álmot láttunk mind a ketten rájuk illő jelentőséggel álmot láttunk. 12. És vala velünk egy héber ifju a főtiszt hadnagyok szolgálja, kinek mikor megbeszélettük volna, megmagyarázá nekünk a mi álmainkat mindenikünknek az ő álma szerint magyarázá meg. 13. És a miképen megmagyarázá nekünk szinte azonképen tevének engemet helyemre Faraó, amazt pedig felakasztatá. 14. Elkülde azért Faraó és hivatá Józsefet és kihozzák őt a tömlöczből és megnyirék

15 וַיֵּבֹא אֶל-פְּרָעָה: שני (טו) וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל-יוֹסֵף
 חֲלוֹם חֲלֹמָתִי וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וְאֲנִי שֹׁמֵעַתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר
 תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתָר אֹתוֹ: (טז) וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת-פְּרָעָה לֵאמֹר
 בְּלִעְדֵּי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת-שְׁלוֹם פְּרָעָה: (יז) וַיְדַבֵּר פְּרָעָה
 אֶל-יוֹסֵף בְּחִלְמֵי הַגִּנִּי עֹמֵד עַל-שֹׁפֶת הַיָּאָר: (יח) וַהֲגִה מִן-
 הַיָּאָר עֲלֵת שֶׁבַע פָּרוֹת בְּרִיאֹת בֶּשֶׂר וַיִּפֹּת תָּאֵר וַתַּרְעִינָהּ
 בָּאָחוּ: (יט) וַהֲגִה שֶׁבַע פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֲלוֹת אַחֲרֵיהֶן דְּלוֹת
 וַתָּעוֹת תָּאֵר מָאֹד וַרְקוֹת בֶּשֶׂר לֹא רָאִיתִי כְהִנֶּה בְּכָל-אֶרֶץ
 20 מִצְרַיִם לָרַע: (כ) וַתֵּאכְלָנָה הַפָּרוֹת הַרְקוֹת וַתִּרְעוּ אֶת
 שֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרֵאשִׁיטוֹת הַבְּרִיאֹת: (כא) וַתִּבְאֲנֶה אֶל-קַרְבְּנָהּ
 וְלֹא נֹדַע כִּי-בָאוּ אֶל-קַרְבְּנָהּ וּמֵרָאִיָּהֶן רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְחִלָּה
 וַאֲיָקִץ: (כב) וַאֲרָא בְּחִלְמֵי וַהֲגִה אֶשְׁבַּע שְׂבָלִים עֲלֵת בְּקִנָּה
 אַחֵד מִלֵּאֹת וְטֹבוֹת: (כג) וַהֲגִה שֶׁבַע שְׂבָלִים צְנֻמוֹת דִּקְנוֹת
 שְׂדֵפוֹת קָדִים צְמֻחוֹת אַחֲרֵיהֶם: (כד) וַתִּבְלַעַן הַשְּׂבָלִים
 הַדִּקְנוֹת אֶת שֶׁבַע הַשְּׂבָלִים הַטֹּבוֹת וַאֲמַר אֶל-הַחֲרָטְמִים
 25 וַאֲיִן מִגִּיד לִי: (כה) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-פְּרָעָה חֲלוֹם פְּרָעָה אַחֵד
 הוּא אֶת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֲשָׂה הַגִּיד לִפְרָעָה: (כו) שֶׁבַע
 פָּרוֹת הַטֹּבוֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע הַשְּׂבָלִים הַטֹּבוֹת שֶׁבַע
 שָׁנִים הֵנָּה חֲלוֹם אַחֵד הוּא: (כז) וְשֶׁבַע הַפָּרוֹת הַרְקוֹת
 וַתִּרְעוּת הַעֲלֵת אַחֲרֵיהֶן שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע הַשְּׂבָלִים
 הַרְקוֹת שְׂדֵפוֹת הַקָּדִים יִהְיוּ שֶׁבַע שָׁנֵי רָעָב: (כח) הוּא הַדִּבָּר
 אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל-פְּרָעָה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֲשָׂה הָרָאָה אֶת-
 פְּרָעָה: (כט) הֵנָּה שֶׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת שֶׁבַע גָּדוֹל בְּכָל-אֶרֶץ
 30 מִצְרַיִם: (ל) וְקָמוּ שֶׁבַע שָׁנֵי רָעָב אַחֲרֵיהֶן וְגִשְׁבַח כָּל-
 הַשֶּׁבַע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכָלֹה הָרָעָב אֶת-הָאֶרֶץ: (לא) וְלֹא-
 יוֹדַע הַשֶּׁבַע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הָרָעָב הַהוּא אַחֲרֵיהֶן כִּי-כִבְדֹּה
 הוּא מָאֹד: (לב) וְעַל הַשָּׁנֹת הַחֲלוֹם אֶל-פְּרָעָה פָּעַם
 כִּי-גִבּוֹן הַדִּבָּר מֵעַם הָאֱלֹהִים וּמִמֶּהָר הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ:

elváltoztatá ruhát és méne Faraóhoz. 15. És mondá Faraó Józsefnek: Álmod láttam és nincsen ki megmagyarázná azt. Én pedig halottam tefelöled mondani, hogy te az álmod megérted és megtudod magyarázni. 16. És felele József Faraónak, mondván: Távol tőlem, hanem Isten jelenti Faraónak boldog létét. 17. Mondá azért Faraó Józsefnek: Álomban láttam, hogy állok vala folyóviz partján. 18. És ime a folyóvizből kijönnek vala hét kövér és szép tehenek, melyek legelének vala a mocsáros helyen. 19. Ime ismét azok után más hét tehenek jönnek vala ki vékonyak, felettek igen undok és elsoványodottak, kikhez hasonló undokokat nem láttam egész Miczraim földén. 20. És elnyelék az elsoványodott undok tehenek az előbbi hét kövér teheneket. 21. És jövén gyomrokba mindazáltal észre se vétetett, hogy gyomrokba volnának, mert ugyan undokok valának azok mint szinte az előtt. És felserkenék. 22. Azután láttam álmomban és ime hét kalász nevedekett egy száron teljesek és szépek. 23. És ismét azok után nevedeknek vala hét kis kalászok vékonyak, melyeket a napkeli szél megszáraztott vala. 24. És elnyelék a vékony gabonafejek a hét szép kalászokat. Megbeszélém ezeket a képeltudósoknak és nem lőn senki ő közülük ki megmagyarázhatná. 25. És mondá József Faraónak; A Faraó álma mind egy: A mit Isten akar cselekedni, azt jelentette meg Faraónak. 26. A hét szép tehenek hét esztendők hasonlóképen a hét szép kalászok hét esztendők: az álm mind egy. 27. A hét undok és elsoványodott tehenek pedig, melyek azok után jöttek ki, azok is hét esztendők, és a vékony hét kalászok, melyeket megszáraztott volt a napkeleti szél lészen az éhségnek hét esztendeje. 28. És a mit mondék Faraónak a mit Isten akar cselekedni, megjelentette azt Faraónak. 29. Ime hét esztendők jönnek, melyekben egész Miczraim földén nagy bőség lészen. 30. Azután következnek hét esztendők, melyekben lészen éhség, hogy elfelejtkeznek a nagy bőségről, mely volt Miczraim földén és megemészti az éhség a földet. 31. És észre sem fogvétetni a bőség azon éhség miatt, mely azután leend, mert igen nehéz lesz. 32. Hogy pedig kétszer látta Faraó az álmat, azt jelenti, hogy Istennél elvégezett dolog az, és siet az Isten

(ג) ועתה ירא פרעה איש גבון וחכם וישתהו על-ארץ
מצרים: (ד) ועשה פרעה ויפקד פקדים על-הארץ וחמש
את-ארץ מצרים בשבע שני השבע: (ה) ויקבצו את-כל-³⁵
אכל השנים הטבות הבאת האלה ויצברו-בר תחת יד-
פרעה אכל בערים ושמרו: (ו) והיה האכל לפקדון לארץ
לשבע שני הרעב אשר תהיו בארץ מצרים ולא-תפרת
הארץ ברעב: (ז) ויטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל-
עבדיו: (ח) ויאמר פרעה אל-עבדיו הנמצא כזה איש אשר
רוח אלהים בו: שלישי (ט) ויאמר פרעה אל-יוסף
אחרי הודיע אלהים אותך את-כל-זאת אין גבון וחכם
במוד: (י) אתה תהיה על-ביתי ועל-פיך ישק כל-עמי נק⁴⁰
הבסא אנגל ממך: (יא) ויאמר פרעה אל-יוסף ראה נתתי
אתך על כל-ארץ מצרים: (יב) ויסר פרעה את-טבעתו
מעל ידו ויתן אותה על-יד יוסף וילבש אתו בגדי-שש
וישם רֶבֶד הזהב על-צוארו: (יג) וירכב אתו במרכבת
המשנה אשר-לו ויקראו לפניו אברך ונתן אתו על כל-
ארץ מצרים: (יד) ויאמר פרעה אל-יוסף אני פרעה ובלעדיך
לא-ירים איש את-ידו ואת-רגלו בכל-ארץ מצרים:
(טו) ויקרא פרעה שם-יוסף צפנת פענח ויתן-לו את-אסנת⁴⁵
בת-פוט פרע כהן אן לאשה ויצא יוסף על-ארץ מצרים:
(טז) ויוסף בן-שלושים שנה בעמדו לפני פרעה מלך-מצרים
ויצא יוסף מלפני פרעה ויצבר בכל-ארץ מצרים: (יז) ותעש
הארץ בשבע שני השבע לקמצים: (יח) ויקבץ את-כל-
אכל שבע שנים אשר היו בארץ מצרים ויתן-אכל בערים
אכל שדה-העיר אשר סביבתיה נתן בתוכה: (יט) ויצבר
יוסף בר כחול הים הרבה מאד עד כי-חבל לספור בי-אין
מספר: (כ) וליוסף ילד שני בנים במסרם תבוא שנת הרעב⁵⁰
אשר ילדה-לו אסנת בת-פוט פרע כהן און: (כא) ויקרא

azt véghez vinni. 33. Most azért rendeljen Faraó bölcs és eszes férfiat, kit Egyptom földén gondviselővé tegyen. 34. Rendeljen Faraó tiszttartókat az országon, és egyptomnak lakosaitól vegye a gabonának ötödét a hét bő esztendőekben. 35. És gyűjtsék be a következő bő esztendőknek minden termését és a gabonát takarják a Faraó keze alá és azt tartsák meg Faraónak minden városaiban. 36. Hogy legyen az élelem a föld számára a hét esztendőnek jövőendő éhségre, mely elnyomja Egyptomot, hogy a föld meg ne emésztessék a szükség miatt. 37. És tetszék a beszéd Faraónak és minden tisztviselőinek. 38. És szóla Faraó szolgálóinak: Vajjon találhatunk-e ily férfiut, kiben az Isten lelke teljes legyen? 39. Mondá azért Józsefnek: Mivelhogy Isten neked mutatta meg mind azt, nincs eszesebb és bölcsőbb te náladnál. 40. Te leszes házam felügyelője és szád parancsa után az egész nép felfegyvereztessék, csak királyi székekkel előzlek meg. 41. És Faraó mondá ismét Józsefnek: Im nézz egész Miczraim földére rendeltetek. 42. És levevé kezéről a gyűrűt az ő kezébe adá azt és felöltözteté őt biborköntösbe és nyakába aranylánczot tőn. 43. És második szekrébe ülteté őt, kiáltván a hirnők: hogy mindnyájan térdet hajtsanak előtte, és tudják meg, hogy ő fejedelme egész Miczraim földének. 44. És mondá Faraó Józsefnek: Én vagyok Faraó, parancsod nélkül nem mozdítja meg senki kezét vagy lábát egész Miczraim földén. 45. Elnevezé Józsefet Zofnath Paneachnak. És adá neki feleségül Asznátat Potifárnak papnak leányát. Bejára tehát József egész Miczraim földét. 46. József pedig harmincz esztendőös vala, mikor álla az egyptombeli Faraó király előtt. Kimené József Faraó elöl és átmené miczraim földén. 47. És termett a föld a hét bő esztendőekben gabonát nagy nagy bőséggel. 48. És meggyűjté a hét esztendőnek minden élédét, mely vala Miczraim földén, és helyezteté az élést a városokban minden mezőnek termését, a városba, mely körül a mező vala ada belé. 49. És takara József felette gabonát, mint a tengernek fővenye annyira, hogy meg nem számlálhatnék: mivelhogy száma nem vala. 50. Józsefnek pedig születék két fiai minekelőtte eljönne az éhség esztendeje, kiket szüle néki Aszenath Potifarának leánya papjának. 51. És nevezé József elsőszülöttét, Monasénak, mert

יוסף את־שם הבכור מְנַשֶּׁה בִּי־נִשְׁנִי אֱלֹהִים אֶת־כָּל־עַמְלִי
 וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִי : (33) וְאֶת שֵׁם הַשְּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם בִּי־
 הַפְּרָנִי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ עֲנִי : רביע (34) וַתִּכְלֶינָה שִׁבְעַ
 שָׁנֵי הַשָּׁבַע אֲשֶׁר הָיָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם : (35) וַתִּחְלֶינָה שִׁבְעַ
 שָׁנֵי הָרָעָב לְבֹאֵ בָאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב בְּכָל־חֹמְצוֹת
 155 וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לַחֶם : (36) וַתָּרַעַב כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם
 וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־פַּרְעֹה לֵלֶחֶם וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה לְכָל־מִצְרַיִם
 לָבוּ אֶל־יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ : (37) וַהֲרַעַב הָיָה עַל
 כָּל־פְּנֵי הָאֶרֶץ וַיִּפְתַּח יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּהֶם וַיִּשְׁבֹּר
 לְמִצְרַיִם וַיַּחֲזֹק הָרָעָב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם : (38) וְכָל־הָאֶרֶץ בָּאוּ
 מִצְרַיִמָּה לִשְׁבֹּר אֶל־יוֹסֵף כִּי־תָנֹק הָרָעָב בְּכָל־הָאֶרֶץ :
 מב (39) וַיֵּרָא יַעֲקֹב בִּי יִשְׁשַׁבֵּר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
 לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ : (40) וַיֹּאמֶר הַנֶּה שְׁמַעְתִּי כִּי־יִשְׁשַׁבֵּר
 בְּמִצְרַיִם רְדוֹ־שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ־לָנוּ מִשָּׂם וְגַחֲיָה וְלֹא נָמוּת :
 (41) וַיֵּרְדּוּ אֲחֵי יוֹסֵף עֲשָׂרָה לִשְׁבֹּר בַּר מִמִּצְרַיִם : (42) וְאֶת־
 בְּנֵימִין אֲחֵי יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֲחִיו כִּי אָמַר פֶּן־
 5 יִקְרָאֵנוּ אָסוֹן : (43) וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים
 כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן : (44) וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל־
 הָאֶרֶץ הוּא הַמְּשַׁבֵּר לְכָל־עַם הָאֶרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף
 וַיִּשְׁתַּחֲוּ־לוֹ אַפַּיִם אֲרָצָה : (45) וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת־אֲחָיו וַיִּבְרָם
 וַיִּתְּנָם אֱלֹהִים וַיְדַבֵּר אֲתָם קִשּׁוֹת וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מֵאִן
 בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לִשְׁבֹּר־אֹכֶל : (46) וַיִּבֶר יוֹסֵף אֶת־
 אֲחָיו וְהֵם לֹא הִכְרִהוּ : (47) וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלָמוֹת אֲשֶׁר
 חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מַעֲגָלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת־עֲרֹנֹת
 10 הָאֶרֶץ בָּאתֶם : (48) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדֹנִי וַעֲבָדֶיךָ בָּאוּ
 לִשְׁבֹּר־אֹכֶל : (49) כָּלָנוּ בְנֵי אִישׁ־אֶחָד גָּחַנוּ בְּנִים אֲנִיחָנוּ
 לֹא־הָיוּ עַבְדֶּיךָ מַעֲגָלִים : (50) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לֹא כִי־עֲרֹנֹת
 הָאֶרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת : (51) וַיֹּאמְרוּ שְׁנַיִם עָשָׂר עַבְדֶּיךָ אֲתִים

elfelejtette Isten velem minden nyomoruságomat és az én atyám egész házáat. 52. A másodikat pedig nevezé Efraimnak: mivelhogy megszaparított Isten engemet az én nyomoruságomnak földében. 53. Eltelének a bőségnék hét esztendei, mely vala Miczraim földén. 54. És elkezdenék jönni az éhségnek hét esztendei mint megmondotta vala József: és vala éhség minden tartományokban, de egész Miczraim földében elég kenyér vala. 55. És megéhezék egész Miczraim földje is, és kiált vala a nép Faraóra a kenyért. Mondá pedig Faraó mind a miczraimbelieknek, menjetek Józsefhez, a mit mond cselekedjete. 56. És nagy éhség vala mind az egész földön. Megnyitá azért József mind a melyekben a gabona vala és árulja vala a miczraimbelieknek: mert megnevekedett vala az éhség Miczraim földében. 57. És a földnek minden lakosai mennek vala Miczraimba, hogy gabonát vennének Józseftől, mert mind az egész földön nagy éhség vala.

XLII. Rész. 1. Látván pedig hogy Jákob Miczraimban gabona volná, mondá Jákob az ő fiainak: Mit néztek egymásra. 2. És mondá: Ime hallom, hogy Miczraimban gabona vagyon, menjetek le oda és vegyetek nekünk gabonát, hogy éljünk és ne haljunk meg. 3. Lemenék Józsefnek tíz bátyai, hogy vennének gabonát Miczraimban. 4. De Benjamins József öcsét nem bocsáta el Jákob az ő bátyaival, mert ezt mondá: Hogy valami baja ne ne érje. 5. Elmenének azért Izrael fiai, hogy vennének gabonát, azok között egybe kik oda mennek vala, mert a Kanaán földén azon éhség vala. 6. József pedig vala annak a tartománynak fejedelme és ő adja vala a gabonát a tartomány minden népének. Eljutának azért József bátyai és arczczal ő előtt a földre leborulának. 7. És látá József az ő bátyait és megismeré őket, de idegennek mutatván magát nekik kemény beszédekkel szólt nekik, és monda: Honnét jöttetek? Felelének: Kanaan földéről jöttünk gabonát venni. 8. Megismeré pedig József bátyait, de amazok nem ismerék meg őtet. 9. És megemlékezék József az ő álmairól, melyeket azok felől álmodott vala. És mondá nekik: Kémek vagytok ti, kik azért jöttetek, hogy e tartománynak nyíltságát meglássátok. 10. És mondák neki: Nem uram a te szolgálid jöttek gabonát venni. 11. Mi mindnyájan egy ember gyermekei vagyunk: igaz emberek vagyunk. Soha nem voltak kémek a te szolgálid. 12. Kiknek ismét mondá: Nem úgy vagyon, hanem azért jöttetek, hogy nyíltságát e földnek meglássátok. 13. Amazok mondanak: Mi te szolgálid tizen-

אֶנְחֵנוּ בְּגִי אִישׁ-אֶחָד בְּאֶרֶץ בְּגָעַן וְהִנֵּה הִקְטִין אֶת-אֲבִינוּ
הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינָנוּ : (יז) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר
דִּבַּרְתִּי אֱלֹהִים לֵאמֹר מְרֻגְלִים אַתֶּם : (יח) בְּזֹאת תִּבְחָנוּ חַיִּים 15
פְּרָעָה אִם-תִּצְאוּ מִזֶּה כִּי אִם-כָּבוֹא אַחֲיֵכֶם הִקְטִין הִנֵּה :
(יט) שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד וַיִּקַּח אֶת-אַחֲיֵכֶם וְאַתֶּם הָאֲסוּרִים וַיִּבְחָנוּ
דְּבָרֵיכֶם הַאֲמֵת אִתְּכֶם וְאִם-לֹא חַי פְּרָעָה כִּי מְרֻגְלִים אַתֶּם :
(י) וַיֹּאסֶף אֹתָם אֶל-מִשְׁמַר שְׁלֹשֶׁת יָמִים : (יא) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יוֹסֵף בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְזֹאת עָשׂוּ וְחָיו אֶת-הָאֱלֹהִים אָנֹכִי
יָרָא : חמישי (יב) אִם-כָּנִיִּים אַתֶּם אַחֲיֵכֶם אֶחָד יֵאָסֵר
בְּבֵית מִשְׁמָרְכֶם וְאַתֶּם לָכוּ הָבִיאוּ שֹׁבֵר רֵעֲבוֹן בְּתֵיכֶם :
(ג) וְאֶת-אַחֲיֵכֶם הִקְטִין תִּבְיֹאוּ אֵלַי וַיֹּאמְרוּ דְּבָרֵיכֶם וְלֹא 20
תִּמְוֹתוּ וַיַּעֲשׂוּ כֵן : (כג) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו אֲבָל אֲשָׁמִים
אֶנְחֵנוּ עַל-אָחֵינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְנוּ אֵלֵינוּ
וְלֹא שָׁמַעְנוּ עָלֵינוּ כִּי בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת : (כד) וַיַּעַן
רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אֶל-תִּתְּחַטְּאוּ
בִּילָד וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וְגַם-דָּמּוּ הִנֵּה נִדְרָשׁ : (כה) וְהֵם לֹא יָדְעוּ
כִּי שָׁמַע יוֹסֵף כִּי הִמְלִיץ בִּינְתָם : (כו) וַיִּסַּב מֵעֲלֵיהֶם וַיִּבְדֵּךְ
וַיִּשָּׁב אֱלֹהִים וַיִּדְבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאִתָּם אֶת-שְׁמֵעוֹן וַיֹּאסֶר
אֹתוֹ לַעֲנִיָּהֶם : (כז) וַיֵּצֵא יוֹסֵף וַיַּמְלֵאוּ אֶת-בְּלִיָּהֶם כֶּרֶם וַיִּלְהָשִׁיב 25
בְּסִפְיָהֶם אִישׁ אֶל-שִׁקּוֹ וְלִתְּתֵי לָהֶם צִדָּה לִדְרֹךְ וַיַּעַשׂ לָהֶם
כֵּן : (כח) וַיִּשְׂאוּ אֶת-שִׁבְרָם עַל-חֲמִרֵיהֶם וַיִּלְכוּ מִשָּׁם :
(כט) וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת-שִׁקּוֹ לִתֵּת מִסָּפּוֹא לַחֲמֹרוֹ בַּמָּלּוֹן וַיֵּרָא
אֶת-כָּסְפוֹ וְהִנֵּה-הוּא בָּפִי אֲמַתְחָתוֹ : (ל) וַיֹּאמֶר אֶל-אָחִיו
הוֹשִׁיב כָּסְפִי וְגַם הַנֶּחֱרָ בְּאֲמַתְחָתִי וַיֵּצֵא לָבָם וַיִּתְּרוּ אִישׁ
אֶל-אָחִיו לֵאמֹר מִה-זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ : (לא) וַיָּבֹאוּ אֶל-
יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֶרְצָם בְּגָעַן וַיִּגִּדּוּ לוֹ אֵת כָּל-הַקְרָת אֹתָם
לֵאמֹר : (לג) דִּבֶּר הָאִישׁ אֲדָרְגִי הָאֶרֶץ אֲתָנִי קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אוֹתָנוּ 30
בְּמִרְגְּלִים אֶת-הָאֶרֶץ : (לד) וַנֹּאמֶר אֵלָיו בָּנִים אֶנְחֵנוּ לֹא הָיִינוּ

ketten mind testvérek vagyunk egy embernek fia Kanáánnak földében; és ime a kisebbikünk az atyjával vagyon most egyikünk pedig ugyan nincsen. 14. József pedig mondá nekik: Ez az a mit mondok nektek, hogy kémek vagytok. 15. Ez által megpróbálok, Faraó életére, hogy ki nem mentek innen addig míg ide nem jön a ti kissebbik öcsétek. 16. Küldjete el közületek egyet, hogy hozza ide a ti öcséteket ti addig legyetek fogva, és próbáltassék meg a ti beszédeknek igazsága: hogy ha pedig nem, úgy éljen Faraó, hogy ti kémek vagytok. 17. És fogságba veté őket harmadnapig. 18. Mondá pedig ő nekik József harmadnap: Ezt miveljétek, hogy féljete: Én az Istent félem. 19. Ha igazak vagytok egyik testvér maradjon a ti fogságtoknak házában, ti pedig menjete el, vigyete gabonát a házatok éhsége miatt. 20. A ti kisebbik testvéreteket pedig hozzátok el én hozzám és igaz leszen a ti beszédeitek: és nem haltok meg. Aképen cselekedének azért ők. 21. És mondának vala egymásnak: bizon vétkeztünk a mi testvérünk ellen, mert látánk az ő lelkének keserüséget, mikor nekünk könyörgené és nem hallgatánk meg ötet azért következett mi reánk e nyomoruság. 22. Felele pedig Ruben nekik mondván: Avagy nem mondom vala én nektek, hogy ne vétkezzetek a gyermek ellen és nem fogadátok: azért ime az ő vérét is keresik most rajtunk. 23. De azok nem tudják vala, hogy értene József, mert tolmács által szólnak vala. 24. És elfordulván ő tőlük sira: Azután ismét hozzájuk fordulván szóla nekik és megtartóztatá Simeont és megköötzteté azt ő előttük. 25. Megparancsola pedig József, hogy megtöltenék azoknak edényeiket gabonával, és megadná azoknak pénzüket mindeniknek az ő zsákjába, és adának nekik élelmet az útra. Így cselekedék azért ő velök. 26. És felvetvén gabonáikat az ő szamaraikra, elmenének onnét. 27. És megoldá egy az ő zsákját, hogy szamarának adna abrakot a szálláson, s meglátá az ő pénzét, mely vala zsákjának nyílásában. 28. És mondá az ő testvéreinek: Megadták nekem az én pénzemet és ime az én zsákomban vagyon. Megrémülének, és mondának egymáshoz: Micsoda ez a mit Isten cselekedett velünk? 29. Mikor jutottak az ő atyokhoz Jákobhoz Kanaan földére, megbeszélének mindeneket néki a mi rajtok esett volt, ezt mondván: 30. Az a férfiú annak a tartománynak ura nagy kemény beszédekkel szóla nekünk és minket mint annak a föld kémeinek tartott. 31. És mondának neki. Igaz emberek

מרגלים: (33) שנים-עשר אנחנו אחים בני אבינו האחד
איננו והקטן היום את-אבינו בארץ כנען: (33) ויאמר אלינו
האיש אדני הארץ בנאת אדע כי כנים אתם אחיכם האחד
הניחו אתי ואת-רעבון בתיכם קחו ולכו: (33) והביאו את-
אחיכם הקטן אלי ואדעה כי לא מרגלים אתם כי כנים
אתם את-אחיכם אתן לכם ואת-הארץ תסחרו: (33) ויהי
הם מריקים שקיהם והנה-איש צרור-כספו בשקו ויראו
את-צורות כספיהם המה ואביהם וייראו: (33) ויאמר
אלהם יעקב אביהם אתי שבלתם יוסף איננו ושמעון
איננו ואת-בנימין תקחו עלי היו כלנה: (33) ויאמר ראובן
אל-אביו לאמר את-שני בני תמית אם-לא אביאנו אליך
תנה אתו על-ידי ואני אשיבנו אליך: (33) ויאמר לא-יגרד
בני עמכם כי-אחיו מת והוא לבדו גשאר וקראהו אסון
בדרך אשר תלכו-בה והורדתם את-שיבתי בגוון שאולה:
מג (6) והרעב בבר בארץ: (3) ויהי כאשר פלו לאכל
את-השבר אשר הביאו ממצרים ויאמר אליהם אביהם
יטבו שברו-לנו מעט-אכל: (3) ויאמר אליו יהודה לאמר
העד העד בנו האיש לאמר לא-תרצו פני בלתי אחיכם
אתכם: (7) אם-ישך משלח את-אחינו אתנו נגדה ונשברה
לך אכל: (8) ואם-אינך משלח לא נגרד כי-האיש אמר
אלינו לא-תרצו פני בלתי אחיכם אתכם: (8) ויאמר ישראל
למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד לכם אח: (8) ויאמרו
שואל שאל-האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי
הינש לכם אחונגד-לו על-פי-הדברים האלה הירוע גדע כי
יאמר הורידו את-אחיכם: (8) ויאמר יהודה אל-ישראל
אביו שלח הנער אתי ונקומה ונלכה וגתיה ולא גמות נס-
אנחנו נס-אתה נס-טפנו: (8) אנכי אערבנו מידי תבקשנו
אם-לו הביאתו אליך והצגתיו לפניך וחטאתי לך כל-

vagyunk soha nem voltunk mi kémek. 32. Tizenketten vagyunk testvérek a mi atyánknak fiai, az egyikünk ugyan nincsen, a kisebbikünk pedig most a mi atyjánkkal Kanaan földében vagyunk. 33. És mondá nekünk az a férfit a földnek ura: Ezen ismerem meg, hogy igazak vagytok, egyik testvéreteket hagyjátok itt, és a te házatok éhsége miatt vigyetek gabonát és menjetek el. 34. És hozzátok hozzám a ti kisebb testvéreteket, hogy megtudhassam, hogy nem vagytok kémek. hanem igaz emberek. Azután a ti testvéreteket megadom nektek és az országban kereskedhettek. 35. És mikor az ő zsákokat megüresítenék ime mindeniknek csomó pénze zsákjában vala. Látván pedig ők és az ő atyjok pénzeknek csomóját megfélemlének. 36. És mondá nekik az ő atyjok Jákob: Engemet megfosztottatok: József nincsen, Simeon is nincsen, Benjaming is elviszitek? mind ezek engem érnek. 37. És mondá Ruben az ő atyjának ilyen szókkal: Az én két fiaimat megöljed, ha ötöt meg nem hozom téged, add kezembe ötöt nékem és én meghozom ötöt tenéked. 38. És mondá: Ne megyen le én fiam tiveletek, mert az ő bátya meghalt és ő maga maradt, ha történe neki veszedelem az uton, a melyen elmentek az én vénségem nagy keserőséggel szállitnátok a sirba.

XLIII. Rész. 1. Az éhség pedig nagy vala azon a földön. 2. Mikor megették volna a gabonát, melyet hoztak vala Miezraimból mondá nekik az ő atyjok: Menjetek el ismét szereztetek nekünk egy kis élel. 3. És szóla neki Juda, mondván: Nagyon megintett bennünket az a férfit, ne lássátok arczomat, hanem ha ti testvértetek veletek léssen. 4. Ha azért elbocsátod a mi testvérünket velünk, elmegyünk és vesszünk neked élel. 5. Hogy ha el nem bocsátod nem megyünk, mert az a férfit megmondá nekünk, ne lássátok az én arczomat, ha nem a ti testvértetek veletek léssen. 6. És mondá az Izrael: Miért cselekedtek ily gonoszul én velem, hogy megmondottátok annak a férfitnak, hogy nektek még testvértetek van. 7. Felelének azok: Kérdezősködött az a férfit mi felőlünk és nemzetségünk felől, ezt mondván: Él e még atyjátok, Vagyunk e több testvértetek? És e beszédek szerint feleltünk neki. Tudhattuk-e hogy azt mondja nekünk: Hozzátok ide a ti testvéreteket. 8. És mondá Juda Izraelnek az ő atyjának: Bocsásd azt a gyermeket én velem, azután felkelünk és elmegyünk, hogy éljünk és ne haljunk meg, mind mi mind te, és a mi gyermekeink. 9. Én kezes leszek érette és én kezemtől kérdöt: Ha meg nem hozom ötöt te hozzád és ötöt elődbe nem

הַיָּמִים: (י) כִּי לֹא הִתְמַהֵּמְנוּ כִּי־עָתָה שָׁבְנוּ זֶה פַעַמִּים: 10
(יא) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן אִפּוֹא נָאֶתְעֹשׂ
קָחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בְּכָל־יֶכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה מַעֲט צָרִי
וּמַעֲט דָבַשׁ נִכְאֹת וְלֹשׁ בְּטָגִים וּשְׂקָדִים: (יב) וְכֶסֶף מִשְׁנֶה
קָחוּ בְיָדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוֹשֵׁב בְּפִי אִמְתַּתְתִּיכֶם תְּשִׁיבוּ
בְיָדְכֶם אוֹלֵי מִשְׁנֶה הוּא: (יג) וְאֶת־אֲחֵיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ
אֶל־הָאִישׁ: (יד) וְאֵל שֹׁדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ
וְשַׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחֵיכֶם אַחֵר וְאֶת־בְּנֵימִין וְאֲנִי כְּאֲשֶׁר
שָׁכַלְתִּי שָׁכַלְתִּי: (טו) וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת 15
וּמִשְׁנֶה־כֶּסֶף לָקָחוּ בְיָדָם וְאֶת־בְּנֵימִין וַיָּקֻמוּ וַיֵּרְדּוּ מִצֹּרִים
וַיַּעֲמִדּוּ לִפְנֵי יוֹסֵף: שֵׁי (טז) וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶתָּם אֶת־בְּנֵימִין
וַיֹּאמֶר לָאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ הֵבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבֵּיתָה וּטְבֹנוּ
טֹבַח וְהֵכֵן כִּי אֲתִי וְאָכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצְּהָרִים: (יז) וַיַּעַשׂ הָאִישׁ
כְּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף:
(יח) וַיֵּרְאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבְאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל־דִּבְרֵי
הַכֶּסֶף הַשֹּׁב בְּאִמְתַּחַתְנוּ בַּתְּחִלָּה אֲנַחְנוּ מוֹבָאִים לְהַתְגַּלֵּל
עָלֵינוּ וְלִהְיֵת נֶפֶל עָלֵינוּ וְלִקְחַת אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמֹרֵינוּ:
(יט) וַיִּגְשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־בֵּית יוֹסֵף וַיִּדְּבְרוּ אֵלָיו פָּתַח
הַבַּיִת: (כ) וַיֹּאמְרוּ כִּי אֲדֹנֵי יָרֵד יֵרְדּוּ בַּתְּחִלָּה לְשֹׁבֵר־אֶכֶל: 20
(כא) וַיְהִי כִּי־בָאוּ אֶל־הַמְּלֹךְ וַנִּפְתָּחָה אֶת־אִמְתַּחַתְיָנוּ וְהִנֵּה
כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אִמְתַּחַתוֹ כֶּסֶפְנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַנִּשֵּׁב אֹתוֹ בְּיָדֵנוּ
(כב) וְכֶסֶף אַחֵר הוֹבְדֵנוּ בְּיָדֵנוּ לְשֹׁבֵר־אֶכֶל לֹא יָדְעֵנוּ מִי־שָׁם
כֶּסֶפְנוּ בְּאִמְתַּחַתֵּינוּ: (כג) וַיֹּאמֶר שְׁלוֹם לָכֶם אֶל־תִּירָאוּ
אֱלֹהֵיכֶם וְאֵלֵהִי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מִטְמוֹן בְּאִמְתַּחַתֵּיכֶם
כֶּסֶפְכֶם בָּא אֵלָי וַיֹּצֵא אֱלֹהִים אֶת־שִׁמְעוֹן: (כד) וַיָּבֵא הָאִישׁ
אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֵּן מִיַּם נִירֲחָצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן־
מִסְפּוֹא לַחֲמֹרֵיהֶם: (כה) וַיָּכִינוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף 25
בַּצְּהָרִים כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֵאָכְלוּ לֶחֶם: (כו) וַיָּבֵא יוֹסֵף

állítom, mind éltig bűnös legyek előtted. 10. Bizony, ha nem késtünk volna, az ideig kétszer is megjöhattunk volna. 11. És mondá nekik Izrael az ő atyjok: Ha úgy kell lenni azt tegyétek. Vegyetek e földnek válogatott gyümölcséből edényetekbe, és vigyetek ajándékot annak a férfinak; egy kevés balzsamot, egy kevés mézet, fűszerszámokat, mirhát, piztáczókat és mondolát. 12. Pénzt is két annyit vigyetek veletek, a mely pénzt meghoztatok a ti zsákjaitoknak nyílásába azt is vigyétek meg, talán tévedés vala. 13. A ti testvéreteket is vigyétek fel és felkelvén menjetek ismét el azon férfiúhoz. 14. A mindenható Isten adjon pedig nektek kegyelmet a férfinál és bocsássa vissza ti veletek a másik testvéreteket, ezt is Benjaint: Én pedig ha megfosztatom az én gyermekeimtől legyek megfosztva. 15. Az emberek vivének tehát az ajándékot és kétannyi pénzt az ő kezökbe, és Benjaint felkelvén, elmenének Miczraimba és állanak József eleibe. 16. Minekutána pedig József ő velök látta Benjaint, mondá az ő háza gondviselőjének: Vidd be amaz embereket a házba, és öless ételre való állatokat és készíts el, mert velem ebédelnek ezen emberek délben. 17. És aképen cselekedék ezen férfiú a mint József parancsolta vala és bevivé azokat az embereket József házába. 18. És megfélemlének azok az emberek, mivel hogy bevitettek József házába és mondának: A pénzért hozattunk ide be, mely először a mi zsákjainkban tétetett volt, hogy reánk támadjon és reánk rohanjon és szolgálkává tegyenek minket és szamarainkat. 19. És menének József házának gondviselőéhez és szolának neki házának ajtaja előtt. 20. És mondának: Kérünk uram: Ennekelőtte is eljöttünk gabonát venni. 21. És lön mikor a szállásra jutottunk volna és a mi zsákjainkat megoldoztunk volna, ime mindenikünknek pénze az ő zsákjának nyílásában vala, meghoztuk azért azt ismét mi velünk. 22. És más pénzt is hoztunk velünk, hogy gabonát vegyünk, nem tudjuk kicsoda tette a mi pénzünket zsákjainkba. 23. És mondá: Béke veletek! a ti Istenetek és a ti atyjátoknak Istene adta nektek pénzetet a zsákjaitokba, a ti pénzetek az én kezemhez jött. És kihozzá nekik Simeont. 24. Bevivé azért az a férfiú azokat az embereket József házába és ada nekik vizet és megmosák az ő lábaikat abrakot s ada az ő szamarainknak. 25. És elkészíték az ő ajándékokat addig még József bejönne délben, mert megértették vala, hogy ő vele ennének ebédet. 26. Haza jöve azért József és bevivé ő hozzája az ő házába ajándékokat és meghajlának

הַבֵּיתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבֵּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־
 לוֹ אֶרְצָה: (כ) וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם
 הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אִמְרַתֶּם תַּעֲזֹרֵנוּ חַי: (כא) וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לַעֲבָדֶיךָ
 לְאֲבִינוּ עֲזֹרֵנוּ חַי וַיִּקְרְאוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ: (כב) וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־
 בְּנֵי־מִין אֲחִיו בֶּן־אָמוֹ וַיֹּאמֶר הִזֶּה אֲחִיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אִמְרַתֶּם
 30 אֵלָי וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִחַדֶּךָ בְּנִי: שְׁבִיעִי (ג) וַיִּמְחַר יוֹסֵף
 כִּי־נִכְמְרוּ בְּחַמּוֹ אֶל־אֲחָיו וַיִּבְקֹשׁ לְבָבוֹת וַיָּבֹא הַחֲדָרָה
 וַיִּבֶךְ שָׁמָּה: (ד) וַיִּרְתֹּץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לָהֶם:
 (ה) וַיִּשְׁימוּ לוֹ לְבָדוֹ וְלָהֶם לְבָבָם וּלְמַצְרִים הָאֲכָלִים אֹתוֹ
 לְבָבָם כִּי לֹא יוֹכִלוּן הַמַּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת־הַעֲבָרִים לָחֶם כִּי־
 תוֹעֵבָה הוּא לְמַצְרִים: (ו) וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַכֹּהֵן בְּבִלְתּוֹ
 וַהֲצִיעַר כַּצֶּעֶרְתּוֹ וַיִּתְמַחוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ: (ז) וַיִּשָּׂא
 מִשְׁאֵת מֵאֵת פָּנָיו אֲלֵהֶם וַתֵּרֶב מִשְׁאֵת בְּנִימָן מִמִּשְׁאֵת כָּלֶם
 חֲמֵשׁ יָדוֹת וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ: מד (ח) וַיֵּצֵא אֶת־אֲשֶׁר
 עַל־בֵּיתוֹ לֵאמֹר מִלֵּא אֶת־אֲמַתְּחַת הָאֲנָשִׁים אֲכָל כֹּאֲשֶׁר
 יוֹכִלוּן שְׂאֵת וְשִׁים כֶּסֶף־אִישׁ בְּכַף אֲמַתְּחָתוֹ: (ט) וְאֶת־גִּבְעִי
 גִּבְעֵי הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּכַף אֲמַתְּחַת הַקָּטָן וְאֵת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ
 וַיַּעַשׂ בְּדָבָר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר: (י) הַכֹּהֵן אֹרֹן וְהָאֲנָשִׁים
 שָׁלְחוּ הַמֶּלֶךְ וַחֲמַרִּיחֶם: (יא) הֵם יֵצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ
 וַיּוֹסֶף אֹמֵר לְאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוֹם רֹדֵף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים
 וְהַשְׁגֵּתֶם וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם לְמַה שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה:
 5 (ב) הֲלֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתַּחֲוּ אֲדֹנִי בּוֹ וְהוּא נַחֵשׁ נַחֵשׁ בּוֹ
 הִרְעַתֶּם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם: (ג) וַיִּשְׁגְּמוּ וַיִּדְּבֵר אֲלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה: (ד) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לְמַה יִּדְּבֵר אֲדֹנִי בְּדָבָרִים הָאֵלֶּה
 חֲלִילָה לַעֲבָדֶיךָ מַעֲשׂוֹת כְּדָבָר הַזֶּה: (ה) הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר
 מָצָאנוּ בְּכַף אֲמַתְּחָתֵנוּ הִשְׁכַּחְנוּ אֵלָיֶךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאִידָּךְ נִגְנַבְ
 מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב: (ו) אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֹתוֹ מֵעֲבָדֶיךָ
 וּמֵת וְגַם־אֲנֵחנוּ נָתַיִה לְאֲדֹנִי לַעֲבָדִים: (ז) וַיֹּאמֶר גַּם־עִתָּה

előtte szinte a földig. 27. És megkérdvén őket egészségök felől mondván: Egészségben vagyon-e a ti vén atyjátok, a ki felől nekem szólottatok és él-e még? 28. Kik felelének: Egészségben vagyon a te szolgád, a mi atyjánk még él. És meghajták magokat és leborulának. 29. És felemelvén az ő szemeit látá Benjamins az ő testvérét az ő anyának fiát és mondá: Ez a ti kissebbik testvéretek, a ki felől nekem szólottatok vala? és ezt is mondá: Az Isten legyen kegyelmes néked fiam. 30. Akkor sieté József, mert megindult vala szíve az ő öcscséhez és keres vala helyet hol sirna, bemene azért szobájába és ott sira. 31. Azután megmosván az ő orcáját, ísmét kimene; és megtartoztatá magát s mondá: Hozzátok el az étket. 32. És elhozák neki külön, azoknak is külön és a miczraimbelieknek, s kik vele szoktak vala enni külön. Mert nem esznek a miczraimbeliék előtt. 33. Leülének azért ő előtte az elsőszülött az ő elsőszületése szerint és azok az emberek bámulának egyik a másikra. 34. És az ő étkéből ad vala azoknak részt, de Benjaminsnak a többi részénél ötször, annyit ad vala, és ivának és ő vele megrészegevének.

XLIV. Rész. 1. Azután parancsolá József az ő házagondviselésének mondván: Töltsd meg az embereknek zsákjaikat gabonával a mennyit elvihetnek és mindennek pénzét tegyed zsákja nyílásába. 2. Amaz én ezüst poharamat pedig tegyed a kissebbik zsákjába gabonájának árával egybe. És cselekedék Józsefnek parancsolata szerint. 3. És reggel mihelyt megvirada elbocsáttatának azok az emberek magok és szamaraik. 4. Mikor pedig kimentek volna a városból és még nem messze volnának, mondá József az ő házagondviselőjének: Kelj fel, menj utánok amaz embereknek: mikor pedig elérended őket, ezt mondjat nekik; Miért hogy a jó helyébe gonoszt fizettetek? 5. Hát nem az-e a melyből iszik az én uram? Sőt a melyből jósol, rozsoszul cselekedtetek. 6. Mikor azért elérte volna őket, aképen szóla nekik. 7. Kik mondanak neki: Miért szól az én uram ily dolgokat? Távol legyen a te szolgálidtól, hogy ily dolgokat cselekedének. 8. Ime a pénzt, melyet találtunk zsákjainknak nyílásában meghoztuk néked Kanaan földéből, mi módon loptunk volna a te uradtól ezüstöt vagy aranyat? Valakinél megtaláltatik szolgálid közül, meghaljon az, és szolgálái is leszünk az én uramnak. 10. És mondá: Miken mondotátok úgy legyen. Valakinél megtaláltatik, legyen az nekem szolgám, ti pe-

כְּדַבְּרֵיכֶם בֶּן־הָוָה אֲשֶׁר יִמְצָא אֱתוֹ יְהִי־לִי עֹבֵד וְאַתֶּם
 תִּהְיוּ נָקִים: (יב) וַיִּמְהָרוּ וַיּוֹרִידוּ אִישׁ אֶת־אֲמַתְּחָתוֹ אֶרְצָה
 וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אֲמַתְּחָתוֹ: (יג) וַיַּחֲפֹשׂ בְּגָדוֹל הַחֹל וּבִקְטָן
 כִּלְיָהּ וַיִּמְצָא הַגִּבִּיעַ בְּאֲמַתְּחַת בְּנִימָן: (יד) וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֹתָם
 וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל־חֻמְרוֹ וַיֵּשְׁבוּ הָעִירָה: מַסְטִיר (יז) וַיָּבֹא
 יְהוּדָה וְאָחִיו בִּיתָר יוֹסֵף וְהוּא עוֹדְנֵי שֵׁם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי
 אֶרְצָה: (יח) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם: 15
 הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נַחֲשׁ יִנְחָשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בָּמְנִי: (יט) וַיֹּאמֶר
 יְהוּדָה מִח־נָּאמֶר לְאֹדְנִי מִח־נִּדְבָר וּמִח־נִּצְטָדֵק הָאֱלֹהִים
 מִצָּא אֶת־עֵינֵי עֲבָדֶיךָ הֲגִנּוּ עֲבָדֶיךָ לְאֹדְנִי גַם־אֲנַחְנוּ גַם־
 אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בִּידוֹ: (י) וַיֹּאמֶר חֲלִילָהּ לִי מַעֲשוֹת
 זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בִּידוֹ הוּא יְהִי־לִי עֹבֵד
 וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־אֲבִיכֶם:

ס ס ס

(יט) וַיָּנֶשׂ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֹדְנִי דַבֵּר־נָא עֲבָדֶיךָ דָּבָר
 בְּאָזְנֵי אֹדְנִי וְאֶל־יָחִיד אֶפְדָּה בְּעֲבָדֶיךָ כִּי כְמוֹךָ כִּפְרָעָה:
 (יט) אֹדְנִי שְׁאֵל אֶת־עֲבָדֶיךָ לֵאמֹר הֵיטֵלְכֶם אֵב אוֹדָא:
 (כ) וַנֹּאמֶר אֶל־אֹדְנִי יֵשׁ־לָנוּ אֵב זָקֵן וַיֵּלֶד זָקִים קָטָן וְאָחִיו 20
 מִת וַיּוֹתֵר הוּא לְבָדּוֹ לְאָמוֹ וְאָבִיו אָהָב: (כא) וַתֹּאמֶר אֶל־
 עֲבָדֶיךָ הוֹרִידְהוּ אֵלָי וְאֶשְׁמָחָה עֵינֵי עָלָיו: (כב) וַנֹּאמֶר אֶל־
 אֹדְנִי לֹא־יוּכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת־אָבִיו וְעַזָּב אֶת־אָבִיו וּמָתָה:
 (כג) וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ אִם־לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטָן אִתְּכֶם
 לֹא תִסְפּוּן לִרְאוֹת פָּנָי: (כד) וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־עֲבָדֶיךָ אָבִי
 וַנִּגַּד לוֹ אֵת דְּבָרֵי אֹדְנִי: (כה) וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שְׁבוּ שְׁבוּ־לָנוּ 25
 מִעַט־אֲכָל: (כו) וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם־יֵשׁ אָחִינוּ הַקָּטָן
 אִתָּנוּ וַיִּרְדְּנוּ כִּי־לֹא נוּכַל לִרְאוֹת פָּנָי הָאִישׁ וְאָחִינוּ הַקָּטָן
 אֵינָנוּ אִתָּנוּ: (כז) וַיֹּאמֶר עֲבָדֶיךָ אָבִי אֵלֵינוּ אַתֶּם יָדַעְתֶּם כִּי

dig ártatlanok legyetek. 11. Sietvén, lerakák az ő zsákjaikat a földre és mindnyájan egyenként megoldák az ő zsákjaikat. 12. És megkeresé a nagyobbiknál kezdé, a kisebbiknél végzé, és megtalálá a pohárt Benjamin zsákjában. 13. Azok pedig ruhájokat elszaggatták, megterhelék mindnyájan szamaraikat s a városba megtérének. 14. Eljuta Juda és az ő testvérei József házához, ő még ott vala és ő előtte arczczal a földre leborultak. 15. És monda nekik József: Mi dolog ez, a mit cselekedtetek? Avagy nem tudjátok-e, hogy az ilyen ember mint én vagyok, josulni tud? 16. És monda Juda: Mit mondhatunk az én uramnak? mit szoljunk és mivel igazítsuk magunkat? Az Isten talált a te szolgálódnak bűnöket. Ime mi az urnak szolgálai vagyunk, mind mi, mind az, kinek kezében a pohár találtatott. 17. Ki felele: Távol legyen én tőlem, hogy az cselekedjem: hanem a kinek kezében találtatott a pohár, az legyen én szolgálom, ti pedig békességgel menjetek el atyjátokhoz. 18. És Juda ő hozzá járula, és monda: Uram, legyen szabad nekem te szolgálódnak, hogy szoljak egy szót uram fülébe: Ne gerjedjen fel haragod a te szolgáló ellen: mert te hasonló vagy Faraóhoz. 19. Az én uram kérlette vala az ő szolgálait, ilyen módon: Vagyon-e nektek atyjátok vagy testvéretek? 20. Akkor mi azt felelénk az én uramnak: Vagyon nekünk egy vén atyjánk, és egy gyermek, ki az ő vénségében lett, kinek bátyja megholt, és csak az egy maradt az ő anyától, kit atya igen szeret. 21. És azt monda a te szolgálódnak: Hozzátok én hozzám azt, hogy vessem szemeimet reája: Nem hagyhatja el ez a gyermek átyját, mert ha elhagyja atyját, meghal az. 22. És ezt monda a te szolgálódnak: Ha a ti kisebbik testvéretek el nem jő veletek, ne lássátok az én orczámat. 24. Mikor azért a te szolgálóhoz, az én atyámhoz felmentünk volna és az én uramnak beszédeit megbeszéltük volna, 25. monda akkor a mi atyánk: Menjetek el viszontag és vegyetek nekünk kevés gabonát. 26. Mi az felelénk: Nem mehetünk el, ha pedig a mi kisebbik testvérünk velünk lészen elmegyünk; mert ama férfiú orczáját nem láthatnánk, ha a mik kisebbik testvérünk velünk nem lenne. 27. És monda a te szolgáló, az én atyám nekünk: Ti tudjátok, hogy nekem az én feleségem

שָׁנִים יִלְדֶּה-לִּי אֲשֶׁתִּי: (כט) וַיֵּצֵא הָאֱלֹהִם מֵאִתִּי וַאֲמַר אֵלַי
טָרַף טָרַף וְלֹא רִאִיתִיו עַד-הַנֶּה: (כ) וּלְקַחְתֶּם גַּם-אֶת-זֶה
מֵעַם פָּנִי וּקְרָהוּ אִסּוֹן וְהוֹרְדֶתֶם אֶת-שִׁיבְתִּי בְּרָעָה שְׂאֵלָה:
30 (3) וַעֲתָה בָּבֹאִי אֶל-עַבְדְּךָ אָבִי וְהַנֶּעַר אֵינְנִי אֶתְּנוּ וְנַפְשׁוֹ
קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ: שְׁנִי (63) וְהָיָה בְּרֹאוֹתָו בִּי-אֵין הַנֶּעַר
וּמֵת וְהוֹרִידוּ עַבְדְּךָ אֶת-שִׁיבְתְּךָ אֶבְדְּךָ אָבִינוּ בִּיגוֹן שְׂאֵלָה:
(33) בִּי עַבְדְּךָ עָרַב אֶת-הַנֶּעַר מֵעַם אָבִי לֵאמֹר אִם-לֹא
אָבִיָּאנוּ אֵלֶיךָ וְחָטֵאתִי לְאָבִי כָּל-הַיָּמִים: (33) וַעֲתָה יִשְׁבֹּנָא
עַבְדְּךָ תַּחַת הַנֶּעַר עַבְדִּי לְאֹדְנִי וְהַנֶּעַר יַעַל עִם-אֲחִיו:
(34) בִּי-אֵיךְ אֵעֲלֶה אֶל-אָבִי וְהַנֶּעַר אֵינְנִי אֶתִּי פֶן אֶרְאֶה בְּרָע
אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת-אָבִי: מַה (6) וְלֹא-יָכֹל יוֹסֵף לֵהֲתַאֲפֵק
לְכָל הַנִּצָּצִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָּל-אִישׁ מִעָלָי וְלֹא-עָמַד
אִישׁ אִתּוֹ בְּהַתְּרָע יוֹסֵף אֶל-אֲחִיו: (3) וַיִּתֵּן אֶת-כָּלֹו בְּבִגְדֵי
וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פְּרָעָה: (4) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֲחָיו
אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אָבִי חֵי וְלֹא-יָכֹלוּ אֲחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי
גִבְהָלוּ מִפְּנֵיו: (7) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֲחָיו גִּשׁוּ-נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ
וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר-מָכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרַיִם:
5 (8) וַעֲתָה וְאֶל-תַּעֲצְבוּ וְאֶל-יָחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי-מָכַרְתֶּם אֹתִי
הֵנָּה כִּי לְמַחְיָה שְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם: (9) בִּי-זֶה שְׁנֵתִים
הָרַעַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין-חֵרִישׁ וְקָצִיר:
(10) וַיִּשְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לְשׂוֹם לָכֶם שְׂאִירִית בְּאָרֶץ
וּלְהַחְיוֹת לָכֶם לְפָלִיטָה גְדֹלָה: שְׁלִישִׁי (10) וַעֲתָה לֹא-
אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי הָאֱלֹהִים נִיְשִׁימָנִי לְאָב לְפָרְעָה
וּלְאֹדוֹן לְכָל-בֵּיתוֹ וּמַשָּׁל בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם: (10) מִהְרֹו וַעֲלֹו
אֶל-אָבִי וְאָמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בְּנֶךָ יוֹסֵף שְׁמָנִי אֱלֹהִים
10 לְאֹדוֹן לְכָל-מִצְרַיִם רָדָה אֵלַי אֶל-תַּעֲמַד: (10) וַיִּשְׁבֹּת בְּאָרֶץ
גִּשְׁן וְהָיִיתָ קְרוֹב אֵלַי אִתָּה וּבְנִי וּבְנִי וְצִאָנָה וּבְקָרָה
וְכָל-אֲשֶׁר-לִדָּ: (11) וְכָלכָּלְתִּי אֶתְךָ שָׁם כִּי-עוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים

csak két fiat szült. 28. Az első tölem kiméne, a ki felől azt mondom vala, hogy a vadak szaggatták el azt nem láttam mindeddig. 29. Hogy ha ezt is elviszitek én előttem és veszelelem éri, az én vénségemet nagy keserüséggel jutatjátok a koporsóba. 30. Most ha menéndek a te szolgádhoz a mi atyjánkhöz, és e gyermek nem leend velünk, és amannak lelke ennek lelkén csügg. 31. Minek utánna meglátja, hogy e gyermek nincsen velünk, meghal, és a te szolgáid a te szolgádnak a mi atyjánknak vénségét nagy keserüséggel juttatjuk a koporsóba. 32. Mert a te szolgád e gyermekért az ő atyának kezes lett ilyenképen: Ha ötöt meg nem hozom te hozzád az én atyjám előtt bünös legyek teljes életemben. 33. Maradjon itt ezért e gyermek helyébe a te szolgád, hogy legyen szolgálja az én uramnak és e gyermek menjen el az ő bátyaival. 34. Mert mi módon mennék fel az én atyjámhoz, ha e gyermek velem nem lenne? Nem nézhetném az én atyámnak nyomorúságát, a mely atyjámat érne.

XLV. Rész. 1. Nem tartoztathatá tovább magát József: mikor azért sokan állanának előtte, kiálta, hogy minden ember kimene és nem marada senki ott ben, mikor József megemerteté magát az ő testvéreivel. 2. És fakada felszóval sirva, annyira, hogy hallanák Miczraimbéliek és meghallaná a Faraó háznépe is. 3. És mondá József az ő testvéreinek: Én vagyok József, él-e még az én atyám? És nem felelhetének testvérei neki, mert elrettentek vala előtte. 4. Mondá azért József az ő testvéreinek: Jöjjetek ide közelebb én hozzám; kik közelebb menének. És mondá: Én vagyok a ti fivéretek József, kit eladtatok vala miczraimba. 5. Most ne bánkodjátok, hogy engemet ide adtatok; mert életmegtartásra küldött el Isten engemet ti előttetek. 6. Mert immár az az éhségnek e földön két esztendeje mult el, de még öt esztendő vagyon, melyben sem szántás, sem aratás nem leszen. 7. Az Isten küldött el engemet ti előttetek, hogy én általam megmaradhatnátok e földön és megtartsam életeteké vagy szabadítássuk. 8. Most nem ti küldöttetek ide, hanem az Isten, ki engem Faraónak atyjává tett, és minden háznépének urává, és egész Miczraim országán úrrá. 9. Sietvén menjete fel az én atyjámhoz, és ezt mondjátok neki: Ezt mondja a te fíjad József: Az Isten engemet egész Miczraimnak uráva tett, jöjj le én hozzám, ne késsél. 10. És Gosen földön fogsz lakni; és mellettem leszesz te és fiaid és fiaidnak fiai jubaid és csordáiá és mind, a mivel bírsz. 11. És táplállak téged, mert még az éhség öt esztendeig leend, hogy el

רָעַב פֶּן־תִּנְרָשׁ אֶתָּה וּבִיתְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לְךָ: (י) וְהִנֵּה עֵינֶיכֶם
 רְאוּת וְעֵינֵי אֲחֵי בְנֵי־מִן כִּי־פִי הַמִּדְבָּר אֲלֵיכֶם: (יא) וְהִגַּדְתֶּם
 לְאֲבִי־אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר רָאִיתֶם וּמִהֲרַתֶּם
 וְהִוָּרְדְתֶם אֶת־אֲבִי הַנֶּה: (יב) וַיִּפֹּל עַל־צוּאָרָי בְנֵי־מִן־אֲחֵיו
 וַיִּבְדּוּ וּבְנֵי־מִן כָּכָה עַל־צוּאָרָיו: (יג) וַיִּנְשָׁק לְכָל־אֲחָיו וַיִּבְדּוּ: 15
 עֲלֵהֶם וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְרוּ אֲחָיו אִתּוֹ: (יד) וְהִנֵּל נִשְׁמַע בֵּית
 פָּרְעָה לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּיטֹב בְּעֵינֵי פָרְעָה וּבְעֵינֵי
 עֲבָדָיו: (טו) וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל־יוֹסֵף אָמַר אֵל־אֲחִיד וְאֵת
 עֲשׂוֹ מַעֲנֵנִי אֶת־בְּעִירְכֶם וְלִכּוֹ־בָאוּ אֶרֶצָה כְּנָעַן: (טז) וַיִּקְחוּ
 אֶת־אֲבִיכֶם וְאֶת־בְּתִיקֶם וּבָאוּ אֵלָי וְאֶתְּנֶה לָכֶם אֶת־טוֹב
 אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶכְלוּ אֶת־חֶלֶב הָאָרֶץ: רביעי (יז) וְאֶתָּה
 צֹוִיתָה וְאֵת עֲשׂוֹ קָחוּ־לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת לְטַפְכֶּם
 וְלִנְשִׁיכֶם וּנְשִׂאתֶם אֶת־אֲבִיכֶם וּבָאתֶם: (יח) וְעֵינֶיכֶם אֶל־20
 תַּחֲסֵם עַל־פְּלִיכֶם כִּי־טוֹב כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם הִוא:
 (יט) וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל־פִּי
 פָּרְעָה וַיִּתֵּן לָהֶם צֹדֶה לְדֶרֶךְ: (כ) לְכָלֶם נָתַן לְאִישׁ חֲלָפוֹת
 שְׂמָלָת וּלְבְנֵי־מִן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְחֲמִשׁ חֲלָפַת שְׂמָלָת:
 (כא) וּלְאֲבִיו שְׁלַח כְּזֹאת עֲשָׂרָה חֲמֹרִים נִשְׂאִים מִטּוֹב מִצְרַיִם
 וַעֲשֵׂר אֶתְנֵת נִשְׂאֵת בָּר וְלַחֲסֵם וּמִזֹּון לְאֲבִיו לְדֶרֶךְ: (כב) וַיִּשְׁלַח
 אֶת־אֲחָיו וַיִּלְכוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עַל־תִּרְגָּזוֹ בְּדֶרֶךְ: (כג) וַיַּעֲלוּ25
 מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם: (כד) וַיִּגְדּוּ לוֹ
 לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חֵי וְכִי־הוּא מִשַּׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפֹּג
 לְבֹו כִי לֹא־הָאֱמִין לָהֶם: (כה) וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
 יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיֵּרָא אֶת־הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח יוֹסֵף
 לְשִׂאת אִתּוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם: חמישי (כז) וַיֹּאמֶר
 יִשְׂרָאֵל רֵב עוֹד־יוֹסֵף בְּנֵי חֵי אֲלֵכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטָרֶם אָמוּת:
 מו (כח) וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּבֹאוּ בָּאָרֶה שֶׁבַע וַיִּזְבַּח
 זִבְחִים לֵאלֹהֵי אֲבִיו יַצְחָק: (כט) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם וְלִי־יִשְׂרָאֵל

ne veszz te és háznéped és minden a mivel birsz. 12. Ime a te szemeitek és Benjamin öcscsém szemei látják, hogy az én szám beszél hozzátok. 13. Vigyétek hirül atyjámnak minden dicsőségemet Miczraimban és mind, a miket láttatok, sietetek és hozzátok el atyámat én hozzám. 14. És midőn megölelvén nyakába borult öcscsének, Benjaminsnak, sira amaz, is sirván az ő nyakán. 15. És megcsokolá József minden testvéreit és sira mindeniken és ezután szólának vele. 16. Ezt meghallák Faraó házában mondván: Eljöttek József testvérei, megtetszék Faraó és az egész háznépe szemei előtt. 17. És mondá Faraó Józsefnek: mondd meg testvéreidnek, ezt cselekedjétek: Megterhelvén a barmokat menjetek Kanaán földre, 18. és hozzátok el onnan atyjátokat és rokonságtokat, és jöjjetek hozzám, és én nektek adom miczraim minden javait, hogy a föld zsirját egyétek. 19. Parancsold meg azt is, hogy vigyenek szekereket Miczraim földéről az ő kisdedeik és feleségeik elhozására; és mondjad: Hozzátok el atyjátokat, és siessetek mennél hamarabb eljönni. 20. És szemetek sajnálattal ne nézzen házieszközetekre, mert Miczraim minden gazdagsága tietek leszen. 21. És úgy cselekvének Izrael fiai. És József nekik szekereket ada Faraó parancsa szerint és élelmet az utra is adá nekik. És mindeniknek két-két öltöző ruhát; Benjaminsnak pedig háromszáz ezüst pénzt ada és öt öltöző ruhát. 23. Atyának is küldé következőket tiz szamarat, hogy vigyenek azokon Miczraim minden gazdagságaiból; és ugyan annyi nőtén szamarakat, melyek buzát és kenyeret vigyenek az utra. 24. Elbocsáta tehát testvéreit és az elindulónak mondá: Össze ne haragudjatok az uton. 25. Kik Miczraimból kimenvén Kanaán földre jutának atyjokhoz Jákobhoz. 26. És hirül vivék neki mondván: Fiad, József él, és ő uralkodik Miczraim egész, és megdermet szive, mindazáltal nem hisz nekik. 27. És midőn József minden beszédét, melyet szólt vala hozzájuk elbeszélték, és midőn látta a szekereket és mind a miket küldött vala: megélede Jákob atyjoknak lelke, 28. és mondá: Elég nekem, hogy fiam József még él, elmegyek, hogy meglássam őt mielőtt meghalljak.

XLVI. Rész, 1. És elindula Izrael és mindene a mije vala és méne Bersebaba; és áldozék áldozatokat atyja Iszchaknak Istenéhez. 2. És szóla Isten Izraelnek éji látamányban, és

בְּמִרְאֵת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנְנִי (א) וַיֹּאמֶר
אֲנִי הָאֵל אֱלֹהֵי אֲבִיךָ אֶל-תִּירָא מִרְדָּה מִצְרִימָה כִּי-לִגְוִי
גָדוֹל אֲשִׁימָךְ שָׁם: (ב) אֲנִי אֶרְדַּע מִן מִצְרִימָה וְאֲנִי אֵעֲלֶךְ
5 גַּם-עֲלֶה וְיוֹסֵף יִשִּׁית יָדוֹ עַל-עֵינַי: (ג) וַיִּקֶּם יַעֲקֹב מִבְּאֵר
שֶׁבַע וַיִּשְׂאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-יַעֲקֹב וְאֶת-טַפָּם וְאֶת-
נְשֵׁיהֶם בַּעֲגָלוֹת אֲשֶׁר-שָׁלַח פָּרְעָה לְשֵׂאת אֹתוֹ: (ד) וַיִּקְחוּ
אֶת-מִקְנֵיהֶם וְאֶת-רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ
מִצְרִימָה יַעֲקֹב וְכָל-זֶרְעוֹ אִתּוֹ: (ה) בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו אִתּוֹ בְּנֹתָיו
וּבָנוֹת בָּנָיו וְכָל-זֶרְעוֹ הָבִיא אִתּוֹ מִצְרִימָה: (ו) וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה יַעֲקֹב וּבָנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב
10 רְאוּבֵן: (ז) וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוּךְ וּפִלֵּיָא וְחֶזְרֹן וּבְרָמִי: (ח) וּבְנֵי
שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיִמִּין וְאֶחָד וַיְכִין וְאַחֵר וְשָׂאִיל בֶּן-הַכְּנַעֲנִית:
(ט) וּבְנֵי לֵוִי גֵרְשׁוֹן קָהָת וּמֶרָרִי: (י) וּבְנֵי יְהוּדָה עֶזֶר וְאוֹנָן
וְשִׁלָּה וּפְרָץ וְרַח וְיִמָּת עֶזֶר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְהִיו בְּנֵי-פְרָץ
חֶזְרֹן וְחַמּוּר: (יא) וּבְנֵי יִשָּׁשְׁכָר תּוֹלַע וּפִזָּה וְיֹוֹב וְשִׁמְרֹן:
15 (יב) וּבְנֵי זְבֻלֹן סֹרֵד וְאֵלֹן וַיְחִלְאֵל: (יג) אֵלֶּה אֲנִי לֵאמֹר
אֲשֶׁר יִלְדָה לְיַעֲקֹב בְּפָדֵן אֲדָם וְאֵת דִּינָה בְתוּלָה בְּלִ-נַפְשׁ
בָּנָיו וּבְנוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ: (יד) וּבְנֵי גָד צַפְרִיָן וְחַנִּי שׁוּנִי
וְאַצְבִּין עֲרִי וְאַרְוֵדִי וְאַרְאֵלִי: (טו) וּבְנֵי אֲשֶׁר יִמְנָה וַיִּשְׁוּדָה
וַיִּשׁוּנִי וּבְרִיעָה וְשִׁרָה אַחֲתָם וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמְלִכִּיאֵל:
(טז) אֵלֶּה בְנֵי זְלָפָה אֲשֶׁר-נָתַן לָבֵן לְלֵאָה בְתוּלָה וְתִלְדָּה אֶת-
אֵלֶּה לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נַפְשׁ: (יז) בְּנֵי רַחֵל אֵשֶׁת יַעֲקֹב
20 יוֹסֵף וּבְנִימֵן: (יח) וַיִּוָּלֶד לְיוֹסֵף בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִלְדָה-
לוֹ אִסְמֶת בַּת-פּוֹטִי פָרַע כְּתָן אֵן אֶת-מְנַשֶּׁה וְאֶת-אֶפְרַיִם:
(יט) וּבְנֵי בְנִימֵן בְּלַע וּבְכֹר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן אַחִי וְרָאשׁ
מָפִים וְחַפִּים וְאַרְדִּי: (כ) אֵלֶּה בְנֵי רַחֵל אֲשֶׁר יִלְדָּה לְיַעֲקֹב
כָּל-נַפְשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר: (כא) וּבְנֵי דֵן חָשִׁים: (כב) וּבְנֵי נַפְתָּלִי
25 יִחְזָאֵל וְגוֹנִי וְנָצֵר וְשִׁלֹם: (כג) אֵלֶּה בְנֵי לֵאָה אֲשֶׁר-נָתַן

mondá: Jákob, Jákob! Ez mondá: imhol itt vagyok. 3. És szóla: Én vagyok a te atyjádnak Istene; ne félj lemenni Miczraimba, mert nagy népé teszlek ott téged. 4. Én lemegyek veled Miczraimba és én föl is hozlak téged és József kezeivel fogja be szemeid. 5. És fölkele Jákob Bersebaból és elvivék Izrael fiai, Jákob az ő atyjokat, az ő gyermekeiket és feleségüket a szekerekben, melyeket Faraó küldött vala, hogy őt vigyék. 6. És elvivék az ő juhaikat és minden marhájokat, melyeket szerezetek vala Kanaán földén, és Miczraimba jöve Jákob és minden ivadékaival. 7. Fiait és fiának fiait, az ő leányait és minden ivadékát elvivé magával Miczraimba. 8. Ezek pedig nevei Izrael fiainak, kik bementek Miczraimba Jákob és fiai Jákobnak elsőszülötte Rúben. 9. Rúben fiai Chanoch és Fáló Chezron és Charmit. 10. Simeon fiai: Jemuel Jumín, Óhad, Jáchin és Zochár és Sául Kanáni nő fia. 11. Levi fiai: Gerson Kéháth és Merari. 12. Juda fiai pedig: Ér és Onán, Selah, Perecz és Zarach, és meghalá Ér és Ónán Kanaán földén, és valának Perecz fiai Checzone és Chamúl. 13. Jiszszachar fiai pedig: Thula és Puwáh, Job és Simron. 14. Zebulum fiai: Szered, Élon és Jachleél. 15. Ezek Leah fiai, melyeket Jakobnak szült Padan Aramban és Dinah az ő leányával együtt, fiai és leányainak minden személye harminczhárom. 16. És Gad fiai: Czfjon és Chagi Suni és Eczbon, Éri, Arodi és Areli. 17. Aser fiai pedig: Jimnah, Jisvah, Jisvi, Briah és Serach nővérök; fiai pedig: Cheber és Malkiel. 18. Ezek Zilpah fiai, kit adott vala Laban az ő leányának és ezeket szülé Jakobnak tizenhat személyt. 19. Ráchel Jákob nőjének fiai József és Benjamin. 20. És születének Józsefnek Miczraim földén, kiket szüled neki Asznád, Potiferá, On papjának leánya: Menascha és Efraim. 21. Benjamins fiai pedig: Belah, Becher és Asbel, Girah, Naaman, Échi és Rós, Mupim, Chupim és Ard. 22. Ezek Ráchel fiai, kik születtek Jakobnak mindössze tizennégy személyt. 23. Dán fiai: Chusim. 24. És Naftali fiai: Jachczeél és Guni, Jeczer és Sillém. 25. Ezek fiai Bilának, kit Laban leányának Ráchelnek adott vala. És ezeket szülte Jakobnak;

לָבָן לְרַחֵל בָּתּוּ וּתְלַד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ שְׁבַעֶה׃
 (כ) כָּל־הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצֻּרִימָה וְצֹאֵי יִרְכּוּ מִלִּבְדָּר נָשִׁי
 בְּנֵי־יַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ׃ (כא) וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר־יָלְדוּ לוֹ
 בְּמִצְרַיִם נֶפֶשׁ שְׁנַיִם כָּל־הַנֶּפֶשׁ לְבֵית־יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצֻּרִימָה
 שְׁבַעִים׃ ס שְׁשִׁי (כב) וְאֶת־יְהוּדָה שָׁלַח לִפְנֵי אֶל־
 יוֹסֵף לְהוֹרֹת לִפְנֵי גִשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה גִשְׁן׃ (כג) וַיֹּאמֶר
 יוֹסֵף מִרְכַּבְתּוֹ וַיַּעַל לִקְרֹאת־יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו
 וַיִּפֹּל עַל־צוּאָרָיו וַיִּבְכֶּה עַל־צוּאָרָיו עוֹד׃ (כד) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל 30
 אֶל־יוֹסֵף אֲמוֹתָה הִפְעַם אַחֲרֵי רֵאוֹתִי אֶת־פָּנֶיךָ כִּי עוֹדָה
 חַי׃ (כה) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחִיו וְאֶל־בֵּית אָבִיו אָעֵלָה וְאֶנִּידָה
 לְפָרְעָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו אֲחִי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בָּאוּ
 אֵלָי׃ (כז) וְהָאֲנָשִׁים רְעִי צֹאן כִּי־אֲנִשִּׁי מִקְנֶה הָיוּ וְצֹאֲנָם
 וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם הֵבִיאוּ׃ (כח) וְהָיָה כִּי־יִקְרָא לָכֶם
 פָּרְעָה וְאָמַר מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם׃ (כט) וְאָמַרְתֶּם אֲנִשִּׁי מִקְנֶה
 הָיוּ עֲבָדֶיךָ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־עַתָּה גַם־אֲנַחְנוּ גַם־אֲבֹתֵינוּ
 בַּעֲבוּר תַּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן כִּי־תִעַבְתָּ מִצְרַיִם כָּל־רָעָה צֹאן׃
 מו (ל) וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיַּגֵּד לְפָרְעָה וַיֹּאמֶר אָבִי וְאָחִי וְצֹאֲנָם
 וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהֵנִם בְּאֶרֶץ גִּשְׁן׃
 (לא) וּמִקְנֵה אָחִיו לָקַח חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים וַיִּצְגֻם לִפְנֵי פָרְעָה׃
 (לב) וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל־אָחִיו מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל־פָּרְעָה
 רָעָה צֹאן עֲבָדֶיךָ גַם־אֲנַחְנוּ גַם־אֲבֹתֵינוּ׃ (לג) וַיֹּאמְרוּ אֶל־
 פָּרְעָה לָנוּר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ כִּי־אֵין מִרְעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לְעֲבָדֶיךָ
 כִּי־כִבְדָּה הָרָעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יִשְׁכְּבוּ־גֹאֲ עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ
 גִּשְׁן׃ (לד) וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ וְאָחִיךָ בָּאוּ׃
 אֵלֶיךָ׃ (לה) אֶרֶץ מִצְרַיִם לִפְנֶיךָ הוּא בְּמִיטֵב הָאֶרֶץ הוֹשֵׁב
 אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אָחִיךָ יִשְׁכְּבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן וְאִם־יִדְעַת וַיֵּשֶׁב־בָּם
 אֲנִשִּׁי־חֵיל וְשִׁמְתָם שָׂרֵי מִקְנֶה עַל־אֲשֶׁר־לִי׃ (לו) וַיָּבֹא יוֹסֵף
 אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמֵדְהוּ לִפְנֵי פָרְעָה וַיִּכְרֹד יַעֲקֹב אֶת־

míndössze hét lélek. 26. Mindazon lelkek, kik Jákobbal bementek Miczaimba és az ő ágyekából származtak, fiainak feleségein kívül hatvanhatan voltak. 27. József fiai pedig, kik neki Miczraim földén születtek, két lélek. Jákob házának minden lelkei, kik bementek Miczraimba hetvenen voltak. 28. Elküldé pedig Juda maga előtt Józsefhez, megjelenteni: hogy jöjjön elébe Gosenbe és jöttek Gosenbe. 29. Befogatván szekerebe József fölmené atya elé Gosenbe, és meglátván őt nyakába borula, és ölelé és sira. 30. És Izrael mondá Józsefnek: Imár hadd halok meg, mert láttam orczádat, hogy még élsz. 31. Ő pedig szóla testvéreinek és atya egész házának: Fölmegyek és hírül viszem Faraónak, és megmondom neki: Testvéreim és atyjám háznépe, kik Kanaán földén voltak: hozzám jöttek, 32. ők pásztoremberek és nyájtenyésztéssel foglalkoznak barmaikat és csordáikat, és mindeneket a mit csak lehetett, magokkal hozták. 33. És mikor hivand titeket és mondandja: Mi a ti foglalkozástok? 34. Feleljétek: Mi szolgálid pásztoremberek vagyunk gyermekségünkől mindekkorig, valamint atyjánk is. Ezeket pedig mondjátok, hogy Gosen földén lakhassatok, mert a Miczraimfak minden juhásztort utálnak.

XLVII. Rész. 1. Elment tehát József megjelenté Faraónak, mondván: Atyjám és testvéreim azok juhait és csordait és mindenök a mivel bírnak, eljöttek Kanaán földről, és ime Gosen földén vannak. 2. Testvérei közül is öt férfit vön és állítá a király elé. 3. És mondá: Mi a ti foglalkozástok? Felelének: Juhpásztorok vagyunk. Szolgaid mi, mint atyjánk is. 4. Földre jöttünk, tartózkodni e földön, mert nincs füve a te szolgálid nyájainak, elhatalmazván az éhség Kanaán földé; és kérünk, engedd meg, hogy mi szolgálid Gosen földén lehessünk. 5. Mondá tehát Faraó Józsefnek: Atyjád és testvéreid hozzád jöttek. 6. Miczraim földe előtted vagyon; legjobb helyen telepítsd meg atyjádat és testvéreidet és add neki Gosen földét. És ha tudsz köztök vitéz férfiakat, rendeld azokkal barmaim gondviselőivé. 7. Ezek után József bevezeté aty-

פְּרָעָה: (ט) וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־יַעֲקֹב בְּמֶה יְמִי שְׁנֵי חַיִּיד: (ט)
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פְּרָעָה יְמִי שְׁנֵי מְגֻרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאָת
 שָׁנָה מֵעַתָּה וְרָעִים הָיוּ יְמֵי שְׁנֵי חַיִּי וְלֹא הִשְׁגִּינוּ אֶת־יְמֵי שְׁנֵי
 10 חַיֵּי אֲבֹתֵי בִימֵי מְגֻרֵיהֶם: (י) וַיִּבְרָךְ יַעֲקֹב אֶת־פְּרָעָה וַיֵּצֵא
 מִלִּפְנֵי פְּרָעָה: שְׁבִיעִי (ב) וַיֹּשֶׁב יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־
 אֶחָיו וַיָּתֵן לָהֶם אֶחָדָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמִיטַב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ
 רַעְמֶסֶס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פְּרָעָה: (ג) וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת־אָבִיו
 וְאֶת־אֶחָיו וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: (ד) וְלֶחֶם
 אֵין בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי־כָבֵד הָרַעַב מְאֹד וַתָּלֶה אֶרֶץ מִצְרַיִם
 וְאֶרֶץ כְּנָעַן מִפְּנֵי הָרַעַב: (ה) וַיִּלְכֹּט יוֹסֵף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף
 הַנִּמְצֵא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנָעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר־הֵם שֹׂבְרִים
 15 וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרָעָה: (ו) וַיְתֵם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ כָּל־מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר
 הִבֵּה־לָּנוּ לֶחֶם וְלֶמֶה נָמוֹת נִגְדֹךָ כִּי אָפֶס כֶּסֶף: (ז) וַיֹּאמֶר
 יוֹסֵף הִבּוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְנֶה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אָפֶס כֶּסֶף:
 (ח) וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף וַיָּתֵן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם
 בְּסוּסִים וּבְמִקְנֵה הָצֹאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר וּבְחִמְרֵים וּבְנִיחָלָם
 בְּלֶחֶם בְּכָל־מִקְנֵיהֶם בַּשָּׁנָה הַהִוא: (ט) וַתֵּם הַשָּׁנָה הַהִוא
 וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־נִכְתָּר מֵאֲדֹנִי
 כִּי אִם־תָּם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה אֶל־אֲדֹנִי לֹא נִשְׁאָר
 לִפְנֵי אֲדֹנִי בְּלֹתִי אִם־גִּוְיָתָנוּ וְאֶדְמָתָנוּ: (י) לֵמֶה נָמוֹת
 לַעֲבֹד גַּם־אֲנָחְנוּ גַם־אֶדְמָתָנוּ קָנָה־אֲתָנוּ וְאֶת־אֶדְמָתָנוּ
 בְּלֶחֶם וְנִהְיֶה אֲנָחְנוּ וְאֶדְמָתָנוּ עֲבָדִים לַפְּרָעָה וְתֵן־זָרַע
 25 וְנִתִּיחָה וְלֹא נָמוֹת וְהָאֶדְמָה לֹא תִשָּׁם: (יא) וַיִּקֶּן יוֹסֵף אֶת־
 כָּל־אֶדְמַת מִצְרַיִם לַפְּרָעָה כִּי־מְכֹרֵם מִצְרַיִם אִישׁ שְׂדֵהוּ
 כִּי־חֹק עֲלֵהֶם הָרַעַב וַתְּהִי הָאָרֶץ לַפְּרָעָה: (ב) וְאֶת־הָעָם
 הָעֹבֵר אֹתוֹ לַעֲרִים מִקְצֵה גְבוּל־מִצְרַיִם וְעַד־קִצְהוּ: (ג) וְכָל
 אֶדְמַת הַבְּהֵמָה לֹא קָנָה כִּי חֹק לַבְּהֵמָה מֵאֵת פְּרָעָה

ját Faraó elé állítá, és megáldá Jákob Faraót. 8. Mondá Faraó Jókobhoz: Mennyi a te életed esztendeinek napja? 9. Jákob Faraónak felelé: Az én bujdosásom napjai százharmincz esztendő, kevesek és mostohák, és nem érték el atyjaim napjait, melyekben ők bujdosnak. 10. És megáltván Jákob Faraót és kiméne Faraó elől. És telepíté József az ő atyját és testvéreit és adá birtokot Miczraimban, a föld legjobb helyén Ramzesben, a mint Faraó parancsolta vala. 12. És táplálja vala József az ő atyját és testvéreit, és az ő atyjának minden háznépét kenyérrel, mint a kis gyermekeket. 13. És kenyér nem vala az egész földön, mert igen nagy éhség vala és elalélt vala Miczraim földje és Kanaánnak földén a gabonáért, a melyet azok vesznek vala és bevivé József a pénzt Faraó házába. 15. És mikor elfogyott volna a pénz Miczraim és Kanaánnak földéről egész Miczraim Józsefhez méne, mondván: Adj nekünk kenyeret, mire hagysz meghalnunk szemed láttára, ha immár pénzünk elfogyott. 16. És mondá József: Adjátok nékem a ti barmaitokat és adok néktek kenyeret a ti barmaitokért, ha pénzetek elfogyott. 17. Vivék azért az ő barmaikat Józsefhez és ada nekik József eleséget a lovakért, juhokért, ökrökért és szamaraikért, és táplála őket kenyérrel abban az esztendőben az ő minden barmaikért. 18. Mikor pedig az az esztendő elmúlt volna, menének ő hozzámás esztendőben és mondának neki: Nem titkolhatjuk el az én uramtól, hogy bizony elfogyott pénzünk, és minden barmuknak nyája az én uramnál vagyon, nem maradt semmi egyéb, a mít az én uramnak adnánk a mi testünknel és földünknel. 19. Miért halunk meg szemed látára? mint magunkat, mint földünket kenyéren, és leszünk mind mi, mind földünk Faraó szolgálai, és adj magot, hogy éljünk és ne haljunk meg, és a föld ne pusztuljon el. 20. Megveve azért József mind egész Miczraim földét, mert a Miczraimbbeliek mind eladák az ő mezejöket, mert az éhség nagy erőt vett vala rajtuk, és a föld lön Faraóé. 21. A népet pedig elköltözteté bizonyos városokba Miczaimnak egyik határától fogva a végéig. 22. Csak a papok földét nem vevé meg: mert Faraó élést rendelt vala a papoknak, és azzal táp-

וְאָבְלוּ אֶת־חֶקֶם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פֶּרַעַה עַל־פִּנֹּן לֹא מָכְרוּ
 אֶת־אֲדָמָתָם : (כ) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעַם הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם
 הַיּוֹם וְאֶת־אֲדָמָתְכֶם לְפֶרַעַה הֵאֱלָכְכֶם זֶרַע וְזִרְעֹתֶם אֶת־
 הָאֲדָמָה : (כז) וְהָיָה בְּתִבּוּאוֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לְפֶרַעַה
 וְאַרְבַּע הִדֹּת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וְלֹאֲכִלְכֶם וְלֹאֲשֶׁר
 בְּבֵיתְכֶם וְלֹאֲכָל לְטַפְכֶם : (כח) וַיֹּאמְרוּ הַחִיתִּינֹו 25
 גִּמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי וְהִינֹו עֲבָדִים לְפֶרַעַה : (כט) וַיֵּשֶׁם
 אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֶק עַד־הַיּוֹם הַזֶּה עַל־אֲדָמַת מִצְרַיִם לְפֶרַעַד
 לַחֲמֵשׁ רֶק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לְבָדָם לֹא הָיְתָה לְפֶרַעַה
 (ל) וַיָּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ מִצְרַיִם בָּאָרֶץ גִּשְׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָּהּ וַיַּפְרִי
 וַיִּרְבּוּ מְאֹד :

(מ) וַיְחִי יַעֲקֹב בָּאָרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְחִי
 יְמֵי־יַעֲקֹב שְׁנֵי חֲמִישִׁי שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאֵת שָׁנָה :
 (מא) וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנָו לְיוֹסֵף
 וַיֹּאמֶר לוֹ אֲסֹנָא מִצָּאִיתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׁים־נָא יָדְךָ תַּחַת
 יְרֵכִי וְעֲשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וְאֶמֶת אֶל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם :
 (מב) וַשָּׁכַבְתִּי עִם־אֲבֹתִי וְנִשְׁאָתָנִי מִמִּצְרַיִם וַתִּקְבְּרֵנִי 30
 בְּקִבְרָתָם וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲשֶׂה כְּדִבְרְךָ : (מג) וַיֹּאמֶר הַשִּׁבְעָה
 לִי וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּשְׁתָּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמָּטָה : פ
 מִח (מד) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה
 אָבִיךָ חָלָה וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת
 אֶפְרַיִם : (מה) וַיֵּלֶךְ לִיעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְנֶיךָ יוֹסֵף בָּא אֵלֶיךָ
 וַיִּתְחַזַּק יִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׁב עַל־הַמָּטָה : (מו) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־יוֹסֵף
 אֵל שְׁדֵי נִרְאָה־אֵלַי בְּלוֹז בָּאָרֶץ בְּנִגְעוֹ וַיִּבְרַךְ אֹתִי : (מז) וַיֹּאמֶר
 אֵלַי הִנֵּנִי מִפְּרֹד וְהִרְבִּיתִּיךָ וּנְתַתִּיךָ לְקַהֵּל עַמִּים וּנְתַתִּי
 אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזִרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶחָזֶת עוֹלָם : (מח) וְעַתָּה 5
 שְׁנֵי־בָנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לָךְ בָּאָרֶץ מִצְרַיִם עַד־בְּאֵי אֵלֶיךָ מִצְרַיִם
 לִי־הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה בְּרָאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְיִזְחָר לִי : (מט) וּמִלֹּדְתֶךָ
 אֵין בָּאֵן מִסְקָא כָּלָל כִּי־א רִיחַ אוֹת אַחַת

lálják vala magokat a mit ad Faraó nekik: azért nem adák el az ő örökségöket. 23. És mondá József a népnek: Ime megvettelek titeket a mai napon és a ti földeteket Faraónak. Imhol magot adok vessétek be a földet. 24. És a gabonából adjátok Faraónak ötödrészt, a négy rész legyen a tiétek, a földnek veteményére és éléstekre, mind magatoknak mind házelieteknek, és hogy gyermekeitek élhessenek. 25. És mondanak: Te tartottad meg nekünk a mi életünket, az én uram mivelje velünk e kegyességet, hogy legyünk Faraónak szolgái. 26. És József törvényé költé mind e mai napig Miczraim földéről, hogy Faraónak ötödrészt adának, csak a papok földje nem volt Faraó-é. 27. Lakozék azért Izrael Miczraim földén Gosen földén, és megöröködének ott és megnövedének és megsaporodának felette igen. 28. Jákob pedig élt Miczraim földében tizenhét esztendeig, és voltak az ő élete esztendeinek napjai száz negyvenhét esztendő. 29. És elközelgetének az Izrael halál napjai és hivatá az ő fíják Józsefet, s mondá neki: Ha én te előtted kedves vagyok, kérlek tegyed a kezedet az én tomporom alá és cselekedjed velem e jótéteményt és hűséget: Ne temess el kérlek engem Miczraimban. 30. Hanem mi-nekutánna elalszom, az én atyáimmal, vigy ki engemet Miczraimból és temess el az ő koporsójában. Mondá neki: Én a te beszéded szerint cselekszem. 31. És mondá: Esküdjél meg nekem, és megesküvék neki: És az Izrael leborula az ő atyjának ágy' fejére.

XLVIII. Rész. 1. Ezen történetek után megjelenték Józsefnek, hogy atyja beteg. Ki magához vévén két fiát Menseht és Efraimot, utra kele. 2. És megmondák Jákobnak: Ime fiad József hozzád jő. És összeszedvén erejét, felüle az ágyon. 3. És mondá Jákob Józsefnek: A mindenható Isten megjelent nekem Luzában, mely Kanaan földén vagyon, és megáldott engem. 4. És mondotta: Én téged megsokasítlak és megszorítalak, és népek seregévé teszlek téged, és néked adom e földet, és ivadékodnak utánad örök birtokul. 5. Most tehát a te két fiad, ki neked Miczraim földén született, mielőtt hozzám jöttem, enyém lesz: Efraim és Menasche, mint Ruben és Simeon enyéimnek tartatnak. 6. A többiek pedig, kiket ezek után fogsz nemzeni tied lesznek és testvéreik neveik fogják viselni birto-

אֲשֶׁר-הוֹלִדָּתָא אַחֲרֵיהֶם לֶךְ יִהְיוּ עַל שֵׁם אֲחֵיהֶם יִקְרָאוּ
 בְּנֵהֶלְתָּם: (י) וַאֲנִי בָבְאִי מִפְּדֻן מַתָּה עַל־יְרַחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
 בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבוֹד-אֶרֶץ לְבָא אֶפְרָתָה וְאֶקְבְּרָה שָׁם בְּדֶרֶךְ
 אֶפְרָת הוּא בֵּית לָחֶם: (י�) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּנֵי יוֹסֵף
 וַיֹּאמֶר מִי-אֵלֶּה: (יב) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֲבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר-
 נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר קָח־נָא אֵלַי וְאֶבְרָכֶם: שֵׁנִי
 10 וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזֶּקֶן לֹא יוֹכֵל לִרְאוֹת וַיַּגֵּשׁ אֹתָם
 אֵלָיו וַיִּשָּׁק לָהֶם וַיִּתְּבַק לָהֶם: (יג) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף
 רְאֵה פָנֶיךָ לֹא פָלַלְתִּי וְהִנֵּה הִרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת-
 זֶרְעֶךָ: (יד) וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מִעַם בְּרָכָיו וַיִּשְׁתַּחוּ לְאֲפִיו
 אֶרְצָה: (טו) וַיִּבָּקֶחַ יוֹסֵף אֶת-שְׁנֵיהֶם אֶת-אֶפְרַיִם בְּיָמִינוֹ
 מִשְׁמָאל יִשְׂרָאֵל וְאֶת-מְנַשֶּׁה בְּשִׁמְאֵלוֹ מִיְּמִין יִשְׂרָאֵל וַיַּגֵּשׁ
 אֵלָיו: (טז) וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת-יָמִינוֹ וַיִּשֵּׁת עַל-רֹאשׁ אֶפְרַיִם
 וְהוּא הֶצְעִיר וְאֶת-שְׁמָאלוֹ עַל-רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שִׁבַּל אֶת-יָדָיו
 15 בִּי מְנַשֶּׁה הַכְּבוֹד: (יז) וַיִּבְרַךְ אֶת-יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים
 אֲשֶׁר הִתְחַלְכּוּ אֲבֹתִי לִפְנֵי אֲבֹתָם וַיִּצְחַק הָאֱלֹהִים הָרַעָה
 אֹתִי מִעוֹדִי עַד-הַיּוֹם הַזֶּה: (יח) הַמְּלֹאךְ הַגָּאֹל אֹתִי מִכָּל-רָע
 יִבְרַךְ אֶת-הַנְּעָרִים וַיִּקְבֹּא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתִי אֲבֹתָם
 וַיִּצְחַק וַיִּדְּגוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: שְׁלִישִׁי (יט) וַיֵּרָא יוֹסֵף
 כִּי-יָשִׁית אָבִיו נְדָ-יָמִינוֹ עַל-רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיֵּרַע בְּעֵינָיו
 וַיִּתְמַךְ נְדָ-אָבִיו לְהַסִּיר אֹתָהּ מֵעַל וְרֹאשׁ-אֶפְרַיִם עַל-רֹאשׁ
 מְנַשֶּׁה: (כ) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָבִיו לֹא-בְנֵי אֲבִי כִי-זֶה הַכֹּהֵן
 שֵׁים יְמִינֶךָ עַל-רֹאשׁוֹ: (כא) וַיִּמָּאֵן אָבִיו וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי בְנֵי
 יָדַעְתִּי גַם-הוּא יִהְיֶה-לָּעַם וְגַם-הוּא יִגְדֹּל וְאוֹלָם אֲחִיו
 20 הַקָּטָן וַיִּגְדֹּל מִמֶּנּוּ וַיִּרְעוּ יְהִיָּה מְלֹא-הַגּוֹיִם: (כב) וַיִּבְרָכֶם
 בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בָּךְ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים
 כָּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וַיִּשָּׁם אֶת-אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה: (כג) וַיֹּאמֶר
 יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם

kaikan, 7. mivelhogy nekem, mikor Padan Árámból jövök
vala, meghala Rachel Kanaan földén azon utban Efrathoz mért-
földnyire volnék és eltemetvén őt Efrata utja mellett, mely
Betlehemnek neveztetik. 8. Látván pedig az ő fiait mondá ne-
ki: Kicsodák ezek? 9. És mondá József: Az én fiaim, kiket
Isten e helyen ajándékozott nekem. Vezessd hozzám, ugy
mond, hadd áldjam meg. 10. És Izrael szemei meghomályo-
sodtak vala a nagy öregség miatt, és tisztán nem láthat vala,
és mikor eléje állítottak megcsokolván és megölelvén őket.
11. És mondá Izrael Józsefhez: Orczádat láthatni nem gondol-
tam és ime Isten megmutatta nekem Ivadékokat is. 12. És mi-
után őket elvette József atya öléből földig leborula. 13. És
vevé József mind a kettőt Efraimot a maga jobbára, vagyis
Izrael baljára állita és Menaschet magának a kisebbik testvér-
nek fejére tévé bal kezét pedig Menasche fejére keresztbe té-
vén kezeit habár Menasche az elsőszülött. 15. És megáldá Jó-
zsefet, és mondá: Az Isten, kinek színe előtt jártak az én
atyjaim, Ábrahám és Izsák az Isten, ki ifjuságomtól táplál
engem a mai napig 16. az angyal, ki engem minden gonosz-
tól megszabadított, áldja meg a gyermekeket az én nevem és
atyjain Ábrahám Izsák neve szerint hivassanak és növeked-
jenek sokaságra a földön. 17. Látván pedig József, hogy aty-
ja jobb kezét tette Efraim fejére vevé és megfogván atya ke-
zét, hogy leteszi Efraim fejről és átviszi Menasche fejére. 18.
És mondá József atyjának: Nem illik atyjám! mert ez az első-
szülött ennek fejére tedd jobb kezedet. 19. Ki ezt nem akar-
ván, mondá: Tudom fiam, tudom, ez is nagy néppé leszzen
ugyan, és megsokosodik, de őcsce nagyobb lesz nálánál és
az ő ivadéka nemzetekké fog növekedni. 20. És ugyanakkor
megáldá őket, mondván: Tebenned áldatik meg Izrael, és
mondadni fog: Tegyen veled Isten mint Efraimmal és mint Me-
nascheval. És Efraimot Menasche elé helyezé! 21. És mondá
Józsefnek: Ime meghalok és az Isten veletek lesz, és vissza-

והשיב אתכם אל-ארץ אבותיכם: (א) ואני נתתי לך
שכם אחד על-אחיד אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי
ובקשתי: פ רביעי מט (ב) ויקרא יעקב אל-בניו
ויאמר האספו ואנידה לכם את אשר-יקרא אתכם באחרית
הימים: (ג) הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל-ישראל
אביכם: (ד) ראובן בכרי אתה כחי וראשית אני יתר שאת
ויתר עז: (ה) פחו במים אל-תותר כי עליה משכבי אביך
אז חללת יצועי עליה: פ (ו) שמעון ולוי אחים בלי
חמס מכרתיהם: (ז) בסדם אל-תבא נפשי בקהלם אל-
תתד כדדי כי באפם הרגו איש וברצונם עקרו-שור:
(ח) ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב
ואפיצם בישראל: פ (ט) יהודה אתה יורוד אחיד
ידך בערף אביך ישתחו לך בני אביך: (י) גור ארירה
יהודה מטרף בני עליה פרע רבץ בארירה וכלביא מי
יקמנו: (יא) לא-יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד-
כי-יבא שילה ולו יקתרת עמים: (יב) אסרי לגפן עירה
ולשרקה בני אתגו כפס ביין לבשו ובדם-ענבים סותה:
(יג) חבלילי עינים מיין ולבן-שנים מחלב: פ (יד) זבולן
לחוף ימים ישכן והוא לחוף אנות וירכתו על-צידן: פ
(טו) יששכר חמד גרם רבין בין המשפתיים: (טז) וירא מנודה-
כי טוב ואת-הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס-
עבד: ס (יז) דן ידן עמו באחד שבטי ישראל:
(יח) יהידן נחש עלי-דרך שפיפן עלי-אדח הנשף עקבי-
סוס ויפל רכבו אחור: (יט) לישועתך קניתי יהודה: חמישי ס
(כ) גד גדוד יגורנו והוא יגד עקב: ס (כא) מאשר-
שמנה לחמו והוא יתן מעדני-מלך: ס (כב) גפתלי
אילה שלחה הנתן אמרי-שפר: ס (כג) בן פרץ יוסף
בן פרץ עלי-עין בנות צעדה עלי-שור: (כד) וימררהו ורבו

visz titeket atyjaitok földére. 22. Egy részt adok neked atyafaidon kívül, melyet az amoreusok kezéből vettem el kardommal és kézsíjammal.

XLIX. Rész. 1. Szólitá azért Jákob az ő fiait, és mondá: Gyűljetek ide, és megjelentem nektek a mi következő reátok az utolsó időben. **2.** Gyűljetek egybe és halljátok, Jákobnak fiai, halljátok mondom, Izrael a ti atyjátokat. **3.** Ruben és elsőszülöttem, te én erősségem, és az én erőmnek első zsengeje, ki méltósággal és hatalommal első voltál volna. **4.** De mivelhogy hajlandó voltál mint a víz, nem léssz első, mert a te atyjádnak ágyára hágtál, akkor megfertéztetted az én ágyamat. **5.** Simeon és Levi testvérek fegyverők volt az ő szerződésök. **6.** És ő titkos tanácsokban ne jöjjön át az én lelkem, és az ő gyülekezetökkel ne egyesüljön az én dicsőségem, mert az ő haragokban megölték a férfiut és az önkényekben szélüdték a bikát. **7.** Átkozott az ő haragjok, mert erős és az ő busulások mert kegyetlen volt; Elosztom őket Jákob között és elszélesztem Izrael között. **8.** Te Juda tégedet dicsőítnek a te testvéreid a te kezed lészen a te ellenségeidnek nyakokon a te atyjádnak fiai meghajolnak te előtted. **9.** Mint az ifju oroszán a Juda ragadományra, kelsz fiam, mikor lehajol és lefekszik, mint a him oroszán és mint a nöstény oroszán költi fel ötet. **10.** Nem vétetik el Judától a fejedelem pálcza és a törvénytévő az ő lába közül, mígnem eljő a Silah és népek gyűlnek ő hozá. **11.** Kötí az ő szamarát a szőlőtőhöz, és az ő szamarának vemhét a nemes szőlőtőhöz: az ő ruháját mossa a borban, és az öltözeit a szőlőnek levébe. **12.** Az ő szemei pirosak a bortól, és az ő fogai fehérek a tejtől. **13.** Zebulan a tengerpartján lakozik, és lészen a hajók kikötőhelye és az ő határa lészen Czidonig. **14.** Jiszachar erős csontu számár, mely a határok között fekszik. **15.** Mert látván, hogy jó a nyugalom, és hogy az ő földe kics, meghajtja vállát a terh hordozására és adófizető munkás lészen. **16.** Dán itélni fog a nép között mint akármely az Izrael nemzetségei között. **17.** Lészen Dán kigyó az uton vipera az ösvényen, mely megmarja a lónak farkát, hogy a rajta ülő lovag hátra essék. **18.** A te szabadtásomra reménylem a Örökkévaló. **19.** Gad szecreggel fog harcolni, és hátamögött is védelme lesz. **20.** Asernek kenyere kövér és ő ad csemegéket a királyoknak. **21.** Naftali olyan mint a kibocsáttatott őz és ékes beszédű lészen. **22.** Növekedő fiu József növekedő fiu a forrás mellett a leányok futostak a köfalon. **23.** De

וישטמדו בעלי חצים: (כד) ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי
 25 ידיו מירי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל: (כה) מאל
 אביו ויעורר ואת שדי ויברכה ברכת שמים מעל ברכות
 תהום רבצת תחת ברכת שמים ורחם: (כו) ברכת אביו
 נברו על ברכת הורי עד תאות נבעת עולם תהיון לראש
 יוסף ולקדקד גזיר אחיו: פ ששי (כז) בגימין ואב
 יטרף בבקר ואכל עד ולערב יחלק שלל: (כח) כל אלה
 שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דבר להם אביהם
 ויברך אותם איש אשר בברכתו ברך אתם: (כט) ויצו אותם
 ויאמר אלהם אני גאספה אל עמי קברו אתי אל אבתי אל
 30 המערה אשר בשדה עפרון החתי: (ל) במערה אשר בשדה
 המכפלה אשר על פני ממרא בארץ כנען אשר קנה
 אברהם את השדה מאת עפרון החתי לאחות קברו: (לא) שמה
 קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק
 ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה: (לב) מקנה
 השדה והמערה אשר בו מאת בני חת: (לג) ויכל יעקב לעלות
 את בגיו ויאספה רגליו אל המטה ויגוע ויאספה אל עמיו:
 נ (לד) ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו וישקלו: (לה) ויצו
 יוסף את עבדיו את הךפאים לחגט את אביו ויחגטו
 הךפאים את ישראל: (לו) וימלאו לו ארבעים יום כי בן
 ימלאו ימי החגטים ויבכו אתו מצרים שבועים יום: (לז) ויעברו
 ימי בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אסגא
 5 מצאתי חן בעיניכם דברו גא באוני פרעה לאמר: (לח) אבי
 השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר פריתי לי
 בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה גא ואקברה את
 אבי ואשובה: (לח) ויאמר פרעה עלה וקבר את אביו באשר
 השביעך: (ל) ויעל יוסף לקבר את אביו ויערו אתו כל
 עבדי פרעה וקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים: (מ) וכל בית

megkeserítették, őt is pörlöttek is irigykedtek, rá a nyilasok. 24. Azonban az erősre volt helyezve az ő kézive, s karjainak és kezeinek kötelei megoldottak, Jákob hatalmasának kezei által, így támadt a pásztor Izraelnek alapköve. 25. Atyád Istene le-szen segítőd és a Mindenható megáld téged onnan felülről az ég áldásairól alant a mélység áldásaival, az emlék én anyaméh áldásaival. 26. Atyjád áldásai fölülhaladják az ő atyjáinak áldásait, miglen eljő az örök halmok ohajtása szálljanak azok József fejére a koronázott testvérei feje tetejére. 27. Benjamin ragadozó farkas, reggel zsákmányt eszik és este ragadományokat oszt. 28. Mindezek Izrael nemzetségei, tizenketten; ezeket mondá nekik atyjok és megáldá mindeniket különös áldásokkal áldotta meg őket. 29. És parancsola nekik, mondván: Én már népemhez gyűjtettem, temessetek engem atyjámhoz, a machpela barlangba, mely a Chiteus Efron földén vagyon. 30. Mamre átellenében Kanan földén, melyet Ábrám megvett földestül a hetens Efrontól temető birtokul. 31. Ott temeték el őt és feleségét, Sáráth, ott temetteték el Izsák feleségével, Rebekkával; ott Leaht is temettem én. 32. És elvégezvén a parancsokat, melyeket fiainak adott, fölvevé lábait az ágyra, és meghala és az ő népéhez téteték.

L. Rész. 1. És József atyjának orcájára borula, sirván és csokolgatván őt. 2. És megparancsolá szolgáinak az orvosoknak, hogy atyját balzsamozzák be. 3. És elmulék a negyven nap, mert az vala a szokás a behalzsamozott holt testekkel; és síratá őt Miczraim hetven napig. 4. És elmultak a síratás ideje szóla József a Faraó házinépének: Ha kedvet találtam színetek előtt, szóljatok Faraónak, mondván: 5. atyjaim megeskedett engem, mondván: Ime meghalok, az én síromba temess el engem, melyet magamnak Kanaan földén szereztem. Fölmegyek tehát és eltemetem atyámat és visszatérek. 6. És mondá neki Faraó: Menj fel és temesd el atyádat, a mint megesküdtettél. 7. Ki felmenvén, elmenének vele Faraó hazának minden vénei, és Miczraim földjének minden idősbjei. 8. József háznépe az ő testvéreivel és atyjának háza a gyermekeken nyájakon és csordákon kívül, melyeket Gosen

יוסף ואחיו ובית אביו רק טפס וצאנם ובקרחם עזבו בארץ
 נשן: (ט) ויגל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המלחמה כבד
 מאד: (י) ויבאו עד גרן האמר אשר בעבר הירדן ויספרו 10
 שם מספר גדול וכבד מאד ויעש לאביו אבל שבעת
 ימים: (יב) וירא יושב הארץ הנגעני את האכל בגרן
 האמר ויאמרו אבל כבד זה למצרים על פני הרא שמה
 אבל מצרים אשר בעבר הירדן: (יג) ויעשו בניו לו בן פאשר
 צום: (יד) וישאו אתו בניו ארצה נגעני ויקברו אתו במערת
 שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחות
 קבר מאת עפרן החתי על פני ממרא: (טז) וישב יוסף
 מצרימה הוא ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו
 אחרי קברו את אביו: (יז) ויראו אחי יוסף כי מת אביהם 15
 ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב וישב לנו את פר הרעה
 אשר גמלנו אתו: (יח) ויצו אל יוסף לאמר אביד צוד
 לפני מותו לאמר: (יט) כהתאמרו ליוסף אנא שאל נא
 פשע אחיד וחטאתם כירעה גמלוד ועתה שאל נא לפשע
 עברי אליה אביד ויבד יוסף בדרם אליו: (כ) וילכו גם
 אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים: (כא) ויאמר
 אליהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני: (כב) ואתם 20
 חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה ביום
 הזה להחית עמך: שביעי (כג) ועתה אל תיראו אנכי
 אבל כל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם:
 (כד) וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה
 ועשר שנים: מפטיר (כה) וירא יוסף לאפרים בני שלשים
 גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברקי יוסף: (כז) ויאמר
 יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד ופקד אתכם והעלה
 אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם
 ליצחק וליעקב: (כח) וישבע יוסף את בני ישראל לאמר 25

földén hagyának. 9. És mennek föl vele szekerek és lovasok is, és a sereg száma igen nagy vala. 10. És eljutának Atad szérűjéhez, mely a Jordánon tul vagyön; nehéz és fölötte nagy sirással megtartván, hét napig tartó gyászolást intéze atyjáért. 11. Mit mikor Kanaan földnek lakói látták, mondák: Nagy gyász ez a miczraimiknak. És azért hivaték azon hely neve Abel Miczraim, mely a Jordán tul van. 12. Ugy cselekvének tehát Jábob fiaí, a mint megparancsolta vala nekik. 13. És elvívén őt Kanaan földére eltemeték a machpela mezőnek barlangjába, melyet Ábrahám vett vala a mezővel temető birtokul a hetens Efrontól Mamre átellenében. 14. És visszatére József Miczraimba az ő testvéreivel és azokkal, kik vele felmentek, mıtán atyját eltemettek. 15. Látván pedig József testvérei, hogy meghalt az ő atyjok, és mondák: Tán gyüölölni fog minket József és visszafizetni nekünk mind a gonoszt, melyet elkövettünk rajta. 16. és izenének Józsefnek, mondván: Atyjád megparancsolta mielőtt meghalt, mondván: 17. Így szóljatok Józsefhez: Oh bocsásd meg testvéreid gonosz tettét és bünöket; mert gonoszt követtek el rajtad. Most engedd el atyjád Istene szolgálának gonosz tetteit. József pedig sira mint ő neki szólainak. 18. És hozzá menének testvérei és leborulának előtte és mondanak: Ime szolgálád vagyunk. 19. És monda neki József: Ne féljetek, vajjon Isten gyanánt vagyok-e én. 20. Ti gondolatok vala én ellenem gonoszt, de Isten gondolta azt, hogy jóra történjék mint maig, hogy sok népet tartana meg az életben. 21. Most azért ne féljetek: én táplálni fogom titeket és gyermeketeiteket és megvigasztalá őket, és szóla szivökre. 22. És lakék József Miczraimban ő és az egész atyja háza: éle pedig József száz és tiz esztendő. 23. És látá József Efraimtól harmadizbeni fiait; és Machor Menasch fiának fiai születtek József térdein. 24. És monda József testvéreihöz: Én meghalok Isten pedig megemlékezendik rólatok és fölvezet titeteket a földről azon földre, melyet megeskette Ábrá-

hám, Izsák és Jákobnak. 25. És megeskette József Izrael fiait mondván: Megemlékezendik rólatok Isten, vigyétek el ezen helyről testemet magatokkal. És meghala József száz tiz esztendőös korában. És behalzsamoztatván és koporsóba téteték Miczraimban.

Kel. Ir. O.

311.